

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ «ΜΝΗΜΩΝ» ἀρ. 7*

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

ΤΗΣ

ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

1861.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

1862.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΑΝΑΤΥΠΩΣΗΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΦΟΥΝΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΤΒΑ
ΑΘΗΝΑ 1991

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1861

ISBN 960-7089-02-2

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Ἀνακρέοντος 24, 162 31 Ἀθήνα

Παραγγελίες: «Νεφέλη» Μαυρομιχάλη 9, 106 79 Ἀθήνα, τηλ. 36 04 793

ISBN 960-244-020-1

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΤΒΑ

Πανεπιστημίου 13, 105 64 Ἀθήνα, τηλ. 32 50 920, 32 50 998

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ «ΜΝΗΜΩΝ» άρ. 7

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1861

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
1862

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΑΝΑΤΥΠΩΣΗΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΦΟΥΝΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΤΒΑ
ΑΘΗΝΑ 1991

HE
ED
170

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

141025 p

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ Πολιτιστικοῦ Τεχνολογικοῦ Ἰδρύματος τῆς ΕΤΒΑ μετὰ ἀπὸ αἴτηση τῆς Ἑταιρείας Μελέτης Νέου Ἑλληνισμοῦ καὶ εἰσήγηση τοῦ Διευθυντῆ τοῦ Ἰδρύματος κ. Στέλιου Παπαδόπουλου καὶ τῆς προϊσταμένης τοῦ τμήματος ἐκδόσεων κ. Μανουέλας Μπέρκι, δέχθηκε τὴν πρότασή μας γι' αὐτὴ τὴ συνέκδοση καλύπτοντας τὶς ἐκδοτικὲς τῆς δαπάνες.

Ἡ συνέκδοση νομίζουμε ὅτι ἐκφράζει τὴ συνάντηση σκοπῶν τοῦ Πολιτιστικοῦ Τεχνολογικοῦ Ἰδρύματος ΕΤΒΑ καὶ τῆς Ἑταιρείας Μελέτης Νέου Ἑλληνισμοῦ: ἀνατυπώσεις σημαντικῶν πηγῶν καὶ ἐργαλείων γιὰ τὴν ἔρευνα τῆς νεοελληνικῆς ἱστορίας, πλαισιωμένες μὲ τὸν ἀπαραίτητο εἰδικὸ σχολιασμό. Γιὰ τὸ ΠΤΙ-ΕΤΒΑ εἶναι ἡ τέταρτη ἀνατύπωση· γιὰ τὴν ΕΜΝΕ εἶναι ἡ ἀπαρχή, μὲ τὴν ἀξιοποίηση μέρους ἐρευνητικῆς ἐργασίας ἐνὸς ἀπὸ τὰ μέλη τῆς. Ἰδιαίτερες εὐχαριστίες ὀφείλονται στοὺς ὑπευθύνους τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Τράπεζας τῆς Ἑλλάδος καὶ κυρίως στὴν κυρία Ἰωάννα Ζούμπερη, ποὺ δέχθηκαν πρόθυμα τὴ φωτογράφιση τοῦ ἀντιτύπου τους γιὰ νὰ πραγματοποιηθεῖ ἡ ἀνατύπωση αὐτῆς.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1862 ὁ Ἰωάννης Α. Σοῦτσος, διευθυντὴς τοῦ Γραφείου τῆς δημόσιας οἰκονομίας στὸ Ὑπουργεῖο τῶν Ἑσωτερικῶν, παραδίδει στὸν ὑπουργὸ Χ. Χριστόπουλο καὶ στὸ εὐρύτερο κοινὸ τ' ἀποτελέσματα τῆς ἀπογραφῆς πληθυσμοῦ ποὺ διενεργήθηκε τὸν Μάρτιο καὶ Ἀπρίλιο τοῦ 1861. Ἡ κυκλοφορία τους, τὸ Μάιο τοῦ 1862, κάτω ἀπὸ τὸν τίτλο *Στατιστικὴ τῆς Ἑλλάδος, Πληθυσμὸς τοῦ ἔτους 1861*¹, θὰ ξεπεράσει τὰ ὅρια τῆς ἀπλῆς παρουσίας μιᾶς ἐργασίας ποὺ τελείωσε. Στὴν πραγματικότητα τὸ δημοσίευμα αὐτὸ θὰ ὀρίσει τὴν ἀπαρχὴ μιᾶς νέας ἐποχῆς γιὰ τὶς στατιστικὲς ἐργασίες στὴν Ἑλλάδα. Ἡ ἐπιστῆμη τῆς στατιστικῆς ἐγκαταλείπει τὴν παιδικὴ τῆς ἡλικία καὶ μπαίνει πιά στὸ στάδιο τῆς ἐνηλικίωσης. Μαζί της θὰ ἐγκαινιάσθουν καὶ νέες ἀντιλήψεις γιὰ τὸ ρόλο τῆς δημόσιας διοίκησης καὶ τὴν προβολὴ τῶν ἐπιτευγμάτων της. Μέχρις ὅτου ὅμως φτάσουν τὰ πράγματα στὸ σημεῖο αὐτὸ χρειάστηκε νὰ υπερνικηθοῦν πολλὰ ἐμπόδια καὶ νὰ ξεπερασθοῦν ἀντιξοότητες διαφόρων εἰδῶν. Ἡ ὀριακὴ αὐτὴ σημασία τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1861 γιὰ τὴν ἐλληνικὴ στατιστικὴ σὲ συνάρτηση μὲ τὸ γεγονὸς ὅτι ἦταν ὡς τώρα δυσπρόσιτη στὴν ἱστορικὴ ἔρευνα μᾶς ὁδήγησε στὴν ἀπόφαση νὰ προχωρήσουμε στὴν ἀνατύπωσή της.

Μὲ τὸν *Πληθυσμὸ τοῦ ἔτους 1861* τὸ Γραφεῖο τῆς δημόσιας οἰκονομίας παρουσιάζει, γιὰ πρώτη φορὰ ἀναλυτικὰ, στὸ κοινὸ τὶς ἐργασίες τοῦ γύρω ἀπὸ τὴν ἀπογραφὴ πληθυσμοῦ μὲ τὴν ὁποία ἄλλωστε εἶναι ἐπιφορτισμένο ἀπὸ τὸ ἰδρυτικὸ του κιόλας διάταγμα, ὅπως σημειώνει καὶ ὁ Ι. Σοῦτσος². Ἀπογραφὲς πληθυσμοῦ βέβαια τὸ Γραφεῖο διεξήγαγε καὶ πρὶν τὸ 1861, μὲ διαφορετικὸ ὅμως σύστημα καὶ μὲ συνοπτικὴ δημοσίευση τῶν ἀποτελεσμάτων³. Ἐκεῖνο ποὺ ἐνδιαφέρει κάθε φορὰ τοὺς ἀρμόδιους

1. Τὸ δημοσίευμα αὐτὸ εἶναι τὸ βιβλίο ποὺ ἀνατυπῶνεται ἐδῶ.

2. Βλ. «Περὶ συστάσεως Γραφείου τῆς Δημοσίου Οἰκονομίας παρὰ τῆς ἐπὶ τῶν Ἑσωτερικῶν Γραμματείας τῆς Ἐπικρατείας», *Ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως*, ἀρ. 18/22-5-1834. Μεταξὺ τῶν ἄλλων καθηκόντων του, τὸ Γραφεῖο ἐπιφορτίζεται μὲ τὸ ἀνὰ συντάξῃ ἀκριβῆ χωρογραφικὴν καὶ τοπογραφικὴν περιγραφὴν τοῦ Κράτους, νὰ καταστρώσῃ εὐχρηστούς πίνακας τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων του...».

3. Γιὰ μιὰ ἱστορίαν τῶν ἀπογραφῶν πληθυσμοῦ πρὶν ἀπὸ τὸ 1861 βλ. Μιχ. Χουλιαράκης, «Ἱστορικὴ ἐξέλιξις τῆς κρατικῆς στατιστικῆς ἐν Ἑλλάδι» στὸ *Στατιστικαὶ μελέται*, Ἀθῆνα 1972, σ. 15-112. Ὁ ἴδιος στὸ ἔργο του *Γεωγραφικὴ, διοικητικὴ καὶ πληθυσμιακὴ ἐξέλιξις τῆς Ἑλλάδος 1821-1971*, τ. 4, Ἀθῆνα 1973-1976, δημοσιεύει τὰ πληθυσμιακὰ δεδομένα τῶν ἀπογραφῶν πληθυ-

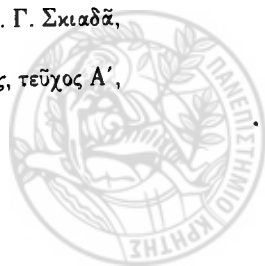
(ή τούς προϊσταμένους τούς ύπουργούς) εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν κατοίκων καὶ ὅπως εἶναι ἐπόμενο οἱ δημοσιεύσεις ἐπικεντρώνονται γύρω ἀπὸ τὸ στοιχεῖο αὐτό. Οἱ τελευταῖες δὲν ξεπερνοῦν ποτὲ ἄλλωστε τούς φραγμοὺς ποὺ θέτει ἡ *Ἐφημερίς τῆς Κυβερνήσεως* στὴν ὁποία φιλοξενοῦνται «ἀπλῶς καὶ ξηρῶς» καὶ βέβαια κατ' ἀποκλειστικότητα. Ἔτσι ἔρχεται στὸ φῶς μόνον ὁ πληθυσμὸς τῶν διαφόρων νομῶν καὶ τῶν δήμων ποὺ τούς ἀπαρτίζουν ἐνῶ ἀπὸ τὰ 1856 θὰ σημειώνεται καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν κατοίκων τῶν πρωτευουσῶν τῶν νομῶν. Κρίνοντας τὴν περίοδο αὐτὴ κάμποσα χρόνια ἀργότερα, ἕνας ἀπὸ τούς ἀρμόδιους παράγοντες τῆς στατιστικῆς, ὁ Ἡλ. Λιακόπουλος, θὰ σημειώσῃ πὼς στὶς ἀπογραφικὲς πληροφορίες «οὐδέποτε ἐδόθη εὐρυτέρα διάδοσις δι' ἐκτυπώσεως αὐτῶν ἐν ἰδιαιτέροις φυλλαδίοις»⁴. Ὁ τρόπος διεξαγωγῆς καὶ ἡ δημοσίευση τῶν ἀποτελεσμάτων δὲν ἀποτελοῦν παρὰ τὶς ὁρατὲς διαφορὰς τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1861 ἀπὸ τὶς προγενέστερές της. Στὴν οὐσία πρόκειται γιὰ μιὰ διαφορετικὴ σύλληψη τῶν πραγμάτων, γιὰ μιὰ διαφορετικὴ προσέγγιση τῆς στατιστικῆς καὶ τῆς χρήσης της.

Οἱ ἀπογραφὲς πληθυσμοῦ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωση τῆς Ἑλλάδας καὶ μέχρι τὸ 1861 δὲν ἀκολουθοῦν ἕνα χρονικὸ κύκλο καθορισμένο: ἐτήσιες ἀπὸ τὸ 1836 μέχρι τὸ 1845, τριετεῖς ἀργότερα: 1848, 1853, 1856 καὶ τέλος 1861. Γιὰ πρώτη φορὰ θὰ γίνῃ ἐπίσημα γνωστὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν κατοίκων τῆς χώρας μὲ τὴ δημοσίευση τῶν δεδομένων τῶν ἀπογραφῶν τῆς περιόδου 1838-1845 στὸ φ. 15/10-6-1846 τῆς *Ἐφημερίδος τῆς Κυβερνήσεως*. Ὑπολογισμοὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων θὰ γίνονται (καὶ θὰ δημοσιεύονται κιόλας) καὶ τὶς χρονιὲς ποὺ δὲν ἔγινε ἀπογραφή πληθυσμοῦ. Τὸ σύστημα γιὰ τὴν πραγματοποίηση τέτοιου εἴδους ἐκτιμήσεων εἶναι ἀπλό: παίρνομε σὰ βάση τούς πίνακες τῆς προηγούμενης ἀπογραφῆς, ἀφαιροῦμε τούς θανάτους ποὺ καταγράφηκαν στὸ μεταξὺ καὶ προσθέτοντας τὶς γεννήσεις ἔχουμε τὸν πληθυσμὸ τῆς χρονιᾶς ἐκείνης. Μιὰ τέτοια πρακτικὴ ἀπέχει βέβαια πολὺ ἀπὸ τὶς μεθόδους τῆς ἐπιστημονικῆς στατιστικῆς ἀφοῦ δὲν λαμβάνονται ὑπόψη σημαντικοὶ παράγοντες διαμόρφωσης τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων, ὅπως π.χ. ἡ μετανάστευση ἀπὸ καὶ πρὸς τὸ βασίλειο ποὺ κάθε ἄλλο παρὰ ἀμελητέα εἶναι.

Ὁ τρόπος διεξαγωγῆς τῶν ἀπογραφῶν πληθυσμοῦ τὴν περίοδο πρὶν ἀπὸ τὸ 1860 μᾶς εἶναι γνωστὸς ἀπὸ σύγχρονες περιγραφές. «Ἡ ἀπαρίθμηση τῶν κατοίκων εἶναι τριετής, ἐνεργεῖται δὲ συγχρόνως καὶ κατ' ἀντιπαράθεσιν, παρὰ δυὸ διαφορετικῶν ἀρχῶν, ἥτοι παρὰ τῶν δημοτικῶν ὑπαλλήλων διοριζομένων παρὰ τῶν δημάρχων ὑπὸ εὐθύνην των, καὶ παρὰ τῶν ἐφημερίων. Ἡ ἀπαρίθμηση καθιστᾷ γνωστὸν τὸ γένος, τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν πολιτικὴν κατάστασιν ἀπάντων τῶν κατοίκων. Οἱ ὑπὸ διαφορετικῶν ἀρχῶν συνταττόμενοι κατάλογοι οὗτοι ὑποβάλλονται εἰς τοὺς Νομάρχας, οἵτινες τοὺς παραβάλλουν καὶ ἐν περιστάσει διαφωνίας ἀξιοσημειώτου διατάττουν τοὺς δημάρχους καὶ τοὺς ἐφημερίους νὰ συνέλθωσιν, καὶ ἐξετάσαντες τὰς διαφορὰς διορθώ-

σμοῦ τῆς περιόδου 1848-1911. Πολύτιμες πληροφορίες περιέχει ἐπίσης τὸ ἔργο τοῦ Σ. Γ. Σκιαδᾶ, *Ἡ Στατιστικὴ ἐν Ἑλλάδι*, Ἀθήνα 1932.

4. Βλ. Ἡλ. Λιακόπουλος, *Στατιστικὴ Ἐπιθεώρησις τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος*, τεῦχος Α', Ἀθήνα 1888, σ. 16.

σωσιν αὐτάς κατὰ τὴν πραγματικότητά των, δώσωσι δὲ λόγον περὶ τῶν τυχόν ἐλλείψεων· ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὑπάρχουσιν ἐλλείψεις οὐσιώδεις καθιστῶσαι τὴν ἀπαρίθμησην ἀμφίβολον διατάσσεται νέα, τὸ ὁποῖον ὁμως συμβαίνει σπανίως, ἐκτελεῖται δ' αὕτη παρὰ προσώπων διοριζομένων παρὰ τῶν Νομαρχῶν ἐξόδοις τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν. Μετὰ τὴν ἐν τοῖς γραφείοις ἐξέτασιν τῶν πινάκων οἱ Νομάρχαι συντάττουν ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῶν τὸν γενικὸν πίνακα τοῦ Νομοῦ των κατὰ χωρία, συνοικίας, πόλεις καὶ δήμους καὶ ὑποβάλλουν αὐτὸν εἰς τὸ ὑπουργεῖον μεθ' ὧν τῶν ἰδιαιτέρων πινάκων καὶ τῶν πληροφοριῶν τῶν Δημάρχων καὶ τῶν ἐφημερίων· τοῦτο δὲ μετὰ νέαν ἀναθεώρησιν τὴν ὁποῖαν κάμνει, συντάττει τὸν γενικὸν πίνακα περὶ τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ Κράτους, κατὰ δήμους, ἐπαρχίας, Νομούς καὶ τμήματα, καὶ διατάττει τὴν δημοσίευσιν αὐτοῦ ἐν τῇ ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως»⁵.

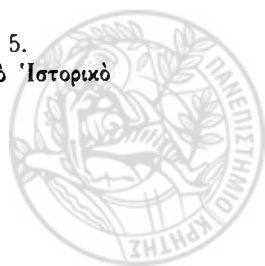
Τὸ ἀπογραφικὸ σύστημα ὅπως περιγράφεται ἀπὸ τὸν Σ. Α. Σπηλιωτάκη, τμηματάρχην τοῦ Γραφείου τῆς δημόσιας οἰκονομίας τὴν περίοδο 1837-1859, εἶναι ἀρκετὰ ἀποκεντρωτικὸ καὶ ὁ ρόλος τῆς τοπικῆς αὐτοδιοίκησης καὶ τῆς ἐκκλησίας στὴν ὁμαλὴ διεξαγωγὴ τῆς ἀπογραφῆς εἶναι σημαντικός. Οἱ δημοτικὲς ἀρχὲς ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ (οἱ δημοτικοὶ ἀστυνόμοι γιὰ τὴν ἀκρίβεια) καὶ οἱ ἐφημέριοι ἀπὸ τὴν ἄλλη ἀποτελοῦν τὴ βάση πάνω στὴν ὁποία στηρίζεται τὸ ὅλο ἀπογραφικὸ οἰκοδόμημα. Ὁ ρόλος τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας περιορίζεται ἔτσι στὸν ἔλεγχο τῶν πινάκων πού μέσω τῶν νομαρχιῶν φτάνουν σ' αὐτὴν καὶ στὴν κατάρτιση τοῦ γενικότερου πίνακα τοῦ πληθυσμοῦ ὅλου τοῦ κράτους.

Ἡ πρακτικὴ πού ἀκολουθεῖται γιὰ τὴν καταγραφὴ τοῦ πληθυσμοῦ εἶναι καὶ αὕτη γνωστὴ. Ὁ δημοτικὸς ἀστυνόμος ἢ κάποιος ἄλλος δημοτικὸς ὑπάλληλος καὶ οἱ ἐφημέριοι τῶν ἐνοριῶν, ἀνεξάρτητα οἱ μὲν ἀπὸ τοὺς δέ, γυρίζουν πόρτα-πόρτα τὰ σπίτια καὶ καταγράφουν τοὺς κατοίκους μὲ βάση τὴς ὁδηγίες πού τὸ ὑπουργεῖο ἔχει φροντίσει νὰ τοὺς ἐφοδιάσει ἀπὸ πρίν. Τὰ στοιχεῖα πού σημειώνονται ἀφοροῦν τὸ ὀνοματεπώνυμο τῶν κατοίκων, τὴν ἡλικία, τὴν πολιτικὴν κατάστασιν, τὴν πατρίδα, τὸ ἐπάγγελμα, τὸ θρήσκευμα καὶ τὸ δῆμο καταγραφῆς τους. Στὰ σχετικὰ βιβλία περιλαμβάνονται ὅσοι εἶναι παρόντες τὴν ἐποχὴ τῆς ἀπογραφῆς. Μιὰ τέτοια διαδικασία ἀπαιτεῖ κάποιον χρονικὸ διάστημα γιὰ νὰ ἐκτελεσθεῖ καὶ γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ δὲν ὑπάρχει ὁρισμένος χρόνος ἐκτέλεσης τῆς ἀπογραφῆς. Οἱ ὁδηγίες τοῦ ὑπουργείου ἐπιμένουν ἀπλῶς στὸ ὅτι «οἱ ἀπογραφικοὶ πίνακες ἐκάστου ἔτους πρέπει νὰ ἦναι ἀφεύκτως ἀποπερατωμένοι παρὰ τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν κατὰ τὰς 10 τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ ἀμέσως ἐπομένου ἔτους, καὶ νὰ ἀποστέλλωνται εἰς τοὺς Διοικητὰς ἀμέσως διὰ τὴν σύνταξιν τῶν γενικῶν πινάκων τῆς διοικήσεως»⁶. Ὅπως εὐκολὰ μπορεῖ νὰ φανταστῇ κανεὶς, τὸ ὅριο αὐτὸ παραβιάζεται πολὺ συχνὰ καὶ χρειάζεται νὰ ἐπανέρχονται οἱ ἀρμόδιοι κάθε τρεῖς καὶ λίγες, ὑπενθυμίζοντας σὲ δημάρχους καὶ ἐφημερίους τὴν ἀποστολὴ τῶν καθυστερούντων πινάκων.

Τὰ βιβλία ἀπογραφῶν διαφόρων δῆμων πού ἔχουν διασωθεῖ καὶ ἀφοροῦν τὴν

5. Σ. Α. Σπηλιωτάκης, *Στατιστικαὶ πληροφορίες περὶ Ἑλλάδος*, Ἀθήνα 1859, σ. 5.

6. Ἐγκύκλιος 6728/8-5-1844 τοῦ Ὑπουργείου Ἑσωτερικῶν πού βρίσκεται στὸ Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο Δήμου Πειραιᾶ φάκ. 1846B.

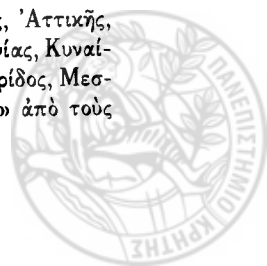
περίοδο πρὶν ἀπὸ τὸ 1861 μᾶς βεβαιώνουν πὼς τὰ στοιχεῖα ποὺ συλλέγονται εἶναι ἀρκετά⁷. Ἀπὸ αὐτὰ ὅλα τίποτα δὲν βλέπει τὸ φῶς τῆς δημοσιότητας μιᾶς καὶ ἡ ἐπεξεργασία ἐπικεντρώνεται στὸν ἀριθμὸ τῶν κατοίκων τῶν δήμων καί, πρὸς τὸ τέλος τῆς περιόδου, τῶν πρωτευουσῶν τους. Δὲν ὑπάρχει δηλαδὴ καμιὰ ἐπίσημη ἀναφορὰ οὔτε καὶ στὸν ἀριθμὸ τῶν κατοίκων τῶν διαφόρων χωριῶν ποὺ ἀποτελοῦν ἓνα δῆμο. Τὴν ἔλλειψη αὐτή, ὅπως καὶ πολλὲς ἄλλες, ἔρχονται νὰ ἀναπληρώσουν ἄλλες πηγὲς τῆς ἐποχῆς ἀνεπίσημου, τὶς περισσότερες φορές, χαρακτῆρα. Τὰ κυριότερα ἔργα ποὺ περιέχουν στατιστικὰ στοιχεῖα, πολλὲς φορές ἀναλυτικὰ, τῆς ἐποχῆς εἶναι τὰ ἐξῆς: 1) Α. Ι. Κλάδος: *Ἐφετηρίς τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ἔτους 1837*, Ἀθήνα 1838. 2) F. Strong: *Greece as a kingdom or a statistical description of that country*, Λονδίνο 1842 (στοιχεῖα συγκεντρωτικὰ γιὰ ὅλη τὴν Ἑλλάδα). 3) Ι. Δ. Σταματάκης: *Πίναξ χωρογραφικὸς τῆς Ἑλλάδος, περιέχων τὰ ὀνόματα, τὰς Ἀποστάσεις καὶ τὸν Πληθυσμὸν τῶν Δήμων, Πόλεων, Κωμοπόλεων καὶ χωριῶν*, Ἀθήνα 1846, (τὰ ἀναλυτικότερα αὐτὰ στοιχεῖα ἀναφέρονται στὴν ἀπογραφή τοῦ 1844). 4) Ἰάκ. Ρίζος Ραγκαβῆς: *Τὰ Ἑλληνικά, ἥτοι περιγραφή γεωγραφικὴ, ἱστορικὴ, ἀρχαιολογικὴ καὶ στατιστικὴ τῆς ἀρχαίας καὶ νέας Ἑλλάδος*, Ἀθήνα 1853 (ἀναφέρονται στοιχεῖα γιὰ τὸν πληθυσμὸ καὶ τὸν ἀριθμὸ τῶν οἰκογενειῶν, τὰ προϊόντα, τὴν ἀπόσταση κάθε τόπου ἀπὸ τὴν Ἀθήνα καὶ πληροφορίες γιὰ τὴν τοπογραφία, τὰ δάση, τὰ ποτάμια καὶ τὶς διοικητικὰς ἀρχὰς γιὰ ὅλους τοὺς κατοικημένους τόπους· τὰ πληθυσμιακὰ στοιχεῖα στὸ ἐπίπεδο τῶν δήμων εἶναι τοῦ 1851, ἐνῶ ἐκεῖνα τῶν χωριῶν τοῦ 1848-1849).

Τὰ στοιχεῖα στὰ ὁποῖα βασίζονται οἱ δημοσιεύσεις αὐτὲς προέρχονται ἀπὸ τὸ ὑλικὸ ποὺ συλλέγει τὸ Γραφεῖο τῆς δημόσιας οἰκονομίας χωρὶς ὥστόσο νὰ προβαίνει στὴ δημοσίευσή του. Ἀπὸ τὸ ἴδιο αὐτὸ ὑλικὸ ἀντλοῦν συχνὰ-πυκνὰ καὶ ἐφημερίδες καὶ περιοδικὰ γιὰ νὰ δημοσιεύσουν σχετικὰ ἄρθρα. Ἄν π.χ. γιὰ τὶς ἀπογραφὰς πρὶν τὸ 1839 δὲν ὑπάρχει κανένα συνολικὸ ἐπίσημο δημοσίευμα, ἐντούτοις ἡ ἴδια ἡ Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως παρουσιάζει στοιχεῖα ἀναλυτικὰ γιὰ ὀρισμένες περιοχές. Μὲ τὴν εὐκαιρία τοῦ σχηματισμοῦ τῶν δήμων τῶν διαφόρων ἐπαρχιῶν στὰ 1834-1835, δημοσιεύονται τὰ ὀνόματα τῶν δήμων, τῶν κοινοτήτων ποὺ τοὺς ἀπαρτίζουν, ἡ ἀπόσταση τῶν τελευταίων ἀπὸ τὴν πρωτεύουσα τῶν δήμων, ὁ ἀριθμὸς τῶν οἰκογενειῶν καὶ τῶν κατοίκων, καθὼς καὶ τὸ ὄνομα τῶν δημοτῶν γιὰ τὶς ἐπαρχίες τῆς Ἀργολίδας καὶ Κορινθίας, τῶν Κυκλάδων, Ἀττικῆς, Λειβαδιᾶς, Ναυπάκτου, Μεσολογγίου, Ἀγρινίου⁸. Πολύτιμη ἐξέλλου εἶναι καὶ ἡ παρουσίαση τῶν «ιατροστατιστικῶν» πινάκων ποὺ κάνει ἡ ἐφ. *Ἑλληνικὸς Ταχυδρόμος* στὰ 1839⁹. Νὰ σημειώσουμε

7. Βιβλία καταγραφῆς τῶν κατοίκων γιὰ τὴν περίοδο πρὶν τὸ 1861 σώζονται στὸ Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο τοῦ Δήμου Πειραιᾶ καὶ ἀφοροῦν τὶς ἀπογραφὰς τῶν ἐτῶν 1848, 1853 καὶ 1856.

8. *Ἐφημερίς τῆς Κυβερνήσεως* φ. 19/26-5-1834, 4/26-2-1835, 17/11-11-1835, 18/21-11-1835 καὶ 19/7-12-1835.

9. Οἱ «ιατροστατιστικοὶ» πίνακες τῶν ἐπαρχιῶν (ἢ διοικήσεων) Φθιώτιδος, Θήρας, Ἀττικῆς, Μεγαρίδος, Βοιωτίας, Νάξου, Μαντινείας, Σύρου, Ἡλείας, Ἀχαΐας, Τριφυλίας, Λακωνίας, Κυναιθῆς (Καλαβρύτων), Μήλου, Ἀργολίδος, Κορινθίας, Ὑδρας, Ἑρμιονίδος, Φωκίδος, Δωριδος, Μεσσηνίας, Εὐβοίας καὶ Λακεδαίμονος, «συνταχθέντες κατὰ διαταγὴν τῆς Κυβερνήσεως» ἀπὸ τοὺς

τέλος πώς πληθώρα στοιχείων για τόν πληθυσμό βρίσκεται στα τοπικά ιστορικά αρχεία και στο ακατάτακτο ακόμη κομμάτι του αρχείου του Υπουργείου των Έσω-τερικών στα Γενικά Αρχεία του Κράτους, ή ταξινόμηση και παρουσίαση των όποιων στο προσεχές μέλλον θα βελτιώσει σημαντικά τις γνώσεις μας γύρω από τα ζητήματα αυτά.

Η απογραφή του 1861 σηματοδοτεί μια νέα εποχή σε πολλούς τομείς. Όσοι ασχολούνται με τις στατιστικές εργασίες, σύγχρονοι αλλά και μεταγενέστεροι, δεν παύουν να τονίζουν το γεγονός πως από τη χρονολογία εκείνη και μετά πολλά πράγματα άλλαξαν. Η στατιστική, σαν επιστήμη αλλά και σαν πρακτική, μπορεί να ισχυρίζεται πως η παιδική της ηλικία έφτασε στο τέλος της και πως άρχισε πια να ωριμάζει και να ενηλικιώνεται. Από την άβεβαιότητα των προσεγγίσεων περνάμε τώρα στη σιγουριά των μετρήσεων. Αν το 1861 θεωρείται μια εξαιρετική χρονιά, δεν αποτελεί ωστόσο προϋόν παρθενογένεσης. Από κάποια άλλη άποψη, με την απογραφή της χρονιάς εκείνης κορυφώνονται τα φαινόμενα που είχαν αρχίσει να συσσωρεύονται ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του 1850.

Μετά τις πρώτες αναγνωριστικές προσπάθειες εισαγωγής της νέας επιστήμης της στατιστικής στο ελληνικό βασίλειο που θα διαρκέσουν δυο περίπου δεκαετίες (1830-1850), η καθιέρωση και επιβολή της θα γίνει ευκολότερα τα χρόνια που ακολουθούν. Παρόλα τα προβλήματα που ακόμη μένουν αλυτα και φέρνουν σημαντικά εμπόδια στην πραγματοποίηση των στατιστικών έρευνών (άδυναμία σχηματισμού κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού, νοοτροπίες έπισήμων αλλά και απλών πολιτών που αγνοούν τη χρησιμότητα της στατιστικής, έτσι ώστε οι πρώτοι να μη μπορούν να διαμορφώσουν μια πολιτική προώθησης των σχετικών εργασιών και οι άλλοι να μη συνεργάζονται με τις απογραφικές επιτροπές κλπ.) οι ένδείξεις ότι κάτι αλλάζει είναι εμφανείς και πολλαπλασιάζονται προς το γύρισμα της δεκαετίας. Ας δοϋμε μερικές από αυτές.

Η δεκαετία του 1850 θα ξεκινήσει με τη δημοσίευση μερικών σημαντικών έργων από ιδιώτες συγγραφείς που παρουσιάζουν στατιστικά στοιχεία διαφόρων περιοχών ή και ολόκληρης της Ελλάδας¹⁰. Και οι έπίσημες όμως δημοσιεύσεις θα πολλαπλα-

διοικητικούς ιατρούς των περιοχών αυτών περιέχουν: όνομα πόλεων, κωμοπόλεων, χωρίων, φυσική και υγιεινή θέσις και κατάστασις εκάστου, πόσιμα ύδατα, άνεμοι κυριεύοντες, προϊόντα, αριθμός κατοίκων, επαγγέλματα, φυσική κράσις αυτών, κατάστασις φαρμακοπωλείων, ύγειονομείων και λοιμοκαθατηρίων, νεκροταφείων, σχολείων και άλλων δημοσίων καταστημάτων, ασθένειαι επικρατούσαι, αίτίαι αυτών, προφυλακτικά και θεραπευτικά μέσα, όνομα και αριθμός διπλώματος των ιατροχειρούργων, χειρούργων έμπειρικών, φαρμακοποιών, μαιών, έμβολιαστών. Τα στοιχεία αναφέρονται σε κάθε χωριό ή πόλη ενώ στο τέλος υπάρχει συνοπτικός πίνακας για όλη την έπαρχία. Μια συνολική παρουσίαση των ιατρικών κυρίως παρατηρήσεων που προκύπτουν από αυτούς έπιχειρείται σε δυο άρθρα δημοσιευμένα στο περιοδικό Έρανιστής στα 1842-43 (φυλ. Ε και Ζ) με τόν τίτλο «Πρώται γραμμαί μιās ιατρικής τοπογραφίας και καταστατικής της Πελοποννήσου». Βλ. και τó πρόσφατο δημοσίευμα: Γ. Πεντόγαλος - Γ. Σταθόπουλος, «Ίατροστατιστικοί πίνακες των διοικήσεων του ελληνικού βασιλείου (1838-1839)», Έπιστημονική Έπετηρίς Τμήματος Ίατρικής Α.Π.Θ., 17₁ (1988), σ. 271-280.

10. Βλ. Ίωσήφ Δεκιγάλλας, Στατιστική της νήσου Θήρας, Αθήνα 1852, Γ. Άγγελόπουλος, Στατιστική Πειραιώς, Αθήνα 1852. Για τó έργο του Ίακ. Ραγκαβή: Έλληνικά... μιλήσαμε ήδη.

σιασθούν. Μπορεί το Γραφείο της δημόσιας οικονομίας να παρουσιάζει τόν πληθυσμό μόνο των δήμων, αλλά οι στατιστικές υπηρεσίες άλλων υπουργείων εμφανίζονται και παρουσιάζουν στο κοινό το έργο τους. Τα υπουργεία Οικονομικών, Δικαιοσύνης και Παιδείας δημοσιεύουν στατιστικά στοιχεία των τομέων των δραστηριοτήτων τους¹¹. Παράλληλα η «έλληνική περίπτωση» έρχεται σε έπαφή με την ευρωπαϊκή έμπειρία μέσω του θεσμού των διεθνών εκθέσεων που ξεκινούν από το Λονδίνο στα 1852 και στις όποιες η Έλλάδα μετέχει από την αρχή. Στο πλαίσιο των διεθνών αυτών εκθέσεων θα εμφανισθεί και ο θεσμός των στατιστικών συνεδρίων από τα 1855 (έκθεση του Παρισιού) στα όποια θα είναι παρούσα και η χώρα μας, εκπροσωπούμενη από τους έπιτελείς του κατ' έξοχην φορέα της ελληνικής στατιστικής έπιστήμης, του Γραφείου της δημόσιας οικονομίας. Στα συνέδρια αυτά παρουσιάζονται στατιστικές πληροφορίες για τις διάφορες χώρες που μετέχουν και γίνεται μια προσπάθεια προσδιορισμού κοινών κανόνων για τη διεξαγωγή των στατιστικών έργασιών. Από τη συμμετοχή του Σ. Α. Σπηλιωτάκης, τμηματάρχη του γραφείου, σαν αντιπροσώπου της Έλλάδας στο Α' Στατιστικό Συνέδριο του Παρισιού στα 1855 θα προκύψει το έργο του *Στατιστικά πληροφορία περί Έλλάδος*, που ο ίδιος θα παρουσιάσει στο συνέδριο και θα δημοσιεύσει αργότερα και στα ελληνικά (1859). Αυτό θα είναι και το πρώτο γενικότερο δημοσίευμα του Γραφείου της δημόσιας οικονομίας.

Η ανάγκη προσαρμογής της ελληνικής πραγματικότητας στη διεθνή έμπειρία, όπως αυτή έρχεται στην Έλλάδα μέσω των Συνεδρίων, αλλά και των συγγραμμάτων που φτάνουν στο Γραφείο θα έπιταχύνει κάποιες διαδικασίες. Η συμμετοχή λοιπόν της Έλλάδας στα συνέδρια και τις εκθέσεις έχει σαν σκοπό την έπίδειξη της προόδου του έθνους και την ταυτόχρονη υπενθύμιση της παρουσίας του στους ξένους. Η έπίτευξη των στόχων αυτών όμως δεν μπορεί να είναι αποτέλεσμα των έπικλήσεων στο λαμπρό παρελθόν της χώρας, αλλά χρειάζονται και αποδείξεις για την παρούσα κατάσταση, τις όποιες μπορεί να προσφέρει με τόν καλύτερο τρόπο ή στατιστική. Για να προβληθούν λοιπόν τα έπιτεύγματα του νεοσύστατου Βασιλείου πρέπει αυτό να διαθέτει αποδεικτικά στοιχεία και τα τελευταία θα τα αποκτήσει μόνο αν βελτιώσει σημαντικά (ή φτιάξει και από την αρχή όπου είναι αναγκαίο) τούς μηχανισμούς συλλογής τους. Στα 1859 το Γραφείο της δημόσιας οικονομίας θα αναδιοργανωθεί και θα αναβαθμισθεί. Από την έποχή της ίδρυσής του άλλωστε (1834) είχε περάσει αρκετός καιρός και η έκ των πραγμάτων υποβάθμισή του στα 1845 δεν ανταποκρινόταν στις νέες πραγματικότητες¹². Διευθυντής του, θέση ύψηλόβαθμη στην ιεραρχία

11. Βιβλιογραφία των στατιστικών δημοσιευμάτων των υπουργείων αυτών παραθέτει ο Μιχ. Χουλιάρης, *Στατιστική βιβλιογραφία περί Έλλάδος*, Αθήνα 1971.

12. Το προσωπικό του Γραφείου πέρασε αρκετές διακυμάνσεις από την ίδρυσή του μέχρι την έποχή εκείνη. Ο αρχικός πυρήνας του αποτελούνταν από μια τριανδρία υπουργικών συμβούλων (Ν. Πονηρόπουλος, Α. Roujoux και G. d'Eichthal), δύο υπουργικούς γραμματείς και ένα γραφέα. Στα 1837 τμηματάρχης θα αναλάβει ο Σ. Α. Σπηλιωτάκης με συνεργάτες 2 υπ. γραμματείς και ένα γραφέα. Με το νόμο ΛΓ/3-6-1846 που κανόνιζε τα οργανωτικά θέματα των υπουργείων, το προσωπικό του μειώθηκε ακόμη περισσότερο: τώρα τόν Σπηλιωτάκη βοηθούσε ένας μόνο γραμματέας.

του Υπουργείου μιᾶς καὶ ἔπεται ἀπὸ πλευρᾶς πρωτοκόλλου ἐκείνης τοῦ Γενικοῦ Γραμματέα, ἐνῶ ἀντίθετα ἐξομοιώνεται μισθολογικὰ μὲ αὐτόν, θὰ ὀριστεῖ γιὰ λίγο καιρὸ ἓνα πολιτικὸ πρόσωπο, ὁ Σπ. Ἀντωνιάδης, ἐνῶ ἀπὸ τὶς ἀρχές τοῦ 1860 τὸ τμήμα θὰ διευθύνει ὁ Ι. Σοῦτσος, καθηγητὴς τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας στὸ πανεπιστήμιο Ἀθηνῶν ἀπὸ τὴν ἰδρυσὴ του (1837) καὶ πρόεδρος τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου τῆς πόλης¹³.

Ἡ ἀνάληψη τῆς διευθύνσης τοῦ Γραφείου ἀπὸ τὸν Ι. Σοῦτσο θὰ συμπεσει μὲ τὴ συστηματικὴ ἐπαναδραστηριοποίησή του ὕστερα ἀπὸ ἓνα διάστημα ὑπολειπουμένης. Στὶς ἀρχές τοῦ 1862 θὰ παρουσιασθεῖ ἡ *Κίνησις τοῦ πληθυσμοῦ ἐν Ἑλλάδι κατὰ τὸ ἔτος 1860*, σειρὰ ἡ ὁποία θὰ συνεχίσει νὰ δημοσιεύεται ἀνελλιπῶς μέχρι τὸ 1891. Μόνο γιὰ τὰ ἔτη 1862-63 δὲν ὑπάρχει ἀνάλογο δημοσίευμα ἐξαιτίας τῆς γενικότερης παραλυσίας τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ ποὺ προκάλεσε ἡ ἔξωση τοῦ Ὁθωνα. Τὴν ἴδια ἐποχὴ τὸ Γραφεῖο τῆς δημόσιας οἰκονομίας θὰ ξεκινήσει τὶς διαδικασίες γιὰ τὴν ἐκτέλεση μιᾶς συστηματικῆς ἀπογραφῆς τῆς γεωργίας, τ' ἀποτελέσματα τῆς ὁποίας θὰ ἔρθουν στὴ δημοσιότητα στὰ 1864. Τὸ ἔργο ὅμως μὲ τὸ ὁποῖο θὰ γίνεῖ εὐρύτερα γνωστὸ καὶ τὸ ὁποῖο θὰ ἀποτελέσει τὸ «καμάρι» του εἶναι ἡ ἀπογραφὴ πληθυσμοῦ τοῦ 1861.

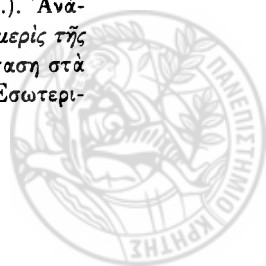
Τέσσερα περίπου χρόνια μετὰ τὴν τελευταία ἀπογραφὴ κατοίκων τοῦ βασιλείου (1856) τὸ πρόβλημα τῶν ἀκριβῶν καὶ «βεβαίων» πληροφοριῶν «περὶ τῆς ἐνεστῶσης καταστάσεως τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ Κράτους» εἶναι καὶ πάλι στὴν ἡμερήσια διάταξη. Ἡ σχετικὴ ἀποτυχία τῆς εἰσαγωγῆς ληξιαρχικοῦ συστήματος (Ἀστυκὸς Ἑλληνικὸς Νόμος τοῦ 1856), τὸ ὁποῖο θὰ μπορούσε νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βᾶσις ἀκριβῶν ὑπολογισμῶν περὶ τῆς καθ' ὀρισμένους χρόνους προόδου τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἡ ἐπιθυμία προβολῆς τῆς «ἰδιαιτέρας φυσιογνωμίας καὶ τῆς βιομηχανικῆς καὶ κοινωνικῆς προόδου» τοῦ κράτους, προβάλλουν ἐπιτακτικὰ τὴν ἀνάγκη διεξαγωγῆς νέας ἀπογραφῆς σύμφωνα μὲ τὰ πρότυπα ἀναλόγων ἐργασιῶν τῆς «ἐσπερίας Εὐρώπης»¹⁴.

Στὶς ἀρχές τοῦ 1860 ἡ ἀπόφαση γιὰ νέα ἀπογραφὴ τῶν κατοίκων εἶναι «εἰλημμένη». Ἡ συστηματικότερη δυνατὴ προετοιμασία της θὰ ἀπασχολήσῃ τὸ Γραφεῖο τῆς δημόσιας οἰκονομίας ἓνα περίπου χρόνο. Στὶς 9 Ἀπριλίου 1860 θὰ κυκλοφορήσουν οἱ πρῶτες ὁδηγίες «περὶ ἀπογραφῆς» καὶ θὰ κληθοῦν οἱ νομάρχες καὶ οἱ ἑπαρχοὶ νὰ

Τέλος στὰ 1859 ἡ ἀναδιοργάνωσή του θὰ ἐπιφέρει καὶ αὐξηση τοῦ προσωπικοῦ του: 1 διευθυντής, 2 τμηματάρχες, 3 ὑπ. γραμματεῖς καὶ 2 γραφεῖς.

13. Βλ. τὶς ἐφ. Ἑλλήν (30-8-1859) γιὰ τὸν διορισμὸ τοῦ Ἀντωνιάδου καὶ Ἀθηνᾶ (22-1-1860) γιὰ ἐκεῖνον τοῦ Σοῦτσου.

14. Μὲ τὸν «Ἀστυκὸ Ἑλληνικὸ Νόμον», *Ἐφημερίς τῆς Κυβερνήσεως*, φ. 75/15-11-1856, γίνεται μιὰ προσπάθεια νὰ ἐπιβληθεῖ στὴν Ἑλλάδα ληξιαρχικὸ σύστημα κατὰ τὰ γαλλικὰ πρότυπα, ἐγχείρημα ποὺ θὰ συναντήσει ὅμως πολλὰς δυσκολίες στὴν ἐφαρμογὴ του λόγω ἐγγενῶν ἀδυναμιῶν (ἀγγραμματοσύνη τῶν περισσοτέρων ληξιαρχῶν, ἀπροθυμία συνεργασίας τῶν κατοίκων κλπ.). Ἀνάλογη προσπάθεια εἶχε γίνεῖ καὶ στὰ 1836 (διάταγμα «Περὶ ληξιαρχικῶν βιβλίων», *Ἐφημερίς τῆς Κυβερνήσεως*, φ. 59/28-11-1836), ἡ ὁποία ὅμως δὲν προχώρησε ποτέ. Γιὰ τὴν κατάστασιν στὰ 1860 καὶ τὴν ἀνάγκη διεξαγωγῆς νέας ἀπογραφῆς βλ. ἐγκύκλιον ἀρ. 46/6-7-1860 τοῦ ὑπ. Ἐσωτερικῶν μὲ τὶς ὁδηγίες γιὰ τὴν διεξαγωγὴ τῆς νέας ἀπογραφῆς.

γνωμοδοτήσουν γι' αυτές. 'Ο σκοπὸς τοῦ ὑπουργείου εἶναι ἀνὰ συγκεφαλαιώσῃ πάσας τὰς ὁδηγίας εἰς μίαν καὶ μόνην ἐγκύκλιον, διαγράφουσιν καὶ προσδιορίζουσιν σαφῶς καὶ εὐμεθόδως τὸν κύκλον τῆς ἐνεργείας ἐκάστης τῶν ἀρχῶν, εἰς ἃς ἀνατίθεται τὸ προκείμενον ἔργον, ἀπὸ τῆς κατωτέρας μέχρι τῆς ἀνωτέρας διοικητικῆς βαθμίδος»¹⁵. Σύμφωνα μὲ τὶς ὑποδείξεις τοῦ ὑπουργείου, οἱ νομάρχες καὶ ἑπαρχοὶ θὰ προτείνουν διάφορες βελτιώσεις καὶ τροποποιήσεις στὰ ἄρθρα τῶν 'Οδηγιῶν. Οἱ κυριότερες ἀπὸ αὐτὲς συγκλίνουν στὴν ἀναγκαιότητα τῆς διεξαγωγῆς τῆς ἀπογραφῆς ἀπὸ ἔμμισθους ἐπιτροπές, τὶς ὁποῖες θ' ἀποτελοῦν οἱ πλέον ἐγγράμματοι κάθε δήμου, ὥστε ν' ἀποφευχθοῦν οἱ παραλείψεις καὶ ἀποσιωπήσεις λόγω ἀγραμματοσύνης τῶν ἀπογραφέων, ὅπως συνέβαινε καὶ στοὺς παρελθόν. 'Η ἀπογραφή ἔπρεπε ἐξ ἄλλου νὰ πραγματοποιηθεῖ τὴν ἴδια γιὰ ὅλους τοὺς δήμους ἐποχῇ, ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχουν διπλοεγγραφές λόγω μετακίνησης ἀτόμων (κτηνοτρόφοι, ναυτικοὶ κλπ.).

Τὸ ζήτημα τοῦ ὀρίσμου τῆς κατάλληλης ἐποχῆς ἀποδείχθηκε ἀπὸ τὰ πρὸ ὀριακὰ τοῦ ὅλου ἐγχειρήματος. Οἱ ἀπόψεις τῶν νομαρχῶν, στοὺς ὁποίους ἀπευθύνθηκε ἐκ νέου τὸ ὑπουργεῖο, διέφεραν σημαντικὰ στοὺς σημεῖο αὐτό. Κάποιοι (ὅπως π.χ. ὁ νομάρχης 'Αρκαδίας) θεωροῦν πῶς ἡ καταλληλότερη ἐποχὴ (πρὸς ἑναρξιν τῆς ἀπογραφῆς τῶν κατοίκων θεωρεῖται τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ μηνὸς 'Οκτωβρίου, διότι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ οἱ ποιμένες καὶ οἱ ἄλλοι ἐκ τῶν βιομηχάνων διατελοῦσιν εἰσέτι εἰς τὰς ἐστίαις των). 'Ἄλλοι (ὁ νομάρχης Εὐβοίας) δέχονται πῶς ἔτσι κι ἄλλιῶς ὅποια ἐποχὴ καὶ νὰ ἐπιλεγεῖ πάντα κάποιοι θὰ λείπουν. 'Η καλύτερη λοιπὸν περίοδος εἶναι «ὁ 'Ιανουάριος τοῦ προσεχοῦς ἔτους καθ' ἣν ἐποχὴν τουτέστι θέλομεν ἔχει συγκεκριμένα τὰ ἀποτελέσματα τῶν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο γεννήσεων καὶ ἀποβιώσεων, σημεῖον δὲ ὠρισμένον καὶ τακτικὸν τῶν πράξεων τῆς ἀπογραφῆς»¹⁶. Προσπαθώντας νὰ συμβιβάσει τὶς διαφορὰς αὐτές, τὸ 'Υπουργεῖο, ἀρχὲς Νοεμβρίου 1860, θὰ ὀρίσει ὡς μέρα τῆς ἀπογραφῆς τὴν ἐπόμενη τῶν Χριστουγέννων, 26 Δεκεμβρίου 1860. Λίγες μέρες ἀργότερα θὰ ἐπανεέλθῃ στοὺς ζήτημα αὐτό, προσδιορίζοντας ὡς ἡμερομηνία ἀπογραφῆς τὴν Κυριακὴν, 12 Φεβρουαρίου 1861, μιᾶς καὶ στοὺς μεταξὺ οἱ δημοτικὲς ἀρχὲς εἶχαν ἐπιφορτισθεῖ καὶ μὲ τὴν διεξαγωγὴ τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν καὶ γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ «δὲν θέλει εἶσθαι δυνατόν νὰ ἐνασχοληθῶσι συγχρόνως καὶ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀπογραφικῶν ἐργασιῶν»¹⁷. Οὕτε καὶ αὕτη θὰ εἶναι ἡ ὀριστικὴ ἡμερομηνία. 'Η ἀπογραφή θὰ ἀναβληθεῖ καὶ πάλι, γιὰ νὰ ὀρισθεῖ, τελεσίδικα αὕτη τὴν φορὰ, ἢ διεξαγωγὴ τῆς τὴν Κυριακὴν 12 Μαρτίου 1861.

Τὸ σύστημα μὲ τὸ ὁποῖο ἀποφασίσθηκε νὰ γίνῃ ἡ ἀπογραφή ἦταν μεικτό. 'Ενῶ γιὰ ὅλη τὴν ὑπόλοιπη 'Ελλάδα αὐτὸ γαλλικὸν σύστημα ἐθεωρήθη ὡς τὸ μᾶλλον ἀρμό-

15. 'Εγκύκλιος «Περὶ γνωμοδοτήσεως ἐπὶ τῶν περὶ ἀπογραφῆς ὁδηγιῶν τῆς 9 'Απριλίου 1860». Τὸ ὁλικὸ αὐτό, ὅπως καὶ ἄλλη σχετικὴ μὲ τὴν ἀπογραφή ἀλληλογραφία, βρίσκεται στοὺς ἀκατάταχτο ἀκόμη τμήματα τῶν ἀρχείων τοῦ 'Υπ. 'Εσωτερικῶν στὰ Γενικά 'Αρχεῖα τοῦ Κράτους. Οἱ παραπομπὲς ποὺ δίνονται ἐδῶ ἀκολουθοῦν μιὰ χονδροειδῆ κατάταξη, ἀνὰ πακέτο χαρτιοῦ, ποὺ ὁ ἴδιος πραγματοποιήσα ὕστερα ἀπὸ ἄδεια τοῦ Διευθυντῆ τῶν ΓΑΚ κ. Καραπιδάκη, τὸν ὁποῖο καὶ εὐχαριστῶ. Γιὰ τὴν παραπάνω ἐγκύκλιο βλ. Γ.Α.Κ., 'Υπ. 'Εσωτερικῶν, Στατιστικά, φάκ. 1861/1.

16. Γ.Α.Κ., 'Υπ. 'Εσωτερικῶν, Στατιστικά, φάκ. 1861/1.

17. 'Εγκύκλιοι τοῦ 'Υπουργείου τῶν 'Εσωτερικῶν... 1860, σ. 62-63.

ζον» (ἀπογραφικὲς ἐπιτροπὲς ποὺ καταγράφουν σπίτι-σπίτι τοὺς κατοίκους), γιὰ τὴν Ἀθήνα καὶ τὸν Πειραιᾶ «ἐφηρμόσθη τὸ σύστημα τῆς τῶν δελτίων πληρώσεως ὑπὸ τῶν κατοίκων, ὧν οἱ μὲν πλεῖστοι γινώσκουσι γράμματα, οἱ δὲ ἀγράμματοι εὐρίσκουσι πρόχειρον τὴν συνδρομὴν τῶν πρώτων» (ἀγγλο-βελγικὸ σύστημα)¹⁸. Τὸ σύστημα αὐτὸ προτείνουν ἄλλωστε, μὲ κοινὴ ἀναφορά τοὺς πρὸς τὸ Ὑπουργεῖο Ἑσωτερικῶν, ὁ νομάρχης καὶ ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας Ἀθηνῶν. Οἱ λόγοι ποὺ ὠθοῦν σὲ μιὰ τέτοια ἐπιλογὴ πηγάζουν ἀπὸ τὴν ἀδυναμία τῆς δημοτικῆς ἀρχῆς Ἀθηναίων «νὰ παρέξῃ ἀποτελεσματικὴν συνδρομὴν εἰς τὴν ἐργασίαν» τῆς ἀπογραφῆς, τὸ γεγονός ὅτι ἂν ἡ καταγραφή γίνετο ἀπὸ τοὺς ἀστυνομικοὺς, ὅπως γινόταν μέχρι τότε, θὰ ἀπασχοληθεῖ ὁλόκληρη ἡ δύναμη τῆς ἀστυνομίας γιὰ πολὺ καιρὸ παραμελώντας τὰ ὑπόλοιπα καθήκοντά της, καὶ τὸ ὅτι τέλος πάντως «ἀποβαίνει ὀχληρὸν διὰ τοὺς πολίτας νὰ μεταβαίνωσιν ἀστυνομικοὶ ὑπάλληλοι εἰς τὰς οἰκίας των διὰ νὰ καταγράψωσι τὰ συνιστώμενα τὰς οἰκογενεῖας των πρόσωπα»¹⁹. Ἀνώτατο χρονικὸ ὄριο, μετὰ τὴ λήξη τοῦ ὁποῖου τὰ βιβλία τῆς ἀπογραφῆς ἔπρεπε νὰ παραδοθοῦν στὰ κατὰ τόπους δημαρχεῖα, ὁρίσθηκαν οἱ 60 ἡμέρες. Τὸ Γραφεῖο τῆς δημόσιας οἰκονομίας φρόντισε καὶ γιὰ τὴν καταγραφή τῶν ἐλλήνων ὑπηκόων τοῦ ἐξωτερικοῦ μέσω τῶν κατὰ τόπους προξενείων, ἀλλὰ ἡ προσπάθεια αὐτὴ ναυάγησε²⁰.

Το πρωὶ τῆς 12ης Μαρτίου 1861 οἱ ἀπογραφικὲς ἐπιτροπὲς τῶν διαφόρων δήμων ἄρχισαν νὰ καταγράφουν τοὺς κατοίκους τους. Παρόλο ποὺ τὸ ὑπουργεῖο ἐπέμενε γιὰ τὴν ταυτόχρονη ἑναρξὴ τῶν ἐργασιῶν τῆς ἀπογραφῆς, σὲ κάποιους δήμους ὑπῆρξε καθυστέρηση. Στὸν δῆμο τῆς Ἡλίδας στὴν Ἡλεία (περιοχὴ Γαστούνης) γιὰ παράδειγμα, χρειάστηκε νὰ φτάσει ἡ 9η Ἀπριλίου γιὰ νὰ ξεκινήσει ἡ σχετικὴ διαδικασία²¹. Στὴν Ἀθήνα καὶ τὸν Πειραιᾶ πάντως οἱ ἀστυνομικοὶ κλητῆρες ἄρχισαν νὰ μοιράζονται τὰ σχετικὰ πρὸς συμπλήρωση οἰκογενειακὰ δελτία τὴν καθορισμένη ἡμερομηνία. Ἐκεῖνο ποὺ προκαλεῖ ἐντύπωση στὸν μελετητὴ τῆς ὅλης διαδικασίας εἶναι ἡ ὁλοκληρωτικὴ σιωπὴ μέσα στὴν ὁποία διεξάγεται. Οἱ ἐφημερίδες καὶ ὁ τύπος τῆς ἐποχῆς, τόσο ὁ ἀθηναϊκὸς ὅσο καὶ ὁ ἐπαρχιακός, δὲν ἀσχολοῦνται καθόλου μὲ τὸ γεγονός, παρόλο ποὺ οἱ διαστάσεις τοῦ ξεπερνοῦν τὰ συμβάντα τῆς καθημερινότητος. Ὅσο καιρὸ διαρκεῖ ἡ ἀπογραφή, καμιά ἐφημερίδα δὲν θεωρεῖ ὅτι ἀξίζει τὸν κόπο ν' ἀσχοληθεῖ μαζί της, ἀναφέροντας δυὸ ἔστω κουβέντες. Οἱ μεγάλες ἀθηναϊκὲς ἐφημε-

18. Βλ. *Πληθυσμὸς τοῦ ἔτους 1861*, σ. ι'.

19. Βλ. Γ.Α.Κ., Ὑπ. Ἑσωτερικῶν, Στατιστικά, φάκ. 1860/1, ὅπου ὑπάρχει καὶ σχετικὸ ὑπόδειγμα δελτίου.

20. Στὴν εἰσαγωγὴ τῆς δημοσίευσής τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀπογραφῆς ὁ Ι. Σοῦτσος σημειώνει χαρακτηριστικὰ πὺς «αἱ περὶ τούτου πληροφορίαι δὲν ἐλήφθησαν εἰσέτι» (σ. ια'). Σὲ ἐκθεσὴ τοῦ πρὸς τὸν πρεσβευτὴ, ὁ ὑπεύθυνος τοῦ ἐμπορικοῦ Γραφείου τῆς πρεσβείας στὴν Κωνσταντινούπολη παραθέτει μιὰ σειρὰ ἀπὸ «ἀνυπέρβλητα προσκόμματα πρὸς κατάρτισιν τοῦ εἰρημένου καταλόγου» τῶν ἐλλήνων ὑπηκόων ποὺ βρίσκονται στὴν πόλη αὐτή. Τὰ κυριότερα ὀφείλονται στὸ γεγονός ὅτι οἱ Ἕλληνες ὑπήκοοι σπανιώτατα πᾶνε στὴν πρεσβεῖα γιὰ νὰ δηλώσουν τὴν ἀφίξή τους ἢ γιὰ νὰ ἐγγραφοῦν στὸ σχετικὸ μητρώο καὶ στὴν αὐξημένη κινητικότητα ποὺ τοὺς διακρίνει καὶ ποὺ δυσκολεῖ τὸν ἐντοπισμὸ καὶ τὴν καταγραφή τους. Βλ. Γ.Α.Κ., Ὑπ. Ἑσωτερικῶν, Στατιστικά, φάκ. 1861/1.

21. Βλ. Γ.Α.Κ., Ὑπ. Ἑσωτερικῶν, Στατιστικά, φάκ. 1861/1.

ρίδες (*Ἀθηνᾶ, Αἰών* κ.ἄ.) τὴν ἀγνοοῦν τελείως, ἐνῶ «ἀσυγκίνητες» μένουν καὶ οἱ ἐπαρχιακές, στὸ τοπικὸ ἐπίπεδο τῶν ὁποίων θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποτελεῖ ἓνα συμβὰν ἐξαιρετικόν. Οἱ ἐξαίρέσεις ἀπὸ τὸν κανόνα αὐτὸν εἶναι ἐλάχιστες, ἀλλὰ ἐνδεικτικὲς τῆς νοοτροπίας, σὲ πολλαπλὰ ἐπίπεδα, μὲ τὴν ὁποία ἀντιμετωπίζονταν ἐργασίες αὐτοῦ τοῦ τύπου.

Ἀπὸ τὶς ἐλάχιστες ποὺ θὰ ἀναφερθοῦν, ἔστω καὶ ἐπιφανειακά, στὴν διεξαγωγὴ τῆς ἀπογραφῆς θὰ εἶναι καὶ ἡ ἔντονα ἀντιπολιτευτικὴ ἐφημερίδα τῶν Ἀθηνῶν *Φῶς*. Τὸ τί τὴν ἀπασχολεῖ γίνεται ἀμέσως ἀντιληπτὸ ἀπὸ τὶς λιγοστὲς εἰδήσεις ποὺ δημοσιεύει. Τῇ Δευτέρᾳ 13 Μαρτίου γνωστοποιεῖ στοὺς ἀναγνώστες της ὅτι «Ἦρχησεν εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἡ καταγραφὴ τῶν ζώων, συνάμα δὲ καὶ τῶν ἀνθρώπων, ὅπως βεβαιωθῇ ὁ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος πληθυσμὸς τῆς πόλεως. Ἀλλ' ἔπρεπε νὰ ᾔη ἀλλοὶ οἱ καταγράφωντες τὰ ζῶα καὶ ἄλλοι οἱ τοὺς ἀνθρώπους, διότι σήμερον τὸ πρῶτ' ἴδαμεν τὸν ἀστυνομικὸν κλητῆρα ὅστις ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν κατοικίαν τριῶν Βουλευτῶν, νὰ εἰσέλθῃ πρὸς καταγραφὴν καὶ εἰς τὴν οἰκίαν ἐνὸς Ὑπουργοῦ! Εἴμεθα δὲ περιέργοι νὰ μάθωμεν, ἂν ᾔη εἰς τὰς Ἀθήνας οἱ ἄνθρωποι περισσότεροι ἐφέτος ἢ τὰ ζῶα». Μιὰ βδομάδα ἀργότερα, 18 Μαρτίου 1861, θὰ ἐπανεέλθῃ στὸ θέμα κάτω ἀπὸ τὴν ἴδια ὀπτικὴ γωνία. «Ἐξεποδαριάσθησαν οἱ ἀστυνομικοὶ κλητῆρες μεταβαίνοντες ἀπὸ θύραν εἰς θύραν καὶ μοιράζοντες δελτία διὰ τὴν ἀπογραφὴν τῶν κατοίκων τῆς πόλεως, ἐνῶ τοιοῦτον ἔργον ἄλλοι ἔπρεπε νὰ ἐκτελέσουν καὶ οὐχὶ ἀστυνομικοὶ κλητῆρες. Ἀλλὰ λησμονοῦν τὸν κόπον των, διασκεδάζοντες μὲ τοὺς Βουλευτάς, τοὺς ὁποίους εὐρίσκουν, ὅπου τρύπα καὶ καλύβη, καὶ γελοῦν μὲ ὅσους δὲν ἠξεύρουν γράμματα, λέγοντες εἰς αὐτούς, ὅτι ᾔη τὸ ἔνταλμα πληρωμῆς τοῦ μισθοῦ των. Ἐπτά τοιαῦτα δελτία παρουσιάσθησαν χθὲς εἰς τὸν Ταμίαν ὡς ἐντάλματα μισθοδοσίας! Ὁ δὲ Βουλευτὴς Κυνουρίας κ. Πετράκος, ἀκούσας ἔνταλμα, καὶ ἰδὼν ἀστυνομικοὺς κλητῆρας, ὑπέθεσεν ὅτι ἔχουν ἔνταλμα συλλήψεως κατ' αὐτοῦ, καὶ κλείσας ὀρμητικῶς τὴν θύραν, ἐπετάχθη καὶ ἔφυγεν ἀπὸ τὸ παράθυρον»²².

Τὸ εἰρωνικὸ καὶ περιφρονητικὸ ἀπέναντι στοὺς βουλευτὲς ὕφος τῆς ἐφημερίδας δὲν μπορεῖ νὰ ἀποκρύψει ὀρισμένες ἀπὸ τὶς πραγματικότητες τῆς ἐποχῆς. Ὅσο καὶ ἂν φαίνεται ὑπερβολικὸ τὸ γεγονὸς πὼς ἐπτά ἀπογραφικὰ δελτία παρουσιάσθησαν, προφανῶς ἀπὸ βουλευτὲς, στὸν ταμία γιὰ πληρωμὴ, ἡ δυσκολία τῶν ἀνθρώπων στὸ νὰ συμπληρώσουν τὶς σχετικὲς στῆλες πρέπει νὰ ᾔη γενικότερη. Παρόλη τὴν αἰσιοδοξία τοῦ ὑπουργείου, πὼς οἱ κάτοικοι τῶν δυὸ αὐτῶν πόλεων γνωρίζουν ἔτσι κι ἄλλιῶς γράμματα, καὶ στὸ κάτω-κάτω κάποιος θὰ βοηθοῦσε καὶ ὅσους δὲν ᾔησαν

22. Βλ. ἐφ. *Φῶς*, φ. 252/13-3-1861 καὶ 255/18-3-1861. Ὁ βουλευτὴς Κυνουρίας Πετράκος κατηγορεῖται πολλὰς φορὲς ἀνοικτὰ ἀπὸ τὴν ἴδια ἐφημερίδα σὰν πρῶν ληστής ποὺ ἐξασφάλισε τὴν ἐκλογὴν του στὸ κοινοβούλιο χωρὶς ὡστόσο νὰ ἔχει ξεκαθαρίσει τελειωτικὰ τοὺς λογαριασμοὺς του μὲ τὴν δικαιοσύνη.

23. Στὴν Καλαμάτα π.χ., καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ μοναδικὴ ἴσως περὶ ἀπογραφῆς εἰδηση στὸν ἐπαρχιακὸν τύπο, ἡ ἀπογραφὴ τελείωσε στὶς 19 Ἀπριλίου, ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ἡ ἐφ. *Πελοπόννησος*, φ. 41/20-4-1861. Ἀντίθετα ἡ ἀπογραφὴ τοῦ δήμου Γαλαξειδίου τελείωσε στὶς 22 Ἰουλίου, ὅπως πληροφορεῖ τὸ Ὑπουργεῖο ὁ νομάρχης Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος μὲ ἀναφορὰ του στὶς 31-7-1861. Βλ. Γ.Α.Κ., Ὑπ. Ἐσωτερικῶν, Στατιστικά, φάκ. 1872/1.

για να συμπληρώσουν τις δηλώσεις, οι σχετικές εργασίες συνάντησαν αρκετές δυσκολίες. "Αλλωστε, το σύστημα αυτό θα θεωρηθεί σαν άποτυχημένο και θα εγκαταλειφθεί στην επόμενη απογραφή του 1870. Μια νέα απόπειρα επανεφαρμογής του, επιτυχέστερη αυτή τη φορά, θα γίνει το 1879 πάλι μόνο στις δυο αυτές πόλεις, αλλά τη φορά αυτή τα δελτία θα μοιράσουν και θα παραλάβουν τα μέλη του φιλολογικού συλλόγου «Παρνασσός», άτομα με περισσότερη μόρφωση απ' ό,τι οι αστυνομικοί κλητῆρες και κατά συνέπεια πιο κατάλληλα γι' αυτή τη δουλειά.

Οι απογραφικές εργασίες στους διάφορους δήμους τελείωσαν όπως περίπου είχαν αρχίσει: άλλου μέσα στην προθεσμία των δυο μηνών και άλλου πολύ αργότερα²³. Έμεινε τώρα να γίνει ο πρώτος έλεγχος και η διαμόρφωση των πινάκων για κάθε δήμο μέσα σε 30 ημέρες, όπως όριζαν και οι οδηγίες. Κατόπιν το ύλικό (βιβλία και πίνακες μαζί) έπρεπε ν' αποσταλεί στα έπαρχεία και τις νομαρχίες για τὸν σχετικό έλεγχο πρὶν προωθηθοῦν στο Γραφεῖο τῆς δημόσιας οἰκονομίας για τὴν τελικὴ επεξεργασία και τὴ δημοσίευση τῶν αποτελεσμάτων. Ἡ συγκέντρωση και ἡ επεξεργασία τοῦ ὑλικοῦ στα διάφορα έπαρχεία φαίνεται πὼς ἦταν τὸ στάδιο κατὰ τὸ ὁποῖο προέκυψαν τὰ περισσότερα προβλήματα. Κάποιοι δήμαρχοι, ὅπως αὐτὸς τοῦ δήμου Μακρυνείας τῆς έπαρχίας Μεσολογγίου, χρειάστηκε νὰ τιμωρηθοῦν με ἐπίπληξη γιατί καθυστέρησαν ὑπερβολικὰ τὴν ἀποστολὴ τῶν πινάκων. Κάποιος ἄλλος πάλι, ὁ έπαρχος Τριχωνίδος στο νομὸ Ἀκαρνανίας και Αἰτωλίας, «οὐδεμίαν ἐξέλεγγιν ἐνήργησε, ἀλλ' ἀπλὴν ἀντιγραφὴν τῶν Δημάρχων και ἐκείνον τὸν παρ' αὐτοῦ συνταχθέντα, οἷτινες ὑπῆρχον πλημμελέστατα συντεταγμένοι...»²⁴. Προβλήματα ἄλλου τύπου εἶχαν ν' ἀντιμετωπίσουν οἱ έπαρχοι Καλαβρύτων και Ἡλείας μιὰς και οἱ περισσότεροι δήμαρχοι τῆς δικαιοδοσίας τους «ὑπέπεσαν εἰς ἐλλείψεις και λογιστικὰ λάθη» και χρειάστηκε νὰ συνταχθοῦν νέοι πίνακες²⁵.

Οἱ ἐλλείψεις και τὰ λάθη ποὺ ὑπέπεσαν στὴν ἀντίληψη τῶν ἀρμοδίων κατὰ τὴ διάρκεια τῶν ἐλέγχων σε έπαρχεία και νομαρχίες, καθυστέρησαν ἀκόμη περισσότερο τὴ σύνταξη και ἀποστολὴ τῶν συγκεντρωτικῶν πινάκων στο Γραφεῖο τῆς δημόσιας οἰκονομίας. Τὰ προβλήματα ποὺ προέκυπταν ἀφοροῦσαν παραλείψεις στὴν καταγραφή ἀποδημούντων κυρίως κατοίκων και μοναχῶν ἢ στὴ συμπλήρωση ὀρισμένων στηλῶν τῶν ἀπογραφικῶν πινάκων, λάθη στὴν κατάταξη τοῦ πληθυσμοῦ κατὰ κατηγορίες, στα ἐπιμέρους και τὰ γενικὰ ἀθροίσματα. Σὲ κάποιες μάλιστα περιπτώσεις ὁλόκληρα χωριὰ δὲν εἶχαν κἂν σημειωθεῖ στοὺς πίνακες. Γιὰ τὴ διόρθωση ὅλων αὐτῶν τῶν ἐλλείψεων έπρεπε, τὶς περισσότερες φορές, νὰ σταλοῦν οἱ πίνακες στα δημαρχεία ἢ νὰ προσκληθοῦν οἱ δήμαρχοι στα κατὰ τόπους έπαρχεία για νὰ γίνουν ἐπὶ τόπου οἱ σχετικὲς διορθώσεις. Τὰ ἀρχεῖα τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν τῆς

24. Ἡ διεξαγωγή τῆς ἀπογραφῆς στο νομὸ Αἰτωλίας και Ἀκαρνανίας φαίνεται πὼς συνάντησε πολλὰς δυσκολίες και προβλήματα. Τὸ Ὑπουργεῖο ἔφτασε μάλιστα στο σημεῖο νὰ ἐπιβάλει ποινὴ 50 δραχμῶν στον έπαρχο Βόνιτσας γιατί, παρὰ τὶς ἐπανελημμένες συστάσεις, μέχρι τέλους Νοεμβρίου 1861 δὲν εἶχε κάνει κανένα έλεγχο στοὺς ἀπογραφικοὺς πίνακες τῶν δημάρχων. Βλ. Γ.Α.Κ., Ὑπ. Ἑσωτερικῶν, Στατιστικά, φάκ. 1872/1.

25. Βλ. ἀναφορὰ ἀπὸ 25-9-1861 τοῦ νομάρχη Ἀχαΐας και Ἡλίδος πρὸς τὸ Ὑπ. Ἑσωτερικῶν (δ.π.).

περίοδου αὐτῆς εἶναι γεμάτα ἀπὸ ἀναφορὲς ἐπάρχων πρὸς τοὺς νομάρχες καὶ νομαρχῶν πρὸς τὴν κεντρικὴ ὑπηρεσίαν ποὺ ζητοῦν παράταση τῶν προθεσμιῶν γιὰ τὴν ὑποβολὴ τῶν πινάκων ὥστε νὰ συμπληρωθοῦν οἱ ἐλλείψεις ποὺ παρατηρήθηκαν²⁶. Στὶς ἀρχὲς Δεκεμβρίου τοῦ 1861 πάντως ἡ διαδικασία ἔχει περάσει στὰ χέρια τῶν ἐπιτελῶν τοῦ Γραφείου τῆς δημόσιας οἰκονομίας καὶ στὶς 25 Ἰανουαρίου τοῦ 1862 ὁ διευθυντὴς τοῦ Ἰ. Σούτσος ἀναγγέλλει στὸν ὑπουργὸ τὸ τέλος τῶν ἐργασιῶν, ζητώντας ταυτόχρονα τὴν ἄδεια γιὰ τὴ δημοσίευση τῶν ἀποτελεσμάτων.

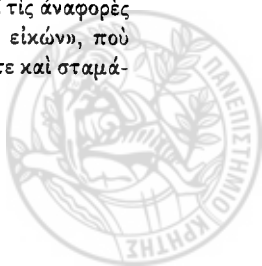
Τὸν Μάιο τοῦ 1862 ὁ *Πληθυσμὸς τοῦ ἔτους 1861* παραδίδεται στὴν κρίση τοῦ κοινοῦ. Ἡ ὑποδοχὴ τοῦ ἀπὸ τὸν τύπο θὰ εἶναι καὶ αὐτὴ τὴ φορὰ σχεδὸν παγερὴ. Οἱ περισσότερες ἐφημερίδες δὲν θὰ γράψουν τίποτα γιὰ τὴν κυκλοφορία τοῦ βιβλίου οὔτε τὸν πρῶτο καιρὸ, ἀλλὰ οὔτε καὶ ἀργότερα. Ἐξαίρεση στὸν κανόνα θ' ἀποτελέσει ἡ ἐφημερίδα τῶν Ἀθηνῶν *Αἰών*, στὴν ὁποία θὰ ἀναδημοσιευθεῖ ὁ πρόλογος τοῦ Σούτσου μαζί με κάποια σχόλια τῆς ἰδίας τῆς ἐφημερίδας. Τὰ ἐγκώμια πρὸς τὸν πρωτεργάτη τῆς ἐργασίας θὰ συνοδεύονται καὶ ἀπὸ τὴ σχετικὴ γκρίνια γιὰ ἀκόμη περισσότερες στατιστικὲς πληροφορίες²⁷. Σχόλια, γενικῆς φύσης καὶ ὄχι ἀναφερόμενα εἰδικὰ στὴν ἀπογραφή τοῦ 1861, θὰ δημοσιευθοῦν καὶ στὴν ἐφ. *Φιλόπατρις*. Ἐκεῖνο ποὺ κάνει ἐντύπωση στοὺς συντάκτες τῆς εἶναι ἡ σύγκριση τοῦ πληθυσμοῦ διαφόρων νομῶν σὲ σχέση με τὰ στοιχεῖα τοῦ 1856 καὶ κάποια μείωση ποὺ παρουσιάζεται, εἰδικὰ στὸ νομὸ Ἀρκαδίας. Νὰ λοιπὸν θέμα γιὰ μελέτη καὶ συζήτηση: «τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι σπουδαῖον, σπουδαιότατον, εἶναι ζωτικὸν διὰ τὴν πατρίδα, καὶ μία ἔμφρων διοικήσις περὶ τοιαῦτα πρέπει ν' ἀσχολῇται, τοιαῦτα δὲ νὰ συζητᾷ ἡ φιλόπατρις δημοσιογραφία, καὶ οὐχὶ νὰ καταρुπαίνηται εἰς βαναύσους λιβελλογραφίας ἢ νὰ ἐξαντλῇται εἰς φρενητιώσας δημοκοπίας»²⁸.

Μαζί με τὴν «ἀνακάλυψη» τῆς στατιστικῆς, προβάλλουν στὸ προσκήνιο καὶ οἱ ιδεολογικὲς ἐρμηνεῖες καὶ προεκτάσεις τῆς: «Εἰς τί ἄραγε πρέπει ν' ἀποδῶσωμεν τὴν στασιμότητα ταύτην τοῦ πληθυσμοῦ μας; ἄραγε εἰς τὴν ἀγωνίαν τῆς γῆς ἡμῶν, ἢ εἰς

26. Ἀλληλογραφία σχετικὴ μετὰ τὴν διεξαγωγὴ τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1861 περιέχουν οἱ φάκελοι τοῦ ἀκατάταχτου ἀρχείου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ἑσωτερικῶν ποὺ βρίσκονται στὰ Γενικὰ Ἀρχεῖα τοῦ Κράτους μετὰ τίς ἐνδείξεις, Στατιστικὰ 1860/1, 1861/1 καὶ 1872/1.

27. «Ἔργα τοιαῦτα ἀληθῶς τιμῶσι τοὺς ἐργαζομένους αὐτὰ καὶ συντελοῦσιν εἰς τὴν πρακτικὴν μελέτην τῶν κοινῶν συμφερόντων. Τούτου ἔνεκα καὶ πάλιν ἐκφράζομεν τὴν εὐγνωμωσύνην ἡμῶν εἰς τὸν νοήμονα καὶ πεπαιδευμένον διευθυντὴν τοῦ γραφείου τῆς Δημοσίας Οἰκονομίας. Ἀλλὰ ἄς μᾶς ἐπιτραπῇ νὰ παρατηρήσωμεν αὐτῷ, ὅτι τὸ ἔργον, ὅπερ τόσῳ ἐπιζήλῳ ἤρξατο, ἀπαιτεῖ, ὅπως συμπληρωθῇ ἀποτελεσματικῶς, νὰ συνοδευθῇ καὶ διὰ τῆς στατιστικῆς τοῦ ἐδάφους ἢ τῆς χώρας, ἥτις δύναται ν' ἀναπληρώσῃ ἐν μέρει τὴν ἑλλειψιν τοῦ κτηματολογίου καὶ νὰ παρέξῃ ἀκριβεστεράς καὶ τελειοτέρας τὰς περὶ γεωργικῆς καὶ ἄλλης παραγωγικῆς ἀναπτύξεως τῆς Ἑλλάδος πληροφορίας, ἐφ' ὧν αἱ περαιτέραι σκέψεις περὶ αὐτῆς δύνανται νὰ στηριχθῶσι βασίμως. Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι καὶ ἡ εὐχὴ αὕτη θέλει πληρωθῇ ταχέως», σημειώνει ἡ ἐφημ. *Αἰών* στὶς 26-5-1862 (φ. 2035). Ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ Σούτσου συνεχίζεται καὶ στὸ φ. 2037/4-6-1862.

28. Ἐφ. *Φιλόπατρις*. Χαρακτηριστικὸς εἶναι καὶ ὁ τίτλος τοῦ ἀρθροῦ ποὺ φιλοξενεῖ τίς ἀναφορὲς στὴν παρουσίαν τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς ἀπογραφῆς «Ἡ θλιβερά τῆς Ἑλλάδος εἰκὼν», ποὺ δημοσιεύεται στὸ φ. 394/10-6-1862, γιὰ νὰ συνεχιστεῖ καὶ στὸ φ. 397/3-7-1862, ὁπότε καὶ σταμάτησε ξαφνικὰ χωρὶς νὰ ὁλοκληρωθεῖ.

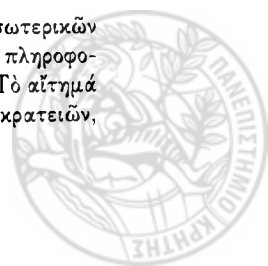
τὴν κακὴν διοίκησιν τοῦ τόπου, ἣ εἰς κοινωνικὰ ἐλαττώματα ἐξαμβλοῦντα τοὺς κατοίκους καὶ πρόωρον ἐπιφέροντα τὸν θάνατον αὐτῶν ἢ τέλος εἰς ἀσυνήθη νοσηρότητα τοῦ ἐδάφους», ἀναρωτιέται ὁ συντάκτης τοῦ ἄρθρου. Οἱ μαλθουσιανικὲς ἀπόψεις περὶ προόδου τῶν κρατῶν, ποὺ ἀντανακλᾶται μὲ τὸν καλῦτερο τρόπο στὴν αὔξησιν τοῦ πληθυσμοῦ τους, βρίσκουν ἀνταπόκριση καὶ στὴν Ἑλλάδα τοῦ 1862. Ἡ ἐφημερίδα ἄλλωστε δὲν κάνει τίποτα παραπάνω ἀπὸ τὸ ν' ἀναπαράγει τὴν ἐπιχειρηματολογία ποὺ ὁ ἴδιος ὁ Σοῦτσο ἀναπτύσσει ἀπὸ τὴν πρώτη κιόλας παράγραφο τῆς εἰσαγωγῆς του στ' ἀποτελέσματα τῆς ἀπογραφῆς. «Ἡ αὔξησις τοῦ πληθυσμοῦ δικαίως ἐθεωρήθη ὡς μέτρον τῆς προόδου καὶ τῆς ἀκμῆς τῶν ἐθνῶν. Τῶνόντι, καθ' ὅσον ὁ πληθυσμὸς αὐξάνει, καὶ τὰ παραγωγικὰ ἔργα πολλαπλασιάζονται καὶ ἀναπτύσσονται, καὶ οἱ δημόσιοι πόροι γίνονται ἀφθονώτεροι, καὶ ἡ ἐνοπλος δύναμις ἰσχυροποιεῖται καὶ ἐν γένει ἡ εὐεργετικὴ ἐνέργεια τῆς πολιτείας ἐπὶ τῶν ἰδιωτῶν καθίσταται δραστηριωτέρα». Στους ἰδίους τόνους κινεῖται ὅλη σχεδὸν ἡ εἰσαγωγή του.

Γιὰ τὸν Σοῦτσο καὶ τοὺς ἀρμόδιους τοῦ Γραφείου τῆς δημόσιας οἰκονομίας ἡ ἀπογραφή ἔχει δυὸ σκοποὺς: «νὰ φανερώσῃ τὴν δημιουργικὴν ἱκανότητα τῶν ἐθνῶν καὶ διὰ τῆς παραθέσεως τῶν χρόνων νὰ καταδείξῃ τὴν κατάστασιν τῆς ἀκμῆς καὶ παρακμῆς τῶν παραγωγικῶν αὐτῶν δυνάμεων, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸν πολιτικὸν τῆς ἀπογραφῆς σκοπὸν· δεῦτερον δὲ νὰ διευκολύνῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν σπουδαιότερων νόμων, τῶν μὲν ἐνδιαφερόντων τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτου, τῶν δὲ τὰ τιμαλφέστερα τῆς πολιτείας συμφέροντα, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸν διοικητικὸν αὐτῆς σκοπὸν»²⁹. Ἀκμὴ καὶ παρακμὴ τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων, πολιτικὴ καὶ ἰδεολογία εἶναι τὰ ζευγάρια ποὺ θὰ κληθεῖ νὰ ὑπηρετήσῃ καὶ νὰ ἀναδείξῃ ἡ στατιστικὴ. Ἡ ψυχρὴ, ἀλλὰ εὐγλωττη, ἀπεικόνισις τῶν «ἀφανῶν στοιχείων τῆς κοινωνίας» μέσα ἀπὸ τοὺς ἀριθμοὺς θὰ ἀποτελέσῃ τὴ βάσιν ὥστε, «ἐξ αὐτῶν ὀρμώμενοι, νὰ προβῶμεν εἰς ὠφελίμους βελτιώσεις καὶ μεταρρυθμίσεις», ὅπως ἀναφέρεται στὴν εἰσαγωγικὴ πρὸς τὸν ὑπουργὸ ἔκθεσις.

Πολιτικὸς λοιπὸν, ἀλλὰ καὶ ἰδεολογικός, θὰ εἶναι ὁ λόγος τοῦ Σοῦτσο στὴν εἰσαγωγή τῆς ἀπογραφῆς. Ὅπως πολιτικὴ εἶναι καὶ ἡ ἐνέργειά του νὰ τὴ μεταφράσῃ στὰ γαλλικά, «ἀποβλέπων πρὸς τὸν διπλοῦν σκοπὸν, πρῶτον τοῦ νὰ καταστήσωμεν γνωστὰ ὅσον οἶόν τε εἰς τὸν ἔξω κόσμον τὰ ἐσωτερικὰ τῆς ἡμετέρας κοινωνίας στοιχεῖα καὶ τ' ἀποτελέσματα τῆς διοικητικῆς ἡμῶν ἐνεργείας· καὶ δεῦτερον, ἵνα προκαλέσωμεν τὴν ἐπὶ τῶν ἡμετέρων ἔργων πολῦτιμον κρίσιν τῶν περὶ τὰ στατιστικὰ ἀσχολουμένων σπουδαίων ἀνδρῶν τῆς Εὐρώπης». Ἡ ἐποχὴ ποὺ δὲν δημοσιευόταν τίποτα ἄλλο, παρὰ ὁ ἀριθμὸς τῶν κατοίκων «ἀπλῶς καὶ ξηρῶς» πέρασε πιά. Ἡ καχυποψία μὲ τὴν ὁποία ἀντιμετωπιζόνταν αἰτήσεις γιὰ παροχὴ στατιστικῶν πληροφοριῶν λίγα χρόνια πρὶν μοιάζει τώρα μακρυνὸ παρελθόν³⁰.

29. Πληθυσμὸς τοῦ ἔτους 1861, σ. θ'.

30. Τὸν Μάιο τοῦ 1852 τὸ Ὑπουργεῖο τῶν Ἐξωτερικῶν πληροφορεῖ ἐκεῖνο τῶν Ἐσωτερικῶν πὼς οἱ «συντάχται τῆς ἐν Γόττα ἐκδιδομένης γενικῆς Ἐφημερίδος» ζητοῦσαν στατιστικὲς πληροφορίες γιὰ τὴν Ἑλλάδα μὲ σκοπὸ νὰ τίς συμπεριλάβουν στὴν ἐκδόσιν τῆς ἐπόμενης χρονιάς. Τὸ αἷτημά τους περιλάμβανε πίνακες «1ον τῆς ἐμπορικῆς κινήσεως τοῦ Κράτους μετὰ τῶν ξένων ἐπικρατειῶν,

Με τις καινούργιες αντιλήψεις που επικρατοῦν, ἡ ἐλληνικὴ κυβέρνησις δὲν φοβᾶται νὰ δείξει στὸν ἔξω κόσμον οὔτε τὰ ἐσωτερικὰ στοιχεῖα τῆς κοινωνίας μας, οὔτε τις διοικητικὲς τῆς δραστηριότητες. Τὸ ἀντίθετο μάλιστα, ἐπιδιώκει τὴν κρίσιν τῶν «ἐπαϊόντων». Ἴσως γιατί εἶναι ἀπὸ τὰ πρὶν σίγουρη πὼς ἡ τελευταία αὕτὴ δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι εὐνοϊκὴ. Ὁ δρόμος ποὺ ἔχει διανυθεῖ ἀπὸ τὴν ἀπελευθέρωση —«παράθεση τῶν χρόνων» τὸν ὀνομάζει ὁ Σοῦτσος— ἔτσι ὅπως τὸν ἀποτυπώνει ἡ στατιστικὴ, εἶναι μακρὺς, ἀλλὰ ὅλα δείχνουν πὼς τὸ μέλλον θὰ εἶναι ἀκόμη καλύτερο. Ἡ αἰσιοδοξία πὼς τὰ πράγματα πᾶνε καλὰ, τὸ καμάρι γιὰ τὰ μέχρι τώρα ἐπιτεύγματα εἶναι πράγματα ποὺ δὲν μποροῦν νὰ κρυφτοῦν στὸ λόγον τοῦ Σοῦτσου. Τώρα πιά ἡ διάχυτη σιγουριά γιὰ τὴν πορεία ποὺ ἀκολουθεῖται δὲν ἔχει κανένα λόγον νὰ μὴν προβάλλεται καὶ πρὸς τὰ ἔξω. Ἀπὸ τὴν ἀποψη αὕτὴ ἡ εἰσαγωγὴ τοῦ Σοῦτσου ἀπευθύνεται ἐξίσου, ἂν ὄχι κυρίως, πρὸς τοὺς εὐρωπαίους.

Στὴν εἰσαγωγὴ του ὁ Ἰ. Σοῦτσος θὰ πᾶει ἀκόμη μακρύτερα ἀπὸ τὴν ἀπλὴ ἐπίδειξιν τῶν στοιχείων: θὰ προβεῖ καὶ σὲ συγκρίσεις μετὰ τὴν Εὐρώπην. Ἔτσι, σὲ κάθε ἐπιμέρους κεφάλαιον τῶν ἀποτελεσμάτων ποὺ παρουσιάζεται, παραβάλλει τὰ στοιχεῖα τῆς ἐλληνικῆς πραγματικότητος μ' ἐκεῖνα τῶν εὐρωπαϊκῶν κρατῶν, ὥστε νὰ γίνεταί καλύτερα ἀντιληπτὸν τὸ τί πραγματικὰ ἀντιπροσωπεύουν. Παραθέτοντας τὴν εὐρωπαϊκὴν πραγματικότητα, τῆς ὁποίας δὲν ὑπάρχει καμιὰ ἀμφιβολία ὅτι ἀποτελοῦμε μέλος, ἀπευθυνόμεστε ἐξίσου σὲ εὐρωπαίους, ἀλλὰ καὶ ἡμεδαπούς. Οἱ πρῶτοι βλέπουν τὴν πορεία μας καὶ κρίνουν τις ἐπιδόσεις μας ἀκόμη καὶ στὴν καινούργια ἐπιστῆμὴ τῆς στατιστικῆς (τὰ σχόλια ποὺ τόσο ἐπιζητεῖ ὁ Σοῦτσος γιὰ τὸ ἂν μαθαίνουμε καλὰ ἢ ὄχι τις νέες ἐπιστημονικὰς κατακτήσεις), ἐνῶ καὶ οἱ δεῦτεροι καλὸ εἶναι νὰ ξέρουν ποῦ βρισκόμαστε καὶ τί μένει νὰ γίνῃ. Οἱ διακηρύξεις περὶ προόδου ποὺ κάθε τρεῖς καὶ λίγο ἔρχονται στὰ ἐπίσημα χεῖλη πρέπει νὰ βρίσκονται σὲ ἀρμονίᾳ μετὰ τὴν σκληρὴν γλῶσσαν τῶν ἀριθμῶν. Χρειάζεται λοιπὸν ν' ἀποδεικνύουμε αὐτὰ ποὺ λέμε καὶ νὰ μὴν ὀχυρωνόμεστε πίσω ἀπὸ ἔννοιες κακῶς ἐννοουμένης μυστικότητος, ποῦ, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, παραπέμπουν καὶ σὲ μιὰ πραγματικότητα ἀπὸ τὴν ὁποία ἡ Ἑλλάδα διακηρύσσει ὅτι ἀπομακρύνθηκε ὀριστικά.

Μὲ ἀφορμὴ τὴν εὐρωπαϊκὴν πραγματικότητα, ὁ Ἰ. Σοῦτσος, καθηγητὴς ἄλλωστε τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας στὸ Πανεπιστήμιον, δὲν χάνει τὴν εὐκαιρίαν νὰ θυμίζει τὴν ἐλληνικὴν ἐκδοχὴ τῶν πραγμάτων καὶ νὰ ὑποδεικνύει στοὺς ἀρμόδιους μέτρα βελτίωσης τῆς κατάστασης. Ἡ σύγκρισις π.χ. τῆς πυκνότητος τοῦ ἐλληνικοῦ πληθυσμοῦ (24,1 κάτοικοι/km²) μετὰ τὰ δεδομένα τοῦ Βελγίου, τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γαλλίας (153, 88 καὶ 68 κάτοικοι/km² ἀντίστοιχα) θὰ τὸν ὀδηγήσῃ σὲ μιὰ σειρά ἀπὸ διαπιστώσεις. «Ἐκ τῆς ἀραιότητος δὲ ταύτης τοῦ ἡμετέρου πληθυσμοῦ ἐξηγεῖται διατὶ μέρος μὲν τῆς Ἑλληνικῆς χώρας μένει εἰσέτι ἀκαλλιέργητον, ἢ δ' ἐγχώριος βιομηχανία στερεῖται συνήθως καὶ τῶν ἀναγκαιοτέρων αὐτῇ βραχιόνων, οἱ δὲ μισθοὶ ὑπάρ-

2ον κατὰ Νομοὺς πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος, 3ον τῶν ὀνομάτων τῶν νομαρχῶν». Ἡ ἀπάντησις τοῦ τελευταίου εἶναι χαρακτηριστικὴ: πέρα ἀπὸ τοὺς δημοσιευμένους πίνακες τοῦ πληθυσμοῦ «οὐδεμία ἄλλη ἐκ τῶν ζητούμενων πληροφοριῶν εἶναι δυνατόν νὰ τοῖς χορηγηθῇ διότι, ὡς καὶ ὑμεῖς δὲν ἀγνοεῖτε, ἡ χορήγησις τοιοῦτου εἶδους πληροφοριῶν ἀπηγορεύθη ὑπὸ τῶν ὑπουργικῶν συμβουλίων εἰς ἄλλην περίστασιν». Βλ. Γ.Α.Κ., Ὑπ. Ἐσωτερικῶν, Στατιστικά, φάκ. 1880/1.

χουσι πολλάκις υπέρμετροι ἐπὶ μεγίστη βλάβῃ οὐ μόνον τῶν διὰ μισθίων ἐργατῶν καλλιεργούντων τὰ κτήματα αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀναλωτῶν ἕνεκα τῆς ἀνατιμήσεως τῶν προϊόντων, καὶ τῶν τεχνουργικῶν προσέτι ἐπιχειρήσεων, ὧν τὰ προϊόντα ἐξοδεύονται εἰς τὴν ἀλλοδαπήν. Ἐκ τῆς ἀραιότητος ταύτης τοῦ πληθυσμοῦ ἐξάγεται καὶ ἕτερόν τι πόρισμα, ὅτι ἡ εἰσαγωγή καὶ χρῆσις τῶν μηχανικῶν δυνάμεων παρ' ἡμῖν ἔσεται λυσιτελεστάτη, καθ' ὅσον δι' αὐτῶν δυνάμεθα νὰ πληρῶσωμεν τὴν τόσῳ ἐπαισθητὴν ἔλλειψιν βραχιόνων»³¹. Ἀπὸ τὸν «πολιτικὸν» ἔχουμε περάσει στὸν «διοικητικὸν» σκοπὸ τῆς στατιστικῆς. Νὰ μὴ ξεχνᾶμε τέλος πὼς εἶναι ἡ πρώτη φορὰ πού παρουσιάζονται τόσες ὀψεις αὐτῶν ἀφανῶν στοιχείων τῆς πολιτείας» καὶ ἡ εὐκαιρία γιὰ σχολιασμό τους εἶναι μοναδική.

Ἡ δημοσιοποίηση τῶν στοιχείων αὐτῶν μέσα ἀπὸ τὸν *Πληθυσμὸ τοῦ ἔτους 1861* θὰ γίνῃ σὲ 15 διαφορετικοὺς πίνακες. Τὰ περιεχόμενά τους εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

1. Πληθυσμὸς τῶν ἐπαρχιῶν καὶ νομῶν κατὰ φύλον
2. Ἀριθμὸς στρατιωτικῶν, ναυτικῶν καὶ μοναχῶν
3. Πολιτικὴ κατάστασις κατὰ νομοῦς
4. Πολιτικὴ κατάστασις κατ' ἐπαρχίας
5. Πολιτικὴ κατάστασις κατὰ δήμους
6. Αὐξήσις τοῦ πληθυσμοῦ κατ' ἐπαρχίας καὶ δήμους
7. Δημόται, ἑτεροδημόται καὶ ἀλλοδαποὶ
8. Ἀριθμὸς οἰκογενειῶν καὶ οἰκοδομῶν
9. Ἡλικίαι κατὰ νομοῦς
10. Ἡλικίαι κατ' ἐπαρχίας
11. Ἡλικίαι κατὰ δήμους
12. Ἐπιτηδεύματα κατὰ νομοῦς
13. Ἐπιτηδεύματα κατ' ἐπαρχίας
14. Ἐπιτηδεύματα κατὰ δήμους
15. Πληθυσμὸς τῶν πρωτευουσῶν τῶν νομῶν, ἐπαρχιῶν καὶ δήμων

Ὅπως μπορεῖ κανεὶς νὰ διαπιστώσῃ μὲ πρώτη ματιὰ ἡ μοναδικὴ ἴσως παράλειψις ἀφορᾷ στὸ γεγονὸς ὅτι ὁ πληθυσμὸς σταματᾷ στὸ ἐπίπεδο τῆς πρωτεύουσας τοῦ δήμου καὶ δὲν φτάνει μέχρι καὶ τὰ χωριὰ ἢ τοὺς συνοικισμοὺς πού τὸν ἀπαρτίζουν, παρόλο πού τὰ σχετικὰ στοιχεῖα ὑπάρχουν στοὺς πίνακες πού στέλνονται ἀπὸ τὰ ἐπαρχεῖα στὶς νομαρχίες καὶ ἀπὸ ἐκεῖ στὸ Γραφεῖο τῆς δημόσιας οἰκονομίας. Θὰ χρειαστεῖ νὰ περιμένουμε μέχρι τὸ 1881 γιὰ νὰ δημοσιευθεῖ ἐπίσημα ὁ ἀριθμὸς τῶν κατοίκων ὅλων τῶν κατοικημένων τόπων τῆς Ἑλλάδας (ἀπογραφὴ τοῦ 1879). Κατὰ τὰ ἄλλα, γιὰ ὅλα τὰ στοιχεῖα πού ἐξακριβώνονται κατὰ τὴν ἀπογραφὴ παρουσιάζονται σχετικοὶ πίνακες. Παρόλα αὐτά, προβλήματα σημαντικὰ θὰ ἀντιμετωπίσει ὁ σημερινὸς ἐρευνητὴς μὲ τὴν κατηγοριοποίηση πού ἐπιχειρεῖται σὲ ὁρισμένους πίνακες, κυρίως αὐτοὺς πού ἀφοροῦν στὶς ἡλικίες καὶ τὰ ἐπαγγέλματα. Ἡ κυριότερη δυσκολία ἐγκτεῖται στὸ γεγονὸς ὅτι τὰ στοιχεῖα πού ὑπάρχουν γιὰ τὴ λογικὴ μὲ τὴν ὁποία γίνονται οἱ ἐπιλογές αὐτὲς εἶναι ἐλάχιστα³². Ἡ προσέγγιση καὶ ἀξιοποίηση

31. *Πληθυσμὸς τοῦ ἔτους 1861*, σ. ιε'.

αὐτῶν τῶν στοιχείων θὰ πρέπει λοιπὸν νὰ γίνεται μετὰ τὴν μεγαλύτερη δυνατὴ προσοχή.

Ἀπὸ τὴν ἀπογραφὴ τοῦ 1861 τὰ μοναδικὰ ἀπογραφικὰ βιβλία ποὺ εἶναι γνωστὰ μέχρι σήμερα ἀφοροῦν τὴν πόλιν τῆς Ἑρμούπολης. Στὸ Δημοτικὸ Ἀρχεῖο τῆς πόλης σώζεται ἓνα μέρος ἀπὸ τὰ ἀπογραφικὰ βιβλία τῆς χρονιᾶς ἐκείνης. Ἐνδιαφέρον παρουσιάζει τὸ γεγονὸς πὺς οἱ κάτοικοι σημειώνονται στὰ βιβλία μετὰ τὴν ἀλφαβητικὴ σειρὰ τοῦ βαπτιστικοῦ τοῦ ὀνόματος καὶ ὄχι, ὅπως θὰ περίμενε κανεὶς, σύμφωνα μετὰ τὴν σειρὰ τοῦ σπιτιοῦ ποὺ καταγράφεται³³. Εἶναι βέβαιον πὺς ἡ ὁργάνωση τοπικῶν ἀρχείων σὲ διάφορες πόλεις ποὺ ἐπιχειρεῖται σήμερα καθὼς καὶ ἡ ἀνασυγκρότηση τῆς ὑπηρεσίας τῶν Γενικῶν Ἀρχείων τοῦ Κράτους θὰ φέρουν στὸ φῶς ἀπογραφικὰ βιβλία καὶ ἀπὸ ἄλλες πόλεις.

Μπορεῖ ὁ τύπος νὰ μὴν ἀσχολήθηκε οὔτε μετὰ τὴν διεξαγωγὴ τῆς ἀπογραφῆς, οὔτε μετὰ τὴν δημοσίευση τῶν ἀποτελεσμάτων της, ἀσχολήθηκε ὅμως, καὶ μάλιστα ἐκτεταμένα μετὰ κάποιον ἄλλο συναφὲς θέμα. Δυὸ μόλις μῆνες ἀφότου εἶχε παρουσιασθεῖ στὸ κοινὸ τὸ σημαντικότερον μέχρι τότε ἔργο τοῦ Γραφείου τῆς δημόσιας οἰκονομίας, ὁ διευθυντὴς τοῦ Ἰ. Σουῦτσος παραιτεῖται ξαφνικὰ ἀπὸ τὴν θέση του καὶ ἐπιστρέφει στὰ πανεπιστημιακὰ του καθήκοντα. Ὑποβάλλοντας τὴν παραίτησή του ἀκριβῶς τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, εἶναι σὰ νὰ ὁμολογεῖ ὁ Σουῦτσος πὺς περίμενε νὰ κυκλοφορήσει ἡ δημοσίευση γιὰ ν' ἀποχωρήσει. Σὰ νὰ «τρώει» ἡ ἀπογραφὴ τὰ παιδιὰ της. Οἱ αἰτιολογίες ποὺ προβλήθηκαν στὸν τύπον γιὰ τὴν ἀπόφασή του αὐτὴ εἶναι πολλὲς καὶ ποικίλες. Κάποια ἐφημερίδα ἔγραψε ὅτι προσεβλήθη «ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς βουλῆς», ἐνῶ ἀντίθετα σύμφωνα μετὰ μιὰ ἄλλη παραιτήθηκε γιὰ λόγους ὑγείας καὶ γιὰ νὰ ἔχει «τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον νὰ καταγίνεται εἰς τὸ μάθημα τὸ ὁποῖον παραδίδει». Ἄλλη πάλι ἰσχυρίσθηκε ὅτι δὲν μπόρεσε «νὰ καταστήσῃ πράγματα τὰς ὁποίας ἐδίδασκε καὶ διδάσκει θεωρίας» καὶ παρόλους τοὺς κόπους ποὺ ὁ ἴδιος κατέβαλε, «ἐργαζόμενος νυχθημερὸν εἰς τὴν αὐτὴν ἀφίνει κατάστασιν τὸ Γραφεῖον τῆς δημοσίας οἰκονομίας, ἐνεκα τῆς ἀθλιότητος τῶν ὑπουργῶν καὶ τῆς ἀνικανότητος τῶν πλείστων ὀργάνων τοῦ γραφείου καὶ τῆς διοικήσεως». Μιὰ τέταρτη θεωρήσε ὅτι «τρεῖς προσκληθεῖς ἵνα λάβῃ τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν καὶ μὴ δεχθεῖς ἐνόμισε ἀξιοπρεπὲς ν' ἀποχωρήσῃ παντελῶς τῆς ὑπηρεσίας, ὅπερ καὶ ἐποίησε»³⁴.

32. Γιὰ τὶς ἡλικίες πρέπει νὰ στηριχθεῖ κανεὶς σ' ὅ,τι ἀναφέρεται στὰ σχετικὰ κεφάλαια τῶν εἰσαγωγῶν τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν ἐπόμενων ἀπογραφῶν (1870 καὶ 1879). Ὅσο γιὰ τὰ ἐπαγγέλματα χρησιμὴ εἶναι ἡ ἀναδρομὴ σὲ παλαιότερες, ἀλλὰ καὶ μεταγενέστερες, ὁδηγίες τοῦ Ὑπουργείου μετὰ ἐνδείξεις γιὰ κάποιες πρῶτες κατηγοριοποιήσεις. Πολλὲς ἀπὸ τὶς παρερμηνείες τῆς πραγματικότητος τοῦ 19ου αἰῶνα στὶς ὁποῖες ἔχει ὑποπέσει σημαντικὴ μερίδα σύγχρονων ἐρευνητῶν, ὀφείλονται στὴν ἄγνοια αὐτῶν τῶν σταθερῶν.

33. Βλ. Χρῆστος Λουῆκος - Πόπη Πολέμη, *Ὁδηγὸς Δημοτικοῦ Ἀρχείου Ἑρμούπολης 1821-1949*, Ἀθῆνα 1987, σ. 110-111. Δείγμα ἀπὸ τὰ βιβλία ἀπογραφῆς τῆς Ἑρμούπολης μπορεῖ κανεὶς νὰ βρεῖ στὸ τέλος τῆς εἰσαγωγῆς αὐτῆς.

34. Βλ. κατὰ σειρὰ: *Ἐθνοφύλαξ*, φ. 69/30-7-1862, *Ὁ Εὐαγγελισμός*, φ. 51/30-7-1862, *Ἐλπίς*, φ. 1163/7-8-1862 καὶ *Νέα Γενεά*, φ. 25/1-8-1862. Νὰ σημειώσουμε πάντως ὅτι ἡ προσβολὴ ἀπὸ τὸ βῆμα τῆς Βουλῆς ποὺ ἀνάγκασε τὸν Σουῦτσο σὲ παραίτηση, σύμφωνα μετὰ τὴν ἐφ. *Ἐθνοφύλαξ*, δὲν

Τὸ σημεῖο στὸ ὁποῖο συγκλίνουν οἱ ἐκτιμήσεις τοῦ τύπου εἶναι τὸ γεγονὸς πὼς οὔτε ἡ κυβέρνησις οὔτε τὰ «ὄργανα αὐτῆς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις» ὑποστήριξαν καὶ συνέδραμαν τὸ ἔργο τοῦ Γραφείου, ἀντίθετα μάλιστα ἐπέδειξαν (εἰδικὰ ἡ πρώτη) «ὀλιγωρίαν καὶ ἄρνησιν πάσης ὕλικῆς συνδρομῆς τοῦ προϋπολογισμοῦ πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τῆς συστάσεώς» του³⁵. Ἀξιοσημεῖωτο εἶναι πὼς πέρα ἀπὸ τὶς γενικότερες κυβερνητικὰς ἀνακολουθίας γύρω ἀπὸ τὴν στατιστικὴν, τὰ «σχάγια» παίρνουν καὶ τὰ «πλεῖστα ὄργανα» τοῦ γραφείου, ἄμεσους συνεργάτες τοῦ Σούτσου πού κατηγοροῦνται γιὰ ἀνικανότητα.

Ὅπως καὶ νᾶχουν τὰ πράγματα πάντως, ἡ ἀποχώρησις τοῦ Σούτσου θὰ θεωρηθεῖ ὡς σοβαρὸ πλῆγμα καὶ «ὡς νέα ἀπόδειξις τῆς καταστάσεώς μας» καὶ «τοιουτοτρόπως εἰς μετὰ τὸν ἄλλον ἐγκαταλείπουσι τὸ κυβερνητικὸν σύστημα οἱ τίμιοι καὶ εὐυπόληπτοι πολῖται»³⁶. Διάδοχος τοῦ Σούτσου θὰ ὀρισθεῖ ὁ Σπυρίδων Α. Σπηλιωτάκης, «ὑπηρετῶν πρὸ τριακονταετίας σχεδὸν ἐν τῷ ὑπουργείῳ τούτῳ, κάτοχος παιδείας, εἰδικὸς περὶ τὴν ὑπηρεσίαν», ὁ ὁποῖος «ἀντιπροσώπευσεν ἐπαξίως τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν κατὰ τὴν ἐν Παρισίοις τελευταίαν Παγχόσμιον ἐκθεσιν»³⁷. Ὁ Σπηλιωτάκης θὰ παραμείνῃ διευθυντὴς τοῦ Γραφείου μέχρι τὸ Μάρτη τοῦ 1864 ὁπότε καὶ θὰ τὸν διαδεχθεῖ ὁ Ἀλέξανδρος Μανσόλας. Στὸν προϋπολογισμό ὅμως τῆς χρονιᾶς ἐκείνης τὸ Γραφεῖο θὰ ὑποβιβασθεῖ καὶ πάλι σιωπηλὰ σὲ ἀπλὸ τμήμα (ἀπὸ διευθύν-ση) καὶ θὰ μειωθεῖ καὶ τὸ προσωπικὸ του. Στὸ μεταξὺ θὰ ἔχει προλάβῃ νὰ ἐκδώσῃ τ' ἀποτελέσματα τοῦ ἄλλου μεγάλου ἔργου πού εἶχε ξεκινήσῃ τὴν ἐποχὴ τοῦ Σούτσου, τὴν πρώτη ἀπογραφὴ γεωργίας.

Οἱ δραστηριότητες τοῦ Γραφείου τῆς δημόσιας οἰκονομίας στὴν ἀρχὴ τῆς δεκαε-

ἔχει νὰ κάνει μὲ τὴ θητεία του στὸ Γραφεῖο τῆς δημόσιας οἰκονομίας, ἀλλὰ μὲ κάποια ἀδυναμία τοῦ καταλόγισε ἕνα βουλευτὴς ὅτι δὲν ἦταν «εἰς θέσιν νὰ ἔλθῃ εἰς ἐν ἀποτελέσματα» ἀπὸ τὴ θέσιν τοῦ ἐλεγκτῆ τῶν δραστηριοτήτων τῆς Ἑλληνικῆς Ἀτμοπλοίας, στὴν ὁποία τὸν εἶχε διορίσει ἡ κυβέρνησις.

35. Ἐφ. *Ἑλπίς*, ὁ.π. καὶ *Ἐθνοφύλαξ*, φ. 91/30-8-1862.

36. Ἐφ. *Ἑλπίς καὶ Νέα Γενεά*, ὁ.π. Ὁ Ἱ. Σούτσος θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ ἀσχολεῖται μὲ τὴν στατιστικὴν καὶ τὴν προσπάθειαν διάδοσός της στὸ ἐλληνικὸ βασίλειον καὶ μετὰ τὴν παραίτησή του ἀπὸ τὸ Γραφεῖο τῆς δημόσιας οἰκονομίας. Ἡ βραχύχρονη παραμονὴ του στὴ θέσιν αὐτὴ στὴ μνήμη κάποιων βιογράφων του θὰ συνδεθεῖ περισσότερο μὲ τὴν κατάργησιν τῆς «κλίμακος τῶν σιτηρῶν, δι' ἧς ἐπροστατεύετο ἡ ἐγχώριος παραγωγή», παρὰ μὲ τὴν διενέργειαν τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1861, (Βλ. *Ἑστία Εἰκονογραφημένη*, Ἀθήνα, Ἰανουάριος-Ἰούνιος 1890, σελ. 197-199 καὶ 213-215). Στὸν δεύτερον τόμον τῆς *Πλουτολογίας* του, πού θὰ κυκλοφορήσῃ στὴν Ἀθῆνα στὰ 1869, θὰ συμπεριλάβῃ παράρτημα «Περὶ Καταστατικῆς ἐν γένει καὶ περὶ τῆς πρακτικῆς αὐτῆς χρησιμότητος», τὸ ὁποῖο θὰ ἀποτελέσῃ τὸν πρῶτον πρακτικὸν ὁδηγὸν τῆς στατιστικῆς πού ἐμφανίστηκε στὰ ἑλληνικά. Ἡ ἐπαγγελματικὴ του ἐνασχόλησις μὲ τὰ ζητήματα τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας καὶ κοινωνίας καὶ οἱ εὐαίσθησιες γύρω ἀπὸ τὴν χρησιμότητα καὶ τὶς δυνατότητες τῆς στατιστικῆς θὰ τὸν ὁδηγήσουν στὴν κατὰ καιροὺς δημοσίευσιν ποικίλων ἄρθρων σὲ περιοδικὰ καὶ ἐφημερίδες τῆς ἐποχῆς. Τὰ στατιστικὰ δεδομένα ἀποτελοῦν σὲ πολλὰ ἀπὸ τὰ ἄρθρα αὐτὰ τὸ μέτρο σύγκρισης τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας μὲ τὶς οἰκονομίας ἄλλων κρατῶν ἔτσι ὥστε νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ παράλληλη ἐξέτασις τῆς πορείας τῶν κρατῶν αὐτῶν στὸ χρόνο. Ἡ «ἀγωνία» του γιὰ τὴν πρόοδο τοῦ βασιλείου, πού ἀποδεικνύεται ἀναμφισβήτητα μέσα ἀπὸ τοὺς ἀριθμούς, εἶναι ἐμφανής.

37. Ἐφ. *Ὁ Εὐαγγελισμός*, φ. 74/10-9-1862.

τίας του 1860 και ειδικότερα η έκδοση του *Πληθυσμός του Έτους 1861* θα αφήσουν αρκετά σημάδια στη μνήμη των μεταγενέστερων. Παλαιοί και νεώτεροι μελετητές της ιστορίας της ελληνικής στατιστικής τη θεωρούν σαν εποχή εξαιρετικής σημασίας για τις μετέπειτα εξελίξεις στον τομέα αυτό. "Αν το διάστημα πριν το 1861 «δύναται να χαρακτηρισθῇ μᾶλλον ὡς περίοδος προπαρασκευῆς καὶ δοκιμῆς», ἡ ἐποχὴ τῶν δυὸ δεκαετιῶν ποὺ ἀκολοῦθησαν ἀναγνωρίζεται «ὡς ὑπερβᾶσα τὸ πρῶτον τοῦτο στάδιον καὶ κρούσασα τὰς θύρας ἀληθοῦς ὅσον οἶόν τε στατιστικῆς»³⁸. Ἡ ἐποχὴ τῆς «μυθολογίας» παραχωροῦσε πιά τῇ θέσῃ της σ' ἐκείνη τῆς «ἱστορίας». Παρόλο ποὺ πολλὰ ἀκόμα ἔμενε νὰ γίνουν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ἢ νὰ παγιωθοῦν (νομοθεσία, μηχανισμοὶ στελέχωσης τῆς ὑπηρεσίας, ἀλλαγὴ νοοτροπίας σὲ κεντρικὸ ἀλλὰ καὶ περιφερειακὸ ἐπίπεδο, ἀξιολόγησι τῶν μεθόδων καὶ τῶν ἐμπειριῶν τῆς διεθνοῦς στατιστικῆς κοινότητος κλπ.) ἐκεῖνο ποὺ εἶχε σημασία εἶναι πὼς ὁ δρόμος εἶχε πιά ἀνοιχτεῖ καὶ ἡ πορεία χαραχθεῖ. Τὸ τί θὰ γινόταν στὴν ἐξέλιξη ὅλης αὐτῆς τῆς διαδικασίας ἦταν ἓνα ἄλλο θέμα. Ἀπὸ τὴν ἀποψη τῶν ἐπιλογῶν καὶ τῆς γενικότερης πολιτικῆς στὰ θέματα τῆς στατιστικῆς καὶ τῆς διοικητικῆς ὀργάνωσης τοῦ κράτους, μιὰ νέα ἀρχὴ εἶχε γίνει: καὶ ὡς γνωστὸ «ἡ ἀρχὴ εἶναι τὸ ἥμισυ τοῦ παντός».

Τὸ θέμα λοιπὸν τῶν διεργασιῶν ποὺ ἐγκαινιάστηκαν γιὰ τὴν ἐπιστήμη (καὶ πρακτικῇ) τῆς στατιστικῆς εἶναι ἐκεῖνο ποὺ συζητήθηκε περισσότερο ἀπὸ τὴν ἀπογραφὴ τοῦ 1861. Ἡ δημοσίευσή αὐτὴ καθεαυτὴ φαίνεται πὼς γρήγορα ξεχάστηκε. Θὰ ἀνασύρεται ἀπὸ τὴ σκόνῃ τῶν βιβλιοθηκῶν κάθε φορὰ ποὺ θὰ κυκλοφοροῦν τ' ἀποτελέσματα μιᾶς νέας ἀπογραφῆς (1870, 1879, 1889, 1896, 1907) γιὰ νὰ χρησιμεύσει ὡς μέτρο σύγκρισης τῶν νέων μὲ τὰ παλαιὰ δεδομένα. Ἡ κυκλοφορία της πάντως πρέπει νὰ ἦταν ἀρκετὰ περιορισμένη μιᾶς καὶ τὰ γνωστὰ σήμερα ἀντίτυπά της εἶναι ἐλάχιστα. Στὶς ἀρχὲς τῆς δεκαετίας τοῦ 1970 ἕνας σύγχρονος μελετητὴς τῆς ιστορίας τῆς στατιστικῆς θὰ σημειώσει, μὲ πολὺ πίκρα, πὼς «δὲν ἀνευρέθη, παρ' ὅλας τὰς προσπάθειάς μας, εἰς οὐδεμίαν δημοσίαν βιβλιοθήκην τῆς Ἑλλάδος, οὔτε εἰς ὠρισμένους σημαντικὰς ἰδιωτικὰς στατιστικὰς τοιαύτας»³⁹. Τὰ δυὸ γνωστὰ σήμερα ἀντίτυπά της βρίσκονται στὴν βιβλιοθήκῃ τῆς Τράπεζας τῆς Ἑλλάδας καὶ στὴν παλαιὰ βιβλιοθήκῃ τοῦ Δήμου Πειραιᾶ⁴⁰.

Τελειώνουμε τὸ προλογικὸ αὐτὸ σημείωμα στὴν ἀπογραφὴ τοῦ 1861 ξαναγυρίζοντας, γιὰ μιὰν ἀκόμη φορὰ, στὸν *Πληθυσμὸ τοῦ Έτους 1861* καὶ στὸν Ἰ. Σοῦτσο ποὺ προσδιορίζει σαφέστατα τὸ στίγμα αὐτῆς τῆς προσπάθειας. Κάθε κράτος ποὺ

38. Ἡλ. Λιακόπουλος, *Στατιστικὴ Ἑπιθεώρησις*, δ.π., σ. 17.

39. Βλ. Μ. Χουλιάρakis, δ.π., τ. 2, Ἀθήνα 1974, σελ. x'.

40. Τὸ πρῶτο εἶναι αὐτὸ ποὺ καταγράφεται στὴν Ἑλληνικὴ Βιβλιογραφία τῶν Δ. Γκίνη-Β. Μέξα (τ. Γ'), Ἀθήνα 1957, σ. 288, ἀρ. 9023· πβ. ἐπίσης ἀρ. 9464). Ἀπὸ τὸ ἀντίτυπο τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Δήμου Πειραιᾶ λείπει τὸ 6ο 8σέλιδο (σ. 41-48). Πρέπει νὰ σημειώσουμε, μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτή, ὅτι οἱ δυὸ αὐτὲς βιβλιοθήκες εἶναι πλουσιότατες σὲ ὕλικο καὶ ἀπὸ τίς ἐλάχιστα ἀξιοποιημένες ἀπὸ τοὺς ἐρευνητές. Δυστυχῶς ἡ δεύτερη, ἀπὸ τίς πιὸ ἐντυπωσιακὰς σὲ ὕλικο γιὰ τὸν 19ο αἰῶνα, βρίσκεται προσωρινὰ κλειστή. Ἄς ἐλπίσουμε πὼς ἡ ὀργάνωσή της σὲ σύγχρονες βάσεις καὶ ἡ ἐπαναλειτουργία της δὲν πρόκειται νὰ καθυστερήσει καὶ πὼς σύντομα ἡ ἱστορικὴ ἐρευνα θὰ ἔχει ἕναν ἀκόμη πολὺτιμο σύμμαχο.

προσπαθεῖ νὰ γνωρίσει τὴν «ιδίαν αὐτοῦ κατάστασιν» δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ὠφεληθεῖ ἀπὸ τὴ διαδικασία τῆς αὐτογνωσίας, ἡ ὁποία δίνει νέα ὥθηση στὶς κυβερνητικὲς τοῦ ἐπιδιώξεις. Καὶ «ἐὰν ὑπάρχῃ ἀναμφισβήτητον, ὅτι τῆς ἀσφαλοῦς καὶ σκοπίμου ἐνεργείας πρέπει ἀείποτε νὰ προηγῇται ἡ ὀρθὴ κρίσις καὶ ἡ ἀκριβὴς διάγνωσις τῶν πραγμάτων, πρὸς ταῦτα οὐδὲν ἄλλο συντελεστικώτερον ἢ ἡ στατιστικὴ, ἡ κοινωνικὴ αὕτη φωτογραφία, ἣτις κατοπτρίζουσα τὰ λεπτότερα καὶ ἀφανέστερα τῆς κοινωνίας στοιχεῖα καὶ διατυποῦσα διὰ τῆς αὐστηρᾶς γλώσσης τῶν ἀριθμῶν τὰ κοινωνικὰ φαινόμενα, παρέχει πολυτίμους πληροφορίας πρὸς τοὺς τὴν διοίκησιν ἰδίως τῆς πολιτείας ἐπιτετραμμένους»⁴¹. Τὸ νέο βασίλειο, τριάντα περίπου χρόνια μετὰ τὴν ἰδρυσὴ του, κρίνει πὼς ἦρθε πιά ὁ καιρὸς νὰ «βγάλει» τὴν πρώτη του ἀξιόπιστη «κοινωνικὴ φωτογραφία». Τὸ «φλου» καὶ ἡ θολούρα τῆς προηγούμενης περιόδου δὲν ἀρκοῦν τώρα γιὰ νὰ ἱκανοποιήσουν οὔτε τὴν ματαιοδοξία τῶν «ἰθαγενῶν», οὔτε καὶ μποροῦν νὰ χρησιμοποιηθοῦν στὰ διάφορα prospectus ποὺ προορίζονται γιὰ τὴν «Ἑσπερίαν Εὐρώπην». Βέβαιοι πὼς ἡ σύγκριση μὲ τὸ παρελθὸν δὲν μπορεῖ παρὰ ν' ἀναδεικνύει τὸ παρόν, μποροῦμε λοιπὸν ν' ἀποτυπώσουμε στὸ «χαρτί» καθαρὰ τὰ χαρακτηριστικὰ μας χωρὶς νὰ φοβόμαστε. Παρακολουθώντας τοὺς εὐρωπαίους καὶ ἔχοντας κιόλας βελτιώσει τὶς γνώσεις μας γύρω ἀπὸ τὴν τέχνη τῆς φωτογραφίας-στατιστικῆς, μποροῦμε νὰ εἴμαστε αἰσιόδοξοι πὼς τὸ χέρι μας δὲν θὰ τρέμει πιά καὶ ἡ φωτογραφία δὲν θὰ εἶναι «κουνημένη». Παρόλες τὶς βελτιώσεις ποὺ ἐπῆλθαν ἀπὸ τότε, τόσο σὲ «μηχανές» ὅσο καὶ «φωτογράφους» καὶ ποὺ μᾶς κάνουν σήμερα ν' ἀνακαλύπτουμε ὁλοένα καὶ περισσότερες ἀδυναμίες καὶ ἀτέλειες, ἡ «φωτογραφία» τοῦ 1861 μπορεῖ ἄξια νὰ φιγουράρει στὴν πρώτη θέση τοῦ οἰκογενειακοῦ μας λευκώματος.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΦΟΥΝΗΣ

41. Πληθυσμός..., ὁ.π., σελ. κα'.

ΒΗΒΛΙΟΝ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ τῶν κατοίκων τ

ἐξ οἰκοδομῶν

Αὐξων ἀριθμός ατόμων	Ὄνομα	Ἐπώνυμον	Φύλον	ἡλικία	Πολιτικὴ κατάστασις ἐγγαμοί, ἀγαμοί, ἢ ἐν χρεΐᾳ	Ἐπιδέουμα ἢ ἐπάγγελμα	Χριστιανοὶ μὴ ἀνήκοντες εἰς τὸ ἀνατολικὸν δόγμα
8479	Γιάννης	Παθολογίας	ἄρρεν	45	ἐγγαμῶς	ἐξασημαδια-	---
8480	Γιάννης	Σελήνης	ἄρρεν	30	"	---	---
8481	Στασιανός	Στασιανός	ἄρρεν	10	ἀγόνως	μεταδωτός	---
8482	Ηρόδοτος	Στασιανός	ἄρρεν	7	"	"	---
8483	Κωνσταντῖνος	Στασιανός	ἄρρεν	7	"	"	---
8484	Μαργαρίτα	Στασιανός	ἄρρεν	6	"	"	---
8485	Στασιανός	Στασιανός	ἄρρεν	3	"	---	---
8486	Γεωργίου	"	"	ἄρρεν	"	---	---
8487	Μαργαρίτα	Στασιανός	ἄρρεν	55	ἐν χρεΐᾳ	---	---
8488	Γιάννης	Στασιανός	ἄρρεν	60	ἐγγαμῶς	ἐξασημαδια-	---
8489	Κωνσταντῖνος	Στασιανός	ἄρρεν	50	"	---	---
8490	Μαργαρίτα	Στασιανός	"	13	ἀγόνως	---	---
8491	Στασιανός	Στασιανός	ἄρρεν	25	"	ἐξασημαδια-	---

τοῦ δήμου

τῆς Ἐπαρχίας

Διὰ τὸ ἔτος 1860.

Ἀλλοθόρητοι	Ἑτεροδημότης ἢ Ἕλλην εἰς οὐδὲνα καταγε- γραμμένος δῆ- μον, ἢ ἀλλο- δαπὸς	Δῆμος εἰς ὃν ἀνήκει ὁ ἑτεροδημότης	Ὄνομα τῆς ἐνορίας ἢ τῆς ὁδοῦ καὶ ἀριθ- μὸς τῆς οἰκίας	Ἀὔξων ἀριθμὸς οἰκογε- νειῶν	Παρατηρήσεις.
			3 Μελισσῶν ἀριθ. 1670		
			5		
			5		
			5		
			5		
			5		
			5		
			5		
			5		
	Μητροπολίτης		3	2336	Πατριάρχης
			5 Μελισσῶν ἀριθ. 1661		
			5		
			5	2337	

ΕΚΔΟΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Τὸ βιβλίο εἶναι 4ου σχήματος καὶ οἱ διαστάσεις τοῦ χαρτιοῦ εἶναι περίπου $0,32 \times 0,24$ μ. Ἡ τυπωμένη ἐπιφάνεια τῶν πινάκων εἶναι $0,262 \times 0,170$ μ. καὶ τῆς εἰσαγωγῆς $0,235 \times 0,155$ μ. Τὸ βιβλίο ἀποτελεῖται ἀπὸ 17 ὀκτασέλιδα ἀριθμημένα (1-5, 1-12), 1 φύλλο καὶ 1 τετρασέλιδο (ἀρ. 13). Ἡ διάρθρωσή του εἶναι ἡ ἐξῆς: ὀκτασέλιδα ἀρ. 1-5, σελίδες [α']-[κβ'] καὶ [I]-XVIII, παρεμβάλλεται ἓνα φύλλο, σελίδες IXX-[XX] καὶ ἀκολουθοῦν τὰ ὀκτασέλιδα 1-12, σελίδες 1-96 καὶ 1 τετρασέλιδο μὲ τὸν ἀρ. 13, σελίδες 97-[100]. Λευκὲς εἶναι οἱ σελίδες β', δ', η', κβ', II, IV, XX, 100. Τὸ βιβλίο ἀνατυπῶνεται σὲ σμίκρυνση γιὰ νὰ χωρέσει στὸ χρηστικότερο σχῆμα $0,175 \times 0,25$ μ. Ἐπειδὴ τὸ ἐξώφυλλο καὶ ὁ τίτλος τοῦ βιβλίου παρουσιάζουν διαφορὰς, στὸν τίτλο αὐτῆς τῆς ἀνατύπωσης ἀναγράφηκαν ὅλα τὰ στοιχεῖα τους συνθετικά, ἐνῶ τὸ ἐξώφυλλό τῆς «κατασκευάστηκε» καὶ ἀπὸ στοιχεῖα τοῦ ἐξωφύλλου τοῦ πρωτοτύπου.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ

ΤΩΝ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

ΤΗΣ

ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

1861.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

1862.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΠΑΝΘΥΣΜΟΣ

ΤΗΣ

ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

1861.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ.

1862.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ.

Κύριε ὑπουργέ,

Ἡ σπουδαία ἐργασία τῆς ἀπαριθμήσεως τῶν κατοίκων τοῦ Κράτους ἀπεπερατώθη, ὡς γνωστὸν, οἱ δὲ πίνακες τοῦ κατὰ τοὺς διαφόρους νομούς, ἐπαρχίας καὶ δήμους πληθυσμοῦ δημοσιεύονται ὅσον οὕπω, τῇ ὑμετέρᾳ ἐγκρίσει, ἐν τῇ Ἑφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄλλ' ἡ ἀπαρίθμησις δὲν σκοπεῖ μόνον τὴν εὔρεσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων χώρας τινός· προτίθεται συγχρόνως νὰ καταδείξῃ καὶ τὰς πολλὰς καὶ ποικίλας τοῦ πληθυσμοῦ ιδιότητες, ὧν ἡ γνώσις τὰ μάλιστα ἐνδιαφέρει τὴν πολιτείαν ὑπὸ διαφόρους ἐπόψεις. Τοιαῦται δὲ ιδιότητές εἰσι τὸ φύλον, ἡ ἡλικία, ἡ πολιτικὴ κατάστασις, τὸ ἐπιτήδευμα, τὸ θρήσκευμα, ἡ ἐθνότης, ἡ κατ'οικογενείας διαίρεσις τοῦ πληθυσμοῦ καὶ ἡ διανομὴ αὐτοῦ εἰς τὰς ὑπαρχούσας οἰκοδομάς.

Διὰ τοιούτων πληροφοριῶν, τῶν ὁποίων τὴν συλλογὴν ῥητῶς ἐπιβάλλει τὸ ἄρθρον 2ῷ τοῦ ἀπὸ 29 Ἀπριλίου 1834 Β. Διατάγματος περὶ συστάσεως Γραφείου τῆς δημοσίας οἰκονομίας, δυνάμεθα νὰ εἰσδύσωμεν εἰς τὰ ἐσωτερικὰ καὶ ἀφανῆ στοιχεῖα ἐκάστης κοινω- νίας καὶ, ἐξ αὐτῶν ὀρμώμενοι, νὰ προβῶμεν εἰς ὠφελίμους βελτιώσεις καὶ μεταρρυθμίσεις.

Πρὸς ἐπίτευξιν λοιπὸν τοῦ σκοποῦ τούτου, συνέταξα ἐκθεσιν πραγματευομένην περὶ πλυν- τῶν τῶν ἀνωτέρω ἀντικειμένων, δι' ἧς προσεπάρησα νὰ δώσω τὸν λόγον τῶν στατιστικῶν τῆς ἡμετέρας κοινωνίας φαινομένων καὶ νὰ ὑποδείξω τὰ ἐξ αὐτῶν ἐξαγόμενα ἀσφαλέστερα πορίσματα. Τὴν ἐκθεσιν δὲ ταύτην μετέφρασα καὶ εἰς τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν, ἀποδίδειν πρὸς τὸν διπλοῦν σκοπὸν, πρῶτον τοῦ νὰ καταστήσωμεν γνωστὰ ὅσον οἶόν τε εἰς τὸν ἑξῆς κόσμον τὰ ἐσωτερικὰ τῆς ἡμετέρας κοινωνίας στοιχεῖα καὶ τ' ἀποτελέσματα τῆς διοικη- τικῆς ἡμῶν ἐνεργείας· καὶ δεύτερον, ἵνα προκαλέσωμεν τὴν ἐπὶ τῶν ἡμετέρων ἔργων πε- λύτιμον κρίσιν τῶν περὶ τὰ στατιστικὰ ἀσχολουμένων σπουδαίων ἀνδρῶν τῆς Εὐρώπης.

Ὅθεν ὑποβάλλων ὑπ' ὄφιν ὑμῶν, Κύριε Ὑπουργέ, τὴν περὶ ἧς πρόκειται ἐκθεσίν μου μετὰ τῶν συνοδεούντων αὐτὴν εἰδικῶν πινάκων, παρακαλῶ ἵνα, εὐαρεστηθέντες, ἐπιτρέψῃτε τὴν εἰς τε τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Γαλλικὴν γλῶσσαν δημοσίευσιν αὐτῆς.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 25 Ἰανουαρίου 1862.

Εὐπειθέστατος

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου τῆς δημοσίας οἰκονομίας

Ι. Α. ΣΟΥΤΣΟΣ.

Ἐγκρίνεται ἡ δημοσίευσίς.

Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν

Χ. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ.

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

- Κεφ. Εἰσαγωγή.
» Α'. Ἐτησία αὔξεις τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ Κράτους ἀπὸ τοῦ ἔτους 1856—1861.
» Β'. Αὔξεις ἢ ἐλάττωσις καθ' ἑκάστον νομόν καὶ μέσος πληθυσμὸς τῶν δήμων.
» Γ'. Πληθυσμὸς τῶν πρωτευουσῶν τῶν νομῶν.
» Δ'. Πληθυσμὸς τῶν τριῶν τμημάτων τοῦ Κράτους.
» Ε'. Εἰδικὸς πληθυσμὸς.
» ΣΤ'. Πληθυσμὸς κατὰ φύλον.
» Ζ'. Πληθυσμὸς καθ' ἡλικίαν καὶ φύλον.
» Η'. Πληθυσμὸς κατὰ πολιτικὴν κατάστασιν.
» Θ'. Πληθυσμὸς κατ' ἐπιτηδεύματα.
» Ι'. Πληθυσμὸς κατὰ θρησκείματα.
» ΙΑ'. Πληθυσμὸς κατ' ἐθνότητα.
» ΙΒ'. Ἀριθμὸς τῶν οἰκογενειῶν καὶ οἰκοδομῶν.
-

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΠΙΝΑΚΕΣ

		Σελίς
Πίναξ ὑπ' ἀριθ.	1. Πληθυσμός τῶν νομῶν καὶ ἐπαρχιῶν κατὰ φύλον	2
» »	2 Ἀριθμός στρατιωτικῶν, ναυτικῶν καὶ μοναχῶν (ἐξαχθεῖς ἐκ τῶν εἰδικῶν καταστάσεων).....	4
» »	3. Πολιτικὴ κατάστασις κατὰ νομοῦς ...	5
» »	4. Πολιτικὴ κατάστασις κατ' ἐπαρχίας.....	6
» »	5. Πολιτικὴ κατάστασις κατὰ δήμους	8
» »	6. Αὐξήσις τοῦ πληθυσμοῦ ἀπὸ τοῦ 1856—1861 κατ' ἐπαρχίας καὶ δήμους.....	16
» »	7. Ἀριθμός δημοτῶν, ἐτεροδημοτῶν καὶ ἀλλοδαπῶν	24
» »	8. Ἀριθμός οἰκογενειῶν καὶ οἰκοδομῶν ...	32
» »	9. Ἡλικίαι κατὰ νομοῦς.....	40
» »	10. Ἡλικίαι κατ' ἐπαρχίας.....	42
» »	11. Ἡλικίαι κατὰ δήμους.....	46
» »	12. Ἐπιτηδεύματα κατὰ νομοῦς	62
» »	13. Ἐπιτηδεύματα κατ' ἐπαρχίας	64
» »	14. Ἐπιτηδεύματα κατὰ δήμους.....	68
» »	15. Πληθυσμός τῶν πρωτευουσῶν τῶν νομῶν, ἐπαρχιῶν καὶ δήμων.	84

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

Εἰσαγωγή.

Ὁ πληθυσμὸς εἶναι τὸ συστατικὸν στοιχεῖον ἐκάστης πολιτείας· ἐξ αὐτοῦ πηγάζουσι καὶ δι' αὐτοῦ ἐκτελεῦνται πάντα τὰ ἀναγόμενα εἰς τὴν παραγωγὴν, διανομὴν καὶ κυκλοφορίαν τοῦ πλούτου· ἡ δὲ ὕλική καὶ πνευματικὴ παραγωγὴ αὐτοῦ, εἶναι ὁ τελικὸς σκοπὸς τῶν ἠθικοπολιτικῶν ἐπιστημῶν. Ἡ αὐξησις ἄρα τοῦ πληθυσμοῦ δικαίως θεωρεῖται ὡς μέτρον τῆς προόδου καὶ τῆς ἀκμῆς τῶν ἐθνῶν. Ὡνόντι, καθ' ὅσον ὁ πληθυσμὸς αὐξάνει, καὶ τὰ παραγωγικὰ ἔργα πολλαπλασιάζονται καὶ ἀναπτύσσονται, καὶ οἱ δημόσιοι πόροι γίνονται ἀφθονώτεροι, καὶ ἡ ἐνοπλος δύναμις ἰσχυροποιεῖται καὶ ἐν γένει ἡ εὐεργετικὴ ἐξουσία τῆς πολιτείας ἐπὶ τῶν ἰδιωτῶν καθίσταται δραστηριωτέρα.

Ἀλλ' ὅπως ἐκ τῆς αὐξήσεως τοῦ πληθυσμοῦ παραχθῶσι τὰ ὑποδεχθέντα ἀποτελέσματα, ἀνάγκη ἢ αὐξησις αὕτη νὰ γίνηται αὐτομάτως, καὶ νὰ μὴ προκαλῆται ὑπὸ τεχνητῶν μέσων, ἅτινα ἀεὶποτε ἀπεδείχθησαν ἢ περιττὰ ἢ ἐπιβλαβῆ. Περιττὰ μὲν, ὅσας ἢ κοινωνία δὲν στερεῖται τῶν τῆς ὑπάρξεως καὶ παραγωγῆς αὐτῆς στοιχείων, ἐπιβλαβὴ δὲ ὅσα· καὶ διὰ τῶν παρορμητικῶν μέσων, ὧν ποιεῖται χρῆσιν ἡ ἐξουσία, προκαλεῖ ἐπαύξειν τινα τοῦ πληθυσμοῦ, μὴ ἀνάλογον πρὸς τοὺς ἰδιωτικούς πόρους, ἐξ οὗ ἀλλοιοῦται ἀναγκάως ἐπὶ τὸ χεῖρον μεταβαλλομένη ἡ οἰκονομικὴ τοῦ ἐθνους κατάστασις.

Ἡ ἀπαριθμῆσις τοῦ πληθυσμοῦ κατὰ χρονικὰ διαστήματα, ἐμφαίνουσα τὴν αὐξισιν ἢ ἐλάττωσιν τῶν κατοίκων καὶ τὰς διαφορὰς τοῦ πληθυσμοῦ ἰδιότητος, διπλοῦν προτιθέται σκοπὸν· πρῶτον μὲν νὰ φανερώσῃ τὴν δημιουργικὴν ἰκανότητα τῶν ἐθνῶν καὶ διὰ τῆς παραθέσεως τῶν χρόνων νὰ καταδείξῃ τὴν κατάστασιν τῆς ἀκμῆς καὶ παρακμῆς τῶν παραγωγικῶν αὐτῶν δυνάμεων, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸν πολιτικὸν τῆς ἀπογραφῆς σκοπὸν· δευτερον δὲ νὰ διευκολύνῃ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν σπουδαιότερων νόμων, τῶν μὲν ἐνδιαφερόντων τὰ δικαιώματα τοῦ πολίτου, τῶν δὲ τὰ τιμαλφέστερα τῆς πολιτείας συμφέροντα, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸν διοικητικὸν αὐτῆς σκοπὸν. Τοιούτοτρόπῳ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πληθυσμοῦ τῶν ἐπαρχιῶν, ὁ περὶ ἐκλογῆς τῶν βουλευτῶν νόμος προσδιορίζει τὸν κατ' ἐπαρχίαν ἀριθμὸν τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἐθνους· ἐπὶ τῇ βάσει αὐτοῦ ὁ περὶ δήμων νόμος διαιρεῖ τοὺς δήμους τοῦ Βασιλείου εἰς τάξεις τρεῖς, καὶ κατὰ τὴν τάξιν ἐκάστου δήμου προσδιορίζεται ὁ ἀριθμὸς τῶν δημοτικῶν καὶ ἐπαρχιακῶν συμβούλων· ἐπὶ τῇ αὐτῇ βάσει ἐκτελεῖται ὁ περὶ στρατιωτικῆς ἀπογραφῆς νόμος καὶ προσδιορίζεται ὁ φόρος τῶν ἐπιτηδευσμάτων. Ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τὴν κοινωνικὴν ἐποψίν σπουδαιότητας καὶ διδακτικωτάτας εἰδήσεις παρέχουσιν αἱ περὶ τοῦ πληθυσμοῦ πληροφορίες, καθότι δι' αὐτῶν μανθάνομεν τὴν πραγματικὴν τῆς κοινωνίας κατάστασιν, τὴν ἀριθμητικὴν λ. χ. σχέσιν τῶν δύο φύλων, τῶν διαφόρων ἡλικιῶν, τῶν ἐπιτηδευσμάτων κτλ. καὶ ἀντιλαμβάνομεθα τῶν καλῶν ἢ κακῶν ἀποτελεσμάτων τῶν μεγάλων κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν συμβεβηκότων, ἅτινα ὁπωσδήποτε τροποποιοῦσι τὴν κατάστασιν τῶν ἐθνῶν.

Αἱ περὶ τὸν πληθυσμὸν μεταβολαὶ θεδμοῦνται διὰ δύο τρόπων· πρῶτον μὲν διὰ τῆς κατὰ χρονικὰς περιόδους ἀκριβοῦς τοῦ πληθυσμοῦ ἀπαριθμήσεως καὶ ἐξακριβώσεως τῶν κυριωτέρων αὐτοῦ ἰδιοτήτων, καὶ δεύτερον, διὰ τῆς διὰ ληξιαρχικοῦ συστήματος καλῶς κατηρτισμένου καὶ ἐπιμελῶς ἐφαρμοζομένου παραστάσεως τῆς ὅλης κινήσεως τοῦ πληθυσμοῦ, αὐξανομένου μὲν δραστηριώτερον διὰ τῶν γάμων καὶ τῶν γεννήσεων ἐν ἐποχῇ ὕλι-

κῆς τοῦ ἔθνους εὐμερείας, ἐλαττουμένου δὲ ταχύτερον, διὰ τῶν ἀποδιώσεων, ὅσας αἱ κακουχίαι καὶ αἱ ταλαιπωρίαι τοῦ θίου πολλαπλασιαζώνται.

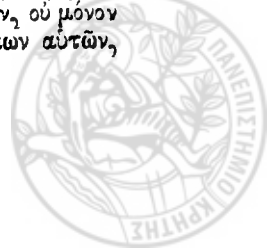
Τὸ Γραφεῖον τῆς δημοσίας οικονομίας, ἀνασχηματισθὲν διὰ τοῦ ἀπὸ 5 Ἀπριλίου 1859 Νόμου, ἐθεώρησεν ὡς πρώτιστον αὐτοῦ καθήκον τὴν παρασκευὴν τῶν προαπαιτουμένων πρὸς ἀπογραφὴν τῶν κατοίκων τοῦ Κράτους, καθόσον ἀπὸ τοῦ ἔτους 1856 οὐδεμία ἐγένετο ἀπαριθμῆσις τοῦ πληθυσμοῦ. Πρὸς τοῦτοις δὲ, ἐπειδὴ τὸ ληξιαρχικὸν σύστημα, ἀρτίως παρ' ἡμῖν εἰσαχθὲν καὶ οὐ μικρὰ προσκόμματα ἀπαντήσαν κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἐφαρμογὴν, δὲν ἠδύνατο νὰ χορηγήσῃ ἀκριβεῖς πληροφορίες περὶ τῆς ὅλης τοῦ πληθυσμοῦ κινήσεως, οὐδὲ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βάσις ὀρθῶν ὑπολογισμῶν περὶ τῆς ἐνιαυσίας προόδου τοῦ πληθυσμοῦ, ἐθεωρήθη ἀναγκαῖον, ὡς ἐρρέθη ἐν τῇ περὶ κινήσεως τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ ἔτους 1860 ἐκθέσει, νὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ εἰς τὸ μέλλον ἡ ὑπὸ τῶν ἐφημερίων κράτεις τῶν σημειώσεων περὶ γάμων, γεννήσεων, καὶ ἀποδιώσεων.

Ἡ ἀπογραφὴ τῶν κατοίκων κατὰ δύο τρόπους ἐκτελεῖται σήμερον ἐν Εὐρώπῃ· ἡ ἐπὶ τῇ δόσει δηλώσεων ἐπὶ δελτίων ἄτινα, εἰς τοὺς κατοίκους διανεμόμενα, πληροῦνται ὑπ' αὐτῶν καὶ, πληρωθέντα, αὐθημέρον συλλέγονται ὑπὸ τῶν ἀπαριθμητῶν ἡ ὑπὸ τῶν δημοτικῶν ἀρχῶν, αἵτινες, περιερχόμεναι ἐν ὀρισμένῳ χρόνῳ ἀπὸ οἰκίας εἰς οἰκίαν, καταγράφουσι τοὺς κατοίκους. Τὸ μὲν πρῶτον τῶν δύο τούτων συστημάτων ἰσχύει ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Βελγίῳ· τὸ δὲ δεύτερον ἐν Γαλλίᾳ. Ἐὰν ἤδη παραβάλομεν τὰ δύο ταῦτα συστήματα πρὸς ἀλλήλα, θέλομεν ἀναγνωρίσει ἐπὶ τὸ μὲν Ἀγγλικὸν ὑπερτερεῖ τοῦ Γαλλικοῦ, καθ' ὅσον οἱ ἐπὶ τῆς ἀπογραφῆς δὲν ἐμβαίνουν εἰς ἄμεσον συνάφειαν μετὰ τῶν κατοίκων, ἡ δὲ ἀπογραφὴ ἐνεργεῖται αὐθημέρον, οὕτως εἰπεῖν, καθ' ὅλον τὸ Κράτος, καὶ τοιοῦτοτρόπῳ δὲν λαμβάνουσι χώραν παραλείψεις ἢ διτταὶ ἐγγραφαὶ τῶν αὐτῶν προσώπων, ὡς τοῦτο συνέβη πολλάκις ἐν Γαλλίᾳ καὶ παρ' ἡμῖν, ἐνεκα τῆς παρατάσεως τῆς ἀπογραφικῆς ἐργασίας. Ἀλλὰ τα πλεονεκτήματα ταῦτα ἐκλείπουσιν ἐκεῖ ὅπου οἱ κάτοικοι εἰσὶν ἐν γένει ἀγράμματοι, ὡς συμβαίνει εἰς πλείστα χωρία ἀγροτικῶν δῆμων τῆς Ἑλλάδος, ἡ δὲν κέκτνται τὴν ἀπαιτουμένην ἱκανότητα ὅπως πληρώσωσι προσηκόντως τὰ παραδιδόμενα αὐτοῖς δελτία. Ἄλλως ὅμως τὸ σύστημα τοῦτο ὑποθέτει ἐπιμελὴ καὶ δραστήρια διοικητικὰ καὶ ἀστυνομικὰ ὄργανα, ἐκπληροῦντα προσηκόντως τὴν δοθεῖσαν αὐτοῖς ἐντολήν, καταγγέλλοντα τοὺς ὀλιγωροῦντας καὶ ἐπισπεύδοντα τὴν ἀποπεράτωσιν καὶ συμπλήρωσιν τῆς ὅλης ἀπογραφικῆς ἐργασίας. Τούτου ἐνεκα τὸ Γαλλικὸν σύστημα ἐθεωρήθη ἀνέκαθεν ὡς τὸ μᾶλλον ἀρμοζόν ἐν τῇ Ἑλλάδι, καὶ ἐγένετο δεκτὸν καὶ κατὰ τὸ παρελθόν ἐτος καθ' ὅλον τὸ Κράτος, ἐξαιρουμένων τῶν δύο πόλεων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, εἰς τὰς ὁποίας ἐφημερεύει τὸ σύστημα τῆς τῶν δελτίων πληρώσεως ὑπὸ τῶν κατοίκων, ὧν οἱ μὲν πλείστοι γινώσκουσι γράμματα, οἱ δὲ ἀγράμματοι εὐρίσκουσι πρόχειρον τὴν συνδρομὴν τῶν πρώτων.

Πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ἀπαριθμήσεως τῶν κατοίκων συνετάχθησαν βιβλία, ἄτινα διανεμήθησαν εἰς τὰς ἀπογραφικὰς ἐπιτροπὰς, καὶ προσέτι ἀπογραφικοὶ πίνακες διὰ τοὺς δῆμους, τὰς ἐπαρχίας καὶ τοὺς νομούς.

Ἡ ἀπαριθμῆσις τῶν κατοίκων καὶ ἡ ἐγγραφὴ αὐτῶν εἰς τὰ ἀνωτέρω βιβλία ἀνετέθη εἰς ἀπογραφικὰς τῶν δῆμων ἐπιτροπὰς, συνισταμένας ἐν γένει ὑπὸ τοῦ ἐιδικοῦ παρέδρου, τοῦ δημαστυνόμου ἢ τοῦ δημάρχου, ἔχοντος βοηθὸν τὸν οἰκεῖον ἐφημέριον· ἐκεῖ δὲ ὅπου αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ δὲν ἦσαν εἰς κατάστασιν νὰ ἐκπληρώσωσι τὸ ἔργον τοῦτο μετὰ τῆς προσηκουσῆς ἀκριβεῖς, διορίσθησαν ἐπὶ τῇ προτάσει τῶν νομαρχῶν καὶ ἐπαρχῶν εἰδικὰ πρόσωπα, ὅπως συνδράμωσι τὰς κατὰ τοὺς δῆμους ἀπογραφικὰς ἐπιτροπὰς. Πρὸς ἀποζημίωσιν δὲ αὐτῶν ἐζητήθη ἐγκαίρως παρὰ τῶν βουλευτικῶν Σωμάτων πίστωσις 20 χιλ. δραχμῶν, ἥτις ὅμως ἀπεδείχθη διπλάσια τῆς πραγματικῆς δαπάνης.

Αἱ ἀπογραφικαὶ αὗται ἐπιτροπὰς, οὕτω πως συγκεκροτημέναι, περιήλθον ἀλληλοδιαδόχως ἐκάστην οἰκίαν τοῦ χωρίου ἢ τοῦ δήμου καὶ κατέγραψαν ἐν τοῖς μνησθεῖσι βιβλίοις, ὑπὸ τὰς οἰκείας στήλας, κατὰ σειρὰν ἐφ' ἐκάστου φύλλου καὶ κατ' αὐξήσαντα ἀριθμὸν, ἐκαστον ἄτομον διαμένον κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπαριθμήσεως ἐν τῇ ἀπογραφικῇ περιφερείᾳ, γενομένης ἀρχῆς ἀπὸ τοῦ οἰκογενειάρχου. Εἰς τὴν κατηγορίαν δὲ ταύτην ὑπέχθησαν, οὐ μόνον οἱ ἐγγάμοι οἰκογενεάρχαι, ἀλλὰ καὶ οἱ ἄγαμοι οἱ ζῶντες ἀνεξαρτήτως τῶν γονέων αὐτῶν,

καὶ ἀπαρτίζοντες ἰδιαιτέραν οἰκογένειαν ὥστε ἡ ἀρχὴ, καθ' ἣν καὶ κατὰ τὸ 1861 ἐνηργήθη ἡ ἀπαριθμησις τῶν κατοίκων, ὑπῆρξεν ἡ τῆς διαμονῆς, οὐχὶ δὲ ἡ τῆς κατοικίας· καθότι πρόσωπα, ἔχοντα μὲν τὴν νόμιμον αὐτῶν κατοικίαν ἐν τῇ περιφερείᾳ ἐνθα ἐνηργήθη ἡ ἀπογραφὴ τῶν κατοίκων, ἀπόντα δὲ διαρκῶς τῆς κατοικίας των, δὲν κατεγράφησαν ἐκείσε, ἀλλ' ἐν τῷ τόπῳ τῆς διαμονῆς των.

Βεβαίως ἡ ἀπογραφὴ τῶν κατοίκων ἐν τῷ τόπῳ τῆς κατοικίας αὐτῶν ἐνδιαφέρει τὴν ὄλην τοῦ Κράτους διοίκησιν· ἀλλ' ὑπὸ τὴν καθαρὰν στατιστικὴν ἐποψιν, ὑπὸ τὴν ἐποψιν δηλαδὴ τῆς πληρεστέρας ἀπαριθμήσεως τοῦ πραγματικοῦ πληθυσμοῦ ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ, ἡ ἀρχὴ αὕτη ἀπεδείχθη πλημμελὴς, καθ' ὅσον κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῆς ὁ λεγόμενος κινητὸς πληθυσμὸς παραμελεῖται καὶ δὲν καταγράφεται.

Πρὸς ἀποφυγὴν δὲ τῆς διττῆς καταγραφῆς τοῦ αὐτοῦ προσώπου, καὶ τῆς πληρεστέρας ἀπαριθμήσεως τοῦ πραγματικοῦ πληθυσμοῦ, ὠρίσθη πρῶτον ὅτι, οἱ μὲν προσωρινῶς εὐρισκόμενοι ἐν τῇ ἀπογραφικῇ περιφερείᾳ, δηλαδὴ οἱ δι' οἰονδήποτε λόγον προσωρινῶς ἐν αὐτῇ διατρίβοντες κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπαριθμήσεως, δὲν θεωροῦνται ὡς παρόντες, μέλλοντες μετὰ μικρὸν νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὰς ἐστίας των· οἱ δὲ προσωρινῶς ἀπόντες ἀπὸ τοῦ τόπου τῆς διαμονῆς των, δηλαδὴ οἱ ἔλαττον τοῦ ἐνὸς μηνὸς ἀποδημοῦντες, θεωρήθησαν ὡς παρόντες ἐν ᾧ τόπῳ συνήθως διαμένουσι. Δεύτερον ὅτι οἱ στρατῶνες, αἱ φυλακαὶ, τὰ μοναστήρια, τὰ ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα, εἰς ἃ ἐνδιατῶνται ὑπότροφοι, καὶ τὰ ξενοδοχεῖα, ἐξηρέθησαν τῆς δικαιοδοσίας τῶν ἀπογραφικῶν ἐπιτροπῶν. Περὶ τῶν ἐνοικούντων εἰς τοιαῦτα καταστήματα ἐδόθησαν ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν ἢ προσώπων εἰς τοὺς νομάρχας, τοὺς προϊσταμένους τῆς ὅλης ἀπογραφικῆς ἐργασίας, ἐιδικαὶ καταστάσεις, ὧν ἀποσπάσματα ἐφρόντισαν οὗτοι νὰ διανεμίσωσιν εἰς τοὺς ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν δημάρχους, ὅπως ἐγγράψωσιν οἱ τελευταῖοι τὰ πορίσματα τῶν ἀποσπασμάτων τούτων εἰς τοὺς οἰκείους πίνακας. Τρίτον οἱ περὶ τὴν ἀκτοπλοίαν καὶ ἀλιεῖαν ἀσχολούμενοι ναυτικοί, οἵτινες συχνάκις ἀπομακρυνόμενοι τοῦ λιμένος, ἐξ οὗ ὁρμῶνται, μετὰ μικρὸν ἐπανέρχονται εἰς αὐτὸν, κατεγράφησαν εἰς τὸν τόπον ἐν ᾧ ἔχουσι τὰς ἐστίας των, ἢ εἰς τοὺς λιμένας εἰς οὓς εἰσιν ἐγγεγραμμένοι, ἢ ἐξασκοῦσι τὸ ἐπιτήδευμά των. Οἱ δὲ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ναυτιλλόμενοι κατεγράφησαν ἐπὶ τῇ θάσσῃ ἐιδικῶν καταστάσεων, χορηγηθεῖσάντων ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων λιμεναρχείων εἰς τοὺς λιμένας ἐκείνους ἀφ' ὧν ἐξέπλευσαν ναυτολογηθέντες. Τέταρτον, οἱ ποιμένες σκηνίζονται, οἱ παραχειμαζόντες εἰς τὴν περιφέρειαν ἐτέρου δήμου, κατεγράφησαν ὡς ἐτεροδημόται.

Ὅπως μάλιστα προληφθῶσιν αἱ ἐκ τῆς μεταθέσεως καὶ μετατοπίσεως τοῦ κινητοῦ πληθυσμοῦ προκύπτουσαι δυσχέρειαι περὶ τὴν ἀπαριθμῆσιν, ὁ χρόνος τῆς γενικῆς τῶν κατοίκων ἀπογραφῆς ὠρίσθη τὸ πρῶτον ἐν ὥρᾳ χειμῶνος, ὅτε ὁ κινητὸς οὗτος πληθυσμὸς ἥττον μετατοπίζεται· ἀλλ' ἕνεκα τῶν ἐπελθουσῶν ἐκλογῶν, ἡ γενικὴ τῶν κατοίκων ἀπογραφὴ ἀνεβλήθη ἐξ ἀνάγκης μέχρι τῆς 12 Μαρτίου.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ ἐγγωρίου πληθυσμοῦ. Τὸ δὲ Ὑπουργεῖον θεωρήσαν ὡς συνταλεστικὴν, πρὸς συμπλήρωσιν τῶν περὶ πληθυσμοῦ πληροφοριῶν, καὶ τὴν ἐξακρίθωσιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διαμένωντων καὶ ἀπολαούντων τῆς ἑλληνικῆς ἰθαγενείας προσώπων, παρεκάλεσε τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργεῖον νὰ διατάξῃ, δυνάμει τῶν ἀπὸ 30 Ἰαννουαρίου (11 Φεβρουαρίου) 1835 ὁδηγίων αὐτοῦ, τοὺς ἑλληνικοὺς προξένους, νὰ ἀποστείλωσιν ἀπόσπασμα τοῦ μητρώου τῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ αὐτῶν διαμένωντων Ἑλλήνων, ὅπως διὰ τῆς συγκεντρώσεως αὐτῶν προσδιορισθῇ ἀκριβέστερον ὁ ὁλικὸς ἀριθμὸς τῶν ἡμεδαπῶν (α).

Διὰ τοῦ προεκτεθέντος συστήματος, ὅπερ κατὰ πάντα συνάδει πρὸς τὰ ἐν τῇ λοιπῇ Εὐρώπῃ παραδεδομένα, τὸ Ὑπουργεῖον ἠλπισεν ὅτι θέλει ἐπιτύχει κατὰ τὸ 1861 ἀπαριθμήσεως πληρεστέρας καὶ ἀκριβεστέρας τῶν προηγουμένων, καὶ ὅτι δι' αὐτῆς θέλει καταστή μὲν προδηλοτέρα ἢ ἀπὸ τῆς τελευταίας ἀπογραφῆς τοῦ 1856 ἐτησίως γενομένη αὔξησης τοῦ πληθυσμοῦ, ἥτις κατὰ κανόνα τόσῳ ἀληθεστέρα ὑπάρχει, ὅσῳ πλείοτερον συμφωνεῖ πρὸς τὰ πορίσματα τὰ ἐκ τῆς κινήσεως τοῦ πληθυσμοῦ ἐξαγόμενα, δηλαδὴ πρὸς τὴν ἐνιαυσίως

(α) Αἱ περὶ τούτου πληροφορίες δὲν συνεκκεντρώθησαν εἰσέτι.

δηλουμένην ὑπερβασιν τῶν γεννήσεων ἐπὶ τῶν ἀποδιώσεων, συνδυαζομένην μὲ τὰς ἐποικίσεις ἀλλοδαπῶν εἰς τὸ Κράτος καὶ τὰς ἐκτὸς τοῦ Κράτους ἀποδημίας τῶν ἡμεδαπῶν.

Κατὰ τὴν ἀπαριθμησιν τοῦ 1861 ἕκαστον ἄτομον ἐχαρκτηρίσθη ἐν τοῖς διβλίοις τῆς ἀπογραφῆς διὰ τῶν ἐξῆς ιδιοτήτων: διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἢ, ἐλλείψει τοιούτου, διὰ τῆς λέξεως ἀδάπτιστον, τοῦ ἐπωνύμου, τοῦ φύλου, τῆς ἡλικίας, τῆς πολιτικῆς καταστάσεως, εἰάν δηλαδὴ ἦναι ἐγγαμος, ἄγαμος, ἢ ἐν χηρείᾳ διατελῶν, τοῦ ἐπαγγέλματος αὐτοῦ, τοῦ θρησκείματος καὶ τῆς ιδιότητος τοῦ ἐτεροδημότου, τοῦ Ἑλλήνος, ἢ τοῦ ἀλλοδαποῦ. Ἐπὶ πᾶσι δὲ ἐσημειώθη ἡ ἐνορία, ἢ ἡ ὁδὸς ἐν ἣ κεῖται ἡ καταγεγραφομένη οἰκία: ὅπως δὲ γίνῃ καταφανὴς ὁ ἀριθμὸς τῶν οἰκογενειῶν τῶν ἀπαρτιζομένων ἐκ τῶν καταγραφέντων προσώπων, οἱ συνιστῶντες ἕκαστην οἰκογένειαν περιελήφθησαν ἐν τοῖς διβλίοις τῆς ἀπογραφῆς ἐντὸς ἰδιαιτέρου τετραγώνου, ὥστε ὅσα τετραγῶνα τόσαι καὶ οἰκογένειαι.

Ἵνα δὲ γνωσθῇ καὶ ἡ ἀναλογία τοῦ πληθυσμοῦ πρὸς τὰ κατωκημένα κτίρια, ἐθεωρήθη ἀναγκαιὸν νὰ τεθῇ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ διβλίου τῆς ἀπογραφῆς ὁ ὀλικὸς ἀριθμὸς τῶν κατωκημένων κτιρίων, εἰς ὃν προστεθήσαν καὶ οἱ ἐνοριακοὶ ναοί, τὰ μοναστήρια, οἱ μύλοι, τὰ ἐργαστήρια ἢ τεχνουργεῖα, καὶ αἱ ἐν τῇ αὐτῇ περιοχῇ κατοικοῦμεναι ἀγροικίαι.

Ἡ ἀπαριθμησις διεστάχθη νὰ ἀρχίσῃ αὐθημερὸν καθ' ὅλας τὰς κοινότητας, καθότι τὸ σύγχρονον ἐτι μᾶλλον ἐξασφαλίζει τὴν ἀκριβείαν τῶν ἀπογραφικῶν ἀποτελεσμάτων καὶ προλαμβάνει τὰς παραλείψεις καὶ τὰς διττάς ἐγγραφὰς τῶν αὐτῶν προσώπων. Ἡ ἐξηκοστὴ ἡμέρα ἀπὸ τῆς ἐνάξεως ὠρίσθη πρὸς ἀποστολὴν καὶ συγκέντρωσιν τῶν διβλίων τῆς ἀπογραφῆς εἰς τὰ οἰκεία δημαρχεῖα, καὶ ἡ τριακοστὴ ἀπὸ τῆς παραλαβῆς αὐτῶν, πρὸς σύνταξιν τῶν ἀπογραφικῶν πινάκων καὶ ἀποστολὴν αὐτῶν ὑπὸ τῶν δημάρχων εἰς τὰ οἰκεία ἐπαρχεῖα. Μετὰ προηγουμένην ἐξέλεξιν οἱ μὲν ἐπαρχοὶ κατεχώρισαν τὰ πορίσματα τῶν ἀπογραφικῶν πινάκων τῶν δημάρχων εἰς ἰδιαίτους πινάκας: τὸ αὐτὸ δὲ ἐπραξαν καὶ οἱ νομαρχαὶ ἐπὶ τῶν ἀπογραφικῶν πινάκων τῶν ἐπαρχῶν. Τὸ δὲ στατιστικὸν τμήμα τοῦ Γραφείου τῆς δημοσίου οικονομίας, ἀναθεωροῦσαν τοὺς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον ὑποβληθέντας πινάκας, προέβη εἰς τὴν ὀριστικὴν σύνταξιν τοῦ γενικοῦ ἀπογραφικοῦ πίνακος τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ Κράτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Πληθυσμὸς τῶν κατοίκων καὶ ἐτήσια αὔξησις.

Κατὰ τὸν πίνακα τοῦτον ὁ πληθυσμὸς τοῦ Κράτους κατὰ τὸ 1861 ἦτο 1,096,810, ἦτοι ὑπερτέροι τὸν πληθυσμὸν τοῦ 1856 ὑπολογισθέντα εἰς 1,062,627 (α) κατὰ 34,183. Ὡστε ἡ μέση ἐτήσια αὔξησις τοῦ πληθυσμοῦ ἀπὸ τοῦ 1856 μέχρι τοῦ 1861, δηλαδὴ ἐν διαστήματι 5 ἐτῶν, περιωρίσθη εἰς 6,836, ἦτοι 643 ἄτομα ἐπὶ 100,000 κατοίκων (β).

Ἡ ἐτήσια αὐτὴ αὔξησις εἶναι ἐλάσσων τῆς ἐκ τῆς κινήσεως τοῦ πληθυσμοῦ ἐξαγομένης ὑπερβάσεως τῶν γεννήσεων ἐπὶ τῶν ἀποδιώσεων καὶ τῆς δι' ἐπείκων γενομένης ἐνιαυσίας αὐξήσεως τοῦ ἰθαγενοῦς πληθυσμοῦ. Ἀλλὰ τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1856 ῥητῶς δὲν ἀπεγορεύετο ἡ καταγραφή τῶν δημοτῶν ἐκείνων, οἵτινες ἦσαν ἀπόντες τῆς κατοικίας τῶν ὡς ἐκ τούτου δὲ συμπεριληφθέντων καὶ τοιούτων εἰς τοὺς κατοίκους πολλῶν δήμων, ἐξωγκώθη κατὰ τι ὁ πληθυσμὸς τοῦ 1856, καὶ ἐπομένως

(α) Κατὰ τὸν ἐν τῇ Ἐφημερίδῃ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ ἔτους 1858 δημοσιευθέντα πίνακα τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ Κράτους τοῦ 1856, ὁ ἀριθμὸς τῶν κατοίκων εἶναι 1067216. Ἀλλ' ἐκ μεταγενεστέρως ἐξελέγξας γενομένης ἐν τῷ Ὑπουργείῳ ἀπεδείχθη ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν κατοίκων δὲν ὑπερέβαινε τὸ 1,062,627.

(β) Ἐπὶ 100,000 κατοίκων ἡ ἐτήσια αὔξησις ὑπῆρξε κατὰ τὸν Κ. Μ. Βλόκ:

Ἐν Ἀγγλίᾳ	1625	ἀτόμων ἀπὸ τοῦ	1821—1861
ἢ Πρωσσίᾳ	1440	ἢ	1822—1858
ἢ Ρωσσίᾳ	1410	ἢ	1822—1858
ἢ Ὁνωμ. Βασιλείᾳ	1425	ἢ	1821—1861
ἢ Αὐστρίᾳ	692	ἢ	1818—1857
ἢ Γαλλίᾳ	340	ἢ	1826—1860

Ὅρα Χρόνον τῆς 21 Ἰαννουαρίου 1862.

ἢ εἰς τὰ ἐπὶόντα ἔτη γενομένη αὐξήσις τῶν κατοίκων φαίνεται μικροτέρα τῆς πραγματικῆς. Διὰ τὸν αὐτὸν δὲ λόγον, ἐν τῷ νομῷ μάλιστα τῶν Κυκλάδων, ἐξ οὗ πλείστοι ἀποδημοῦσιν, ὁ πληθυσμὸς τῶν κατοίκων φαίνεται ἐπαισθητῶς ἡλαττωμένος ἀπὸ τοῦ 1856. Ἡ ἐλάττωσις αὕτη προδήλως πηγάζει ἐκ τοῦ ὅτι κατὰ τὸ 1856 περιελήφθησαν μετὰ τῶν κατοίκων καὶ ἀποδημοῦντες, ἐνῷ ἡ ἀπαριθμησις τοῦ 1861, ἐξαιρέσει ὠρισμένων τινῶν τάξεων, οἷον τῶν ναυτιλλομένων, εἰς μόνους τοὺς ἐν ταῖς ἀπογραφικαῖς περιφερείαις διαμένοντας περιορισθείσα, δὲν περιέλαβε τοὺς κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπογραφῆς ἀποδημοῦντας ἐκ τοῦ δήμου τῶν ἢ ἐκ τοῦ Κράτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Ἡ καθ' ἑκάστον νομὸν αὐξήσις ἢ ἐλάττωσις, καὶ μέσος πληθυσμὸς τῶν δήμων.

Ἡ ἀπὸ τοῦ 1856 μέχρι τοῦ 1861 αὐξήσις τοῦ πληθυσμοῦ εἰς 7 νομοὺς τοῦ Κράτους, ὡς ἐκ τῆς ἐπιλοθούσης ἐλαττώσεως τοῦ πληθυσμοῦ εἰς τοὺς ἐπιλοίπους τρεῖς νομοὺς, περιορίζεται εἰς 34,183, καθὼς δηλοῦται ἐκ τοῦ ἐπομένου πίνακος, ἐν ᾧ ἐμφαίνεται ἡ καθ' ἑκάστον νομὸν αὐξήσις ἢ ἐλάττωσις.

Ν ο μ ο ς	Πληθυσμὸς τοῦ 1856	Πληθυσμὸς τοῦ 1861	Διαφορὰ ἐπὶ	
			πλέον	ἐλάττον
Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας.....	97509	116024	18515	»
Εὐβοίας.....	68813	72368	3555	»
Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος.....	91944	102291	10347	»
Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας.....	103641	109392	5751	»
Ἀχαΐας καὶ Ἡλίδος.....	130591	138249	7658	»
Ἀρκαδίας.....	126550	113719	»	12831
Λακωνίας.....	90593	96546	5953	»
Μεσσηνίας.....	101271	117181	15910	»
Αργολίδος.....	113336	112910	»	426
Κυκλάδων.....	138379	118130	»	20249
	1062627	1096810	67689	33506

Ἀναλογίζοντες τὰς ἀνωτέρω καθ' ἑκάστον νομὸν αὐξήσεις ἢ ἐλαττώσεις σχετικῶς πρὸς τὸν πληθυσμὸν τοῦ 1856, εὐρίσκομεν ὅτι

Εἰς μὲν τὸν νομὸν Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας εἶναι ἐπὶ τοῖς 0/0 αὐξήσις...	18,98
Εἰς δὲ τὸν νομὸν Εὐβοίας.....	5,16
» » Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος.....	11,26
» » Ἀκαρνανίας καὶ Αἰτωλίας.....	5,55
» » Ἀχαΐας καὶ Ἡλίδος.....	5,86
» » Λακωνίας.....	6,57
» » Μεσσηνίας.....	15,70
» » Ἀρκαδίας ἐπὶ τοῖς 0/0 ἐλάττωσις.....	10,13
» » Ἀργολίδος.....	0,37
» » Κυκλάδων.....	16,07

ιδ'.

Παρατηρούμεν αὖθις, ὅτι ἡ εἰς τοὺς τελευταίους τρεῖς νομοὺς παρουσιαζομένη ἐπαισθητὴ ἐλαττώσις τοῦ πληθυσμοῦ τῶν κατοίκων ἀπὸ τοῦ 1856 δὲν ὑφίσταται πραγματι. Κυβότι κατὰ τὰς ἀναφορὰς τῶν οἰκείων νομαρχῶν, εἰς τὴν ἀπαριθμῆσιν τοῦ 1856 συμπεριελήφθησαν οὐ μόνον οἱ ἀπόντες δημόται καὶ διαμένοντες εἰς ἑτέρους δήμους τοῦ Βασιλείου, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐκτὸς τοῦ Κράτους ἀποδημοῦντες· ἐνῶ κατὰ τὴν τελευταίαν ἀπαριθμῆσιν κατεγράφησαν μὲν καὶ οἱ ἑτεροδημόται, ὅπου εὐρέθησαν διαμένοντες, ὡς καὶ οἱ ναυτιλλόμενοι εἰς τὴν ἄλλοδαπὴν, δὲν κατεγράφησαν ὁμοῦς ἐν τῷ οἰκείῳ δήμῳ, οἱ εἰς ἑτέρους δήμους τοῦ Βασιλείου εὐρισκόμενοι ἢ εἰς τὴν ἄλλοδαπὴν πρὸς ἐξάσκησιν βιοποριστικῶν ἔργων ἀποδημοῦντες δημόται (α).

Ἐκ τῆς γενομένης ἀπαριθμήσεως ἐξάγεται προσέτι ὅτι ὁ πληθυσμὸς τοῦ Κράτους, κατὰ δήμους διανεμόμενος, ἀπαρτίζει 57 μὲν δήμους ἔχοντας πληθυσμὸν κατώτερον τῶν δύο χιλιάδων κατοίκων· 216 δὲ ἔχοντας πληθυσμὸν ἀπὸ 2 μέχρι 10 χιλιάδων, καὶ 7 δήμους ἔχοντας πληθυσμὸν ἐπέκεινα τῶν 10 χιλιάδων κατοίκων (ὄρα πίνακα ὑπ' ἀριθ. 6).

Ὁ σχετικὸς πληθυσμὸς τῶν δήμων τῶν τριῶν τούτων κατηγοριῶν εἶναι, τῆς μὲν πρώτης 78,202, τῆς δευτέρας 889,908 καὶ τῆς τρίτης 128,700· ὥστε ὁ μέσος πληθυσμὸς ἐκάστου δήμου ἐν Ἑλλάδι ἀναδαίνει εἰς 3,917, ἐνῶ ἐν Γαλλίᾳ ὁ μέσος πληθυσμὸς τῶν δήμων εἶναι περίπου 1,000 μόνον κατοίκων. Ἡ μεγάλη αὕτη ὑπεροχὴ τοῦ πληθυσμοῦ τῶν δήμων παρ' ἡμῖν, συνδυαζομένη μετὰ τὴν ἀραιότητα ἐν γένει τοῦ πληθυσμοῦ, δηλαδὴ τὴν δυσαναλογίαν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων πρὸς τὴν ἑκτασιν τῆς χώρας, ἀποδεικνύει ἀρκούντως τὸν λόγον δι' ὃν οἱ δήμοι τῆς Ἑλλάδος, ὅπως σήμερον ἔχουσιν, θεωροῦνται ὡς τεχνητὸν τι κατασκευάσμα τὸ ὁποῖον. Ἔνεκα τῶν μεγάλων αὐτοῦ διαστάσεων, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀπαρτίσῃ ὅλον τι συμπαγὲς καὶ ἁρμονικόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Πληθυσμὸς τῶν πρωτευουσῶν τῶν νομῶν.

Ὁ πίναξ ὑπ' ἀριθμὸν 15 δεικνύει τὸν πληθυσμὸν τῶν πρωτευουσῶν ἀπάντων τῶν δήμων τοῦ Βασιλείου. Ἐνταῦθα περιοριζόμεθα νὰ καταδείξωμεν τὴν ἐπελθούσαν αὐξησιν ἀπὸ τοῦ 1856 εἰς τὰς πρωτευούσας τῶν δέκα νομῶν.

Π ρ ω τ ε υ ο υ σ α ι	1 8 5 6	1 8 6 1	Διαφορὰ ἐπὶ πλέον
Ἀθῆναι.....	30969	41298	10329
Χαλκίς.....	4086	4585	499
Λαμία.....	3376	4685	1309
Μεσολόγγιον.....	4890	6059	1169
Πάτραι.....	15131	18342	3211
Τρίπολις.....	7271	7441	170
Σπάρτη.....	1634	2024	390
Καλάμαι.....	4526	6292	1766
Ναύπλιον.....	4260	6024	1764
Ερμούπολις.....	16830	18511	1681

(α) Σημειωτέον ὅτι καθ' ὃν χρόνον ἐνηργήθη ἡ ἀπογραφὴ τοῦ 1856, διέμενον ἔτι, ἰδίως εἰς τὸν νομὸν τῶν Κυκλάδων, οἱ ἐπὶ τοῦ Κριμαίου πολέμου ἐκ τῆς Τουρκίας ἀποδιωχθέντες χριστιανοί, οἵτινες μετὰ τὴν ἐπανάληψιν τῶν σχέσεων ἐπανῆλθον εἰς τὴν Τουρκίαν. Καὶ οὗτος εἶναι εἰς ἐκ τῶν λόγων τῆς φαινομένης ἐλαττώσεως τοῦ πληθυσμοῦ ἐν τῷ νομῷ τῶν Κυκλάδων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Πληθυσμός τῶν τριῶν τμημάτων τοῦ Κράτους.

Ὁ ὀλικὸς πληθυσμὸς, ἀναλογιζόμενος εἰς τὰ τρία μεγάλα τμήματα τοῦ Κράτους, ἔχει ὡς ἐφεξῆς.

Εἰς μὲν τὴν Στερεάν, περιλαμβάνουσιν τοὺς τρεῖς νομοὺς Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας, Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος, Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας, ἀφαιρέσει τῶν νήσων Αἰγίνης, Ἀγκιστρίου καὶ Σαλαμῖνος, εἶναι 318,535. Εἰς δὲ τὴν Πελοπόννησον, περιλαμβάνουσιν τὴν Ἀχαΐαν καὶ Ἠλίδαν, Ἀργολίδα καὶ Κορινθίαν, Ἀρκαδίαν, Λακωνίαν καὶ Μεσσηνίαν, ἐξαιρέσει τῶν τριῶν νήσων Ὑδρας, Πετσῶν καὶ Πόρου, 552,414 (α)· εἰς δὲ τὰς νήσους περιλαμβάνουσας τοὺς νομοὺς Εὐβοίας καὶ Κυκλάδων καὶ τὰς ἀνωτέρω ἐξαιρεθείσας νήσους, Αἰγίναν, Ἀγκίστριον, Σαλαμίνα, Πόρον, Ὑδραν καὶ Πέτσας, 225,861· τὸ ὅλον κατ'οικοὶ 1,096,810. Ὅθεν ἡ ἀπὸ τοῦ 1856 γενομένη αὐξήσις τοῦ πληθυσμοῦ εἶναι διὰ μὲν τὴν Πελοπόννησον 4,11 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν, διὰ δὲ τὴν Στερεάν 10,78. Τούναντιον δὲ ἡ ἐπελθούσα εἰς τὰς νήσους ἐλάττωσις εἶναι 7,62.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Εἰδικὸς πληθυσμός.

Ὁ εἰδικὸς τῆς Ἑλλάδος πληθυσμὸς, ἥτοι ὁ ἀριθμὸς τῶν κατοίκων σχετικῶς πρὸς τὴν χωρικὴν ἑκτασιν τοῦ Βασιλείου, ὑπολογισθεῖσαν εἰς 45,429,000 στρέμματα, ἢ 45,429 χιλιόμετρα τετραγωνικὰ, εἶναι 24,143 κατοίκων κατὰ τετραγωνικὸν χιλιόμετρον· ἡ δὲ ἀναλογία αὕτη παραβαλλομένη πρὸς τὸν εἰδικὸν πληθυσμὸν τῶν πλουσιωτέρων καὶ μάλλον πεπολιτισμένων ἐπικρατειῶν τῆς Εὐρώπης εἶναι πολὺ κατωτέρα, καθότι εἰς μὲν τὸ Βέλγιον ὁ εἰδικὸς πληθυσμὸς κατὰ τετραγωνικὸν χιλιόμετρον εἶναι 153, τῆς δὲ Ἀγγλίας 88, καὶ τῆς Γαλλίας 68. Ἐκ τῆς ἀραιότητος δὲ ταύτης τοῦ ἡμετέρου πληθυσμοῦ ἐξηγεῖται διαπὶ μέρος μὲν τῆς Ἑλληνικῆς χώρας μένει εἰσέτι ἀκαλλιέργητος, ἡ δ' ἐγγύρως θοιμηχανία στερεῖται συνήθως καὶ τῶν ἀναγκασιτέρων αὐτῇ βραχιόνων, οἱ δὲ μισθοὶ ὑπάρχουσι πολλάκις ὑπέρμετροι ἐπὶ μεγίστῃ βλάβῃ οὐ μόνον τῶν διὰ μισθίων ἐργατῶν καλλιεργούντων τὰ κτήματα αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀναλωτῶν ἐνεκα τῆς ἀνατιμήσεως τῶν προϊόντων, καὶ τῶν τεχνουργικῶν προσέτι ἐπιχειρήσεων, ὧν τὰ προϊόντα ἐξοδεύονται εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν.

Ἐκ τῆς ἀραιότητος ταύτης τοῦ πληθυσμοῦ ἐξάγεται καὶ ἕτερον τι πόρισμα, ὅτι ἡ εἰσαγωγή καὶ χρῆσις τῶν μηχανικῶν δυνάμεων παρ' ἡμῖν ἔσται λυσιτελεστάτη, καθ' ὅσον δ' αὐτῶν δυναμεθα νὰ πληρώσωμεν τὴν τόσῳ ἐπαισθητὴν ἑλλειψιν βραχιόνων (δ).

(α) Ἐπὶ τῶν Τούρκων (ὅτλ. πρὸ τοῦ 1685) ὁ χριστιανικὸς πληθυσμὸς τῆς Πελοποννήσου συνεποσθὲν εἰς 250.000 περίπου ψυχάς. Ἀλλ' ὁ πόλεμος καὶ ὁ λοιμὸς ἐπέφερον τοιαύτην εἰς τὴν χώραν ἐκείνην ἐρήμωσιν, ὥστε ἀριθμηθέντος τοῦ πληθυσμοῦ ὑπὸ τοῦ πρώτου προεδριότου Ἰακώβου Κορνέριου δὲν εὐρέθησαν εἰς ὅλην τὴν Χερσονήσον, ἐξαιρέσει τῆς Μάνης· καὶ τῶν περιχώρων τῆς Κορινθίου, εἰμὴ 20,123 ἄνδρες δυνάμενοι νὰ φέρωσιν ὅπλα, καὶ ἐν γένει μόνον 86,468 ψυχαί. Διὰ τῶν ἐπιτηδείων ὅμως, ἀποικιακῶν πρὸ πάντων, μέτρων τῆς Ἑνετικῆς Κυβερνήσεως, ὁ ἀριθμὸς τῶν κατοίκων ἐντὸς ὀλίγων ἐτῶν παραδόξως ἤυξεν. Ἐν ἔτει 1692 ἡριθμούντο ἤδη 416,000. Ἐν ἔτει 1704 ὑπὲρ τῶς 200,000, καὶ ἔκτοτε ὁ πληθυσμὸς δὲν ἔπαυσε βαθμυδὸν προαγομεῖσθαι. Κατὰ τὸ 1821, ὅτλ. κατὰ τὴν ἐνσῶν τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος, ὁ μὲν χριστιανικὸς πληθυσμὸς τῆς Πελοποννήσου ἦτο 458,000, ὁ δὲ τουρκικὸς 47,750. Ἀλλὰ κατὰ τὸ 1828, οἱ μὲν χριστιανοὶ συνεποσθύντο εἰς 400 μόνον χιλ. οἱ δὲ μέιναντες Τούρκοι ἦσαν λίαν εὐθιμίαι (ὅρα Α. Ρανζίου «Περὶ τῆς ἐν Πελοποννήσῳ Ἑντοκρατίας». Μετάφρασιν Π. Καλλιγῆ καὶ διακοίνωσιν τοῦ Κυβερνήτου πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Δυνάμεων τῆς 18|20 Ὀκτωβρίου 1828).

(δ) Ὁ περιώνυμος στατιστικὸς Κ. Λεγούς ἐν τινι ἀνυλικῇ διατριβῇ τῶν περὶ Ἑλλάδος στατιστικῶν πληροφοριῶν τοῦ Κ. Σπλιωτάκη, δημοσιευθεῖσῃ ἐν τῇ ἐφημερίδῃ τῶν Οἰκονομολόγων τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1864, παρατηρεῖ ὅτι, ἐπειδὴ ἡ ἑκτασις τῆς Ἑλληνικῆς χώρας εἶναι 454,290 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων, ὅρα ὁ εἰδικὸς αὐτῆς πληθυσμὸς κατὰ τὸ 1856 ἦτο 234/00 κατοίκων κατὰ τετραγωνικὸν χιλιόμετρον· ἐκ τούτου δὲ συμπεραίνει ὅτι ὁ εἰδικὸς πληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἐκ τῶν ἀραιωτέρων. Τὸ πόρισμα τοῦτο ἐπίγαγε προθύμως ἐκ τῆς πλάνης τοῦ διαστήματος στατιστικοῦ περὶ τὴν πραγματικὴν τῆς Ἑλλάδος ἑκτασιν, ἥτις, ὡς προεβέβη, δὲν εἶναι 454,290, ἀλλὰ 45,429 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων. Εἴθε ἡ Ἑλλὰς ἀποκτήσῃ μίαν ἡμέραν τὴν ὑπὸ τοῦ σοφοῦ φιλέλληνος ἀποδομένην αὐτῇ ἑκτασιν τῶν 454 χιλιάδων χιλιομέτρων τετραγωνικῶν, διότι τότε τὰ μόνυ Εὐρωπαϊκὰ Κράτη, ἅτινα ἤθελον ἔχει ἀνωτιραν αὐτῆς ἑκτασιν, ἤθελον εἶσθαι ἡ Ῥωσία, ἡ Σουηδία, ἡ Ἰσπανία, ἡ Αὐστρία, καὶ ἡ Γαλλία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Πληθυσμός κατά φύλον.

Ὁ ἀνωτέρω πληθυσμὸς διαιρεῖται κατὰ φύλον εἰς ἄρρενα μὲν 567,334, εἰς θήλεα δὲ 529,476, ὥστε ἐπὶ 100 κατοίκων ἄρρενα μὲν εἰσὶ 51,725, θήλεα δὲ 48,275 (βρα πίνακα ὑπ' ἀρ. 1)· ἡ ὑπέρβασις αὕτη τῶν ἁρρένων ἐπὶ τῶν θηλέων εἶναι λίαν ἀξιοσημείωτος, καθότι καθ' ἀπασαν σχεδὸν τὴν Εὐρώπην ὁ ἀνδρικός πληθυσμὸς εἶναι ὑποδεέστερος τοῦ γυναικείου. Ἡ ὑπεροχὴ δὲ αὕτη τοῦ ἀριθμοῦ τῶν γυναικῶν ἐν Εὐρώπῃ ἀποδίδεται εἰς τὴν μείζονα ζωτικότητά τοῦ γυναικείου φύλου, καὶ εἰς τὸ ριψοκίνδυνον τοῦ ἥθους καὶ ἐπίπονον τῶν ἔργων ἅτινα ἰδίως ἐπιβαρύνουσι τοὺς ἄνδρας. Οὕτω κατὰ τὴν ἀπαριθμησιν τοῦ 1851 ἐν Γαλλίᾳ, ὁ μὲν ἀνδρικός πληθυσμὸς ὑπελογίσθη εἰς 17,794,959 ὁ δὲ γυναικίος εἰς 17,988,211 ὥσαύτως δὲ ἐπὶ 100 κατοίκων ἄνδρες μὲν ἠριθμοῦντο 49,70, γυναῖκες δὲ 50,30· κατὰ τὴν ἀπαριθμησιν τοῦ 1861, οἱ μὲν ἄρρενες ὑπελογίσθησαν εἰς 18,642,504 αἱ δὲ γυναῖκες εἰς 18,739,721

Τὸ ὅλον..... 37,382,225

Παρατηρήθη δὲ ὅτι, προϊόντος τοῦ χρόνου, καθ' ὅσον ἡ εὐζωία ἐπεκτείνεται καὶ ἡ ὑγιεινὴ θελτιούται, κατὰ τοσοῦτον ἡ δυσαναλογία τοῦ σχετικοῦ ἀριθμοῦ τῶν δύο φύλων ἐλαττοῦται καὶ ὁ ἀνδρικός πληθυσμὸς τείνει εἰς τὸ νὰ ἐξισωθῇ πρὸς ἐκείνον τῶν θηλέων.

Παρ' ἡμῖν, ὅμως εἵπομεν, ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῶν ἁρρένων εἶναι ἀνώτερος. Τοῦτο δὲ δύναται νὰ ἀποδοθῇ ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὰ κοπιαστικά καὶ βαρέα ἔργα τὰ ὅποια πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἐκτελοῦσιν αἱ γυναῖκες, ἔργα κατ' οὐδὲν ἐλαφρότερα τῶν ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν ἐκτελουμένων· ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν ἀπουσίαν ἐκ τῆς Ἑλλάδος πολλῶν γυναικῶν ἀπερχομένων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πρὸς ἀνεύρεσιν πόρων. Αἱ τοιαῦται γυναῖκες, ὡς διασκόως ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἀποδημοῦσαι, δὲν συμπεριελήφθησαν εἰς τὴν ἀπογραφὴν, ἐνῷ ὁ ἀριθμὸς τῶν ναυτιλομένων ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος ἀνδρῶν ἐσημειώθη ἐν τοῖς πίναξιν. Ἐκ τούτων ἐξηγεῖται ἀποχρώντως διατὶ παρ' ἡμῖν, κατ' ἐξάίρεσιν τῶν λοιπῶν ἐπικρατειῶν τῆς Εὐρώπης, ὁ ἀνδρικός πληθυσμὸς ὑπερέχει τοῦ γυναικείου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Πληθυσμὸς καθ' ἡλικίαν καὶ φύλον.

Ὁ πληθυσμὸς διαιρούμενος καθ' ἡλικίαν καὶ φύλον ἔχει ὡς ἐφξής.

Ἡ λ ι κ ί α	Ἀρρένα	Θήλεα	Τὸ ὅλον
Μέχρι τῶν 18	256509	244315	500824
18—25	62615	70225	132840
25—30	56227	49010	105237
30—40	66161	61210	127371
40—50	51067	47324	98391
50—60	33486	31315	64801
60—70	19181	17188	36369
70 καὶ ἐπὶ αἰνά	9276	8879	18155
Τὸ ὅλον.....	554522	529466	1083988(α)

(α) Ὁ ἀριθμὸς οὗτος εἶναι κατώτερος τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τοῦ Κράτους, ἡ δὲ διαφορά αὕτη, πηγάζει ἐκ τοῦ ὅτι εἰς τὸν πίνακα τούτον δὲν συμπεριελήφθησαν οἱ στρατιωτικοὶ καὶ οἱ ἐκτὸς τοῦ κράτους ἀποδημοῦντες ναυτικοί, ἀριθμούμενοι εἰς 42,822.

Ἡ δὲσχίσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀποτελούντων ἐκάστην ἡλικίαν πρὸς τὸν σημειούμενον ὡς ἀνωτέρω πληθυσμὸν ἐξ 1,083,988 ἐμφαίνεται εἰς τὸν ἀκόλουθον πίνακα.

Ἡ λ ι κ ι α		Ἀναλογία ἐπὶ τοὺς 0/0
Μέχρι τῶν 18 ἐτῶν		45. 75
» 18—25 »		12. 11
» 25—30 »		9. 59
» 30—40 »		11. 61
» 40—50 »		8. 97
» 50—60 »		5. 98
» 60—70 »		3. 37
» 70 καὶ ἐπέκεινα		1. 68

Ἀξιοσημείωτον ἐνταῦθα εἶναι ὅτι, ἐνῶ παρ' ἡμῖν οἱ μέχρι 18 ἐτῶν παῖδες ἀποτελοῦσι τὰ 45, 75 ἐπὶ τοῖς 0/0 τοῦ πληθυσμοῦ τῶν ἡλικιῶν, εἰς πλείστας τῆς Εὐρώπης χώρας, ὁμοῦ λαμβανομένης, ὁ μέσος ἀριθμὸς τῶν μέχρις ἡλικίας 20 ἐτῶν παίδων εἶναι κατώτερος τῶν 45, 75 ἐπὶ τοῖς 0/0 καὶ συμποσοῦται ἐπὶ 100,000 κατοίκων εἰς 42 μόνον χιλιάδας καὶ 463. Πόθεν ἀρα πηγάζει ἡ διαφορὰ αὕτη τοῦ ἐν τῇ λοιπῇ Εὐρώπῃ σχετικῶς ἐλάσσονος ἀριθμοῦ τῶν ἀγόντων ἡλικίαν κατωτέραν τῶν 20 ἐτῶν; εἶναι δυνατόν νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι παρ' ἡμῖν αἱ κλιματολογικαὶ καὶ ἐν γένει αἱ κοινωνικαὶ περιστάσεις εἰσὶν εὐνοϊκώτεραι πρὸς τὰς κατωτέρας ταύτας ἡλικίας; Ἀναντιρρήτως ὅχι· καθότι κατὰ τὸ 1860 ἐπὶ 22,154 θανάτων, τὸ ἥμισυ σχεδὸν ἦσαν παῖδες μέχρι τῆς ἡλικίας τῶν 10 ἐτῶν, ἐνῶ ἐν Γαλλίᾳ, κατὰ τὸ 1854, ἐπὶ 1,032,557 θανάτων μόλις τὸ 1/3 ἀπετέλουν οἱ μέχρι τῶν 10 ἐτῶν παῖδες, ἐξ οὗ δηλοῦται, ὅτι αἱ κατώτεροι ἡλικίαι μᾶλλον προσβάλλονται παρ' ἡμῖν διὰ τοῦ θανάτου. Ὅθεν ἀλλαχοῦ πρέπει νὰ ζητήσωμεν τὸν λόγον τοῦ φαινομένου τούτου. Τὸ καθ' ἡμᾶς πειθόμεθα ὅτι οἱ οἰκογενεάρχαι, θέλοντες νὰ ἐξαίρῳσι τῆς πρὸς στράτευσιν ὑποχρέωσιν τοὺς παῖδας αὐτῶν, ὑποκρύπτουσι τὴν ἀληθὴ αὐτῶν ἡλικίαν, ἀποδίδοντες αὐτοῖς ἡλικίαν κατωτέραν τῶν 18 ἐτῶν.

Ὁ πίναξ οὗτος τῶν ἡλικιῶν παρέχει ἡμῖν καὶ ἑτέραν ἀξίαν λόγου πληροφορίαν, ὅτι ἡ πατρίς ἡμῶν, ἐν ἀνάγκῃ, δύναται νὰ ἐμπιστευθῇ τὴν ὑπεράσπισιν τῆς διὰ πολλῶν αἰμάτων καὶ θυσιῶν ἀποκτηθείσης αὐτονομίας τῆς εἰς τοὺς ῥωμαλέους βραχίονας 236 χιλιάδων ἀκμαίων ἀνδρῶν, ἀγόντων ἡλικίαν ἀπὸ 18 μέχρι 50 ἐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Πληθυσμὸς κατὰ πολιτικὴν κατάστασιν

Ὁ πληθυσμὸς ὑπὸ τὴν ἐποψιν τῆς πολιτικῆς καταστάσεως δίδει τὰ ἐξῆς πορίσματα.

Πολιτικὴ κατάσταση	Ἀρρενα	Θήλας	Τὸ ὅλον
Ἀγαμοί.....	351237	282875	634112
Ἐγγαμοί.....	184016	184819	368835
Ἐν χηρείᾳ.....	19269	61772	81041
Τὸ ὅλον.....	554522	529466	1083988

υή.

Κατὰ τὸν πίνακα τοῦτον τὸ ὅλικόν ἄθροισμα τῶν κατοίκων, διαριζομένων κατὰ πολιτικὴν κατάστασιν, δὲν ἀνταπικρίνεται πρὸς τὸ σύνολον τῶν κατοίκων τοῦ Κράτους· καθότι ὁ μὲν ὅλικός πληθυσμός αὐτοῦ ὑπελογίσθη εἰς 1,096,810, ὁ δὲ πίναξ παριστᾷ ὅλικόν ποσὸν 1,083,988. Ἡ διαφορὰ αὕτη πηγάζει ἐκ τῶν μὴ καταταχθέντων ἀνδρῶν εἰς τὴν πολιτικὴν κατάστασιν, δηλαδὴ α) ἐκ τῶν στρατιωτικῶν, συμποσούμενων εἰς 9,484, καὶ 3,338 ναυτικῶν ἀποδημούντων εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπογραφῆς καὶ σημειωθέντων ὡς παρόντων ὑπὸ τῶν λιμεναρχῶν. Οἱ δύο οὗτοι ἀριθμοὶ ἀπαρτίζουν ὅλικόν ποσὸν 12,822 ὅπερ προστιθέμενον εἰς τὸ τοῦ πίνακος 1,083,988, ἀποτελεῖ ἀκριβῶς τὸν ὅλικόν τοῦ Κράτους πληθυσμόν, ἥτοι 1,096,810. Κατὰ τὸν αὐτὸν πίνακα ὁ μὲν πληθυσμός τῶν ἀρρένων ἀγάμων εἶναι 33 0/0 περίπου τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τοῦ Κράτους, ὁ δὲ ἀριθμός τῶν ἀγάμων θηλέων εἶναι μόνον 25 0/0. Τὸν λόγον τῆς διαφορᾶς ταύτης θελομεν κατανοήσκει παρατηροῦντες πρῶτον μὲν, ὅτι οἱ ἀρρένες εἰσι πολυαριθμότεροι τῶν θηλέων, ὑπερτεροῦντες αὐτὰ κατὰ 37,858· ὡς ἐκ τῆς ὑπεροχῆς δὲ ταύτης καὶ οἱ ἀγαμοὶ σχετικῶς εἰσι πλείότεροι. Δεύτερον δὲ ὅτι ὁ ἀριθμός τῶν ἐν χρεΐᾳ γυναικῶν ὑπερτερεῖ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐν χρεΐᾳ διατελούντων ἀνδρῶν κατὰ 42,503· ἔνεκα δὲ τῆς ὑπεροχῆς ταύτης σχετικῶς ἐλαττοῦται ὁ ἀριθμός τῶν ἀγάμων θηλέων (α).

Ὁ αὐτὸς πίναξ ἐπιμαρτυρεῖ τὸ ἀξιοσημειωτόν τοῦτο γεγονός, ὅτι ὁ ἀριθμός τῶν ἐν χρεΐᾳ ἀνδρῶν εἶναι κατὰ δύο περίπου τρίτα ἐλάσσων τῶν ἐν χρεΐᾳ γυναικῶν, ὁ δὲ λόγος τῆς δυσαναλογίας ταύτης εἶναι πρῶτον, ὅτι ἡ μέση ζωὴ τῶν ἀρρένων εἶναι συνήθως βραχυτέρα τῆς τῶν θηλέων, καὶ δεύτερον, ὅτι ὁ ἀριθμός τῶν ἐν χρεΐᾳ ἀνδρῶν τῶν ἐρχομένων εἰς δεύτερον γάμον εἶναι ἀνώτερος τοῦ τῶν δευτερογάμων γυναικῶν, καθόσον οἱ ἄνδρες νυμφεύονται πολλάκις ἐν ἡλικίᾳ καθ' ἣν παρῆλθεν ὁ καιρὸς τῆς ὑπανδρείας διὰ τὰς γυναῖφες. Ἡ ἐν τῷ πίνακι δὲ ἐμφαινόμενη ὡς ἐγγιστα ἰσότης μεταξὺ τῶν ἐγγάμων ἀρρένων καὶ θηλέων ἀποδεικνύει, ὅτι ἐκ τῶν πρῶτων ὀλίγοι μόνον διετέλουν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀπογραφῆς μακράν τῶν οἰκογενειῶν των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Πληθισμός κατ' ἐπιτηδεύματα.

Ὁ πληθυσμός τοῦ 1861 διαριζεῖται κατ' ἐπιτηδεύματα ὡς ἑφεξῆς.

Κτηματῖαι	16122
Βιομήχανοι	32801
Γεωργοὶ	147507
Ποιμένες	38953
Ἐργάται	19592
Ἰππῆρες	12651
Ὑπηρέται	7724
Ἀγωγάται	2307
Καλλιτέχναι (6)	1346
Κληρικοὶ	5102
Μικρέμποροι	9452
Μεγαλέμποροι	793
Τοῦ Β. Ναυτικοῦ	510
Τοῦ Ἐμπ. Ναυτικοῦ	19303
Δημόσιοι Ὑπάλληλοι	3553
Δημοτικοὶ Ὑπάλληλοι	5199
Διδάσκαλοι	1176

(α) Ἐν Γαλλίᾳ, ὅπου καὶ ὁ ἀριθμός τῶν θηλέων ἦναι ἀνώτερος τοῦ τῶν ἀρρένων, οὐχ ἦντον καὶ ἐκεῖ οἱ ἀγαμοὶ ἀρρένες, συγ-κρίνοντο πρὸς τὰ ἀγαμα θήλεα εἶναι ὡς 53, 17 πρὸς 51, 34.

(6) Ἐκ τοῦ πλῆθους τῶν καλλιτεχνῶν ἰδίως τῶν εἰς Ἀνδρὸν καὶ Τήνον ὑπαρχόντων, ὧν ὁ ἀριθμός ἀναβιβάζεται ὁμοῦ εἰς 640, συνάγεται ἀριθμῶς ὅτι αἱ δημοτικαὶ καὶ αἱ διοικητικαὶ ἀρχαὶ τοῦ νομοῦ Κυκλάδων συμπεριέλαβον μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἐπιτηδευματίας, μηδὲν φέροντας τὴν ἰδιότητα τοῦ καλλιτέχνη, ὡς ζωογροῦς, κτίστας, κτλ. Ἐκ τούτου δὲ ἐξῆλ- γεῖται καὶ τὸ μέγεθος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐν τῷ πίνακι σημειωμένων καλλιτεχνῶν τοῦ Κράτους.

Δικηγόροι	394
Ἐφημεριδογράφοι	68
Ἱατροὶ	398
Φαρμακοποιοὶ	161
Μαῖαι	832
Μαθηταὶ	42680
Μαθήτριάι	9035

Ἐκ τῆς διαιρέσεως ταύτης τοῦ πληθυσμοῦ κατ' ἐπιτηδεύματα, ἐξάγεται ὅτι ἡ πολυπληθεστέρα τάξις τῶν πολιτῶν ἐν Ἑλλάδι εἶναι ἡ τῶν γεωργῶν, ὧν ὁ ἀριθμὸς, ἐάν ὑπολογισωμεν τέσσαρα μόνον μέλη καθ' ἐκάστην οἰκογένειαν, ἀναβαίνει εἰς τὸ 53 0/0 τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τῆς Ἑλλάδος. Τῶντιν ἡ γεωργία εἶναι ἡ κυριωτάτη τῆς Ἑλλάδος βιομηχανία ἀποφέρουσα τὰ 2/5 περίπου τῶν ὅλων προσόδων τοῦ Κράτους. Πλὴν δε τούτου ἐκ τῆς τάξεως ἰδίως τῶν γεωργῶν, τῶν ῥωμαλέων τούτων ἐθελοντῶν τῆς ἐννόμου τάξεως, συγκροτεῖται κατὰ μέγα μέρος ὁ ἐθνικὸς στρατὸς καὶ ἐξ αὐτῆς παράγονται οὐ μόνον τὰ πρὸς διατροφήν τῶν κατοίκων, ἀλλὰ καὶ τὰ φυσικὰ προϊόντα ἅτινα γίνονται ἀντικείμενον ἐξωτερικῆς ἐμπορίας.

Ἐκ τούτων δὴλον ὅτι ἡ τάξις αὕτη χρήζει τῆς ἰδιαίτερας μερίμνης τῆς Κυβερνήσεως, ὅ,τι δὲ ὁμολογουμένως δύναται νὰ συντελέσῃ πρὸς βελτίωσιν τῆς καταστάσεως τῶν γεωργῶν, εἶναι ἡ μεταρρύθμισις τοῦ ἐπικρατοῦντος φορολογικοῦ συστήματος, ἡ ἀνάπτυξις τῶν τῆς συγκοινωνίας μέσων, καὶ ἡ σύστασις ἀγροτικῶν τραπεζῶν.

Καὶ περὶ μὲν ἀγροτικῶν τραπεζῶν ὁ ἀρτίως ψηφισθεὶς νόμος περὶ ἀνανεώσεως τοῦ προνομίου τῆς ἐθν. Τραπεζῆς μαρτυρεῖ τὴν περὶ συστάσεως αὐτῶν πρόνοιαν τῆς Β. Κυβερνήσεως. Ἀλλὰ τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας, καίτοι ὅλοεν προαγόμενα, ἐνεκα ὅμως τῆς μικρότητος τῶν δημοσίων πόρων, δὲν δύναται νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς δικαίας ἀπαιτήσεις τῶν διαφόρων τοῦ Κράτους ἐπαρχιῶν. Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ φορολογικοῦ συστήματος, ἐπέστη, νομίζομεν, ὁ καιρὸς καθ' ὃν ἡ κοινὴ πεποιθήσις προκαλεῖ, οὕτως εἰπεῖν, τὴν παραδοχὴν ἑτέρου συστήματος, δικαιότερου καὶ μᾶλλον συνάδοντος πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς γεωργίας καὶ τοῦ δημοσίου ταμείου.

Μετὰ τὴν γεωργικὴν δὲ τάξιν πολυπληθεστέρα καὶ αὐτῆς τῆς βιομηχανικῆς εἶναι ἡ ποιμενικὴ, ἥτις ἐπασχολεῖ 39 περίπου χιλιάδας ἀνθρώπων. Ἡ ἀναλογία αὕτη τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ποιμένων πρὸς τὸν ὅλον τοῦ Κράτους πληθυσμόν, ἀποδεικνύει τὴν ἀραιότητα τῶν κατοίκων σχετικῶς πρὸς τὴν χωρικὴν τοῦ Βασιλείου ἑκτασιν, τῆς ὁποίας οὐ μικρὸν μέρος ὑπάρχει ἀποκλειστικῶς διατεθειμένον ὑπὲρ μόνης τῆς κτηνοτροφίας, ἐνῶ, ἀν οἱ κάτοικοι ἦσαν πολυαριθμότεροι, ἡ κτηνοτροφία, καθὼ αὐτοτελὴς βιοποριστικὴ ἐργασία, ἤθελε περιορισθῇ, καὶ μέρος τῶν γαιῶν αὐτίνες παράγουσι σήμερον αὐτοφυεῖς χόρτον, ἤθελε χρησιμεύει εἰς παραγωγὴν δημητριακῶν καρπῶν. Ἐν τῷ ἀνωτέρῳ πίνακι σημειοῦνται προσέτι 51,715 μαθηταὶ καὶ μαθήτριάι ἐξ ὧν ἀπαρτίζεται τὸ δεκάτον περίπου τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν παιδῶν μέχρι τῆς ἡλικίας τῶν 18 ἐτῶν. Πρὸς ἀκριβεστέραν δ' ἐτι ἐκτίμησιν τοῦ σπουδαίου τούτου στοιχείου τῶν στατιστικῶν πληροφοριῶν, τοῦ ἀναγομένου εἰς τὴν πνευματικὴν τῶν κατοίκων καλλιέργειαν, εὐχῆς ἔργον ἦτον, ἐάν εἰς τὰ διάφορα στρατιωτικὰ σώματα συν-εταττοντο κατ' ἔτος κατάλογοι τῶν κληρούχων ἐν οἷς νὰ δεικνύται

1) πόσοι ἐκ τῶν κληρούχων τούτων εἰσὶν ἐντελῶς ἀγράμματοι καὶ

2) πόσοι γινώσκουσι τὸ ἀναγινώσκειν καὶ γράφειν· καθότι οὕτω ἠθέλομεν λάβει πληρεστέραν γνῶσιν τοῦ σχετικοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀγραμμάτων πρὸς τοὺς εἰδότας γράμματα νέους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Πληθυσμὸς κατὰ θρησκείματα.

Ὁ πληθυσμὸς τοῦ κράτους, ὑπὸ τὴν ἐποψιν τοῦ θρησκευματος ἐξεταζόμενος, σύγκειται καθ' ὅλοκληρίαν σχεδὸν ὑπὸ χριστιανῶν, ἐξ ὧν οἱ μὲν 1,086,900 εἰσὶ χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι

κ'.

οἱ δὲ 9358 χριστιανοὶ ἀνήκοντες εἰς ἄλλα δόγματα· ὑπάρχουσι δὲ καὶ 552 ἀλλόθρησκοι, ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὸν ἀκόλουθον πίνακα.

Ν ο μ ο ῖ	Χριστιανοὶ μὴ ἀνήκον- τες εἰς τὸ Ἀνατολικὸν Δόγμα	Ἀλλόθρη- σκοὶ
Ἀττικῆς καὶ Βουωτίας.....	1161	101
Εὐβοίας	35	385
Φθιώτιδος καὶ Φωκίδος	1	9
Ἀκαρναντίας καὶ Αἰτωλίας	11	13
Ἀχαΐας καὶ Ἡλίδος	339	4
Ἀρκαδίας	1	»
Λακωνίας	2	5
Μεσσηνίας	9	14
Ἀργολίδος	53	2
Κυκλάδων	7746	19
Τὸ ὅλον.....	9358	552

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Πληθυσμὸς κατ' ἐθνότητα.

Ὑπὸ δὲ τὴν ἐποψὴν τῆς ἐθνότητος ὁ πληθυσμὸς διαιρεῖται εἰς 1,076,907 ἡμεδαποὺς καὶ 19,992 ἀλλοδαποὺς, ἥτοι οἱ ἀλλοδαποὶ ἀποτελοῦσι τὸ πεντηχοστὸν πέμπτον περίπου τοῦ συνόλου τῶν κατοίκων τοῦ Κράτους (α).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Ἀριθμὸς τῶν οἰκογενειῶν καὶ οἰκοδομῶν.

Ὁ πληθυσμὸς τοῦ 1861 συνιστάμενος ἐξ 1,096,810 διαιρεῖται εἰς 248,949 οἰκογενεῖς, ὥστε ἐκάστη οἰκογένεια συγχροτεῖται ἐκ 4,40 περίπου ἀτόμων. Τὸ δὲ σύνολον τῶν οἰκίων καὶ κατοικημένων κτιρίων συμποσοῦται εἰς 225,716, ἥτοι ἐκάστη οἰκία περιλαμβάνει 4, 86 ἄτομα καὶ 1,10 οἰκογένειαν (β).

Ἐν Γαλλίᾳ κατὰ τὴν ἀπαριθμῆσιν τοῦ 1851 ἐπὶ 35,789,628 κατοίκων ἠριθμοῦντο οἰκίαι μὲν 7,384,789, οἰκογένειαι δὲ 9,022,911· ὥστε ἐκάστη μὲν οἰκία περιλαμβάνει κατὰ μέσον ὅρον 4,80 ἄτομα καὶ 1,20 οἰκογένειαν, ἐκάστη δὲ οἰκογένεια 3,84 ἄτομα.

(α) Παρατηρεῖται ὅτι ἐκ τῶν ἀλλοδαπῶν τούτων οἱ πλείστοι εἰσιν ἀπὸ πολλῶν χρόνων ἐγκατεστημένοι εἰς τὴν Ἑλλάδα. Πολλοὶ δὲ καὶ γεννηθέντες ἐν αὐτῇ δὲν ἐφρόντιζον νὰ ἐγγραφῶσιν εἰς τὴν ἐκ τῶν Βασιλείου, εἴτε ἐξ ὀλιγαρίας, εἴτε ὅπως ἀποφύγῃσι τὰ βάρη τῆς στρατολογίας.

(β) Πρὸ τίνος χρόνου ἐν τῇ στατιστικῇ εἰσαίρᾳ τῶν Παρισίων, γενομένου λόγου περὶ τῆς ἐκ τινων στατιστικῶν ἔργων προκυπτούσης ὑπεροχῆς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν οἰκοδομῶν πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν οἰκογενειῶν, τινὰ ἐκ τῶν ἀξιολύμων μελῶν τῆς ἐταιρίας ταύτης ἀπέδωκαν τὴν ὑπεροχὴν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν οἰκίων εἰς τὴν μαστίζουσαν τὴν Ἑλλάδα πειρατεῖαν καὶ ληστείαν, ἔνεκα τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι ἀναγκάζονται νὰ ἐγκαταλιμπάνωσι πολλὰς ἐρήμους τὰς οἰκίας των. Κατ' εὐτυχίαν ὅμως ἐκ τῶν σήμερον δημοσιευομένων στατιστικῶν πορισμάτων (δρα πίνακα ὑπ' ἀρ. 8) ἀποδεικνύεται ἀνύπαρκτος ἡ φαινομένη ἐκείνη ὑπέρβασις τῶν οἰκίων· τούναντίον μάλιστα ὑπερτεροῦσιν αἱ οἰκογένειαι. Ἀλλὰ καὶ ἂν τυχόν αἱ οἰκοδομαὶ ἦσαν πολυαριθμότεραι τῶν οἰκογενειῶν, ἡδυνάμεθα ἐλλόγως νὰ ἀποδώσωμεν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο εἰς τὴν ληστείαν καὶ πειρατείαν ἀπ' ὧν πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀπηλλάγη ἡ Ἑλλάς.

Τοσαῦτα τὰ ἐκ τῆς ἀπαριθμήσεως τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ 1861 ἐξαγόμενα πορίσματα.

Ἡ ἐν τῇ παρουσίᾳ ἐκθέσει ἀνάλυσις αὐτῶν, ὅσον ἀτελὴς καὶ ἂν ὑποτεθῇ, οὐχ ἥττον ἐπιμαρτυρεῖ τὴν πρακτικὴν ἀξίαν καὶ σπουδαιότητα τῶν στατιστικῶν ἔργων. Καί, ὡς παρατηρεῖ ὁ Κ. Δεγοῦτ, πᾶν Κράτος τὸ ὅποιον προσπαθεῖ νὰ γνωρίσῃ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ κατάστασιν, κατὰ χρονικὰς περιόδους ἐπιχειρεῖ ἐρεῦνας περὶ τῶν οἰκονομικῶν αὐτοῦ πραγμάτων, προδήλως προτίθεται νὰ ὠφελήθῃ ἐκ τῶν πορισμάτων τῶν ὁποίων τὴν παραγωγὴν προὔκαλεσεν ἢ πρὸς τοῦτο ἐνέργεια αὐτοῦ, καὶ νὰ δώσῃ εἰς τὴν κυβερνήσιν του ὥθησιν ἀνάλογον πρὸς τὰς διὰ τῶν γενομένων ἐρευνῶν διαδηλωθείσας ἀνάγκας. Τῶνόντι, ἐὰν ὑπάρχῃ ἀναμφισβήτητον, ὅτι τῆς ἀσφαλοῦς καὶ σκοπίμου ἐνεργείας πρέπει αἰετοτε νὰ προηγῇται ἡ ὀρθὴ κρίσις καὶ ἡ ἀκριβὴς διάγνωσις τῶν πραγμάτων, πρὸς ταῦτα οὐδὲν ἄλλο συντελεστικώτερον ἢ ἡ στατιστικὴ, ἡ κοινωνικὴ αὕτη φωτογραφία, ἥτις κατοπτρίζουσα τὰ λεπτότερα καὶ ἀφανέστερα τῆς κοινωνίας στοιχεῖα καὶ διατυπώουσα διὰ τῆς αὐστηρᾶς γλῶσσης τῶν ἀριθμῶν τὰ κοινωνικὰ φαινόμενα, παρέχει πολυτίμους πληροφορίας πρὸς τοὺς τὴν διοίκησιν ἰδίως τῆς πολιτείας ἐπιτετραμμένους.

POPULATION

DE LA GRÈCE

EN

1861

BUREAU D'ECONOMIE PUBLIQUE

Monsieur le Ministre,

L'importante opération du recensement de la population du Royaume vient d'être entièrement terminée. Ainsi que vous avez bien voulu l'autoriser, des tableaux présentant le chiffre de la population par départements, par éparchies et par communes seront bientôt publiés par le journal officiel du Gouvernement. Cependant M^r le ministre, le recensement n'a pas pour but unique la constatation du chiffre de la population, il se propose encore un autre objet, celui de déterminer les diverses qualités de cette population, qualités dont la connaissance intéresse l'État sous plus d'un rapport, à savoir, le sexe, l'âge, l'état civil, les professions, le culte, la nationalité, la distribution des habitants par familles, et leur répartition par habitation.

C'est par des renseignements de cette nature, dont la production est prescrite par l'art. 25 de l'ordonnance constitutive du bureau d'Economie publique, qu'on peut se rendre un compte exact des éléments intimes de la société et fournir à l'administration les données propres à la guider dans la voie des réformes commandées par l'intérêt public. Dans cet ordre d'idées, j'ai l'honneur de vous soumettre M^r le ministre, les observations que me suggère l'examen des résultats du dénombrement de la population pour l'année 1861, ainsi que les conclusions qui me paraissent les plus sûres et les plus positives. Le texte grec est accompagné d'une traduction française, afin de porter à la connaissance du public Européen, les éléments qui constituent notre société et le mécanisme de notre administration et provoquer ainsi par la publicité, le jugement des savans aux travaux desquels la statistique doit ses progrès.

En plaçant cet exposé sous les yeux de votre Excellence, ainsi que les tableaux relatifs aux diverses qualités de la population, je la prie de vouloir bien en autoriser la publication.

Athènes 6 février 1862.

J'ai l'honneur etc.

J. A. Soutzo

Directeur du Bureau d'Economie publique.

Approuvé

Le Ministre de l'intérieur

CH. CHRISTOPOULOS.

T A B L E

PAR ORDRE DES MATIÈRES.

P R E M I È R E P A R T I E.

Introduction.

- Chap. I. Accroissement annuel de la population du Royaume depuis 1856—1861.
- Chap. II. Accroissement et diminution de la population par départements, et population moyenne des communes.
- Chap. III. Population des Chefs-lieux des départements.
- Chap. IV. Population des trois sections du Royaume.
- Chap. V. Population spécifique.
- Chap. VI. Population par sexes.
- Chap. VII. Population par âges et par sexes.
- Chap. VIII. Population par état civil.
- Chap. IX. Population par professions.
- Chap. X. Population par Cultes.
- Chap. XI. Population par nationalités.
- Chap. XII. Nombre des familles et des maisons.

DEUXIÈME PARTIE.

TABEAUX.

	Page
Tabl. N° 1. Population des Départements et des Eparchies, par sexes.....	2
» » 2. Nombre des militaires et des marins-naviguant à l'étranger	4
» » 3. État civil par Départements.....	5
» » 4. État civil par Eparchies	6
» » 5. État civil par communes.....	8
» » 6. Accroissement de la population depuis 1856—1861; par Eparchies et communes ..	16
» » 7. Nombre des individus inscrits dans les registres de chaque commune, de ceux qui sans être inscrits y avaient leur résidence et des étrangers..	24
» » 8. Nombre des familles et des maisons	32
» » 9. Age des habitants par Départements.....	40
» » 10. Age des habitants par Eparchies ..	42
» » 11. Age des habitants par Communes	46
» » 12. Professions par Départements	62
» » 13. Professions par Eparchies	64
» » 14. Professions par Communes	68
» » 15. Population des Chefs-lieux des Départements, des Eparchies et des Communes	84

INTRODUCTION.

La population est la substance même de la nation; c'est par elle que s'accomplissent tous les travaux qui ont pour objet la production, la distribution et la circulation des richesses; son progrès moral et matériel est le but pratique des sciences morales et politiques. Aussi a-t-on justement considéré l'accroissement de la population, comme la mesure du progrès et du développement des États.

En effet, à mesure que la population augmente, les travaux productifs se multiplient, les ressources de l'État se développent, la force armée devient plus imposante et l'action bienfaisante du Gouvernement se fait plus vivement sentir. Mais pour que l'accroissement de la population produise les résultats signalés plus haut, il faut qu'il s'accomplisse spontanément sans être provoqué par des moyens artificiels, que l'expérience a toujours démontré superflus ou nuisibles. Superflus, lorsque la société n'est pas dépourvue des moyens nécessaires à son propre développement; nuisibles, lorsque par des mesures administratives, le Gouvernement altère la situation économique de la nation, en provoquant un accroissement de population qui n'est pas en rapport avec les ressources individuelles.

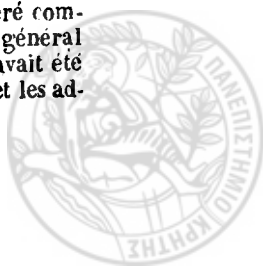
Les dénombremens de la population qui, effectués à des intervalles périodiques, font connaître l'accroissement ou la diminution du chiffre de la population, et les divers éléments qui la composent, se proposent un double but. 1° Au point de vue politique, celui de se rendre compte de la force productive de la nation, et de constater par le rapprochement des temps, la prospérité croissante ou décroissante de l'État; 2° Sous le rapport administratif, de faciliter l'application des lois les plus importantes, se rapportant soit à l'exercice des droits politiques, soit aux intérêts les plus précieux de l'État.

Ainsi, c'est la population qui, en vertu de la loi électorale, sert de base à la fixation du nombre des représentants de la nation par Éparchie; c'est d'après le chiffre de la population, que la loi sur l'organisation des communes, divise celles-ci en trois catégories et détermine le nombre des conseillers municipaux afférent à chaque commune, ainsi que celui des conseillers d'arrondissement. C'est encore le chiffre de la population qui règle l'assiette de la contribution des patentes et qui sert à la mise à exécution de la loi sur le recrutement de l'armée.

Mais c'est aussi au point de vue social, que les renseignements sur la population, présentent un intérêt de la plus haute importance; car nonseulement ils nous font voir les effets favorables ou désastreux des événements sociaux et politiques qui affectent d'une manière quelconque l'existence des nations, mais encore ils révèlent les divers éléments dont se compose la société, comme le rapport numérique des deux sexes, des différentes professions, des divers âges etc.

Les variations qui surviennent dans la population, sont constatées de deux manières; soit par des recensements effectués à des intervalles périodiques, soit par les relevés des actes de l'état civil, qui révèlent les divers mouvemens de la population, dont le chiffre s'accroît plus rapidement par les mariages et les naissances à une époque de prospérité matérielle, et qui décroît sensiblement par l'influence de circonstances désastreuses ou défavorables.

Le Bureau d'Economie publique, réorganisé par la loi du 5 Avril 1859, a considéré comme un de ses premiers devoirs de préparer les travaux nécessaires au dénombrement général de la population du Royaume, d'autant plus qu'aucune opération de cette nature n'avait été effectuée depuis 1856. Mais comme la tenue des actes de l'état civil par les maires et les ad-

VIII

joint, institution introduite depuis peu en Grèce, avait rencontré d'assez grandes difficultés dans sa première application et ne pouvait fournir des renseignements exacts sur les mouvements de la population, ni servir de base à une juste appréciation de ses oscillations annuelles, on a reconnu nécessaire, ainsi que nous l'avons énoncé dans un précédent travail sur le mouvement de la population de l'année 1860, de continuer à l'avenir la mesure qui oblige les curés à insérer dans un registre particulier, les mariages, les naissances et les décès qui ont lieu dans leurs paroisses.

Pour ce qui concerne le mode de recensement de la population, deux systèmes sont en présence. En Angleterre et en Belgique, des bulletins imprimés sont déposés dans les maisons pour être remplis, puis recueillis à jour fixe par les recenseurs; mais en France, ce sont les autorités communales qui se transportent d'une maison à l'autre pour recenser les habitants. En comparant ces deux systèmes, nous devons reconnaître que le système Anglais, a une supériorité incontestable, en ce que les recenseurs ne se mettent pas en contact immédiat avec les administrés, et que le recensement est opéré dans tout le pays à jour fixe; par conséquent sa date est précise et certaine; tandis qu'en Grèce et même en France, les censeurs mettent une telle lenteur à exécuter la mission qui leur est confiée, que les résultats n'en peuvent pas être, d'une exactitude irréprochable. Mais les avantages du système Anglais disparaissent là où les habitants manquent d'instruction, comme cela arrive dans les communes rurales de la Grèce, et n'ont pas la capacité requise pour remplir dûment les bulletins qui leur sont remis. D'ailleurs pour que ce système ait un plein succès, il faut des organes vigilants et actifs qui, pénétrés de l'importance de leur mission soient prêts à dénoncer les retardataires, à recueillir sans retard les bulletins et à compléter l'opération du recensement. C'est pour ces motifs que le système français a été dès le principe, jugé préférable dans les conditions actuelles de la Grèce et il a été appliqué dans toute l'étendue du Royaume, à l'exception des deux villes d'Athènes et du Pirée, où des bulletins imprimés ont été distribués dans chaque maison, la plus grande partie des habitants de ces deux villes ayant été jugés capables de remplir eux-mêmes les dits bulletins et où, ceux qui ne savaient ni lire ni écrire pouvaient facilement les faire remplir par d'autres.

Pour opérer le dénombrement de la population, on a préparé des registres qui ont été distribués aux commissions de recenseurs et des tableaux pour les communes, les éparchies et les départements. Le dénombrement des habitants et leur insertion dans les registres sus-mentionnés ont été confiés à des commissions de recenseurs pris dans chaque localité; ces commissions ont été formées, de l'adjoint de la mairie, du commissaire de police ou du maire assistés du curé de la paroisse, et partout où les autorités communales ne se sont pas trouvées en état d'exécuter ce travail avec l'exactitude désirable, on a chargé, sur la proposition des préfets et des sous-préfets, des agents spéciaux de prêter leur concours aux commissions de recenseurs. Un crédit de 20 mille drachmes a été demandé aux corps législatifs afin de salarier ces agents spéciaux; mais la dépense effectuée a à peine atteint la moitié du chiffre alloué par les chambres à cet effet.

Ces commissions de recenseurs ainsi composées, ont visité successivement chaque maison dans les villages ou les communes et ont inscrit dans les registres sus-mentionnés, sur chaque feuille, par ordre de numéros, les individus, résidant lors du recensement, dans la circonscription de chaque commission, en commençant par le chef de la famille.

Ont été considérés comme chefs de famille, non seulement les individus mariés, mais aussi tous ceux qui ne l'étant pas, vivaient séparés de leurs parents et devaient par conséquent être inscrits comme formant une famille à part.

Le recensement de la population de 1861 a eu pour base, la résidence et non pas le domicile; aussi les personnes qui avaient leur domicile légal dans la localité où s'opérait le dénombrement, mais qui se trouvaient absentes de leur domicile, ont été inscrites au lieu de leur résidence. Certes, on ne saurait nier, que le dénombrement des habitants au lieu de leur domicile, ne soit d'une grande utilité, au point de vue administratif; mais au point de vue purement statistique, c'est à dire, pour arriver à la connaissance du chiffre réel de la population en un lieu et temps donnés, cette base peut être considérée comme erronée, en ce qu'elle présente l'inconvénient de laisser de côté les populations flottantes.

Pour éviter cependant les doubles inscriptions et pour arriver à un dénombrement plus complet de la population effective, il a été arrêté: 1° Que les individus qui, pour affaires ou pour

toute autre raison, se trouveraient *provisoirement* absents du lieu de leur résidence, c. a. d. ceux dont l'absence ne devrait pas dépasser le terme d'un mois, ne seraient pas considérés comme présents au lieu où ils se trouveraient à l'époque du recensement, mais à celui de leur résidence habituelle. 2° Que les casernes, les prisons, les couvents, les collèges spéciaux et les hôtels, seraient soustraits à la juridiction des recenseurs. Pour ce qui concerne les individus, habitant ces divers établissements, il a été fourni, par les autorités et les personnes compétentes, aux préfets chargés de surveiller les opérations du dénombrement, des états spéciaux, dont des extraits ont été distribués à tous les démarques pour être enregistrés sur leurs tableaux respectifs. 3. Que les marins, adonnés à la pêche ou au cabotage, qui s'éloignent souvent pour peu de temps du port où ils ont leur domicile, seraient inscrits dans ces mêmes ports ou dans ceux où ils ont leur inscription maritime et où ils exercent leur industrie. Les marins naviguant à l'étranger ont été inscrits d'après des états spéciaux, dressés par les commandants des ports où ils s'étaient engagés pour partir. 4° Les bergers nomades, qui hivernaient dans la circonscription d'une autre commune, ont été inscrits dans cette dernière comme appartenant à une autre commune.

Pour éviter les difficultés qui pouvaient provenir du mouvement des population flottantes, il a été décidé, que le recensement général, s'effectuerait pendant l'hiver; ces mouvements étant bien moins fréquents dans cette saison de l'année. Mais à cause du mouvement électoral survenu dans cet intervalle, on s'est vu obligé d'ajourner l'opération du recensement au 12 Mars.

Le Ministre de l'Intérieur, considérant que pour compléter le recensement de la population hellénique, il était bon de constater le chiffre des citoyens grecs établis à l'Etranger, s'est adressé au ministre des affaires Etrangères, pour le prier de demander en vertu des instructions publiées à ce sujet endate du 11 Février 1835, aux consuls helléniques, d'envoyer des extraits de la matricule sur laquelle les citoyens grecs, résidant dans les localités de leur ressort, sont inscrits.

Le Ministère espérait par l'application des mesures que nous venons d'énoncer, (et qui sont conformes aux principes consacrés, en général, sur cette matière) qu'on pourrait obtenir en 1861, un dénombrement plus complet et plus exact, que les précédents, et que l'on parviendrait ainsi à mieux constater l'accroissement annuel de la population survenu depuis 1856, accroissement qui serait d'autant plus exact, qu'il se rapprocherait des résultats des relevés du mouvement de la population, combinés avec les émigrations et les immigrations.

Dans le recensement qui vient d'avoir lieu, chaque individu a été inscrit sur les registres du recensement avec les qualifications suivantes: le prénom, ou à défaut du prénom, la mention *non baptisé*; le nom, le sexe, l'âge, l'état civil, la profession, la religion, la qualité d'habitant d'une autre commune, de grec ou d'étranger; et enfin on a mentionné la paroisse et la rue de l'habitation inscrite.

Pour mieux faire connaître le nombre des familles, composées par les individus inscrits, toutes les personnes faisant partie d'une même famille, ont été inscrites sur les registres, dans un quarré séparé, de manière que le nombre des quarrés donne le chiffre des familles. Pour faire connaître en même temps le rapport de la population aux constructions habitées, il a été jugé nécessaire d'inscrire en tête de chaque registre, le nombre total des constructions habitées aux quelles on a ajouté les églises, les couvents, les moulins, les ateliers et les habitations rurales de la circonscription.

Pour éviter les omissions et les doubles inscriptions des mêmes personnes, il a été ordonné que le recensement commencerait le même jour dans toutes les communes, afin qu'effectué simultanément il pût fournir des résultats plus certains.

On a fixé au soixantième jour l'envoi et la concentration des registres aux mairies compétentes et on a donné un délai de trente jours pour la rédaction des tableaux de recensement et leur expédition par les démarques au chef-lieu de chaque Eparchie.

Les Eparques, après les avoir examinés, ont dû consigner les résultats des tableaux expédiés par les démarques sur de nouveaux tableaux; les Nomarques ont effectué un travail analogue en recevant les tableaux des Eparques. Le bureau d'Economie publique ayant révisé les tableaux qui lui ont été transmis en définitive, a procédé à la rédaction du tableau général du recensement de la population du Royaume.

CHAPITRE I.

Accroissement annuel de la population du Royaume.

D'après ce tableau, le chiffre de la population en 1861, s'élevait à 1,096,810 habitants et dépassait par conséquent celui de l'année 1856 qui avait été évalué à 1,062,627 habitants, (*) de 34,183.

Il en résulte que pour la période quinquennale de 1856 à 1861 la moyenne annuelle de l'accroissement de la population a été de 6,836 soit: 643 sur 100,000 individus (**).

Cet accroissement est évidemment moins considérable que celui qui résulte des relevés du mouvement de la population, combinés avec les mouvements de l'émigration et de l'immigration; mais cette différence provient de ce que lors du recensement de 1856, il n'était pas expressément défendu d'inscrire sur les registres de recensement de chaque commune, les noms des individus absents de leur domicile; ces derniers ayant été compris dans plus d'une localité, dans le chiffre effectif de la population de l'année 1856, celle-ci s'est trouvée augmentée outre-mesure, et c'est ainsi que l'accroissement annuel des années suivantes paraît moindre qu'il ne l'a été en réalité.

Par cette même raison, dans le Département des Cyclades où un grand nombre d'habitants sont ordinairement absents de leur domicile, la population paraît y être sensiblement diminuée depuis 1856, parceque dans le recensement de cette même année, on avait enregistré les absents; tandis que dans le recensement de 1861, à l'exception de la population maritime, proprement dite, on a adopté pour base la résidence et par conséquent on n'a point inscrit dans les registres des communes, ceux qui en étaient absents, ou qui se trouvaient hors du Royaume.

CHAPITRE II.

Accroissement et diminution de la population par Départements; et population moyenne des communes.

L'accroissement de la population depuis 1856 jusqu'en 1861, qui a eu lieu dans les sept départements, se voit limité à 34,183 habitants à cause de la réduction du chiffre de la population survenue dans les trois autres départements, ainsi qu'il ressort du tableau suivant.

(*) D'après le tableau de la population de 1856, publié par le journal du Gouvernement en 1858, le nombre des habitants du Royaume était évalué à 1,067,216; mais par suite d'un examen ultérieur, fait par l'administration, il a été constaté que le nombre des habitants ne dépassait pas 1,062,627 âmes.

(**) Sur 100,000 individus l'accroissement annuel a été selon M. M. Block.

En Angleterre de	1,625	individus de	1821—1861
Prusse	1,440		1822—1858
Russie	1,410		1822—1858
Royaume-Uni	1,125		1821—1861
Autriche	692		1818—1857
France	340		1826—1861

v. le Temps du 21 Janv. 1862.

Départements	Population de 1856	Population de 1861	Différence en plus	Différence en moins
Attique et Béotie	97509	116021	18515	
Eubée	68813	72368	3555	
Phthiotide et Phocide	91944	102291	10347	
Acarnanie	103611	109392	5751	
Achaïe et Élide	130591	138249	7658	
Arcadie	126550	113719		12831
Laconie	90593	96546	5953	
Messénie	101271	117181	15910	
Argolide et Corinthie	113336	112910		426
Cyclades	138379	118130		20249
	1062627	1096810	67689	33506

En rapportant, l'accroissement ou la diminution, effectués dans chaque département, au chiffre de leur population de l'année 1856, nous trouvons, que sur 100 habitants, l'accroissement dans le Département de l'Attique et de Béotie, est de

.....	18. 98
dans celui de l'Eubée	5. 16
de Phthiotide et Phocide	11. 26
d'Acarnanie et Etolie	5. 55
d'Achaïe et Elide	5. 86
de Laconie	6. 57
de Messénie	15. 70

Et la diminution sur 100 habitants dans le Dép. d'Arcadie	10. 13
d'Argolide	0. 37
de Cyclades	16. 07

Nous ferons remarquer de nouveau que la diminution de la population dans ces trois derniers départements, n'existe pas en réalité; parceque d'après les rapports des Préfets, dans le recensement de 1856, on y a compris non seulement les individus qui, absents de leur domicile, résidaient dans une autre commune du Royaume, mais encore, ceux qui se trouvaient hors du Royaume; tandis que dans le dernier recensement, on a bien enregistré les habitants dans leur résidence actuelle, ainsi que les marins naviguant à l'Etranger, mais on n'a pas inscrit dans leurs propres communes, ceux qui se trouvaient dans d'autres communes du Royaume, ni ceux qui se trouvaient à l'Etranger pour une raison quelconque. (*)

La population de 1861 répartie dans les 280 communes, classées selon l'importance de leur population, donne les résultats suivants. (voir le tableau sub. N° 6) 57 communes ont une population au dessous de

.....	2,000 hab:
216	de 2 à 10,000
et 7 seulement dépassent	10,000

La population relative des communes des trois catégories ci-dessus est de 78,202 habitants pour la première catégorie; de 889,908 pour la seconde; et de 128,700 pour la troisième.

(*) Nous ferons remarquer qu'à l'époque du recensement de 1856, un grand nombre de chrétiens qui pendant la guerre de Crimée, avaient cherché un asile en Grèce et spécialement dans le Département des Cyclades, y séjournaient encore et ne sont retournés en Turquie qu'après la conclusion de la paix. Ce fait explique aussi la diminution de la population de ce département constaté par le recensement de 1861.

XII

De sorte que la moyenne de la population de chaque commune en Grèce, s'élève à 3,917 habitants; tandis qu'en France, la population moyenne des communes est à peu près de 1000 habitants.

Cette grande supériorité numérique des habitants des communes en Grèce, combinée avec la rareté de la population, c'est à dire, la disproportion du chiffre des habitants, comparée à l'étendue du territoire, prouve suffisamment la raison pour laquelle les communes de la Grèce, constituées comme elles le sont aujourd'hui, sont considérées par beaucoup de personnes, comme un édifice artificiel, qui à cause de ses grandes dimensions est dépourvu d'unité et d'harmonie dans ses parties.

CHAPITRE III.

Population des chefs-lieux des Départements.

Le tableau sub. n° 15 fait connaître la population des chefs-lieux de toutes les communes du Royaume.

Nous n'indiquons dans le tableau qui suit que les accroissements de population qui ont eu lieu, seulement dans les chefs-lieux des dix départements depuis l'année 1856.

Chefs-lieux	Nombre d'habitants en 1856	Nombre d'habitants en 1861	Différence en plus
Athènes	30969	41298	10329
Chalcis	4086	4585	499
Lamie ..	3376	4685	1309
Messologhi ..	4890	6059	1169
Patras ..	15131	18342	3211
Tripoli ..	7271	7411	170
Sparte ..	1634	2024	390
Calamata ..	4526	6292	1766
Nauplie ..	4260	6024	1764
Hermoupolis ..	16830	18511	1681

CHAPITRE IV.

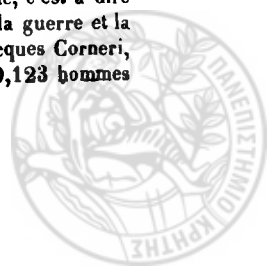
Population des trois sections du Royaume.

La population totale, se répartit ainsi qu'il suit dans les trois grandes sections du Royaume.

Dans la Grèce continentale, comprenant les trois départements de l'Attique et Béotie, de Phthiotide et Phocide, d'Étolie et Acarnanie, à l'exception des îles d'Égine, d'Anghistri et de Salamine: 318,535 habitants.

Dans le Péloponèse, comprenant les Départements d'Achaïe et d'Elide, d'Argolide et Corinthie, d'Arcadie, de Laconie et de Messénie à l'exception des trois îles d'Hydra de Spetzia et de Poros, 552,414 hab. (*)

(*) Selon Léopold Ranke (les Vénitiens dans le Péloponèse) sous la domination turque, c'est-à dire avant 1685, la population chrétienne du Péloponèse, s'élevait à 250,000 habitants. Mais la guerre et la peste y firent de tels ravages que le recensement opéré par le premier provveditore Jacques Corneri, constate dans tout le Péloponèse à l'exception du Magne et des environs de Corinthe, 20,123 hommes

Dans les îles comprenant les Départements de l'Eubée et des Cyclades et les îles d'Egine, d'Anghistri, de Salamine, de Poros, d'Hydra et de Spetzia 225,861 habitants

Total de la population..... 1,096,810

D'où il résulte que les changements survenus dans le chiffre de la population des trois grandes sections dont se compose le Royaume Hellénique, sont pour le Péloponèse un accroissement de..... 4. 11 0/0

pour la Grèce Continentale de..... 10. 78

Et quant aux îles, la diminution de la population est de 7. 62 0/0

CHAPITRE V.

Population spécifique.

La population spécifique de la Grèce, c'est-à-dire le nombre des habitants relativement à l'étendue territoriale du Royaume, évaluée à 45,429,000 stremmes ou 45,129 kilomètres carrés, est de 21. 143 habitants par kilomètre carré.

Ce chiffre comparativement à la population spécifique des États les plus riches et les plus civilisés de l'Europe, est faible; car en Belgique elle monte à 153.

En Angleterre 88.

En France à 68.

La raréfaction de la population Hellénique explique suffisamment la raison pour laquelle une grande partie du territoire demeure inculte, pourquoi l'industrie manque de bras et pourquoi aussi les salaires sont trop élevés, au grand préjudice, non seulement de ceux qui cultivent leurs propriétés par des ouvriers salariés et des consommateurs vu la hausse des prix, mais encore des entreprises industrielles dont les produits sont consommés hors du pays.

De cette rareté de la population, on peut tirer une conclusion d'une utilité pratique; que dans les conditions actuelles de la Grèce, l'application des forces mécaniques à l'industrie, loin de présenter des inconvénients, ne peut qu'être avantageuse au pays; en ce qu'elle ne déplacerait point des ouvriers, mais qu'elle viendrait plutôt suppléer au manque de bras. (*)

capables de porter les armes et en général seulement 86,468 habitants. Mais grâce aux sages mesures adoptées par le Gouvernement Vénitien, pour la colonisation du Péloponèse, la population de cette contrée, se développa bientôt d'une manière extraordinaire. En 1692, elle s'éleva à 116,000 habitants. En 1701, au delà de 200,000 et depuis lors, elle ne cessa de s'accroître.

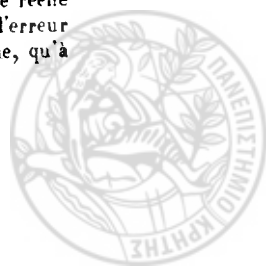
En 1821, c'est à dire au commencement de la guerre de l'indépendance, la population chrétienne du Péloponèse s'élevait à 458,000

Et la population Turque à 47,750

En 1828, la population chrétienne n'était que de 400,000 et les turcs étaient en très petit nombre.

(Voir la note verbale du Président de la Grèce, aux représentants des Cours alliées, du 18, 30 Octobre 1828).

(*) Le savant Directeur du Bureau de la Statistique générale en France, Mr Legoyt, dans une notice critique, publiée dans le journal des Economistes du mois d'Octobre 1861, sur les «renseignements Statistiques de la Grèce» de Mr Spiliotaki, fait remarquer que l'étendue du Royaume Hellénique étant de 454,290 kilomètres carrés, la population spécifique de la Grèce en 1856, était de 2. 34 habitants par kilomètre carré. Il en conclut que la population spécifique de la Grèce est des plus rares. Cette conclusion résulte évidemment de ce que le savant statisticien a été induit en erreur sur l'étendue réelle de la Grèce, qui n'est que de 45,429 kilomètres carrés. Nous faisons des vœux ardents pour que l'erreur de Mr Legoyt devienne une vérité; car dans ce cas, la Grèce ne le céderait, quant à son étendue, qu'à la Russie, la Suède, l'Espagne, l'Autriche et la France.

CHAPITRE VI.

Population par sexes.

La répartition de la population de 1861 par sexes, fait ressortir une supériorité numérique des individus du sexe masculin sur ceux du sexe féminin. En effet les hommes étant au nombre de 567,334 et les femmes à celui de 529,176, le rapport du nombre des hommes à celui des femmes, sur 100 habitants, est de 51.725 hommes à 48.275 femmes (v. le tableau sub. n° 1). Cette supériorité numérique des hommes sur les femmes, est remarquable; car la Statistique de presque tous les Etats de l'Europe, constate au contraire la prédominance du sexe féminin sur le sexe masculin et cette prédominance est généralement attribuée à un plus grand nombre de décès masculins que de décès féminins, différence qu'on a expliquée, soit par une moindre vitalité générale des individus mâles, soit par la nature plus pénible et plus dangereuse de leurs occupations. C'est ainsi qu'en France, sur une population de 35,783,170 individus on comptait en 1851. 17,794,959 hommes et 17,988,211 femmes; c'est à-dire que sur 100 habitants, le rapport du nombre des femmes à celui des hommes était de 50. 30 à 49 70. De même d'après le recensement de 1861, le chiffre des individus du sexe masculin a été de 18,612,504; tandis que celui des individus de l'autre sexe, s'est élevé à 18,739,721. Total 37,382,225. Il a été aussi remarqué, qu'avec le temps et à mesure que le bien être se répandait dans toutes les classes de la société, et que les conditions hygiéniques des populations s'amélioraient, la disproportion numérique des deux sexes diminuait et leur nombre proportionnel tendait à se niveler. Mais en Grèce, ainsi que nous l'avons dit, les individus du sexe masculin, sont en plus grand nombre que ceux du sexe féminin. Nous expliquons cette différence en l'attribuant 1° aux pénibles travaux que les femmes partagent avec les hommes dans les communes rurales du Royaume et 2° à l'absence de Grèce, d'un grand nombre de femmes qui vont chercher à l'étranger des moyens d'existence; ces femmes qui se trouvaient absentes au moment du recensement, n'ont pas été inscrites sur les registres de la population, tandis que le nombre des marins naviguant à l'étranger, à cette même époque, y a été porté.

CHAPITRE VII.

Population par âges et par sexes.

Le recensement de 1861 présente les résultats suivants au point de vue de la division de la population par âges et par sexes.

Age	Hommes	Femmes	Total
de 0 à 18	256509	244315	500824
18—25	62615	70225	132840
25—30	56227	49010	105237
30—40	66161	61210	127371
40—50	51067	47324	98391
50—60	33486	31315	64801
60—70	19181	17188	36369
70 et au delà	9276	8879	18155
Total ..	554522	529466	1083988 (*)

(*) Ce chiffre est inférieur à la population totale du Royaume; mais cette différence provient de ce que dans le tableau ci-dessus, le chiffre de 12,822 individus représentant les marins naviguant à l'étranger à l'époque du recensement et les militaires, n'y figure pas.

Le rapport du nombre de chaque catégorie d'âge relativement au chiffre total de 1,083,988 se trouve dans le tableau qui suit.

A g e	Rapport s/‰
jusqu'à 18	45.75
de 18 à 25	12.11
25—30	9.59
30—40	11.61
40—50	8.97
50—60	5.98
60—70	3.37
70 et au delà	1.68

Un fait remarquable, qui ressort de ce tableau est, que le nombre des enfants de 0 à 18 ans, constitue un rapport de 45.75 sur 100; tandis que dans les pays suivants, France, Angleterre, Prusse, Etats-Sardes, Belgique ect, la division de la population par âges donnait, d'après Mr Block, comme terme moyen, un résultat bien inférieur; car sur 100 mille habitants le nombre des individus de moins de 20 ans ne dépassait pas 42,463. D'où provient cette différence? Serait-il possible de croire qu'en Grèce les circonstances climatiques et sociales soient plus favorables aux âges inférieurs? Certainement non; et la preuve en est qu'en 1860, sur 22,154 morts, presque la moitié de ce nombre comprenait des enfants jusqu'à l'âge de 10 ans; tandis qu'en France en 1854, sur 1,032,557 morts, à peine le tiers de ce chiffre comprenait-il des enfants de cet âge.

Il ressort de ces observations qu'en Grèce, la mortalité sévit d'une manière plus intense sur les individus de 0 à 20 ans. C'est donc ailleurs qu'il faudrait chercher la raison de la supériorité du chiffre des enfants âgés de 0 à 18 ans, indiquée dans le tableau. Notre conviction est, que les chefs de famille voulant soustraire leurs enfants à l'obligation du recrutement, leur attribuent un âge inférieur à celui de 18 ans.

Ce même tableau nous fait aussi voir que la patrie pourrait au besoin confier la défense de l'indépendance qu'elle a acquis au prix des plus grands sacrifices, aux bras vigoureux de 236,000 hommes de 18 à 50 ans.

CHAPITRE VIII.

Population par Etat civil.

La population de la Grèce d'après l'état civil, se répartit ainsi qu'il suit.

E t a t c i v i l	Hommes	Femmes	Total
Non mariés	351237	282875	634112
Mariés	184016	184819	368835
Veufset veuves ..	19269	61772	81041
	554522	529466	1083988

XVI

D'après ce tableau, le nombre total des habitants divisé par état civil ne correspond pas au chiffre de la population totale du Royaume, car elle a été évaluée à 1,096,810, tandis que ce tableau présente un chiffre plus faible, celui de 1,083,988. Cette différence provient de l'omission d'individus qui ne figurent pas sur le tableau de l'état civil, c'est à dire 1° des militaires dont le nombre s'élève à 9,184 et de 3,338 marins qui naviguaient à l'étranger à l'époque du recensement et qui ont été inscrits comme présents par les commandants des ports. Ces deux chiffres constituent un nombre total de 12,822 individus, qui ajoutés à 1,083,988 du tableau, donne un total de 1,096,810. D'après ce même tableau, le chiffre d'individus du sexe masculin non mariés est de 33 % de la population totale, et celui des femmes non mariées n'est que de 25 %.

Nous expliquerons la raison de cette différence en faisant observer: 1°. Que les individus du sexe masculin sont de 37,858 plus nombreux que les individus du sexe féminin; de cette supériorité de nombre il résulte que les hommes non mariés sont relativement les plus nombreux. 2°. Que le chiffre des veuves dépasse celui des veufs de 42,503 et vu cette supériorité, le nombre des femmes non mariées se trouve relativement diminué. (*) Un fait remarquable ressort du tableau ci-dessus, c'est que le nombre des veufs est inférieur de près de deux tiers à celui des veuves; cette disproportion est généralement attribuée, soit à ce que la vie moyenne des hommes est ordinairement moindre que celle des femmes, soit à ce que les hommes contractent plus facilement et plus fréquemment des seconds mariages, trouvant à se marier à un âge où la femme est forcée d'y renoncer.

L'égalité approximative du chiffre des hommes mariés, avec celui des femmes mariées, prouve qu'au moment du recensement, un très petit nombre d'hommes était absent de leur domicile.

CHAPITRE IX.

Population par Professions:

La population du Royaume se répartit ainsi qu'il suit entre les diverses professions

Propriétaires	16,129
Industriels	32,801
Agriculteurs	147,507
Bergers	38,953
Ouvriers	19,592
Domestiques hommes	12,651
Domestiques femmes	7,724
Voituriers et Loueurs de chevaux	2,307
Artistes (**)	1,316
Ecclesiastiques	5,102
Petits marchands	9,452
Négociants en gros	793
Marins de la marine Royale	510
Marins de la marine marchande	19,303
Employés et fonctionnaires du Gt.	3,553
Employés des communes	5,199

(*) En France, quoique le nombre des individus du sexe féminin soit supérieur à celui des individus du sexe masculin, le chiffre les hommes non mariés, comparé à celui des femmes non mariées est comme 55:17 à 51:34.

(**) Nous ferons remarquer sur ce chiffre des artistes, que les autorités municipales et administratives du département des Cyclades ayant élevé le nombre des artistes d'Andros et de Tinos à 640, ont évidemment compris sous cette dénomination, des professions qui n'appartiennent pas aux beaux arts, tels que menuisiers, maçons ect. De là s'explique l'exagération du chiffre des artistes qui figure dans le tableau.

Maitres et Professeurs	1,176
Avocats	394
Journalistes	68
Médecins	398
Pharmaciens	164
Sages — femmes	832
Etudiants garçons	42,680
filles	9,035

D'après ce tableau, la classe la plus nombreuse est celle des agriculteurs. En ne comptant que quatre membres par famille, leur nombre serait de 53 sur % de la population totale du Royaume.

L'agriculture est en effet l'occupation dominante de la grande majorité de la population; C'est elle qui fournit les 2/5 des revenus publics; c'est la classe des agriculteurs, ces défenseurs naturels de l'ordre légal et de la paix publique qui remplit en grande partie les cadres de l'armée nationale; C'est elle encore qui pourvoit aux objets de première nécessité et qui alimente le commerce extérieur des produits naturels du sol.

L'agriculture a donc des droits à la sollicitude toute particulière du Gouvernement. Trois mesures peuvent principalement contribuer aux progrès de la classe agricole; la réforme de l'impôt foncier, le développement des voies de communication et l'établissement de banques agricoles.

Nous croyons, que la conviction générale à l'égard de la réforme de l'impôt foncier, provoquera bientôt de la part du Gouvernement la solution pratique de cette importante question qui intéresse à un si haut point et l'agriculture et l'Etat.

Les voies de communication, quoiqu'elles s'améliorent progressivement, ne répondent pas encore cependant aux justes exigences des diverses provinces du Royaume, vu l'exiguité des ressources publiques.

Et quant aux banques agricoles, la loi qui vient de renouveler le privilège de la Banque nationale, témoigne de la sollicitude du Gouvernement à cet égard.

Après la classe agricole, celle qui l'emporte en nombre est la classe des bergers, qui s'élève au chiffre de 39,000 individus. Le rapport de ce chiffre à celui de la population totale du Royaume prouve la rareté de la population relativement à l'étendue du territoire, dont une grande partie est exclusivement affectée aux pâturages; tandis que s'il en était autrement, c'est à dire si la population était plus dense, la classe des Bergers proprement dits serait restreinte, par la nécessité où la population se trouverait de livrer à l'agriculture une partie des terres désignées sous le nom de pâtures ou de landes, qui servent aujourd'hui à la nourriture du bétail. Dans le tableau des diverses professions on voit que le nombre de étudiants garçons et filles, s'élève à 51,715. Il constitue ainsi la 10me partie du nombre total des individus jusqu'à l'âge de 18 ans.

Nous ferons remarquer ici, que pour arriver à une plus juste appréciation de cet intéressant sujet de la statistique, qui concerne la culture intellectuelle des habitants, il serait à désirer, que des listes des nouveaux enrôlés, fussent dressées tous les ans, dans les différents corps, indiquant le rapport du nombre de ceux qui savent lire et écrire avec celui des jeunes gens qui sont entièrement illettrés.

CHAPITRE X.

Population par cultes.

La population du Royaume au point de vue de la diversité des cultes, se répartit ainsi qu'il suit: sur 1,096,810 individus, 1,086,900 appartiennent à la religion catholique grecque; 9,358 aux autres cultes chrétiens, et 552 qui ne sont pas chrétiens, ainsi que le constate le tableau suivant:

D e p a r t e m e n t s	Autres cultes chrétiens	Non-chrétiens
Attique et Béotie	1161	101
Eubée	35	385
Phthiotide et Phocide	1	9
Acarnanie et Etolie	11	13
Achaïe et Elide	339	4
Arcadie	1	»
Laconie	2	5
Messenie	9	14
Argolide	53	2
Cyclades	7746	19
Total	9358	552

CHAPITRE XI.

Population par nationalités.

Au point de vue de la nationalité la population se divise en 1,076,907 indigènes et 19,992 étrangers; c'est à dire que les étrangers forment environ le 55me de la totalité des habitants du Royaume.

Nous ferons remarquer que beaucoup de ces étrangers sont établis en Grèce depuis un grand nombre d'années et que d'autres, quoique nés en Grèce, ne se sont pas faits inscrire dans une commune quelconque du Royaume, soit par négligence, soit pour se soustraire au service militaire.

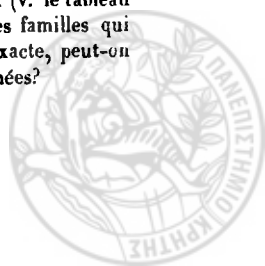
CHAPITRE XII.

Nombre des familles et des maisons.

La population de 1861 s'élevant à 1,096,810 se répartit en 248,919 familles, d'où il suit que chaque famille se compose de 4.40 individus environ. La totalité des maisons et des constructions habitables, s'élève à 225,716; c'est-à dire que chaque maison contient 4.86 individus et 1.10 ménages (*)

En France, en 1851, sur une population de 35,789.628 habitants, on comptait 7,384,789 maisons et 9,022,911 ménages. De sorte que chaque maison contenait en moyenne 4.80 personnes et 1.20 ménages; chaque ménage se composait de 3.84 individus.

(*) Dans la société de statistique de Paris, il a été dernièrement question d'une soit-disant supériorité en Grèce, du nombre des maisons sur celui des ménages, et quelques honorables membres de cette société, l'ont attribuée à la piraterie et au brigandage qui désolent la Grèce et obligent ses habitants à délaisser leurs maisons. Le tableaux que nous publions dans la seconde partie de ce travail (v. le tableau sub. n° 8) prouveront que cette supériorité n'existe pas. Tout au contraire, ce sont les familles qui sont en plus grand nombre. Mais en admettant même que l'assertion ci-dessus soit exacte, peut-on l'attribuer au brigandage et à la piraterie dont la Grèce est délivrée depuis de longues années?

Tels sont les résultats qui ressortent du recensement de la population de 1861. Leur analyse, dans le présent exposé, quelque incomplète qu'on la suppose, témoigne pourtant de la valeur pratique et de l'importance des travaux statistiques.

Mr A. Legoyt dit avec une grande justesse, que « tout pays qui cherche à s'éclairer, qui veut se connaître, qui fait des enquêtes périodiques sur la situation économique, a évidemment l'intention de profiter des lumières qu'il aura ainsi provoquées et de donner à son administration, à son gouvernement, la direction indiquée par les besoins que ces enquêtes ont fait connaître ».

En effet, s'il est généralement admis, que pour assurer le succès d'une entreprise, il faut avant tout procéder à une juste appréciation des faits, rien ne peut mieux y contribuer que la statistique, cette photographie sociale, qui met au grand jour les éléments les moins apparents de la société et qui en formulant, avec le langage si positif des chiffres, les faits sociaux, fournit les plus précieux renseignements, principalement à ceux qui sont appelés à diriger les destinées d'un Etat.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΙΝΑΚΕΣ.

Ν Ο Μ Ο Ι ΚΑΙ Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι .		ΠΑΘΗΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ.			ΠΑΘΗΣΜΟΣ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ.		
		Άνδρες.	Γυναίκες.	Τὸ ὅλον.	Άνδρες.	Γυναίκες.	Τὸ ὅλον.
ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ.	Ἀττικῆς	36229	27497	63726	63663	52361	116024
	Αιγίνης	3141	2766	5907			
	Μεγαρίδος . .	6468	6183	12651			
	Θηβῶν	9360	8375	17735			
	Λεβαδείας . .	8465	7540	16005			
ΕΥΒΟΙΑΣ.	Χαλκίδος . .	13148	11510	24658	37674	34694	72368
	Ξηροχωρίου . .	5004	4799	9803			
	Καρυστίας . .	14756	13844	28600			
	Σκοπέλου . . .	4766	4511	9307			
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ ΚΑΙ ΦΩΚΙΔΟΣ.	Φθιώτιδος . .	21356	18201	39557	53524	48767	102291
	Παρνασσίδος . .	12989	12523	25512			
	Δωρίδος	9653	9269	18922			
	Λοκρίδος	9526	8774	18300			
ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΙΤΩΛΙΑΣ.	Μεσολογγίου .	9842	8292	18134	56757	52635	109392
	Εἰλάτου	6791	5754	12545			
	Τριχωνίας . .	6899	6259	13158			
	Εὐρυτανίας . .	13170	13323	26493			
	Ναυπακτίας . .	10459	10284	20743			
	Βονιτζίς καὶ Ξηρομέρου . .	9596	8723	18319			
ΑΧΑΪΑΣ ΚΑΙ ΗΛΙΔΟΣ.	Πατρῶν	22416	19073	41489	71703	66546	138249
	Αἰγιναιτίας . .	6092	5962	12054			
	Καλαβρύτων .	19200	19366	38566			
	Ἠλείας	23995	22145	46140			
ΑΡΚΑΔΙΑΣ.	Μαντινείας . .	19226	18056	37282	57790	55929	113719
	Κυνουρίας . .	11078	11661	22739			
	Γορτυνίας . .	20051	19104	39155			
	Μεγαλοπόλεως	7435	7108	14543			

ΝΟΜΩΝ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟΝ.

Ν Ο Μ Ο Ι Κ Α Ι Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι.		ΠΑΠΘΥΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ.			ΠΑΠΘΥΣΜΟΣ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ,		
		Άνδρες.	Γυναίκες.	Τὸ ὅλον.	Άνδρες.	Γυναίκες.	Τὸ ὅλον.
ΛΑΚΩΝΙΑΣ.	Λακεδαιμόνος.	21226	20296	41522	48103	48443	96546
	Γυθείου	6328	6793	13121			
	Οιτύλου	12281	13474	25755			
	Ἐπ.δ. Διμετρᾶς	8268	7880	16148			
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ.	Καλαμῶν. . .	11629	11122	22751	61303	55878	117181
	Μεσσήνης. . .	13775	12438	26213			
	Πυλίας	9833	8873	18706			
	Τριφυλίας. . .	13810	12174	25984			
ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ ΚΑΙ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ.	Ὀλυμπίας. . .	12256	11271	23527	57665	55245	112910
	Ναυπλίας. . .	8678	6859	15537			
	Ἄργους	10419	10305	20724			
	Κορινθίας . . .	19047	18362	37409			
ΚΥΚΛΑΔΩΝ.	Σπετζῶν καὶ Ἑρμιονίδος . .	9955	9624	19579	59152	58978	118130
	Ύδρας καὶ Τροιζηνίας . .	9566	10095	19661			
	Σύου	13872	13812	27684			
	Κέας	4594	4436	9030			
	Ἄνδρου	9497	8879	18376	59152	58978	118130
	Τήνου	5063	5655	10718			
	Νάξου	9919	9554	19473			
	Θήρας	10880	10879	21777			
	Μήλου.	5327	5745	11072	567,334	529,476	1,096,810
	Τὸ ὅλον	567,334	529,476	1,096,810			

ΠΙΝΑΞ ΑΡΙΘ. 2.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΩΝ, ΝΑΥΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΜΟΝΑΧΩΝ

ἐξαχθέντων ἐκ τῶν εἰδικῶν καταστάσεων.

Ν Ο Μ Ο Ι.	Ἀριθμὸς Ἐπαρ- χιῶν.	Ἀριθμὸς Δημόν.	Στρατιωτι- κοί.	Ναυτικοὶ ἀ- ποδημοῦντες ἐκτὸς τοῦ Κράτους.	Ἀριθμὸς Μονῶν.	Ἀριθμὸς Μοναχῶν.
ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	5	27	2386	»	16	376
ΕΥΒΟΙΑΣ	4	19	426	833	13	158
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ ΚΑΙ ΦΩΚΙΔΟΣ. . .	4	29	2092	»	7	218
ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΙΤΩΛΙΑΣ.	6	27	1376	»	3	34
ΑΧΑΪΑΣ ΚΑΙ ΗΛΙΔΟΣ	4	25	318	»	23	693
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	4	32	212	»	13	158
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	4	28	215	»	3	66
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	5	29	451	»	8	135
ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ ΚΑΙ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ .	5	28	1412	1567	19	280
ΚΥΚΛΑΔΩΝ	7	36	617	467	12	440
Τὸ ὅλον	48	280	9955	2867	117	2558

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟΥΣ.

Ν Ο Μ Ο Ι.	Α Ν Δ Ρ Ω Ν			Γ Υ Ν Α Ι Κ Ω Ν			ΚΑΤΑ ΦΥΛΟΝ ΑΘΡΟΙΣΜΑ		
	ἀγάμων.	ἐγγάμων	ἐν χηρείᾳ.	ἀγάμων.	ἐγγάμων	ἐν χηρείᾳ.	ἀνδρῶν.	γυναικῶν	τὸ ὅλον.
ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ..	39302	19608	1917	27065	19075	6221	60827	52361	113188
ΕΥΒΟΙΑΣ.....	23267	11832	1316	18956	11903	3835	36415	34694	71109
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ ΚΑΙ ΦΩΚΙΔΟΣ	32633	16945	1855	25995	16862	5909	51433	48766	100199
ΑΚΑΡΝΑΝ. ΚΑΙ ΑΙΤΩΛΙΑΣ	36673	17131	1577	28258	17291	7086	55381	52635	108016
ΑΧΑΪΑΣ ΚΑΙ ΗΛΙΔΟΣ....	44809	23929	2656	84915	23585	8037	71394	66537	137931
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	36329	19358	1891	29987	20054	5888	57578	55929	113507
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	30341	16107	1440	26298	16099	6046	47888	48443	96331
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ.....	38579	20155	2118	30167	19861	5850	60852	55878	116730
ΑΡΓΟΛΙΑ. ΚΑΙ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	34670	17997	2019	29313	18976	6956	54686	55245	109931
ΚΥΚΛΑΔΩΝ	34634	20954	2480	31921	21113	5944	58068	58978	117046
τὸ ὅλον.....	351237	184016	19269	282875	184819	61772	554522	529466	1083988

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

ΝΟΜΟΙ ΚΑΙ ΕΠΑΡΧΙΑΙ.		ΑΝΔΡΩΝ			ΓΥΝΑΙΚΩΝ			ΚΑΤΑ ΦΥΛΩΝ ΑΘΡΟΙΣΜΑ		
		ἀγάμων.	ἐγγάμων	ἐν χη- ρείᾳ.	ἀγάμων.	ἐγγάμων	ἐν χη- ρείᾳ.	ἀνδρῶν.	γυναικῶν	Τὸ ὅλον.
ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ.	Ἀττικῆς	22705	10095	851	14484	9643	3370	33654	27497	61151
	Αἰγίνης	2025	1052	55	1513	1052	201	3132	2766	5898
	Μεγαρίδος	3835	2431	185	3142	2431	610	6451	6183	12634
	Θηβῶν	5589	3155	422	4266	3128	981	9166	8375	17541
	Λεβαδείας	5148	2875	401	3660	2821	1059	8421	7540	15964
ΕΥΒΟΙΑΣ.	Χαλκίδος	8162	4126	467	6160	4048	1302	12755	11510	24265
	Ξηροχωρίου . . .	3088	1677	229	2557	1653	589	4994	4799	9793
	Καρυστίας	9128	4741	506	7767	4759	1318	14375	13844	28219
	Σκοπέλου	2889	1288	114	2472	1443	626	4291	4541	8832
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ ΚΑΙ ΦΩΚΙΑΟΣ.	Φθιώτιδος	12638	6618	732	9509	6415	2276	19988	18200	38188
	Παρνασσίδος . .	7991	4082	403	6755	4233	1535	12476	12523	24999
	Δωρίδος	6125	3171	271	5077	3226	966	9567	9269	18836
	Λοκρίδος	5579	3074	449	4654	2988	1132	9402	8774	18176
ΑΚΑΡΝΑΝ. ΚΑΙ ΑΙΤΩΛΙΑΣ.	Μεσολογγίου . .	6153	2739	295	4339	2662	1291	9187	8292	17479
	Βάλτου	4588	1887	178	3135	1855	764	6653	5754	12407
	Τριχωνίας	4492	2009	198	3328	1997	934	6699	6259	12958
	Εὐρυτατίας	8395	4268	323	7187	4538	1598	12986	13323	26309
	Ναυπακτίας	6655	3421	279	5618	3475	1191	10355	10284	20639
	Βονιτζίης καὶ Ξη- ρομέρου	6390	2807	304	4651	2764	1308	9501	8723	18224
ΑΧΑΪΑΣ ΚΑΙ ΗΛΙΔΟΣ.	Πατρῶν	14215	7161	782	10089	6785	2199	22158	19073	41231
	Αἰγιαλείας	3830	2002	230	3123	1994	836	6062	5953	12015
	Καλαβρύτων . . .	11984	6479	729	10327	6555	2484	19192	19366	38558
	Ηλείας	14780	8287	915	11376	8251	2518	23982	22145	46127
ΑΡΚΑΔΙΑΣ.	Μαντινείας . . .	11991	6400	676	9974	6414	1668	19067	18056	37123
	Κυνουρίας	6852	3889	315	5871	4247	1543	11056	11661	22717

ΚΑΙ' ΕΠΑΡΧΙΑΣ.

ΝΟΜΟΙ ΚΑΙ ΕΠΑΡΧΙΑΙ.		ΑΝΔΡΩΝ			ΓΥΝΑΙΚΩΝ			ΚΑΤΑ ΦΥΛΟΝ ΑΘΡΟΙΣΜΑ		
		ἀγάμων.	ἐγγάμων	ἐν γη- ρείᾳ.	ἀγάμων.	ἐγγάμων	ἐν γη- ρείᾳ.	ἀνδρῶν.	γυναικ.	Τὸ ὅλον.
ΑΡΚΑΔΙΑΣ.	Γορτυνίας	12942	6479	615	10293	6808	2003	20036	19104	39140
	Μεγαλοπόλεως	4544	2590	285	3849	2585	674	7419	7108	14527
ΛΑΚΩΝΙΑΣ.	Λακεδαιμόνος	13656	6771	631	10996	6707	2593	21058	20296	41354
	Γυθείου	3928	2187	213	3684	2197	912	6328	6793	13121
	Οὔτιλου	7418	4453	381	7296	4498	1680	12252	13474	25726
	Ἐπιδαύρου Λι- μηράς	5339	2696	215	4322	2697	861	8250	7880	16130
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ.	Καλαμῶν	6634	4363	480	5920	4096	1106	11477	11122	22599
	Μεσσήνης	9076	4255	444	6882	3259	1297	13775	12438	26213
	Πυλίας	6216	3056	321	4925	2992	956	9593	8873	18466
	Τριφυλίας	8797	4538	443	6313	4563	1298	13778	12174	25952
	Ὀλυμπίας	7856	3943	430	6127	3951	1193	12229	11271	23500
ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ ΚΑΙ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ.	Ναυπλίας	4966	2444	228	3695	2301	863	7638	6859	14497
	Ἄργους	6271	3506	451	5432	3546	1327	10228	10305	20533
	Κορινθίας	11596	6392	919	9828	6466	2068	18880	18362	37242
	Σπετζῶν καὶ Ἐρ- μιονίδος	5983	2777	195	4943	3412	1269	8955	9924	18579
	Ἰθράς καὶ Τροι- ζηνίας	5881	2878	226	5415	3251	1429	8985	10095	19080
ΚΥΚΛΑΔΩΝ.	Σύρου	8163	4698	439	7537	4705	1570	13300	13812	27112
	Κέας	2709	1625	249	2343	1669	424	4583	4436	9019
	Ἄνδρου	5629	3376	491	4729	3339	811	9496	8879	18375
	Τήνου	2851	1944	268	3104	1941	610	5063	5655	10718
	Νάξου	5872	3545	389	5106	3504	944	9806	9554	19360
	Θήρας	6192	3870	452	5995	3870	1032	10514	10897	21411
	Μήλου	3218	1896	192	3107	2085	553	5306	5745	11051
Τὸ ὅλον		351237	184016	19269	282875	184819	61772	554522	529466	1083988

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι Κ Α Ι Δ Η Μ Ο Ι .		Α Ν Δ Ρ Ω Ν			Γ Υ Ν Α Ι Κ Ω Ν			Κ Α Τ Α Φ Υ Λ Ο Ν Λ Ο Φ Ο Ι Σ Μ Α		
		ἀγάμων.	ἐγγάμων	ἐν χη- ρείᾳ.	ἀγάμων.	ἐγγάμων	ἐν χη- ρείᾳ.	ἀνδρῶν.	γυναικ.	τὸ ὅλον.
ΑΤΤΙΚΗΣ.	Ἀθηνῶν	15991	6410	449	9490	5984	2666	22850	18140	40990
	Πειραιῶς.	2269	1108	47	1613	1102	125	3424	2840	6264
	Μαραθῶνος	678	399	79	543	390	98	1156	1031	2187
	Κρωπίας.	1077	678	69	863	685	131	1824	1679	3503
	Περαίας	652	333	86	429	320	101	1071	850	1921
	Λαυρίου	766	427	46	574	425	100	1239	1099	2338
	Φυλῆς.	516	303	43	428	300	70	862	798	1660
ΑΙΓΙΝΗΣ.	Ἀχαρνῶν	756	437	35	544	437	79	1228	1060	2288
	Σαίγινης	1916	980	49	1439	980	193	2945	2612	5557
ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ.	Ἀγχιστρίου	109	72	6	74	72	8	187	154	341
	Μεγάρων	1118	624	63	904	624	174	1805	1702	3507
	Σαλαμίνος	1024	672	44	667	672	183	1740	1522	3262
	Ἐλευσίνος.	991	586	49	899	586	145	1626	1630	3256
ΘΗΒΩΝ.	Εἰδυλλίας	702	549	29	672	549	108	1280	1329	2609
	Θηβαίων	1609	766	81	1260	760	348	2456	2368	4824
	Θεσπιῶν	978	651	94	789	648	196	1723	1633	3356
	Θιάβης	884	582	63	652	582	113	1529	1347	2876
	Πλαταιῶν	524	313	43	422	307	95	880	824	1704
	Ἀλκιδας	372	180	28	254	180	51	580	485	1065
	Τανάγρας	705	442	71	566	437	111	1218	1114	2332
	Ἀκραφονίου	517	221	42	323	214	67	780	604	1384
ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ.	Λεβαδείας	1444	694	98	991	662	359	2236	2012	4248
	Ἀρκαχωδίας	800	473	53	622	484	171	1326	1277	2603
	Πέτρας	925	578	118	670	542	174	1621	1386	3007
	Χαιρωνείας	639	304	41	396	304	94	984	794	1778
	Ὀρχομενοῦ	496	334	42	339	335	104	872	778	1650
	Δυστομίων	844	492	49	642	494	157	1385	1293	2678
ΧΑΛΚΙΔΟΣ.	Χαλκιδέων	3901	1859	199	2933	1837	684	5959	5454	11413
	Αγλαντιῶν	1709	916	115	1329	901	229	2740	2459	5199
	Κηφρονηλέων . . .	1533	849	91	1146	817	224	2473	2187	4660
	Αἰγαίων	936	453	49	679	444	150	1438	1273	2711
	Νέων Ψαρῶν	83	49	13	73	49	15	145	137	282
ΕΠΙΡΟΧΩΡΙΟΥ.	Ἰστυαίων	2374	1283	153	1959	1260	427	3810	3646	7456
	Αἰδηψίων	714	394	76	598	393	162	1184	1153	2337
ΚΑΡΥΣΙΑΣ.—Κυμαίων		1580	678	82	1269	682	244	2340	2195	4535

ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΥΣ.

Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι Κ Α Ι Δ Η Μ Ο Ι .		Α Ν Δ Ρ Ω Ν			Γ Υ Ν Α Ι Κ Ω Ν			Κ Α Τ Α Φ Υ Λ Ο Ν Α Θ Ρ Ο Ι Σ Μ Α		
		ἀγάμων.	ἐγγάμων	ἐν χη- ρείᾳ.	ἀγάμ. ν.	ἐγγάμων	ἐν χη- ρείᾳ.	ἀνδρῶν.	γυναικ.	τὸ ὅλον.
ΚΑΡΥΣΤΙΑΣ.	Κοτυλίων ..	954	511	43	846	522	133	1528	1501	3029
	Κονιστρίων ..	715	378	37	639	375	134	1130	1148	2278
	Αὐλῶνος	983	530	54	918	532	149	1567	1599	3166
	Δυσίων	1026	510	82	904	511	168	1618	1583	3201
	Στυρῶν	685	383	48	585	385	113	1116	1083	2199
	Καρυστίων	2194	1331	189	1923	1332	252	3732	3407	7239
	Σκύρου	871	420	53	683	420	125	1344	1228	2572
ΣΚΟΠΕΑΟΥ.	Σκοπέλου	1637	751	56	1282	49	363	2444	2394	4838
	Σκιάθου	738	293	30	715	443	201	1061	1359	2420
	Γλώσσης	411	200	15	388	207	50	626	645	1271
	Ἀλονήσου	103	44	13	87	44	12	160	143	303
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ.	Λαμίας	2603	1253	159	1734	1185	475	4015	3394	7409
	Ἰπάτης	1533	821	61	1217	818	234	2415	2269	4684
	Φαλάρων	1147	666	74	907	620	230	1887	1757	3644
	Ἀμαλιαπόλεως.	274	155	17	175	145	79	446	399	845
	Κρεμ. Λαρίσσης	801	487	60	530	425	149	1348	1104	2452
	Πτελεατῶν ..	567	323	58	450	330	167	948	947	1895
	Ἡρακλειωτῶν ..	1131	677	108	882	675	202	1916	1759	3675
	Μακραχώμης ..	1630	741	82	1282	741	237	2453	2260	4713
	Σπερχειάδης ..	1870	929	80	1460	901	294	2879	2655	5534
	Τυμφρηστοῦ ..	1082	566	33	872	575	209	1681	1656	3337
ΠΑΡΝΣΙΔΟΣ.	Ἀμφίσσης	1996	881	80	1588	882	396	2957	2866	5823
	Γαλαξειδίου ..	1611	962	64	1605	1123	339	2637	3067	5704
	Δωριέων	1368	762	107	1138	757	238	2238	2133	4371
	Κυτινίων	1091	573	62	855	579	171	1726	1605	3331
	Κρίσσης	908	384	39	683	382	191	1331	1256	2587
	Παονασίων	475	222	28	376	216	112	724	704	1429
	Ἀντικυβέρας	542	297	23	510	294	88	862	892	1754
ΔΩΡΙΔΟΣ.	Ποτιδανείας ..	1436	750	62	1098	761	230	2248	2089	4337
	Αἰγιτίου	1641	834	69	1317	830	181	2544	2328	4872
	Κροκυλίου	2058	1067	98	1893	1116	412	3223	3421	6644
	Τολοφῶνος	990	520	45	769	519	143	1552	1431	2983
ΔΟΚΡΙΔΟΣ.	Ἀταλάντης ..	689	315	45	569	310	137	1049	1016	2065
	Λαρύμνης	853	492	67	611	465	159	1412	1235	2647
	Δαφνησίων	525	263	43	464	261	82	831	807	1638

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.		ΑΝΔΡΩΝ			ΓΥΝΑΙΚΩΝ.			ΚΑΤΑ ΦΥΛΟΝ ΑΘΡΟΙΣΜΑ		
		ἀγάμων.	ἐγγάμων	ἐν χη- ρεία.	ἀγάμων.	ἐγγάμων	ἐν χη- ρεία.	ἀνδρῶν.	γυναικ.	τὸ ὅλον.
ΛΟΚΡΙΔΟΣ.	Θρονίου	466	276	41	404	264	93	783	761	1544
	Θερμοπυλῶν. . .	696	335	52	431	328	128	1083	887	1970
	Δρυμίας	1022	525	66	919	518	222	1613	1659	3272
	Ἐλατείας	1438	772	122	1077	743	254	2332	2074	4406
	Νέας Πέλλης . .	190	96	13	179	99	57	299	335	634
ΜΕΣΣΟΛΟΓ- ΓΙΟΥ.	Μεσολογγίου . .	2527	1082	105	1830	1041	544	3714	3415	7129
	Ἠλენίας	815	381	44	592	369	170	1240	1131	2371
	Μακρυνησίας . .	1360	634	68	938	624	237	2062	1799	3861
	Αἰτωλικοῦ	1451	612	78	979	628	340	2171	1947	4118
ΒΑΛΤΟΥ.	Ἀμβρακίας	1236	550	54	901	518	217	1840	1636	3476
	Ἰδομένης	1489	575	45	1023	575	193	2109	1791	3900
	Θυάμου	1251	473	34	750	473	240	1758	1463	3221
	Στράτου	612	289	45	461	289	114	946	864	1810
ΤΡΙΧΩΝΙΑΣ.	Αγρινίου	1837	852	89	1299	833	469	2778	2601	5379
	Θέρσου	1003	397	49	727	397	190	1449	1314	2763
	Παμφίας	1164	524	39	880	524	202	1727	1606	3333
	Ἀμβρακίας	488	236	21	422	243	73	745	738	1483
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	Καρπενησίων . .	1615	863	67	1645	1024	443	2545	3142	5687
	Ἀγραιῶν	1500	800	53	1239	802	258	2352	2299	4652
	Κτημενίων	1375	749	55	1143	762	242	2179	2147	4326
	Παρακαμπυλίων	1001	437	41	728	447	181	1479	1356	2835
	Ἀπεραντίων . . .	1218	522	40	923	521	147	1780	1591	3371
	Ἀρακυνθίων . . .	847	468	24	733	483	148	1339	1364	2703
	Καλλιδρομητῶν	839	429	43	776	469	179	1311	1424	2735
ΝΑΥΠΑΚ- ΤΙΑΣ.	Ναυπάκτου	1266	610	60	1070	613	266	1936	1949	3885
	Προσχίου	2712	1435	121	2316	1452	472	4268	4240	8508
	Ἀποδοτίας	2677	1376	98	2232	1410	453	4151	4095	8246
ΒΟΝΙΤΖΗΣ ΚΑΙ ΞΗΡΟΜΕΡΟΥ.	Ἀνακτορίων . . .	2017	871	88	1425	844	455	3006	2724	5730
	Ἀσταχοῦ	1255	594	88	943	580	250	1937	1773	3710
	Οινιάδος	563	311	45	426	309	123	909	858	1767
	Σολίου	673	293	27	481	292	146	993	919	1912
ΠΑΤΡΩΝ.	Ἐχίνου	1862	738	56	1376	739	334	2656	2449	5105
	Πατρῶν	8186	3894	322	5490	3517	1353	12402	10360	22762
	Τριταίων	1449	720	114	1030	719	192	2283	1941	4224
	Δύμης	1666	987	131	1285	989	257	2784	2531	5315

ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΥΣ, (συνέχεια).

ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.		ΑΝΔΡΩΝ			ΓΥΝΑΙΚΩΝ			ΚΑΤΑ ΦΥΛΟΝ ΑΘΡΟΙΣΜΑ		
		ἀγάμων.	ἐγγάμων	ἐν γη- ραία.	ἀγά.ων.	ἐγγάμων	ἐν γη- ραία.	ἀνδρῶν.	γυναικ.	τὸ ὅλον.
ΠΑΤΡΩΝ.	Ἑρηναιῶν	815	466	83	688	471	127	1364	1286	2650
	Φαρῶν	2099	1094	132	1596	1089	270	3325	2955	3280
ΑΙΓΙΑΛΛΙΑΣ.	Αἰγιαίων	2771	1373	149	2158	1357	551	4295	4066	8361
	Βουραίων	451	263	33	426	264	117	747	807	1554
	Αἰγειαυτῶν . . .	608	364	48	539	373	168	1020	1080	2100
ΚΑΛΑΒΡΥ- ΤΩΝ.	Καλαβρύτων . .	2258	1206	121	1908	1197	484	3585	3589	7174
	Ἀροανείας	1605	878	84	1403	884	304	2567	2591	5158
	Ψωφίδος	1033	589	62	943	589	231	1684	1763	3447
	Κραβίδος	554	339	49	534	339	158	942	1031	1973
	Κλειτορίας . . .	2119	1159	122	1772	1172	377	3400	3321	6721
	Κερπινής	1760	870	110	1397	873	366	2740	2636	5376
	Λαπαθῶν	1499	816	95	1273	812	219	2410	2304	4714
	Φελλόης	802	483	68	742	487	246	1353	1475	2828
	Νωνάκριδος . . .	354	139	18	355	202	99	511	656	1167
ΠΑΕΙΑΣ.	Λετρίνων	3443	1970	212	2785	1919	696	5625	5430	11055
	Λαμπείων	2216	1121	107	1722	1121	306	3444	3149	6593
	Ὀλυμπίων	2188	1094	108	1788	1094	298	3390	3180	6570
	Ὠλένης	1049	590	88	767	592	164	1727	1523	3250
	Βουπρασιῶν . . .	1003	582	85	743	587	157	1670	1489	3159
	Μυρτουντίων . .	1953	1108	113	1355	1085	374	3171	2814	5988
	Πηνειῶν	1445	837	103	1042	836	223	2385	2101	4486
	Ψιλίδος	1483	985	99	1174	985	300	2567	2459	5026
	Τριπόλεως	3490	1700	185	2632	1700	444	5375	4776	10151
ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ	Φαλλάνθου	517	272	24	475	278	76	813	829	1642
	Κορυθίου	1108	597	49	1029	597	202	1754	1828	3582
	Ὀρχομενοῦ	1167	647	80	910	655	159	1894	1724	3618
	Καλτεζῶν	1276	716	77	1171	716	202	2069	2089	4158
	Μαντινείας . . .	1385	756	81	1232	756	180	2222	2168	4390
	Νάστωνος	453	265	23	381	265	59	741	705	1446
	Τεγέας	1763	938	94	1460	938	235	2795	2633	5428
	Βαλτεζίου	832	509	63	684	509	111	1404	1304	2708
	Θυρέας	691	334	39	614	347	178	1064	1139	2203
ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ.	Βρασιῶν	786	412	36	672	411	194	1234	1277	2511
	Δολιανῶν	346	259	19	379	259	74	624	712	1336
	Τανίας	1359	613	47	1146	616	290	2019	2052	4071

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.		ΑΝΔΡΩΝ			ΓΥΝΑΙΚΩΝ			ΚΑΤΑ ΦΥΛΟΝ ΑΘΡΟΙΣΜΑ		
		αγάμων.	εγγάμων	ἐν χη- ρεία.	αγάμων.	εγγάμων	ἐν χη- ρεία.	ἀνδρῶν.	γυναικ.	τὸ ὅλον.
ΚΥΝΟΥΡΙΑ Σ.	Πάρωνος	1170	583	41	978	579	171	1794	1728	3522
	Βερβαίνων	194	117	6	183	117	28	317	328	645
	Γλυπίας	238	133	21	200	185	84	392	469	861
	Λιμναίου	1137	997	70	1023	1249	374	2204	2646	4850
	Σελληνοῦντος . .	931	441	36	676	484	150	1408	1310	2718
ΓΟΡΤΥΝΙΑΣ	Θεισώας	1585	826	59	1318	865	276	2470	2159	4929
	Λιτικολώνων . . .	1558	674	70	1101	676	199	2302	1976	4278
	Γόρτυνος	1477	659	73	1033	657	214	2209	1934	4143
	Τευθίδος	1262	597	39	1049	854	235	1898	2138	4036
	Κλειτόρος	1328	677	58	1027	677	193	2063	1897	3960
	Τροπαίων	1263	647	53	1030	647	177	1963	1854	3817
	Ἡραίας	1461	788	87	1049	796	210	2336	2055	4391
	Νυμφασίας	512	269	24	421	274	106	805	804	1609
	Ἐλευσίνος	1637	858	90	1452	860	200	2585	2512	5097
	Μυλάοντος	308	182	31	335	200	80	521	615	1136
	Θαλπούσης	551	302	31	475	302	83	884	860	1744
ΜΕΓΑΛΟΠΟ- ΛΕΩΣ.	Μεγαλοπόλεως	1073	642	59	945	639	131	1774	1715	3489
	Φαλαισίας . . .	1748	962	119	1407	949	278	2829	2634	5463
	Λυκοσούρας . . .	1723	986	107	1497	997	265	2816	2759	5575
ΛΑΚΕΔΑΙΜΟ- ΝΟΣ.	Σπάρτης	3007	1435	152	2336	1384	538	4594	4258	8852
	Κροκεῶν	886	400	32	709	399	197	1318	1305	2623
	Οἰνούντος	1617	800	72	1385	809	245	2489	2439	4928
	Θεραπνῶν	1664	821	60	1272	823	296	2545	2391	4936
	Βυσσῶν	438	185	12	377	191	86	635	654	1289
	Σελλασίας	782	389	35	584	373	137	1206	1094	2300
	Πελλάνης	1056	616	42	877	616	201	1714	1694	3408
	Τρινάσου	456	273	28	363	260	100	757	723	1480
	Καστορίου	778	408	38	631	408	207	1224	1246	2470
	Μελιτίνης	749	392	50	892	396	149	1191	1237	2428
	Φελλίας	556	267	35	494	263	86	858	843	1701
	Γερόθρων	606	257	18	452	259	125	881	836	1717
ΓΥΘΕΙΑΥ.	Φαρίδος	1061	528	57	824	526	226	1646	1576	3222
	Γυθείου	921	452	37	821	429	217	1410	1467	2877
	Μαλευρίου	1219	674	61	1190	675	256	1954	2121	4075
	Καρυπόλεως . . .	641	351	44	615	366	175	1036	1156	2192

ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΥΣ, (συνέχεια).

ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.		ΑΝΔΡΩΝ			ΓΥΝΑΙΚΩΝ			ΚΑΤΑ ΦΥΛΟΝ ΑΘΡΟΙΣΜΑ		
		ἀγάμων.	ἐγγάμων	ἐν γη- ρείᾳ.	ἀγάμων.	ἐγγάμων	ἐν γη- ρείᾳ.	ἀνδρῶν.	γυναικ.	Τὸ ὅλον.
ΓΥΘΕΙΟΥ.	Κολοκυνθίου . . .	619	357	47	597	364	151	1023	1112	2135
	Λαγίας	528	353	24	461	363	113	905	937	1842
ΟΙΤΥΛΟΥ.	Ἀθίας	1325	835	80	1355	832	403	2240	2590	4830
	Καρδαμύλης . .	833	715	38	887	715	79	1586	1681	3267
	Λεύκτρου	1613	1003	97	1835	1056	412	2713	3303	6016
	Μέσσης	1334	964	68	1128	959	301	2366	2388	4754
	Οιτύλου	2313	936	98	2091	936	485	3349	3512	6859
ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ ΛΙΜΗΡΑΣ.	Μονεμβασίας . .	1049	532	42	869	531	184	1623	1584	3207
	Βοιῶν	1124	560	38	971	557	168	1722	1696	3418
	Ζάρακος	860	448	38	694	458	95	1346	1247	2593
	Ἐλους	990	503	45	690	492	204	1538	1386	2924
	Ἀσωποῦ	1316	653	52	1098	659	210	2021	1967	3988
ΚΑΛΑΜΩΝ.	Καλαμῶν	2239	1810	248	2025	1524	375	4297	3924	8221
	Θουρίας	1339	752	66	1088	747	226	2157	2061	4218
	Ἄριος	1054	551	35	872	550	136	1640	1558	3198
	Ἀμφείας	1027	602	48	868	603	173	1677	1644	3321
	Ἀλαγωνίας . . .	975	648	83	1067	672	196	1766	1935	3641
ΜΕΣΣΗΝΗΣ.	Παμίσου	2114	803	73	1641	803	347	2990	2791	5781
	Εὔας	1343	626	50	988	631	203	2019	1822	3841
	Ἀριστομένους . .	1063	515	64	804	545	113	1672	1462	3134
	Οίχαλίας	1553	898	92	1376	897	232	2543	2505	5048
	Ἰθώμης	1297	624	90	929	624	170	2011	1723	3734
	Ἀνδανίας	1706	759	75	1144	759	232	2540	2135	4675
ΠΥΛΙΑΣ.	Πυλίων	1207	628	68	919	566	206	1903	1691	3594
	Κολλωνιδῶν . .	1654	757	65	1257	757	220	2476	2234	4710
	Κορωναιῶν . . .	1004	481	44	815	488	155	1529	1458	2987
	Μεθώνης	969	456	45	742	458	167	1470	1367	2837
	Βουφράσου . . .	1382	734	99	1192	723	208	2215	2123	4338
ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ.	Κυπαρισσίας . .	1502	714	51	1046	723	284	2267	2053	4320
	Ἑράνης	1708	752	62	1286	752	268	2522	2306	4828
	Φλεσιάδος . . .	929	434	30	673	434	134	1393	1241	2634
	Δωρίου	1185	725	85	854	742	151	1995	1747	3742
	Αὐλῶνος	959	552	74	733	551	161	1585	1445	3030
	Τριπύλης	1503	882	103	1047	882	164	2488	2093	4581
	Μιλαταμῶδους .	1011	479	38	674	479	136	1528	1289	2817

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΤΑΓΕΓΧΕΙΣ

ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.		ΑΝΔΡΩΝ			ΓΥΝΑΙΚΩΝ			ΚΑΤΑ ΦΥΛΟΝ ΑΘΡΟΙΣΜΑ		
		ἀγάμων.	ἐγγάμων	ἐν χη- ρεία.	ἀγάμων.	ἐγγάμων	ἐν χη- ρεία.	ἀνδρῶν.	γυναικ.	τὸ ὅλον.
ΟΛΥΜΠΙΑΣ.	Ἀνδριτζαίνης . .	2297	1185	121	1872	1194	355	3606	3421	7027
	Ἀλιφείρας	967	518	53	769	518	138	1568	1455	3023
	Σκυλοῦντος . . .	1193	518	45	902	548	195	1786	1645	3431
	Βώλακος	822	421	49	622	420	164	1292	1206	2498
	Ἀρήνης	1074	528	73	919	528	148	1675	1595	3270
ΠΑΥΣΙΑΣ.	Φυγαλίας	1503	713	86	1043	713	193	2302	1949	4251
	Ναυπλιῶν	3125	1419	122	2207	1319	567	4666	4093	8759
	Μεθίδας	848	467	45	730	467	131	1360	1328	2688
	Μενώας	277	139	14	209	126	35	430	370	800
	Ἐπιδαυρίων . . .	716	419	47	519	389	130	1182	1068	2250
ΑΡΓΟΥΣ.	Ἀργείων	3129	1666	153	2990	1706	808	4948	5501	10452
	Ἀλέας	676	448	84	535	417	126	1208	1108	2316
	Λυρκείας	663	420	67	511	420	82	1150	1013	2193
	Ἰνυχίας	616	314	50	419	316	90	980	825	1805
	Ἰσιῶν	597	334	53	475	333	113	984	921	1905
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ.	Μυκηνῶν	590	324	44	472	324	108	958	904	1862
	Κορίνθου	1287	729	88	1068	729	226	2104	2023	4127
	Σικυῶνος	1203	709	110	1027	706	204	2022	1937	3959
	Συμφαλίας	1099	613	90	805	613	189	1802	1607	3409
	Νεμέας	945	553	94	746	563	155	1592	1464	3056
ΣΠΕΤΖΩΝ ΚΑΙ ΕΡΜΙΟΝΙΔΟΣ.	Πελλήνης	822	457	59	720	457	113	1338	1290	2628
	Περαχώρας	682	391	68	624	392	142	1141	1158	2299
	Σολυγείας	731	436	49	651	436	176	1216	1263	2479
	Φενεῶν	832	471	76	738	534	151	1379	1426	2805
	Ζαχόλης	1479	648	86	1322	649	257	2213	2228	4441
ΥΔΡΑΣ ΚΑΙ ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ.	Κλεωνῶν	800	480	87	691	480	127	1367	1298	2665
	Τρικάλων	1689	905	112	1436	907	325	2706	1668	5374
	Σπετζῶν	2707	1077	74	2631	1716	628	3858	4985	8843
	Κρανιδίου	2403	1268	70	1716	1268	450	3741	3134	7175
	Ἐρμιόνης	873	432	51	596	428	181	1356	1205	2561
ΣΥΡΟΥ.	Ἰδρας	2558	1073	93	2866	1606	889	3721	5361	9085
	Τροιζήνος	2534	1235	94	1811	1134	435	3863	3380	7243
	Μεθάνων	492	332	19	519	332	64	813	915	1758
	Δρυόπης	297	238	20	219	179	41	555	439	994
ΣΥΡΟΥ.	Ἐρμουπόλεως . .	5493	3084	274	5020	3015	1053	8651	9088	17939
	Σύρου	1420	857	74	1221	828	167	2351	2216	4567

ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΥΣ (συνέχεια).

ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.	ΑΝΔΡΩΝ			ΓΥΝΑΙΚΩΝ			ΚΑΤΑ ΦΥΛΟΝ ΑΘΡΟΙΣΜΑ			
	ἀγάμων	ἐγγάμων	ἐν χη- ρεία.	ἀγάμων.	ἐγγάμων	ἐν χη- ρεία.	ἀνδρῶν.	γυναί.	τὸ ὅλον.	
ΣΥΡΟΥ. — Μυκόνου	1250	757	91	1296	862	350	2098	2508	4606	
ΚΕΑΣ.	Κέας	1108	631	77	861	635	172	1816	1651	3487
	Κύθνου	384	256	40	460	275	71	680	806	1486
	Δρυοπίδος	374	235	51	362	255	70	660	687	1347
	Σερίφου	813	503	81	657	504	111	1427	1272	2699
ΑΝΔΡΟΥ.	Ἄνδρου	2361	1351	206	2048	1360	365	3918	3773	7691
	Κυρθίου	1375	948	147	1205	908	200	2470	2313	4783
	Γαυρίου	1893	1077	138	1476	1071	246	3108	2793	5901
ΤΗΝΟΥ.	Τήνου	1199	707	111	1408	738	271	2017	2417	4434
	Πανόρμου	399	475	48	446	519	138	922	1103	2025
	Σωσθενίου	561	326	53	602	324	91	940	1017	1957
	Περαίας	692	436	56	648	360	110	1184	1118	2302
ΝΑΞΟΥ.	Νάξου	604	339	35	609	340	136	978	1085	2063
	Βιέλου	1107	673	71	876	671	209	1851	1756	3607
	Τραγαίας	1037	745	106	996	679	153	1888	1828	3716
	Ἀπειρανθίας . . .	454	319	15	395	313	42	788	750	1538
	Πάρου	736	420	33	617	430	146	1189	1193	2382
	Μαρπίσσης	811	469	67	723	484	112	1347	1319	2666
	Ναούσης	519	246	32	406	251	63	797	720	1517
	Κορωνίδος	604	334	30	484	336	83	968	903	1871
ΘΗΡΑΣ.	Θήρας	1381	865	91	1446	865	255	2337	2566	4903
	Καλλίστης	1176	707	110	1164	707	176	1993	2047	4040
	Εμπορείου	857	564	57	830	564	139	1478	1533	3011
	Οίας	732	482	48	646	482	136	1262	1264	2526
	Θηρασίας	176	116	6	155	116	33	298	304	602
	ΐου	780	420	51	670	420	111	1251	1201	2452
	Ἀμοργού	914	588	69	894	588	132	1571	1614	3185
	Ἀνάφης	176	128	20	190	128	50	324	368	692
	Μήλου	975	510	40	855	524	133	1525	1512	3037
ΜΗΛΟΥ.	Ἀδάμαντος	193	92	3	134	90	34	288	258	546
	Κιμώλου	396	229	29	373	225	46	654	644	1298
	Φολεγάνδρου . . .	255	184	21	239	193	35	460	467	927
	Στεκίνου	309	162	8	293	169	29	479	491	970
	Σίφνου	1090	719	91	1213	884	276	1900	2373	4273
τὸ ὅλον..	351237	184016	19269	282875	184819	61772	554522	529466	1083988	

ΑΥΞΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

ΝΟΜΟΙ	ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.	Πληθυσμός τῶν Δήμων τοῦ ἔτους 1856	Πληθυσμός τῶν Δήμων τοῦ ἔτους 1861	Διαφορά τῶν Δήμων ἐπὶ		Διαφορά τῶν Ἐπαρ- χιῶν ἐπὶ	
				πλέον	ἐλάττων	πλέον	ἐλάττων
ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ.	ΑΤΤΙΚΗΣ.	Ἀθηνῶν	33436	43371	9935	»	12741
		Πειραιῶς	6057	6452	395	»	
		Μαροθῶνος . . .	2220	2190	»	30	
		Κρωπίας	3030	3503	473	»	
		Περαίας	1631	1924	293	»	
		Λαυρίου	1513	2338	825	»	
		Φυλῆς	3098	1660	»	1438	
		Ἀχαρνῶν	—	2288	2288	»	
	ΑΙΓΙΝΗΣ	Ἀίγινης	5251	5566	315	»	336
		Ἀγκιστρίου . . .	320	341	21	»	
	ΜΕΓΑΡΙΑΔΟΣ.	Μεγάρων	3208	3521	313	»	1328
		Σαλαμίνος	2787	3265	478	»	
		Ἐλευσίνος	2904	3256	352	»	
		Εἰδυλλίας	2424	2609	185	»	
	ΘΗΒΩΝ.	Θηβαίων	4534	5014	480	»	2152
		Θεσπιῶν	3060	3356	296	»	
		Θισβῆς	2654	2876	222	»	
		Πλαταιῶν	1567	1704	137	»	
		Αὐλίδος	929	1065	136	»	
		Τανάγρας	2022	2336	314	»	
		Ἀκραιφνίου . . .	817	1384	567	»	
	ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ.	Λεβαδείας	4625	4283	»	342	1958
		Ἀρράχωβης	2504	2603	99	»	
		Πέτρας	2512	3007	495	»	
		Χαιρωνείας	2742	1778	»	964	
		Ὀρχομενοῦ	1664	1650	»	14	
		Δυστομίων	—	2684	2684	»	
ΕΥΒΟΙΑΣ.	ΧΑΛΚΙΔΟΣ.	Χαλκιδέων	10395	11800	1405	»	2572
		Ἀηλαντιῶν	4546	5203	657	»	
		Κηρόρηγιέων . .	4404	4660	256	»	
		Αἰγαιῶν	2593	2713	120	»	
		Νέων Ψαρῶν . . .	148	282	134	»	
	ΞΗΡΟΧΩΡ.	Ἰστιαίων	7332	7466	134	»	226
		Αἰδηψίων	2245	2337	92	»	

ΚΑΤ' ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΥΣ.

ΝΟΜΟΙ.	ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.	Πληθ. σμός τῶν Δήμων τοῦ ἔτους 1856	Πληθυσμός τῶν Δήμων τοῦ ἔτους 1861	Διαφορὰ τῶν Δήμων ἐπὶ		Διαφορὰ τῶν ἑπαρ- χιῶν ἐπὶ			
				πλέον	ἐλάττων	πλέον	ἐλάττων		
ΕΥΒΟΙΑΣ.	ΚΑΡΥΣΤΙΑΣ.	Κυμαίων	4336	4908	572	»	1301	»	
		Κοτυλαίων . .	2876	3029	153	»			
		Κονιστριῶν . .	2458	2278	»	180			
		Αὐλῶνος . . .	3101	3166	65	»			
		Δυστίων	3112	3204	92	»			
		Στυρῶν	2096	2199	103	»			
		Καρυστιῶν . .	6815	7244	429	»			
		Σκύρου	2505	2572	67	»			
	ΣΚΟΠΕΛΟΥ.	Σκοπέλου	5330	4843	»	487	»	544	
		Σκιάθου	2913	2883	»	30			
		Γλώσσης	1297	1278	»	19			
		Ἀλονήσου	311	303	»	8			
	ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ ΚΑΙ ΦΩΚΙΑΔΟΣ.	ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ.	Λαμίας	6074	8001	1930	»	5981	»
			Ἰπάτης	4165	4734	569	»		
			Φαλάρων	2684	4019	1335	»		
			Ἀμαλιαποδῆως	885	879	»	6		
			Κρεμ. Λαρίσης	1717	2500	783	»		
			Πτελεατῶν . .	1907	1996	89	»		
			Ἡρακλειωτῶν . .	3592	3686	94	»		
			Μακρ. ακώμης . .	4100	4837	737	»		
Σπερχειάδος . .			5190	5546	356	»			
Τυμφρηστοῦ . .			3262	3356	94	»			
ΠΑΡΝΑΣΙΔΟΣ		Ἀμφίσης	5283	5846	563	»	988	»	
		Γαλαξειδίου . .	6303	6185	»	118			
		Δωριέων	4330	4380	50	»			
		Κυτινίων	3058	3331	273	»			
		Κρίσης	2447	2587	140	»			
		Παρνασίων . . .	1442	1429	»	13			
		Ἀντικυβράς . . .	1661	1754	93	»			
ΔΩΡΙΔΟΣ.		Ποτιδανείας . .	3961	4337	376	»	1408	»	
		Αἰγιτίου	4488	4930	442	»			
		Κροκυλίου . . .	6264	6672	408	»			
	Τολοφῶνος . . .	2801	2983	182	»				

ΑΥΞΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΟΘΗΣΜΟΥ

ΝΟΜΟΙ.	ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.	Πληθυσμὸς τῶν Δήμων τοῦ ἔτους 1856	Πληθυσμὸς τῶν Δήμων τοῦ ἔτους 1861	Διαφορὰ τῶν Δήμων ἐπὶ		Διαφορὰ τῶν Ἐπαρ- χιῶν ἐπὶ	
				πλέον	ἐλαττον	πλέον	ἐλαττον
ΒΟΙΩΤΙΑΣ ΚΑΙ ΦΩΚΙΑΣ.	ΛΟΚΡΙΔΟΣ.	Ἀταλάντης ..	1759	2189	430	»	1970
		Λαρίμνης	2227	2617	420	»	
		Νέας Πέλλης ..	715	634	»	81	
		Δαρνησιῶν	1328	1638	310	»	
		Θρονίου	1033	1544	511	»	
		Θερμοπυλῶν ..	1755	1970	215	»	
		Δρυμίας	3226	3272	46	»	
		Ἐλαττίας	4287	4406	119	»	
ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΙΤΩΛΙΑΣ.	ΜΕΣΟΛΟΓ- ΓΙΟΥ.	Μεσολογγίου ..	5787	7763	1976	»	3823
		Ἠλενείας	1974	2371	397	»	
		Μακρυνείας ..	3165	3870	705	»	
		Αἰτωλικοῦ	3385	4130	745	»	
	ΒΑΛΤΟΥ.	Ἀβρακίας	4342	3582	»	760	395
		Ἰδομένης	4300	3906	»	394	
		Θυάκου	3508	3247	»	261	
		Στράτου	—	1810	1810	»	
	ΤΡΙΧΩΝΙΑΣ.	Ἄγρινίου	2857	5579	2722	»	4146
		Θέρμου	2329	2763	434	»	
		Παμφίας	3270	3333	63	»	
		Ἀμβρακίας	1556	1483	»	73	
	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ.	Καρπενησιῶν ..	6148	5814	»	334	3642
		Ἀγυαίων	5125	4670	»	455	
		Κτημενίων	4423	4365	»	58	
		Παρακαμπυλίων	2907	2835	»	72	
		Ἀπεραντίων ..	3022	3371	349	»	
		Αρχυνθίων ..	2693	2703	10	»	
		Καλλιδομητῶν.	5817	2735	»	3082	
	ΝΑΥΠΑΚΤ.	Ναυπάκτου ..	3655	3945	290	»	215
		Προσχίου	8608	8523	»	85	
		Ἀποδοτίας	8695	8275	»	420	
	ΒΟΝΙΤΖΗΣ ΚΑΙ ΞΗΡΟΜΕΡΟΥ.	Ἀνακτορίων ..	5076	5825	749	»	2244
		Ἀσταχοῦ	3357	3710	353	»	
		Οἰνιάδος	1712	1767	55	»	
		Σολίου	1551	1912	361	»	
		Ἐχίνου	4379	5105	726	»	

ΚΑΤ' ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΥΣ, (συνέχεια).

ΝΟΜΟΙ.	ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.	Πληθυσμός τῶν Δήμων τοῦ ἔτους 1856	Πληθυσμός τῶν Δήμων τοῦ ἔτους 1861	Διαφορὰ τῶν Δήμων ἐπὶ		Διαφορὰ τῶν Ἐπαρ- χιῶν ἐπὶ	
				πλέον	ἐλάττω	πλέον	ἐλάττω
ΑΧΑΪΑΣ ΚΑΙ ΠΑΪΔΟΣ.	ΠΑΤΡΩΝ.	Πατρῶων	19138	23020	3882	»	
		Τριταίων	4226	4224	»	2	
		Δύμης	5106	5315	209	»	4786
		Ἐρινναίων	2273	2650	377	»	
		Φαρῶν	5960	6280	320	»	
	ΑΙΓΙΑΔΕΙΑΣ.	Λιγυαίων	6543	8100	1857	»	
		Βουραίων	1738	1554	»	184	1548
		Λιγυραίων	2225	2100	»	125	
	ΚΑΛΑΒΡΥ- ΤΩΝ.	Καλαβρύτων . .	7451	7174	»	277	
		Ἀροανείας	5017	5166	149	»	
		Ψωφίδος	3600	3447	»	153	
		Κραθίδος	2039	1973	»	66	
		Κλειτορίας . . .	6663	6721	58	»	4579
		Κερπινῆς	5915	5376	»	539	
		Λαπαθῶν	4564	4714	150	»	
		Φελλόης	2924	2828	»	96	
ΑΡΚΑΔΙΑΣ.	ΠΑΕΙΑΣ.	Νωνάκρης	4972	1167	»	3805	
		Λετρῶν	8992	11055	2063	»	
		Λαμπειῶν	6122	6593	471	»	
		Ὀλυμπίων	5866	6575	709	»	
		Ὠλένης	3008	3250	242	»	5903
		Βουπρασιῶν . . .	3015	3159	144	»	
		Μυρτουντίων . .	4466	5996	1530	»	
		Πηνειῶν	4961	4486	»	475	
		Ἠλίδος	3807	5026	1219	»	
	ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ.	Τριπόλεως	10426	10300	»	126	
		Φαλάνθου	5773	1642	»	4131	
		Κορυθίου	3612	3582	»	30	
		Ὀρχομενοῦ	3429	3628	199	»	
		Καλτεζῶν	4132	4158	26	»	2303
		Μαντινείας	1524	4390	2866	»	
		Νάσσωνος	1622	1446	»	176	
		Τεγέας	5329	5428	99	»	
		Βαλτετσίου . . .	3738	2708	»	1030	

ΑΥΞΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

ΝΟΜΟΙ.	ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.	Πληθυσμός τῶν Δήμων τοῦ ἔτους 1861	Πληθυσμός τῶν Δήμων τοῦ ἔτους 1861	Διαφορὰ τῶν Δήμων ἐπὶ		Διαφορὰ τῶν Ἐπαρ- χιῶν ἐπὶ	
				πλέον	ἐλαττον	πλέον	ἐλαττον
ΑΡΚΑΔΙΑΣ.	ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ.	Θυρέας	2440	2214	»	226	
		Βρασιῶν	2974	2511	»	463	
		Δολιανῶν	1421	1336	»	85	
		Τανίας	4060	4071	11	»	
		Πάρνωνος	3507	3526	19	»	5029
		Βερεθαινῶν	2224	645	»	1579	
		Γλυπίας	2140	861	»	1279	
		Λιμναίου	5712	4857	»	855	
		Σελληνοῦντος . .	3290	2718	»	572	
	ΓΟΥΡΥΝΙΑΣ.	Θεισῶς	6280	4944	»	1336	
		Τρικολωνῶν . . .	3839	4278	439	»	
		Γόρτυνος	4164	4143	»	21	
		Τευθίδος	4352	4036	»	316	
		Κλείτορος	3811	3960	149	»	
		Ἰροπαίων	3734	3817	83	»	6592
		Ἡραίας	4298	4391	93	»	
		Νυμφασίας	4993	1609	»	3384	
		Ἐλευσίνος	4796	5097	301	»	
		Μυλῶντος	3926	1136	»	2790	
		Θαλπούρης	1554	1744	190	»	
	ΜΕΓΑΛΟΠΟ- ΛΕΩΣ.	Μεγαλοπόλεως . .	3139	3505	366	»	
		Φαλαισίας	4754	5463	709	»	1093
		Λυκοσοῦρας	5557	5575	18	»	»
ΛΑΚΩΝΙΑΣ.		Σπάρτης	7912	8999	1087	»	
		Κροκεῶν	2408	2634	226	»	
		Οἰνοῦντος	5031	4928	»	103	
		Θεραπνῶν	4021	4936	915	»	
		Βρυσεῶν	1249	1289	40	»	
		Σελλάσιας	1803	2310	507	»	
	ΛΑΚΕΔΑΙΜΟ- ΝΟΣ.	Πελλάνης	3245	3408	163	»	3749
		Τριτάσου	1109	1480	371	»	»
		Καστορίου	2609	2470	»	139	
		Μελιτίνης	2336	2428	92	»	
		Φελλίας	1773	1701	»	72	
		Γερónθρων	1633	1717	84	»	
		Φάριδος	2644	3222	578	»	

ΚΑΤ' ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΥΣ, (συνέχεια).

ΝΟΜΟΙ.	Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι ΚΑΙ Δ Η Μ Ο Ι.	Πληθυσμός τῶν Δήμων τοῦ ἔτους 1856	Πληθυσμός τῶν Δήμων τοῦ ἔτους 1861	Διαφορά τῶν Δήμων ἐπὶ		Διαφορά τῶν Ἐπαρ- χιῶν ἐπὶ	
				πλέον	ἐλαττον	πλέον	ἐλαττον
ΛΑΚΩΝΙΑΣ.	ΓΥΘΕΙΟΥ.	Γυθείου	2655	2877	222	»	
		Μαλευρίου	3775	4075	300	»	
		Καρυπόλεως . . .	2291	2192	»	99	458
		Κολοκυνθίου . . .	2166	2135	»	31	
		Λαγείας	1776	1842	66	»	
	ΟΙΤΥΛΟΥ.	Ἀξίας	4602	4830	228	»	
		Καρδαμύλης . . .	3194	3276	82	»	
		Λεύκτρου	6223	6016	»	207	334
		Μέσσης	4753	4761	8	»	
		Οιτύλου	7317	6872	»	445	
	ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ ΛΙΜΗΡΑΣ.	Μονεμβασίας . .	2713	3225	512	»	
		Βοιῶν	3125	2418	293	»	
		Ζάρακος	2483	2593	110	»	2080
		Ἐλους	2208	2924	716	»	
		Ἰσωποῦ	3539	3988	449	»	
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ.	ΚΑΛΑΜΩΝ.	Καλαμῶν	6178	8373	2195	»	
		Θουρίας	3660	4218	558	»	
		Ἄριος	2849	3198	349	»	3369
		Ἀμφείας	2953	3321	368	»	
		Ἀλαγωνίας	3742	3641	»	101	
	ΜΕΣΣΗΝΗΣ.	Παμίσου	4519	5781	1262	»	
		Εὔας	3250	3841	591	»	
		Ἀριστομένους . .	2533	3134	601	»	
		Οἰχαλίας	4495	5048	553	»	4290
		Ἰθώμης	2813	3734	921	»	
	ΠΥΛΙΑΣ.	Ἀνδανίας	4313	4675	362	»	
		Πυλίων	3415	3831	416	»	
		Κολλωνίδων . . .	3837	4710	873	»	
		Κορωναίων	2422	2987	565	»	2836
		Μεθώνης	2477	2837	360	»	
	ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ.	Βουφράσου	3719	4341	622	»	
		Κυπαρισίας	3712	4338	626	»	
		Ἐράνης	3351	4835	1484	»	
		Φλεσιάδος	4781	2634	»	2147	
		Δωρίου	3312	3742	429	»	3898
	ΠΛΑΤΑΜΩΔΟΥΣ.	Αὐλῶνος	2632	3034	402	»	
		Τριπύλης	4297	4584	287	»	
		Πλαταμώδους . .	—	2817	2817	»	

ΑΥΞΗΣΙΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

ΝΟΜΟΙ.	ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.	Πληθυσμός τῶν Δήμων τοῦ ἔτους 1856	Πληθυσμός τῶν Δήμων τοῦ ἔτους 1861	Διαφορὰ τῶν Δήμων ἐπὶ		Διαφορὰ τῶν ἑπαρ- χιῶν ἐπὶ		
				πλέον	ἐλάττων	πλέον	ἐλάττων	
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ.	ΟΛΥΜΠΙΑΣ.	Ἀνδριτζαίνης . .	6603	7054	451	»	1517	»
		Ἀλιφείρας	2813	3023	210	»		
		Σκυλλοῦντος . .	3033	3131	398	»		
		Βώλακος	2432	2498	66	»		
		Ἀρφινίς	2955	3270	315	»		
ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ ΚΑΙ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ.	ΝΑΥΠΑΛΙΑΣ.	Φυγαλλίας	4174	4251	77	»	2433	»
		Ναυπλιέων	7666	9791	2125	»		
		Μηδείας	2679	2688	9	»		
		Μινώας	1100	800	»	300		
	ΑΡΓΟΥΣ.	Ἐπιδαυρίων . .	1659	2258	599	»	»	934
		Ἀργείων	12031	10613	»	1388		
		Ἀλέας	2193	2316	123	»		
		Λυρκείας	1996	2193	197	»		
		Ἰναχίας	1839	1805	»	34		
		Ἰσιῶν	1815	1905	90	»		
		Μυκηνῶν	1784	1862	78	»		
		Κορίνθου	3393	4248	855	»		
	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ.	Συκιῶνος	3381	3959	578	»	2395	»
		Στυμφαλίας . .	3045	3409	364	»		
		Νεμέας	2610	3056	446	»		
		Πελλήνης	2406	2628	222	»		
		Περαγωγῆς . .	2225	2309	84	»		
		Σολυγείας	2863	2479	116	»		
		Φενεοῦ	3118	2814	»	304		
		Ζαχόλης	4335	4441	106	»		
		Κλεωνῶν	2834	2682	»	152		
		Τρικάλων	5304	5384	80	»		
	ΣΠΕΤΖΩΝ ΚΑΙ ΕΡΜΙΟΝΙΔΟΣ.	Σπετζῶν	10660	9843	»	817	»	531
		Κρανιδίου	7007	7175	168	»		
		Ἐμμόνης	2443	2561	118	»		
ΚΥΚΛΑΔΩΝ.	ΥΔΡΑΣ ΚΑΙ ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ.	Ἴδρας	13008	9666	»	3342	»	3789
		Τροιζήνης	8083	7243	»	840		
		Μεθάνων	1654	1758	104	»		
		Δρυόπτης	705	994	289	»		
		Ἐρμιονόλεως . .	16830	18511	1681	»		
ΣΥΡΟΥ.	ΣΥΡΟΥ.	Σύρου	4144	4567	423	»	2063	»
		Μυκόνου	4642	4606	»	36		

ΚΑΤ' ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΥΣ, (συνέχεια).

ΝΟΜΟΙ.	ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.	Πληθυσμός τῶν Δήμων τοῦ ἔτους 1856	Πληθυσμός τῶν Δήμων τοῦ ἔτους 1861	Διαφορὰ τῶν Δήμων ἐπὶ		Διαφορὰ τῶν Ἐπαρ- χιῶν ἐπὶ		
				πλέον	ἐλαττον	πλέον	ἐλαττον	
ΚΥΚΛΑΔΩΝ.	ΚΕΑΣ.	Κέας	4297	3498	»	799	»	1409
		Κύθνου	1798	1486	»	312		
		Δροσίδος	1641	1317	»	294		
		Σερίφου	2703	2699	»	4		
	ΑΝΔΡΟΥ.	Ἄνδρου	9143	7691	»	1452	»	4008
		Κορθίου	6443	4783	»	1660		
		Γαυρίου	6798	5902	»	896		
	ΤΗΝΟΥ.	Τήνου	8380	4434	»	3946	»	11655
		Πανόρμου	4903	2025	»	2878		
		Σωσθενίου	4650	1957	»	2693		
		Περαίας	4440	2302	»	2138		
	ΝΑΞΟΥ.	Νάξου	2655	2176	»	479	»	2172
		Βιέλου	3954	3607	»	347		
		Τραγαίας	4131	3716	»	415		
		Ἀπειρανθίας . .	3733	1538	»	2195		
		Πάρου	2773	2382	»	391		
		Μαρπίσσης . . .	2782	2666	»	116		
		Ναούσης	1617	1517	»	100		
		Κορωνίδος . . .	—	1871	1871	»		
	ΘΗΡΑΣ.	Θήρας	5558	5236	»	322	»	1030
		Καλλίστης . . .	4093	4073	»	20		
		Ἐμπορίου	3146	3011	»	135		
		Οἴας	2168	2526	358	»		
		Θηρασίας . . .	574	602	28	»		
		Ίου	2617	2452	»	165		
		Ἀμοργοῦ	3699	3185	»	514		
		Ἀνάξης	952	692	»	260		
	ΜΗΛΟΥ.	Μήλου	2788	3058	270	»	»	2043
		Ἀδάμαντος . .	983	546	»	437		
		Κιμώλου	1183	1298	115	»		
		Φολεγάνδρου . .	1351	927	»	424		
		Σικίνου	979	970	»	9		
		Σίφνου	5831	4273	»	1558		
Αὐξησης καθ' ὅλον τὸ Κράτος		1,062,627	1,096,810			34,183		

ΔΗΜΟΤΑΙ, ΕΤΕΡΟΔΗΜΟΤΑΙ ΚΑΙ

Ν Ο Μ Ο Ι.	Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι Κ Α Ι Δ Η Μ Ο Ι.	Ἀριθμὸς Δημοτῶν.	Ἀριθμὸς ἐτεροδημο- τῶν.	Ἕλληνες μὴ καταγε- γραμμένοι Δημόται.	Ἄλλοδα- ποί.	Ἀριθμὸς Δημοτῶν κατ' ἐπαρ- χίας.	
ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ.	ΑΤΤΙΚΗΣ.	Ἀθηνῶν	23302	15064	»	2624	41726
		Πειραιῶς	5598	482	»	184	
		Μαραθῶνος	2080	92	1	17	
		Κρωπίας	3380	117	»	6	
		Περαίας	1729	185	»	10	
		Δαυρίου	1860	178	293	7	
		Φυλῆς	1617	42	1	»	
	ΑΙΓΙΝΗΣ.	Ἀχαρνῶν	2160	128	»	»	5803
		Αἰγίνης	5476	86	»	4	
		Ἀγκιστρίου	327	14	»	»	
	ΜΕΓΡΙΔΟΣ.	Μεγάρων	3494	27	»	»	12540
		Σαλαμῖνος	3191	51	»	17	
		Ἐευσσίνος	3243	12	»	1	
		Εἰδυλλίας	2609	»	»	»	
	ΘΗΒΩΝ.	Θηβαίων	4370	327	8	119	16330
		Θεσπιῶν	3333	10	»	13	
		Θιάβης	2856	14	»	6	
		Πλαταιῶν	1644	58	»	2	
		Λυλίδος	992	55	»	18	
		Τανάγρας	2295	37	»	»	
		Ἀκραφυνίου	840	436	1	42	
	ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ.	Λεβαδείας	3817	398	»	68	11692
		Ἀρραχωῆς	2570	27	»	6	
		Πέτρας	2487	384	8	128	
		Χαιρωνείας	1542	172	37	27	
		Ὀρχομενοῦ	1643	5	»	2	
		Δυστειμίων	2633	38	8	5	
	ΕΥΒΟΙΑΣ.	ΧΑΛΚΙΔΟΣ.	Χαλκιδέων	10124	824	6	159
Ἀηλιαντίων			5038	78	»	66	
Κηφισοηλείων . .			4242	232	7	179	
Αἰγαίων			2563	92	»	27	
Νέων Ψαρῶν			269	13	»	»	
ΕΠΡΟΧΟΡΙΟΥ.		Ιστιαίων	6963	237	»	266	9203
		Αἰδηψίων	2240	71	10	15	

ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ.

ΝΟΜΟΙ.	ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.	Αριθμός Δημοτών.	Αριθμός έτεροδημο- τών.	Έλληνες μὴ καταγε- γραμμένοι δημῶται.	Άλλοδα- ποί.	Αριθμός δι- μοτών κατ' ἐπαρχίας.	
ΕΥΒΟΙΑΣ.	ΚΑΡΥΣΤΙΑΣ.	Κυμαίων	4151	667	23	67	27338
		Κοτυλαίων	3013	12	»	4	
		Κονιστρίων	2260	16	2	»	
		Αὐλῶνος	3100	37	22	7	
		Δυστίων	3114	70	»	17	
		Στυρῶν	2184	14	»	1	
		Καρύστου	6988	159	18	74	
		Σκύρου	2528	37	»	7	
	ΣΚΟΠΕΛΟΥ.	Σκοπέλου	4770	65	»	3	9100
		Σκιάθου	2774	71	9	9	
		Γλώσσης	1258	20	»	»	
		Άλονήσου	298	5	»	»	
	ΦΘΙΩΤΙΑΟΣ ΚΑΙ ΦΩΚΙΑΟΣ.	Λαμίας	5365	793	253	868	31418
		Ίπάτης	4277	130	8	252	
		Φαλάρων	2460	707	116	361	
		Άμαλιαπόλεως . .	742	67	»	36	
		Κρεμ. Ααρίαςσης .	1585	571	29	267	
		Πτελεατῶν	1354	106	120	315	
		Ήρακλειωτῶν . .	2860	337	19	459	
		Μακρακώμης . .	4271	101	6	335	
		Σπερχειάδος . . .	5167	87	7	273	
		Τυμφρηστοῦ . .	3337	»	»	»	
	ΠΑΡΝΑΣΙΔΟΣ.	Άμρίσσης	5768	77	»	1	25259
		Γαλαξειδίου . . .	6103	62	2	18	
		Δωριέων	4327	35	»	18	
		Κυτινίων	3315	12	»	4	
		Κρίσσης	2577	10	»	»	
		Παρνασίων	1426	1	»	2	
		Άντικύρρας . . .	1743	11	»	»	
	ΔΩΡΙΔΟΣ.	Ποτιδανείας . . .	4309	6	»	22	18784
		Αίγιτιίου	4850	78	»	2	
		Κροκυλίου	6650	13	3	6	
		Τελοφῶνος	2975	6	»	2	

ΔΗΜΟΤΑΙ, ΕΤΕΡΟΔΗΜΟΤΑΙ ΚΑΙ

ΝΟΜΟΙ	ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.	Αριθμός Δημοτών.	Αριθμός ετεροδημο- τών.	Έλληνες μὴ καταγε- γραμμένοι Δημόται.	Άλλοδα- ποι.	Αριθμός Δη- μοτῶν κατ' ἐπαρχίας.	
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ ΚΑΙ ΦΩΚΙΑΔΟΣ.	ΔΟΚΡΙΑΔΟΣ.	Ἀταλάντης	1759	318	»	112	15993
		Λαρόμνης	2440	173	14	20	
		Νέας Πέλλης . .	541	86	1	6	
		Δαφνησίων	1293	239	10	96	
		Θ.ονίου	1072	297	44	131	
		Θερμοπυλῶν . .	1625	261	30	54	
		Δρυμίας	3172	41	18	41	
		Ἐλατείας	4091	226	67	22	
ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΙΤΩΛΙΑΣ.	ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ.	Μεσολογγίου . .	4744	1511	4	870	13203
		Ὠλενείας	1873	374	»	144	
		Μακρυεΐας	3573	284	»	4	
		Αἰτωλικοῦ	3013	615	88	402	
	ΒΑΛΤΟΥ.	Ἀμβρακίας	3215	248	»	199	12029
		Ἰδομένης	3901	5	»	»	
		Θυάγου	3199	31	»	17	
		Στράτου	1714	43	»	53	
	ΤΡΙΧΩΝΙΑΣ.	Ἀγρινίου	4083	768	»	528	11272
		Θέζμου	2515	202	»	46	
		Παμφίας	3276	56	»	1	
		Ἀμβρακίας	1398	85	»	»	
	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ.	Καρπενεσίων . .	5490	184	»	13	25869
		Ἀγραίων	4503	30	6	113	
		Κτημενίων	4269	50	»	7	
		Παρακαμπυλίων .	2835	»	»	»	
		Ἀπεραντίων	3361	1	»	9	
		Ἀρακυνθίων	2678	25	»	»	
		Καλλιδρομητῶν .	2733	2	»	»	
	ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ.	Ναυπάκτου	3764	101	9	11	20504
		Προσχίου	8498	8	»	2	
		Ἀποδοτίας	8242	4	»	»	
	ΒΟΝΙΤΖΗΣ ΚΑΙ ΞΗΡΟΜΕΡΟΥ.	Ἀνακτορίων	5067	98	12	648	16457
		Ἀστακοῦ	3292	108	3	307	
		Οἰνιάδος	1599	56	»	112	
		Σολίου	1803	11	»	98	
		Ἐχίνου	4696	134	1	274	

ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ (συνέχεια).

ΝΟΜΟΙ.	ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.	Ἀρθ. ὡς Δημοτῶν.	Ἀριθμὸς ἐτεροδημο- τῶν.	Ἕλληνες μὴ καταγε- γραμμένοι Δημόται.	Ἀλλοδα- ποί.	Ἀριθμὸς Δημοτῶν κατ' Επαρ- χίας.	
ΔΧΑΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΟΣ.	ΠΑΤΡΩΝ.	Πατρίων	15779	3776	53	3151	33727
		Τριταίων	4201	18	»	5	
		Δύμης	5238	75	»	2	
		Ἐρινναίων	2310	340	»	»	
		Φαριῶν	6199	45	11	25	
	ΑΙΓΙΑΔΕΙΑΣ.	Αἰγιατίων	7400	955	»	45	10743
		Βουραίων	1515	39	»	»	
		Αἰγειρατῶν	1828	272	»	»	
	ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ.	Καλαβρύτων . .	7037	137	»	»	38261
		Ἀροανείας	5148	18	»	»	
		Ψωφίδος	3142	5	»	»	
		Κραθίδος	1973	»	»	»	
		Κλειτορίας	6714	7	»	»	
		Κερπινῆς	5355	21	»	»	
		Λαπαθῶν	4714	»	»	»	
		Φελλόης	2735	93	»	»	
		Νω-ἀκρ.δος	1143	24	»	»	
	ΠΑΕΙΑΣ.	Λετρίνων	8492	1890	»	673	41080
		Λαμπείων	6551	10	26	3	
		Ὀλμπίων	6355	220	»	»	
		Ὠλύνης	3210	40	»	»	
		Βουπρασίων	2256	899	»	4	
		Μυρτουντίων . .	5464	88	121	323	
		Πηνειῶν	4274	211	»	1	
		Ἠλίδος	4475	354	»	197	
	ΑΡΚΑΔΙΑΣ.	Τριπόλεως	9499	646	3	3	36355
		Φαλλάνθου	1635		»	»	
		Κορυθίου	3564	17	1	»	
		Ὀρχομενοῦ	3589	20	8	1	
		Καλεζῶν	4153	5	»	»	
		Μαντινείας	4353	29	8	»	
		Νάσσωνος	1432	14	»	»	
		Τεγίας	5422	6	»	»	
		Βαλτετσίου	2708	2	»	»	

ΔΗΜΟΤΑΙ, ΕΤΕΡΟΔΗΜΟΤΑΙ ΚΑΙ

ΝΟΜΟΙ	ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.	Αριθμός Δημοτών.	Αριθμός ετεροδημο- τών.	Έλληνες μη καταγε- γραμμένοι Δημόται.	Άλλοδα- ποί.	Αριθμός Δη- μοτών κατ' Επαρχίας.
ΑΡΚΑΔΙΑΣ.	ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ.	Θυρέας	1941	262	»	21852
		Βρασιών	2488	23	»	
		Δολιανών	1336	»	»	
		Τανίας	4059	12	»	
		Πάρωνος	3502	24	»	
		Βερβανίων	644	1	»	
		Γλυπίας	861	1	»	
		Λιμνίου	4613	244	»	
	ΓΟΡΤΥΝΙΑΣ.	Σελληνούτορος	2708	»	»	38621
		Θεισώας	4841	103	»	
		Τρικολώνων	4272	6	»	
		Γόρτυνος	4143	»	»	
		Τευθίδος	4022	14	»	
		Κλειτόρορος	3958	2	»	
		Τροπαίων	3775	42	»	
		Ηράϊας	4261	130	»	
		Νυμφασίας	1563	45	»	
		Έλευσίνος	4995	102	»	
		Μυλάοντος	1128	8	»	
		Θαλπούστις	1663	81	»	
	ΜΕΓΑΛΟΠΟ- ΛΕΩΣ.	Μεγαλοπόλεως	3415	90	»	13787
		Φαλαισίας	4816	13	»	
		Λυκοσούρας	5556	19	»	
ΛΑΚΩΝΙΑΣ.	ΔΑΚΕΔΑΙΜΟ- ΝΟΣ.	Σπάρτης	8219	780	»	38791
		Κροκεῶν	2573	61	»	
		Οινόυντος	4927	1	»	
		Θεραπνίων	4189	743	»	
		Βρυσεῶν	1289	»	»	
		Σελλασίας	1953	357	»	
		Πελλάνης	3377	31	»	
		Τρινάσιος	1076	325	79	
		Καττορίου	2444	20	6	
		Μελιτινής	2411	17	»	
		Φελλίας	1684	14	3	
		Γερόνθρων	1686	28	3	
		Φάριδος	2963	258	»	

ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ, (συνέχεια).

ΝΟΜΟΙ	Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι ΚΑΙ Δ Η Μ Ο Ι.	Ἀριθμὸς Δημοτῶν.	Ἀριθμὸς ἐτεροδημο- τῶν.	Ἕλληνες μὴ καταγε- γραμμένοι Δημόται.	Ἀλλοδα- ποί.	Ἀριθμὸς Δημοτῶν κατ' Ἐπαρ- χίας.
ΛΑΚΩΝΙΑΣ.	ΓΥΘΕΙΟΥ.	Γεθίου	2552	308	»	17
		Μαλευρίου	4075	»	»	»
		Καρυουπόλεως . .	2055	133	4	»
		Κολοκυνθίου . .	2120	15	»	»
		Λαγείας	1834	8	»	»
	ΟΙΤΥΛΟΥ.	Ἀβίας	4760	70	»	»
		Καρδαμύλης . .	3221	55	»	»
		Λεύκτρου	616	»	»	»
		Μέσης	4729	32	»	»
		Οϊτύλου	6831	41	»	»
	ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ ΔΙΜΗΡΑΣ.	Μονεμβασίας . .	2854	371	»	»
		Βοιῶν	3361	13	»	44
		Ζάρακος	2543	50	»	»
		Ἐλους	2291	555	76	2
		Ἄσωποι	3848	114	»	26
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ.	ΚΑΛΑΜΩΝ.	Καλαμῶν	6032	2207	57	77
		Θουρίας	4218	»	»	»
		Ἄριος	3198	»	»	»
		Ἀμφίας	3297	24	»	»
		Ἀλαγωνίας	3611	29	1	»
	ΜΕΣΣΗΝΗΣ.	Παμίσου	4941	828	»	9
		Εὔας	3475	364	»	1
		Ἀριστομένους . .	2950	184	»	»
		Οἰχαλίας	4846	202	»	»
		Ἰθώμης	3117	617	»	»
	ΠΥΛΙΑΣ.	Ἀνδανίας	4662	13	»	»
		Πυλίων	2991	791	4	45
		Κολλωνίδων . .	4197	477	»	27
		Κορωναίων	2502	385	»	»
		Μεθώνης	2362	466	4	3
ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ.	ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ.	Βουφράσου	3852	489	»	»
		Κυπαρισίας	3744	572	2	20
		Ἐράνης	3660	1053	2	120
		Φλεσιάδος	2571	52	1	10
		Δωρίου	3742	»	»	»
		Αὐλῶνος	2985	49	»	»
		Τριπύλης	4581	3	»	»
		Πλαταμῶδους . .	2798	17	»	2

ΔΗΜΟΤΑΙ, ΕΤΕΡΟΔΗΜΟΤΑΙ ΚΑΙ

ΝΟΜΟΙ.	ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.	Ἀριθμὸς Δημοτῶν.	Ἀριθμὸς ἐτεροδημο- τῶν.	Ἕλληνες μὴ καταγε- γραμμένοι Δημῶται.	Ἀλλοδα- ποί.	Ἀριθμὸς Δημοτῶν κατ' ἐπαρ- χίαν.
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ.	ΟΛΥΜΠΙΑΣ.	Ἀνδρυσσίνης ..	6973	77	»	4
		Ἰλιφείρας	3023	»	»	»
		Σκυλλοῦντος ..	3348	83	»	»
		Βώλακος	2458	33	»	7
		Ἀρήνης	3270	»	»	»
		Φιγαλίας	4251	»	»	»
ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ ΚΑΙ ΚΙΡΡΗΝΙΑΣ.	ΝΑΥΠΑΡΙΑΣ.	Ναυπλιέων	5414	3112	128	88
		Μαδείας	2688	11	»	»
		Μινώας	166	626	2	6
		Ἐπιδαυρίων	1809	448	1	»
	ΑΡΓΟΥΣ.	Ἀργείων	10419	221	3	»
		Ἀλάας	2315	1	»	»
		Λυρκείας	2186	5	»	»
		Ἰναχίας	1802	3	»	»
	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ.	Ἰσίων	1855	50	»	»
		Μυκενῶν	1817	9	6	»
		Κορίνθου	3562	678	»	7
		Σικυῶος	3585	364	7	3
		Στυμφαλίας	3402	»	»	7
		Νεμέας	2791	119	145	1
		Πελλήνης	2602	26	»	»
		Περαχώρας	2202	97	»	9
		Σολυγείας	2474	4	»	1
		Φενεοῦ	2797	16	»	1
		Ζαχόλης	4436	5	»	»
		Κλεωνῶν	2662	20	»	»
		Τριτάλων	5353	28	»	3
	ΣΠΕΤΖΩΝ ΚΑΙ ΕΡΜΙΟΝΙΔΟΣ.	Σπετσῶν	8191	629	»	17
		Κρανιδίου	7085	88	2	»
		Ἐρμιόνης	2518	40	3	»
ΚΥΚΛΑΔΩΝ.	ΤΑΡΑΣ ΚΑΙ ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ.	Ἰδρας	8721	334	»	30
		Τροιζήνης	7035	202	»	»
		Μεθάνων	1756	2	»	»
		Δροβπης	790	204	»	»
	ΣΥΡΟΥ.	Ἐρμουπόλεως ..	8651	6895	290	2675
		Σύρου	3399	751	»	414
		Μυκόνου	4503	60	»	43

ΑΛΛΟΘΙΛΟΙ, (συνέχεια).

ΝΟΜΟΙ.	ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.	Ἀριθμὸς Δημοτῶν.	Ἀριθμὸς ἐτεροδημο- τῶν.	Ἕλληνες μὴ καταγε- γραμμένοι Δημόται.	Ἀλλοδα- ποί.	Ἀριθμὸς Δημοτῶν κατ' ἑπαρ- χίαν.	
ΚΥΚΛΑΔΩΝ.	ΚΕΑΣ.	Κέας	3425	69	»	4	8880
		Κύθου	1415	69	»	2	
		Δρυοπίδος	1345	1	»	1	
		Σερίφου	2695	4	»	»	
	ΑΝΑΡΟΥ.	Ἄνδρου	7476	193	1	21	18095
		Κορθίου	4733	49	»	1	
		Γαυρίου	5886	11	4	1	
	ΤΗΝΟΥ.	Τήνου	4206	205	»	23	10434
		Πανόμου	2022	3	»	»	
		Σωσθενίου	1935	19	»	3	
		Περαίας	2271	19	12	»	
	ΝΑΞΟΥ.	Νάξου	1738	292	»	33	18787
		Βίδου	3607	»	»	»	
		Τραγίας	3697	16	3	»	
		Ἀπειρανθίας	1538	»	»	»	
		Πάρου	2232	137	»	13	
		Μαρπίσης	2645	19	»	2	
		Ναούσης	1459	49	2	7	
		Κορωνίδος	1871	»	»	»	
	ΘΗΡΑΣ.	Θήρας	4833	133	»	220	21229
		Καλλίστης	4006	40	»	27	
		Ἐμπορείου	3004	5	»	2	
		Οίας	2427	99	»	»	
		Θηρασίας	601	1	»	»	
		Ιου	2443	3	»	6	
		Ἀμοργεῦ	3173	12	»	»	
		Ἀνάφης	692	»	»	»	
	ΜΗΛΟΥ.	Μήλου	2575	427	»	56	10383
		Ἀδάμαντος	489	50	»	7	
		Κιμώλου	1289	9	»	»	
		Φολεγάνδρου . .	911	16	»	»	
		Σικίνου	970	»	»	»	
		Σίφου	4149	118	»	6	
	Τὸ ὅλον	984374	73079	2386	19991	984374	

ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΚΑΙ

ΝΟΜΟΙ	Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι Κ Α Ι Δ Η Μ Ο Ι.	Αριθμός οικογενειών των Δήμων	Αριθμός οικοδομῶν των Δήμων	Αριθμός οικογενειῶν τῶν Ἐπαρχιῶν	Αριθμός κατοίκων πρὸς 1 οικογέν.	Αριθμός οικοδομῶν τῶν Ἐπαρχιῶν	Αριθμός κατοίκ. πρὸς 1 οικοδο- μῆν.					
ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ.	ΑΤΤΙΚΗΣ.	Ἀθηνῶν	9461	4242	13832	4, 60	7815	8, 19				
		Πειραιῶς	1358	580								
		Μαγρῶνος. . .	449	444								
		Κρωπίας	689	713								
		Περαιίας.	495	462								
		Λαυρίου.	509	550								
		Φυλῆς	373	326								
	ΑΙΓΙΝΗΣ	Ἀχαρνῶν	498	498	1246	4, 74	1263	4, 76				
		{ Αἰγίνης	1167	1184								
	ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ.	{ Ἀγκιστριῶν	79	79	3030	4, 17	3354	3, 80				
		{ Μεγάρων	813	722								
		{ Σαλαμῖνος	917	656								
		{ Ἐλευσίνος	813	696								
	ΘΗΒΩΝ.	{ Εἰδυλλίας. . . .	487	1280	3936	4, 50	3853	4, 67				
		{ Θεβαίων	1205	1030								
		{ Θεσπιῶν	754	703								
		{ Θίσβης	556	760								
		{ Πλαταιῶν	416	336								
		{ Αὐλίδος	224	308								
		{ Τα.άγρας	471	509								
	ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ.	{ Ἀκραφινίου. . . .	310	207	4240	3, 77	3842	4, 21				
		{ Λεβαδείας	1200	1098								
		{ Ἀργαυώδης. . . .	711	560								
		{ Πέτρας	888	569								
		{ Χαίρωνείας. . . .	389	414								
		{ Ὀρχομενοῦ	327	722								
	ΕΥΒΟΙΑΣ.	{ Δυστομιῶν	725	479	6315	3, 90	5262	5, 14				
ΧΑΛΚΙΔΟΣ.		{ Χαλκιδέων. . . .	3048	2395								
		{ Ἀηλιαντέων. . . .	1334	1242								
		{ Κηρῶνιων. . . .	1222	960								
		{ Αἰγαίων	611	525								
ΞΗΡΟΧΩΡ.		{ Νέων Ψαρῶν . . .	100	140					2242	4, 37	2090	4, 76
		{ Ιστιαίων	1596	1647								
		{ Αἰδηψίων	646	443								

ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ

ΝΟΜΟΙ.	ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.	Ἀριθμὸς οἰκογενειῶν τῶν Δήμων	Ἀριθμὸς οἰκοδομῶν τῶν Δήμων	Ἀριθμὸς οἰκογενειῶν τῶν Ἐπαρχιῶν	Ἀριθμὸς κατοίκ. πρὸς 1 οἰκογέν.	Ἀριθμὸς οἰκοδομῶν τῶν Ἐπαρχιῶν	Ἀριθμὸς κατοίκ. πρὸς 1 οἰκοδομ.	
ΕΥΒΟΙΑΣ.	ΚΑΡΥΣΤΙΑΣ.	Κυμαίων	976	1027	6836	4, 18	6157	4, 49
		Κοτυλαίων . .	707	656				
		Κονιστρίων . .	571	572				
		Αὐλῶνός . . .	789	755				
		Δυστῶν	818	835				
		Στυρῶν	589	448				
		Καρυστιῶν . .	1701	1479				
		Σκύρου	685	685				
	ΣΚΟΠΕΛΟΥ.	Σκοπέλου	1160	1059	2234	4, 16	2159	4, 31
		Σκιάθου	714	740				
		Γλώσσης	284	284				
		Ἀλονήσου	76	76				
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ ΚΑΙ ΦΩΚΙΑΔΟΣ.	ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ.	Λαμίας	1429	915	7940	4, 98	5411	7, 48
		Ἰπάτης	917	583				
		Φαλάρων	826	499				
		Ἀμαλιαπόλεως	242	220				
		Κρεμ. Δαρίσης	527	341				
		Πτελεατῶν . .	417	298				
		Ἡρακλειωτῶν . .	793	762				
		Μακρὰκώμης . .	903	490				
		Τυμφορηστοῦ . .	682	617				
		Σπερχειάδος . .	1204	686				
	ΠΑΡΝΑΣΙΔΟΣ	Ἀμφίσσης	1323	1170	5361	4, 75	5208	4, 94
		Γαλαξειδίου . .	1327	1327				
		Κυτινίων	581	581				
		Παρνασίων . . .	309	436				
		Κρίσης	527	557				
		Ἀντικυρῆας . . .	354	293				
		Δωριέων	940	844				
	ΔΩΡΙΔΟΣ.	Αἰγυτίου	862	849	4187	4, 51	3402	5, 66
		Κροκυλίου	1655	1159				
		Ποτιδανείας . .	974	835				
		Τολοφῶνος	696	559				

ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΚΑΙ

ΝΟΜΟΙ.	ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.	Ἀριθμὸς οικογενειῶν τῶν Δήμων	Ἀριθμὸς οικοδομῶν τῶν Δήμων	Ἀριθμὸς οικογενειῶν τῶν Ἐπαρχιῶν	Ἀριθμὸς κατοίκ. πρὸς 1 οικογέν.	Ἀριθμὸς οικοδομῶν τῶν Ἐπαρχιῶν	Ἀριθμὸς κατοίκ. πρὸς 1 οικοδομ.	
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ ΚΑΙ ΦΩΚΙΑΔΟΣ.	ΔΟΚΡΙΔΟΣ.	Ἀτλάντης ..	492	326	4220	4, 33	3290	4, 74
		Ἀαρ' μινις	682	497				
		Νίας Πέλλης ..	194	166				
		Δαρνησιῶν	442	275				
		Θρονίου	357	287				
		Θερ. οπυλῶν ..	417	408				
		Δρυμίας	649	684				
		Ἐλατείας	987	1277				
ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΙΤΩΛΙΑΣ.	ΜΕΣΟΔΟΓ- ΓΙΟΥ.	Μεσολογγίου ..	1784	1069	4097	4, 42	2499	7, 36
		Ἐλευθερίας	516	234				
		Μακρυνείας ..	745	378				
		Αἰτωλικοῦ	1052	818				
	ΒΑΛΤΟΥ.	Ἀμβρακίας	762	608	2716	4, 62	2103	6, 07
		Ἰδομένης	837	625				
		Θυάμου	689	585				
		Στράτου	428	285				
	ΤΡΙΧΩΝΙΑΣ.	Ἀγρινίου	1329	907	2848	4, 62	1874	7, 22
		Θύμμου	596	234				
		Παμφίας	673	503				
		Ἀμβρακίας	250	230				
	ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	Καρπενησιῶν ..	1245	1206	5431	4, 87	5471	6, 08
		Ἀγραιῶν	928	766				
		Κτημενίων	932	536				
		Παρακαμπυλίων	546	651				
		Ἰπεραντίων ..	660	626				
		Ἀρακυνθίων ..	507	636				
		Καλλιδομητῶν.	613	1050				
		Ναυπάκτου ..	843	734				
	ΝΑΥΠΑΚΤ.	Προσχίου	1851	1284	4150	5, 00	5947	5, 35
		Ἀποδοτίας	1456	1929				
		Ἀνακτορίων ..	1339	1339				
	ΒΟΝΙΤΖΗΣ ΚΑΙ ΞΗΡΟΜΕΡΟΥ.	Ἀστακοῦ	904	523	4059	4, 51	3330	5, 57
		Οἰνιάδος	455	452				
		Σολίου	412	396				
		Ἐχίνου	949	620				

ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ, (συνέχεια).

ΝΟΜΟΙ.	ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.	Ἀριθμὸς οικογενειῶν τῶν Δήμων	Ἀριθμὸς οικοδομῶν τῶν Δήμων	Ἀριθμὸς οικογενειῶν τῶν Ἐπαρχιῶν	Ἀριθμὸς κατοίκ. πρὸς 1 οικογέν.	Ἀριθμὸς οικοδομῶν τῶν Ἐπαρχιῶν	Ἀριθμὸς κατοίκ. πρὸς 1 οικοδομ.		
ΑΧΑΪΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΟΣ.	ΠΑΤΡΩΝ.	Πατρῶων	5375	4300	10109	4, 10	7512	5, 61	
		Τραπεζίων	1064	687					
		Δύμης	1545	849					
		Ἐρινναίων	508	633					
		Φαρῶν	1617	1043					
	ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ.	Αἰγιαλίων	1824	1767	2616	4, 60	2575	4, 73	
		Βουραίων	323	369					
		Αἰγιαρεσσίων . .	469	439					
	ΚΑΛΑΒΡΥ- ΤΩΝ.	Καλαβρυτίων . .	1435	1543	7799	4, 94	8460	4, 62	
		Ἀροανείας	1006	1015					
		Ψωφίδος	740	841					
		Κεραθίδος	377	383					
		Κλειτορίας	1340	1318					
		Κερπινῆς	1168	1128					
		Λαπαθῶν	911	911					
		Φελλόης	550	545					
		Νωνάκρης	272	776					
	ΗΛΕΙΑΣ.	Λετρίων	3032	3376	10574	4, 36	11040	4, 24	
		Λαμπείων	1219	1102					
		Ὀλυμπίων	1322	1345					
		Ὠλένης	678	657					
		Βουπρασιῶν . . .	676	533					
		Μυρτουνείων . .	1482	1526					
		Πηνειῶν	944	1048					
		Ἠλιδος	1221	1453					
		ΑΡΚΑΔΙΑΣ.	ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ.	Τριπόλεως					2021
	Φαλλάνθου . . .			351	846				
	Κορυθίου			806	796				
	Ὀρχομενοῦ			601	771				
	Καλτεζῶν			812	922				
Μαντινείας	986			987					
Νάσσωνος	337			232					
Τεγέας	1236			1475					
Βαλτετσίου . . .	522			522					

ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΚΑΙ

ΝΟΜΟΙ.	ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.	Ἀριθμὸς οἰκογενειῶν τῶν Δήμων	Ἀριθμὸς οἰκοδομῶν τῶν Δήμων	Ἀριθμὸς οἰκογενειῶν τῶν Ἐπαρχιῶν	Ἀριθμὸς κατοίκ. πρὸς 1 οἰογέν.	Ἀριθμὸς οἰκοδομῶν τῶν Ἐπαρχιῶν	Ἀριθμὸς κατοίκ. πρὸς 1 οἰκοδομ.	
ΑΡΚΑΔΙΑΣ.	ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ.	Θυρέας	537	800	4994	4, 55	5942	3. 86
		Βρασίων	574	807				
		Δολιανῶν	269	464				
		Τανίης	780	626				
		Πάρωνος	715	566				
		Βερβαίνων	145	339				
		Γλυπίας	263	368				
		Λιμανίου	1148	1331				
	ΓΟΡΤΥΝΙΑΣ.	Σελληνοῦντος . .	563	641	8506	4, 60	8303	4, 79
		Θεισῶς	1085	1216				
		Τρικολώνων . . .	875	779				
		Γόρτυνος	906	947				
		Τευθίδος	979	1015				
		Κλείτορος	854	638				
		Ἰροπαίων	792	607				
		Ἠραίης	955	442				
	ΜΕΓΑΛΟΠΟ- ΛΕΩΣ.	Νυμφασίας	430	880	3067	4, 74	2817	5, 26
		Ἐλευσίνος	1018	1021				
		Μυλῶντος	240	207				
		Θαλπούσης	372	351				
		Μεγαλοπόλεως .	835	673				
		Φαλαισίας	1196	1108				
		Λυκοσοῦρας	1036	1036				
ΛΑΚΩΝΙΑΣ.	ΛΑΚΕΔΑΙΜΟ- ΝΟΣ.	Σπάρτης	2022	2132	9116	4, 55	9051	4, 64
		Κροκεῶν	545	521				
		Οἰνοῦντος	947	1105				
		Θεραπνῶν	1039	688				
		Βρυσεῶν	273	260				
		Σελλατίας	493	493				
		Πελλάνης	727	836				
		Τρινάσου	331	360				
		Καστορίου	580	674				
		Μελιτίνης	528	528				
		Φελλίας	381	383				
		Γερónθρων	367	367				
		Φάριδος	883	704				

ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ, (συνέχεια).

ΝΟΜΟΙ.	ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ	Ἀριθμὸς οικογενειῶν τῶν Δήμων	Ἀριθμὸς οικοδομῶν τῶν Δήμων	Ἀριθμὸς οικογενειῶν τῶν Ἐπαρχιῶν	Ἀριθμὸς κατοίκ. πρὸς 1 οικογέν.	Ἀριθμὸς οικοδομῶν τῶν Ἐπαρχιῶν	Ἀριθμὸς κατοίκ. πρὸς 1 οικοδομ.
ΛΑΚΩΝΙΑΣ.	ΓΥΘΕΙΟΥ.	Γυθείου	625	617	2814	4, 66	2811
		Μαλευρίου	840	844			
		Καρυσπόλεως . .	501	532			
		Κολοκυνθίου . .	485	485			
	ΟΙΤΥΛΟΥ.	Λαγείας	363	363	6127	4, 20	6249
		Ἀρίσας	1132	1166			
		Καρδαμύλης . .	883	739			
		Λεύκτρου	1486	1670			
	ΕΠΙΔΑΥΤΟΥ ΛΙΜΗΡΑΣ.	Μέσσης	1124	1003	3833	4, 21	3838
		Οιτύλου	1502	1671			
		Μονεμβασίας . .	803	780			
		Βοιῶν	813	884			
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ.	ΚΑΛΑΜΩΝ.	Ζάρακος	543	504	5037	4, 51	4808
		Ἔλους	735	701			
		Ἄσωποῦ	939	966			
		Καλαμῶν	1722	1449			
	ΜΕΣΣΗΝΗΣ.	Θουρίας	1120	1322	6197	4, 23	5730
		Ἄριος	750	672			
		Ἀμφείας	680	566			
		Ἀλαγωνίας . . .	765	799			
	ΠΥΛΙΑΣ.	Παμίσου	1369	1208	4166	4, 49	3324
		Εὔας	929	716			
		Ἀριστομένους . .	730	709			
		Οιχαλίας	1280	1351			
ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ.	ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ.	Ἰθώμης	950	675	5239	4, 96	5041
		Ἀνδανίας	939	1071			
		Πυλίων	691	537			
		Κολωνιδῶν . .	975	868			
	ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ.	Κορωναίων . .	663	615	5239	4, 96	5041
		Μεθώνης	694	526			
		Βουφράσου . . .	1143	778			
		Κυπαρισίας . .	1006	926			
	ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ.	Ἐράνης	935	954	5239	4, 96	5041
		Φλεσιᾶδος . . .	527	517			
		Δωρίου	758	680			
		Αὐλώνος	604	557			
	ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ.	Τριπύλης	827	825	5239	4, 96	5041
		Πλαταμῶδους . .	582	582			

ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΩΝ ΚΑΙ

ΝΟΜΟΙ.	ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.	Αριθμός οικογενειών των Δήμων	Αριθμός οικοδομῶν των Δήμων	Αριθμός οικογενειών τῶν ἐπαρχιῶν	Αριθμός κατοίκ. πρὸς 1 οικογέ.	Αριθμός οικοδομῶν τῶν ἐπαρχιῶν	Αριθμός κατοίκ. πρὸς 1 οικοδομ.
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ.							
	ΟΛΥΜΠΙΑΣ.	Ἀνδριτζαίνης . .	1603	1470			
		Ἀλιφσέρας	725	671			
		Σκυλλοῦντος . .	687	817			
		Βώλακος . . .	555	443	5723	4, 48	4986
		Ἰρήνης	731	612			4, 79
		Φυγαλίας	972	973			
ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ ΚΑΙ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ.	ΝΑΥΠΑΙΑΣ.	Ναυπλιέων	2034	1151			
		Μηδείας	591	592	3387	4, 59	2387
		Μινώας	154	201			6, 63
		Ἐπιδαυρίων . .	608	443			
		Ἀργείων	2308	2329			
		Ἀλίας	443	517			
	ΑΡΓΟΥΣ.	Λαρκείας	494	402	4603	4, 72	4773
		Ἰναχίας	428	344			4, 38
		Ἰσιῶν	480	366			
		Μυκηνῶν	450	815			
		Κορινθίου	910	1010			
		Συκιῶνος	769	769			
		Στυμφαλίας . .	618	639			
		Νεμείας	626	589			
	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ.	Πελλήνης	583	445	7802	4, 79	7606
		Περαχώρας . .	442	520			5, 00
		Σολυγείας	473	491			
		Φενεοῦ	812	625			
		Ζαχόλης	847	851			
		Κλεωνῶν	467	467			
		Τρικάλων	1255	1200			
	ΣΠΕΤΖΩΝ	Σπετζῶν	2220	2206	4765	4, 11	4654
	ΚΑΙ	Κρανιδίου	1847	1762			4, 18
	ΕΡΜΙΟΝΙΔΟΣ.	Ἐμμόνης	698	686			
		Ἰδρας	2855	2134			
	ΥΔΡΑΣ	Τροιζήνης	1706	1435	5110	3, 84	4170
	ΚΑΙ	Μεθάνων	344	396			4, 79
	ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ.	Δρυόπης	205	205			
ΚΥΚΛΑΔΩΝ.							
	ΣΥΡΟΥ.	Ἐρμουπόλεως . .	4882	3836			
		Σύρου	1154	1156	7214	3, 83	6195
		Μυκόνου	1178	1209			4, 48

ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ, (συνέχεια).

ΝΟΜΟΙ.	ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.	Ἀριθ. ὅς οικογενειῶν τῶν Δήμων	Ἀριθ. ὅς οικοδομῶν τῶν Δήμων	Ἀριθμὸς οικογενειῶν τῶν Ἐπαρχιῶν	Ἀριθμὸς κατοίκ. πρὸς 1 οικογέν.	Ἀριθμὸς οικοδομῶν τῶν Ἐπαρχιῶν	Ἀριθμὸς κατοίκ. πρὸς 1 οικοδομ.	
ΚΥΚΛΑΔΩΝ.	ΚΕΑΣ.	Κέας	897	884	2135	3, 70	3143	2, 90
		Κύθνου	422	528				
		Δροπίδος	364	380				
		Σερίφου	752	351				
	ΑΝΔΡΟΥ.	Ἄνδρου	1976	1689	4783	3, 84	4241	4, 40
		Κορθίου	1428	1173				
		Γαυρίου	1379	1379				
	ΤΗΝΟΥ.	Τήνου	1209	1209	3173	3, 37	3258	3, 32
		Πανόρμου	629	676				
		Σωσθενίου	641	683				
		Περαίας	694	690				
	ΝΑΞΟΥ.	Νάξου	512	773	4936	3, 94	5721	3, 43
		Βίδλου	946	1078				
		Τραγαίας	900	941				
		Ἀπειρανθίας	373	378				
		Πάρου	644	570				
		Μαρπίσσης	713	1060				
		Ναούσης	373	436				
		Κορωνίδος	475	488				
	ΘΗΡΑΣ.	Θήρας	1288	1285	5592	3, 84	6010	3, 66
		Καλλίστης	1091	828				
		Ἐμπορίου	800	828				
		Οἴας	708	1184				
		Θηρασίας	151	161				
		Ίου	559	651				
		Ἀμοργῶ	793	778				
		Ἀνάξης	202	295				
	ΜΗΛΟΥ.	Μήλου	733	661	3090	3, 58	3106	3, 61
		Ἀδάμαντος	144	150				
		Κιμῶλου	305	305				
		Φολεγάνθρου	303	330				
		Σικίνου	208	220				
		Σίφνου	1397	1440				
Τὸ ὅλον		248,949	229,016	248,949				

ΜΙΝΑΣ
ΗΑΙΚΙΑΙ

Ν Ο Μ Ο Ι.	Μέχρι τοῦ 18 ἔτους			18 — 25			25 — 30		
	ἄνδρες.	γυναῖκες	Τὸ ὅλον.	ἄνδρες.	γυναῖκες	Τὸ ὅλον.	ἄνδρες.	γυναῖκες	Τὸ ὅλον.
ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ..	25851	23733	49584	8549	7878	16427	6789	5020	11809
ΕΥΒΟΙΑΣ.....	15822	15618	31440	4657	5396	10053	3940	3319	7529
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ ΚΑΙ ΦΩΚΙΔΟΣ	24226	22876	47102	5902	6427	12329	5192	4196	9388
ΑΚΑΡΝΑΝ. ΚΑΙ ΑΙΤΩΛΙΑΣ	26431	25556	51987	6146	6664	12810	5824	4753	10577
ΑΧΑΪΑΣ ΚΑΙ ΗΛΙΔΟΣ....	33133	30510	63643	7873	8506	16379	7297	6346	13643
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	28729	26889	55618	5903	6875	12778	5346	5067	10413
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	23252	22443	45695	5197	6312	11509	4604	4540	9144
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ.....	28762	26179	54941	7249	7534	14783	6354	5398	11752
ΑΡΓΟΛΙΔ. ΚΑΙ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	25357	25127	50484	5882	7450	13332	5440	5112	10552
ΚΥΚΛΑΔΩΝ	24946	25384	50330	5257	7183	12440	5441	5259	10700
Τὸ ὅλον.....	256509	244315	500824	62615	70225	132840	56227	49010	105237

ΑΡΙΘ. 9.

ΚΑΤΑ ΝΟΜΟΥΣ.

30—40			40—50			50—60			60—70			70 και επείκεινα.		
ἄνδρες	γυναῖκ.	Τὸ ὅλον.	ἄνδρες	γυναῖκ.	Τὸ ὅλον	ἄνδρ.	γυν.	Τὸ ὅλ.	ἄνδρες	γυναῖκ.	Τὸ ὅλον	ἄνδρ.	γυν.	Τὸ ὅλον
6851	5366	12217	5637	4621	10258	3798	3078	6876	2227	1675	3902	1125	990	2115
4321	3532	7856	3214	2895	6109	2394	2172	4566	1414	1105	2519	650	657	1307
5815	5593	11408	4697	4627	9324	3079	2805	5884	1614	1440	3054	908	802	1710
6701	6284	12985	5224	4435	9659	2771	2758	5529	1490	1479	2969	794	706	1500
9194	8350	17544	6793	6122	12915	4031	3698	7729	2092	2084	4176	981	921	1902
6348	6596	12944	4949	4756	9705	3386	3128	6514	1985	1795	3780	932	823	1755
5623	5598	11221	4217	4317	8534	2803	2947	5750	1520	1543	3063	672	743	1415
7182	5650	13832	5379	4727	10106	3294	3058	6352	1839	1560	3399	793	772	1565
6651	6315	12966	4932	4989	9921	3507	3374	6881	1972	1821	3793	945	1507	2002
7472	6926	14398	6025	5835	11860	4423	4297	8720	3028	2686	5714	1476	1408	2884
66161	61210	127371	51067	47324	98391	33486	31345	64801	19181	17188	36369	9276	8879	18155

ΝΟΜΟΙ ΚΑΙ ΕΠΑΡΧΙΑΙ.		Μέχρι τοῦ 18 ἔτους.			18—25			25—30		
		ἄνδρες.	γυναῖκες	Τὸ ὅλον	ἄνδρες.	γυναῖκες	Τὸ ὅλον	ἄνδρες.	γυναῖκες	Τὸ ὅλον.
ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ.	Ἀττικῆς	13606	12245	25851	4958	4149	9107	3779	2625	6404
	Αἰγίνης	1503	1341	2844	391	405	796	316	248	564
	Μεγαρίδος	2968	3015	5983	938	880	1818	661	537	1198
	Θηβῶν	4102	3917	8019	1209	1286	2495	1050	794	1844
	Λεβαδείας	3672	3215	6887	1053	1158	2211	983	816	1799
ΕΥΒΟΙΑΣ.	Χαλκίδος	5414	5306	10720	1584	1645	3229	1440	1147	2587
	Ξηροχωρίου	2238	2217	4455	651	805	1456	513	419	932
	Καρυστίας	6354	6223	12577	1805	2274	4079	1582	1310	2922
	Σκοπέλου	1816	1872	3688	617	672	1289	405	413	818
ΦΘΙΩΤΙΑΣ ΚΑΙ ΦΩΚΙΑΔΟΣ.	Φθιώτιδος	9244	8742	17986	2257	2342	4599	2213	1693	3906
	Παρνασσίδος	5935	5661	11596	1452	1688	3140	1069	907	1976
	Δωρίδος	4704	4351	9055	1029	1130	2159	887	802	1689
	Λοκρίδος	4343	4122	8465	1164	1267	2431	1023	794	1817
ΑΚΑΡΝΑΝ. ΚΑΙ ΑΙΤΩΛΙΑΣ.	Μεσολογγίου	4097	3867	7964	1241	1195	2436	1081	783	1864
	Βάλτου	3097	2793	5890	756	748	1504	772	640	1412
	Τριχωνίας	3122	3073	6195	777	788	1565	761	578	1339
	Εύρυταίας	6495	6531	13026	1166	1570	2736	1221	1100	2321
	Ναυπακτίας	5085	5031	10116	1022	1231	2253	1013	815	1828
	Βονιτίας καὶ Ξηρομέρου	4535	4261	8796	1184	1132	2316	976	837	1813
ΑΧΑΪΑΣ ΚΑΙ ΗΛΙΔΟΣ.	Πατρῶν	9619	8920	18539	2884	2564	5448	2416	1779	4195
	Αἰγιαλείας	2774	2579	5353	683	759	1442	569	530	1099
	Καλαβρύτων	9293	8862	18155	1674	2224	3898	1784	1712	3496
	Ἠλείας	11417	10149	21566	2632	2959	5591	2528	2325	4853
ΑΡΚΑΔΙΑΣ.	Μαντινείας	9621	8741	18362	1902	2191	4093	1909	1626	3535
	Κυνουρίας	5466	5434	10900	1096	1508	2604	864	967	1831

ΚΑΤ' ΕΠΑΡΧΙΑΣ.

30—40			40—50			50—60			60—70			70 και επίκειναι		
ἄνδρ.	γυν.	Τὸ ὅλ.	ἄνδρ.	γυναίκ.	Τὸ ὅλ.	ἄνδρες.	γυναίκ.	Τὸ ὅλ.	ἄνδ.ες.	γυναίκ.	Τὸ ὅλ.	ἄνδρες.	γυναίκ.	Τὸ ὅλ.
3932	2948	6880	3234	2405	5639	2220	1645	3865	1270	857	2127	655	623	1278
323	273	596	248	226	474	187	158	345	117	75	192	47	40	87
558	508	1066	557	530	1087	382	366	748	257	242	499	130	105	235
1001	829	1830	837	742	1579	532	438	970	286	242	528	149	127	276
1037	808	1845	761	718	1479	477	471	948	297	259	556	144	95	239
1736	1244	2980	1104	999	2103	791	636	1427	473	349	822	213	181	397
614	500	1114	481	420	901	280	256	536	151	132	283	66	50	116
1574	1337	2911	1205	1066	2271	968	880	1848	596	442	1038	291	282	573
400	451	851	424	410	834	355	400	755	194	182	376	80	111	221
2446	2065	4511	1867	1726	3593	1117	968	2085	543	435	978	301	229	530
1115	1388	2553	1208	1268	2476	856	846	1702	501	444	945	310	321	631
1140	1184	2324	796	852	1648	555	512	1067	309	302	611	147	136	283
1084	956	2040	826	781	1607	551	479	1030	261	259	520	150	116	266
1065	880	1946	941	732	1703	460	449	909	192	243	435	109	113	222
982	689	1671	570	438	1008	288	293	581	139	107	246	49	46	95
843	726	1569	613	514	1127	310	330	640	185	186	371	88	61	152
1409	1586	2995	1176	1110	2296	743	674	1417	474	476	950	302	266	568
1154	1246	2400	997	946	1943	588	580	1168	329	299	628	167	136	303
1247	1157	2404	927	655	1582	382	432	814	171	168	339	79	81	160
2982	2260	5242	2067	1722	3789	1229	963	2192	620	607	1227	311	258	569
804	805	1609	605	582	1187	357	392	749	187	215	402	83	91	174
2406	2532	4938	1936	1895	3831	1181	1231	2412	637	625	1262	281	285	566
3002	2753	5755	2185	1923	4108	1264	1112	2376	648	637	1285	306	287	593
1899	1954	2853	1541	1542	3053	1145	1083	2228	755	651	1406	325	268	593
1171	1304	2475	1038	1057	2095	763	735	1498	429	418	847	229	238	467

ΝΟΜΟΙ ΚΑΙ ΕΠΑΡΧΙΑΙ.		Μέχρι τοῦ 18 ἔτους			18—25			25—30		
		ἄνδρες.	γυναῖκες	Τὸ ὅλον	ἄνδρες.	γυναῖκες	Τὸ ὅλον	ἄνδρες.	γυναῖκ.	Τὸ ὅλον.
ΑΡΚΑΔΙΑΣ.	Γορτυνίας	9905	9118	19023	2157	2286	4443	1789	1765	3554
	Μεγαλοπόλεως	3737	3596	7333	748	890	1638	781	709	1493
ΛΑΚΩΝΙΑΣ.	Λακεδαιμόνος . .	10351	9750	20101	2380	6293	5073	1966	1867	3833
	Γυθείου	3131	3122	6253	698	993	1691	677	708	1385
	Ο.τύλου	5694	5716	11410	1099	1497	2596	1121	1236	2357
	Ἐπιδαύρου Λι- μῆρας.	4076	3855	7931	1020	1129	2149	840	729	1569
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ.	Καλαμῶν	5267	5166	10433	1327	1451	2778	1164	1016	2180
	Μεσσήνης	6486	5868	12354	1704	1644	3348	1451	1204	2655
	Πυλίας	4687	4299	8986	1163	1287	2450	1082	858	1940
	Τριφυλίας	6503	5650	12153	1783	1629	3412	1366	1179	2545
	Ὀλυμπίας	5819	5196	11015	1272	1523	2795	1291	1141	2432
ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ ΚΑΙ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ.	Ναυπλίας	3351	3088	6439	908	991	1899	807	607	1414
	Ἄργους	4814	4801	9615	1001	1387	2388	1007	874	1881
	Κορινθίας	8653	8280	16933	2015	2445	4460	1924	1836	3760
	Σπετζῶν	4380	4554	8934	1017	1311	2328	842	853	1695
	Ἰθράς	4159	4404	8563	941	1316	2257	860	942	1802
ΚΥΚΛΑΔΩΝ.	Σύρου	6265	6153	14418	1423	1879	3302	1425	1180	2605
	Κέας	1916	1821	3737	482	553	1035	350	431	781
	Ἄνδρου	4280	4129	8409	779	970	1749	774	745	1519
	Τήνου	2103	2256	4359	317	611	928	419	406	825
	Νάξου	4531	4239	8770	833	1200	2033	977	943	1920
	Θήρας	4373	4304	8677	981	1282	2263	1060	1072	2132
	Μήλου	2478	2482	4960	442	688	1130	436	482	918
Τὸ ὅλον		256509	244315	500824	62615	70225	132840	56227	49010	105237

ΚΑΤ' ΕΠΑΡΧΙΑΣ, (συνέχεια).

30—40			40—50			50—60			60—70			70 και επέκεινα		
άνδρες.	γυναίκ.	Τὸ ὅλον	άνδρες.	γυναίκ.	Τὸ ὅλον	άνδρες.	γυν.	Τὸ ὅλ.	άνδρες.	γυναίκ.	Τὸ ὅλον	άνδ.	γυν.	Τὸ ὅλον
2289	2429	4718	1812	1652	3464	1157	1017	2174	617	574	1191	310	263	573
989	909	1898	588	505	1093	321	293	614	184	152	336	68	54	122
2430	2255	4685	1809	1743	3552	1196	1106	2302	638	567	1205	288	315	603
794	802	1596	500	574	1074	316	385	701	161	153	314	51	56	107
1520	1696	3226	1237	1100	2637	894	1033	1927	479	603	1082	208	293	501
879	845	1724	671	600	1271	397	423	820	242	220	462	125	79	204
1334	1234	2568	1081	967	2048	674	661	1335	404	397	801	226	230	456
1681	1550	3231	1198	1061	2259	682	649	1331	411	290	701	162	172	334
1037	971	2008	799	961	1490	485	497	982	253	189	442	87	81	168
1623	1566	3189	1188	995	2183	755	604	1359	387	377	764	173	174	347
1507	1329	2836	1113	1013	2126	698	647	1345	384	307	691	145	115	260
905	730	1635	717	640	1357	520	414	934	281	258	539	149	131	280
1263	1175	2438	943	996	1939	697	593	1290	330	288	618	173	191	364
2379	2244	4623	1796	1615	3411	1177	1058	2235	624	538	1162	312	346	658
1053	1020	2073	709	779	1488	474	594	1068	311	326	667	139	187	326
1051	1146	2197	767	959	1726	639	715	1354	396	411	807	172	202	374
1903	1402	3305	1329	1228	2557	930	973	1903	686	636	1322	339	361	710
587	509	1096	488	404	892	370	323	693	244	257	501	146	138	284
1124	1056	2180	974	793	1767	711	656	1367	583	379	962	271	151	422
555	642	1197	597	653	1250	524	497	1021	353	333	686	195	257	452
1225	1174	2399	1035	951	1986	678	597	1275	384	339	723	143	111	254
1456	1468	2924	1083	1233	2316	801	828	1629	521	473	994	239	237	476
622	675	1297	519	573	1092	409	423	832	257	269	526	143	153	296
66161	61210	127371	51067	47324	98391	33486	31315	64801	19181	17188	36369	9276	8879	18155

Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι Κ Α Ι Δ Η Μ Ο Ι .		Μέχρι τοῦ 18 ἔτους			18 — 25			25 — 30		
		ἄνδρες	γυναῖκες	Τὸ ὅλον	ἄνδρες	γυναῖκες	Τὸ ὅλον	ἄνδρες	γυναῖκες	Τὸ ὅλον.
ΑΤΤΙΚΗΣ.	Ἀθηνῶν	8756	7810	16566	3651	2772	6423	2591	1781	4375
	Πειραιῶς	1487	1347	2834	355	398	753	385	251	636
	Μαραθῶνος	501	486	987	145	179	324	140	93	233
	Κρωπίας	859	812	1671	224	266	490	225	149	374
	Περαιῆς	450	361	811	150	143	293	115	102	217
	Λαυρίου	600	556	1156	143	135	278	131	97	231
	Φυλῆς	397	405	802	115	114	229	81	56	140
	Ἀχαρνῶν	556	468	1024	175	142	317	102	96	198
ΑΙΓΙΝΗΣ.	Ἀιγίνης	1415	1268	2683	366	386	752	301	240	544
	Ἀγκιστρίου	88	73	161	25	19	44	12	8	20
ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ.	Μεγάρων	837	920	1757	228	185	413	221	203	424
	Σαλαμίνος	790	702	1492	237	229	466	185	140	325
	Ἐλευσίνος	771	813	1584	182	186	368	153	126	279
	Βιθυλλίας	570	580	1150	291	280	571	102	68	170
ΘΗΒΩΝ.	Θηβαίων	1142	1148	2290	292	329	621	276	209	485
	Θεσπιῶν	800	743	1543	232	293	525	193	157	350
	Θίσβης	625	576	1201	199	222	421	189	143	332
	Πλαταιῶν	400	389	789	114	121	235	115	91	206
	Αὐλίδος	274	231	505	100	70	170	61	39	100
	Τα.άγρας	517	526	1043	193	162	355	131	102	233
	Ἀκραιρνίου	344	304	648	79	89	168	85	53	138
	Λεβαδείας	978	859	1837	296	329	625	289	199	488
ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ.	Ἀρ.αχῳβίς	466	440	906	204	195	399	132	107	239
	Πέτρας	685	624	1309	207	229	436	209	172	381
	Χαιρωνείας	470	373	843	141	122	263	111	96	207
	Ὀρχομενοῦ	417	340	757	56	93	149	95	126	221
	Δυστομίων	656	579	1235	149	190	339	147	116	263
	Χαλκιδέων	2450	2556	5006	720	809	1529	666	520	1186
ΧΑΛΚΙΔΟΣ.	Λαλαντιῶν	1188	1150	2338	350	345	695	338	250	588
	Κηφισοπηλίων	1083	915	2028	308	310	618	278	237	515
	Αἰγαιῶν	642	588	1230	189	158	347	139	132	271
	Νέων Ψαρῶν	51	67	118	17	23	40	19	8	27
	Ἰστιαίων	1721	1720	3441	483	611	1094	411	314	725
ΕΠΙΡΟΧΩΡΙΟΥ	Αἰδηψίων	514	497	1011	168	194	368	102	105	207
ΚΑΡΥΣΤΙΑΣ.—	Κυριαίων	1034	975	2009	295	332	627	208	178	386

ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΥΣ.

30—40			40—50			50—60			60—70			70 και επείκεινα.		
ἄνδρες.	γυναίκ.	Τὸ ὅλον	ἄνδρες.	γυναίκ.	Τὸ ὅλον	ἄνδρ.	γυν.	Τὸ ὅλον	ἄνδρες.	γυναίκ.	Τὸ ὅλον	ἄνδρες.	γυν.	Τὸ ὅλον
2677	1986	4663	2314	1680	3994	1528	1100	2628	874	552	1426	456	459	915
413	325	738	359	245	604	255	158	413	130	70	200	40	46	86
147	100	247	89	71	163	66	50	116	40	22	62	28	27	55
187	152	339	106	115	221	116	103	219	72	70	132	35	22	57
132	83	215	106	64	170	60	54	114	36	27	63	22	16	38
138	102	240	99	86	185	68	62	130	39	43	82	18	18	36
92	78	170	73	61	134	48	33	81	29	37	66	24	14	38
146	122	268	88	80	168	79	85	164	50	46	96	32	21	53
301	259	560	237	215	452	172	142	314	110	68	178	40	31	74
22	14	36	11	11	22	15	16	31	7	7	14	7	6	13
108	129	237	169	106	275	100	78	178	106	66	172	36	15	51
185	123	308	136	122	258	112	116	228	64	60	124	31	30	61
172	106	278	148	180	328	101	96	197	50	78	128	49	45	94
93	150	243	104	122	226	69	76	145	37	38	75	14	15	29
268	227	495	210	202	412	135	141	276	94	85	179	39	27	66
198	180	378	166	143	309	92	59	151	26	39	65	16	19	35
178	132	310	126	117	243	124	83	207	49	38	87	39	36	75
90	84	174	95	76	171	38	37	75	22	17	39	6	9	15
39	46	85	58	57	115	25	26	51	16	13	29	7	3	10
120	92	212	108	110	218	78	67	145	48	37	85	23	18	41
108	68	176	74	37	111	40	25	65	31	13	44	19	15	34
249	220	469	233	216	449	123	125	248	46	56	102	22	8	30
155	123	278	130	158	288	103	118	221	77	83	160	59	53	112
228	158	386	141	89	230	78	67	145	49	35	84	24	12	36
124	86	210	64	68	132	45	31	76	25	17	42	4	1	5
124	88	212	79	60	139	44	42	86	41	24	65	16	5	21
157	133	290	114	127	241	84	88	172	59	44	103	19	16	35
975	600	1575	561	499	1060	351	277	628	178	123	301	58	70	128
348	286	634	183	202	385	163	127	290	105	64	169	65	35	100
256	230	486	227	177	404	162	128	290	109	111	220	50	49	99
141	119	260	117	100	217	95	97	192	77	49	126	38	30	68
16	9	25	16	21	37	20	7	27	4	2	6	2	»	2
465	370	835	356	322	678	197	180	377	121	87	208	53	42	95
149	130	279	125	98	223	83	76	159	30	45	75	13	8	21
235	216	451	234	177	411	186	170	356	104	90	194	44	57	101

ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.		Μέχρι του 18 έτος			18—25			25—30		
		άνδρες.	γυναίκες	Τὸ ὅλον	άνδρες.	γυναίκες	Τὸ ὅλον	άνδρων.	γυναικ.	Τὸ ὅλον.
ΚΑΡΥΣΤΙΑΣ.	Κοτυλοίων . . .	729	719	1448	185	220	405	137	165	302
	Κονιστρίων . . .	470	477	947	120	217	337	157	104	261
	Αὐλώωνος	664	722	1386	234	242	476	158	163	321
	Δυσίων	671	662	1303	189	250	439	224	187	411
	Στυρῶν	479	452	931	162	239	401	151	105	256
	Καρυστίων	1767	1687	3454	409	562	971	404	326	730
ΣΚΟΠΕΛΟΥ.	Σκύρου	540	529	1069	211	212	423	143	112	255
	Σκοπέλου	925	929	1854	362	309	671	258	212	470
	Σκιάθου	568	580	1148	122	224	346	57	121	178
	Γλώσσης	259	298	557	114	115	229	64	65	129
	Άλονήσου	64	65	129	19	24	43	26	15	41
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ.	Λαμίας	1760	1640	3400	519	505	1024	495	304	799
	Ήπάτης	1147	1094	2241	218	246	464	258	195	453
	Φαλάρων	831	859	1690	249	239	488	210	157	367
	Άμκλιαπόλεως	184	159	343	67	49	116	31	40	71
	Κρεμ. Λαρίσσης	598	499	1097	175	179	354	177	118	295
	Πτελεατῶν	448	442	890	113	123	236	103	98	201
	Ήρακλειωτῶν	880	841	1721	191	224	415	201	167	368
	Μακρακώμης	1213	1181	2424	253	254	507	248	213	461
	Τυμφορητοῦ	793	787	1580	185	213	398	196	137	333
	Σπερχειάδος	1360	1240	2600	287	310	597	294	264	558
ΠΑΡΝΑΣΙΔΟΣ.	Άμφίσσης	1321	1275	2596	394	385	779	242	184	426
	Γαλαξειδίου	1321	1402	2723	241	418	659	203	186	389
	Κυτινίων	889	744	1633	146	176	322	176	163	339
	Παρνασίων	335	328	663	81	85	166	60	47	107
	Κρίσσης	594	545	1139	227	188	415	112	95	207
	Αντικύβρας	382	387	769	136	178	314	74	43	117
	Δωριέων	1093	980	2073	227	258	485	202	189	391
ΔΩΡΙΔΟΣ.	Αἰγιτίου	1235	1151	2386	320	243	563	278	209	487
	Κροκυλίου	1565	1488	3053	264	423	687	273	301	574
	Ποτιδανείας	1113	1002	2115	248	303	551	229	182	411
	Τολοφῶνος	791	710	1501	197	161	358	107	110	217
ΔΟΚΡΙΔΟΣ.	Άταλάντης	471	942	963	139	126	265	119	92	211
	Λαρυμνης	659	554	1213	153	189	342	191	130	321
	Νέας Πέλλης	128	151	279	29	36	65	26	28	54

ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΥΣ, (συνέχεια).

30—40			40—50			50—60			60—70			70 και επείκεινα		
άνδρες.	γυναίκ.	Τὸ ὅλον	άνδρες.	γυναίκ.	Τὸ ὅλον	άνδρ.	γυν.	Τὸ ὅλον	άνδρες.	γυναίκ.	Τὸ ὅλον	άνδρες.	γυν.	Τὸ ὅλον
176	128	304	139	123	262	89	83	172	51	40	91	22	23	45
121	88	209	79	91	170	83	84	167	66	51	117	34	36	70
146	153	299	120	103	223	115	109	224	94	70	164	36	37	73
188	169	357	121	106	227	108	103	211	68	59	127	49	47	96
98	105	203	110	102	212	74	51	125	29	19	48	13	10	23
431	343	774	275	253	528	234	196	430	134	80	214	78	60	138
179	135	314	127	111	238	79	84	163	50	33	83	15	12	27
225	232	457	263	244	507	217	239	456	138	126	264	56	103	159
94	140	234	98	112	210	75	117	192	35	39	74	12	26	38
67	62	129	50	45	95	46	36	82	19	14	33	7	10	17
14	17	31	13	9	22	17	8	25	2	3	5	5	2	7
594	349	943	319	321	640	210	182	392	85	60	145	33	33	66
274	271	545	232	214	446	122	109	231	90	75	165	74	65	139
203	167	370	184	170	354	124	104	228	55	37	92	31	24	55
59	46	105	46	45	91	39	39	78	12	11	23	8	10	18
165	138	303	118	93	211	78	50	128	25	19	44	12	8	20
107	111	218	95	99	194	53	46	99	17	17	34	12	11	23
276	242	518	218	137	355	90	98	188	51	42	93	9	8	17
261	236	497	223	203	426	138	110	248	61	46	107	26	17	43
185	190	375	152	174	326	90	88	178	52	47	99	28	20	48
322	315	637	280	270	550	173	142	315	95	81	176	68	33	101
264	292	556	272	258	530	208	217	425	151	145	296	105	110	215
217	262	579	256	315	571	218	214	432	121	101	222	60	69	129
188	203	391	162	163	325	91	90	181	46	37	83	28	29	57
66	79	145	78	73	151	49	40	89	30	29	59	26	23	49
83	111	194	136	168	304	110	92	202	51	30	81	18	27	45
69	96	165	98	100	198	70	59	129	22	20	42	11	9	20
258	245	503	206	191	397	110	131	244	80	82	162	62	54	116
265	347	612	235	182	417	123	119	242	65	58	123	23	19	42
435	390	825	244	341	585	219	225	444	137	165	302	86	88	174
281	277	558	177	172	349	108	81	189	70	55	125	22	17	39
159	170	329	140	157	297	105	87	192	37	24	61	16	12	28
109	112	221	94	91	185	60	56	116	35	34	79	22	13	35
167	135	302	124	98	222	67	79	146	32	35	67	19	15	34
43	60	103	37	40	77	28	18	46	6	2	8	2	»	2

ΗΛΙΚΙΑΙ

ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.		Μέχρι τοῦ 18 ἔτους			18—25			25—30		
		ἄνδρες.	γυναῖκες	Τὸ ὅλον	ἄνδρες.	γυναῖκες	Τὸ ὅλον	ἄνδρες.	γυναῖκες	Τὸ ὅλον.
ΑΟΚΡΙΔΟΣ.	Δαφνησίων	374	400	774	98	118	216	85	70	155
	Θρονίου	372	489	761	100	101	201	72	73	145
	Θερμοπυλῶν. . .	505	416	921	160	126	286	115	87	202
	Δρυμίας	578	750	1508	186	231	417	140	119	259
	Ἐλτείας	1076	970	2046	299	340	639	275	195	470
ΜΕΣΟΛΟΓ- ΓΙΟΥ.	Μεσολογγίου . .	1586	1613	3199	565	515	1080	459	290	749
	Ὠλενίας	584	550	1134	138	130	268	154	114	268
	Μακρυναίας . . .	1023	886	1909	292	257	549	213	187	400
	Αἰτωλικοῦ	904	818	1722	246	293	539	255	192	447
ΒΑΛΤΟΥ.	Ἀμβρακίας	916	863	1779	247	200	447	186	198	384
	Ἰδομένης	923	870	1793	223	214	437	290	203	493
	Θυάμου	803	654	1457	173	201	374	201	126	327
	Στράτου	455	406	861	113	133	246	95	113	208
ΤΡΙΧΩΝΙΑΣ.	Ἀγρινίου	1246	1219	2465	328	346	674	318	264	582
	Θέρου	654	642	1296	138	134	272	169	112	281
	Παμφίας	855	832	1687	232	217	449	197	134	331
	Ἀμβρακίας	367	380	747	79	91	170	77	68	145
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	Καρπενησίων . .	1325	1508	2833	199	402	601	217	240	457
	Ἀγραιῶν	1123	1100	2223	183	259	442	216	177	393
	Κτημενίων	1103	1041	2144	139	267	406	226	178	404
	Παρακαμπυλίων	696	603	1299	200	190	390	141	129	270
	Ἀπεραντίων . . .	896	859	1755	183	148	331	178	130	308
	Ἀρακυνθίων . . .	705	692	1397	115	165	280	128	120	248
	Καλλιδρομητῶν	647	728	1375	147	139	286	115	126	241
ΝΑΥΠΑΚ- ΤΙΑΣ.	Ναυπάκτου	892	945	1837	252	283	535	236	155	391
	Προσχίου	2131	2061	4192	376	465	841	369	310	679
	Ἀποδοτίας	2062	2025	4087	394	483	877	408	350	758
ΒΟΝΙΤΖΗΣ ΚΑΙ ΞΗΡΟΜΕΡΟΥ.	Ἀνακτοριῶν . . .	1417	1318	2735	395	353	748	278	223	511
	Ἀσταχοῦ	929	856	1785	224	221	445	201	187	388
	Οἰνιάδος	408	386	794	125	141	266	94	87	181
	Σολίου	455	422	877	140	124	264	91	104	195
ΠΑΤΡΩΝ.	Ἐχίνου	1326	1279	2605	300	293	593	312	226	538
	Πατρῶων	5224	4851	10075	1746	1511	3257	1524	974	2498
	Τριταίων	938	816	1754	340	262	602	139	186	352
	Δύμης	1267	1198	2465	451	330	681	335	267	602

ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΥΣ, (συνέχεια).

30-40			40-50			50-60			60-70			70 και επείκεινα.		
άνδρες.	γυναίκ.	Τὸ ὅλον	άνδρες.	γυναίκ.	Τὸ ὅλον	άνδρ.	γυν.	Τὸ ὅλον	άνδρες.	γυναίκ.	Τὸ ὅλον	άνδρες.	γυν.	Τὸ ὅλον
99	66	165	81	77	158	47	41	88	33	29	62	14	6	20
108	81	189	74	64	138	33	34	67	18	11	29	6	8	14
125	100	225	86	80	166	56	40	96	22	26	48	11	12	26
173	180	353	138	167	305	118	120	238	60	61	121	40	31	71
260	222	482	192	164	356	142	91	233	55	61	116	33	31	64
398	322	720	382	335	717	190	190	380	92	112	204	42	38	80
141	135	276	132	104	236	56	58	114	23	26	49	12	14	26
228	208	436	181	141	322	84	74	158	23	35	58	18	11	29
299	215	514	246	182	428	130	127	257	54	70	124	37	50	87
284	191	475	128	87	215	52	78	130	22	15	37	5	4	9
310	194	504	190	156	346	101	110	211	54	36	90	18	8	26
265	214	479	162	131	293	94	71	165	41	40	81	19	26	45
123	90	213	90	64	154	41	34	75	22	16	38	7	8	15
383	302	685	295	233	528	131	135	266	51	77	128	26	25	51
189	161	350	122	131	253	80	67	147	63	46	109	34	21	55
184	185	369	142	101	243	65	83	148	46	45	91	6	9	15
87	78	165	54	49	103	34	45	79	25	18	43	22	9	31
254	324	578	211	272	483	178	170	348	101	153	254	60	73	133
287	298	585	221	173	394	132	126	258	104	92	196	87	74	161
260	270	530	213	208	421	117	107	224	76	50	126	45	26	71
139	159	298	149	127	276	79	77	156	43	46	89	32	25	57
205	214	419	152	142	294	87	61	148	56	25	81	23	12	35
124	150	274	117	93	210	73	63	136	52	62	114	25	19	44
140	171	311	113	105	218	77	70	147	42	48	90	30	37	67
190	224	414	192	175	367	111	100	211	40	52	92	23	15	38
478	516	1024	451	412	863	242	250	492	161	141	302	60	55	115
486	476	962	354	359	713	235	230	465	128	106	234	84	66	150
391	328	719	299	250	549	133	147	280	60	67	127	33	28	61
242	251	493	200	142	342	93	67	160	29	28	57	19	21	40
130	122	252	107	65	172	30	41	71	12	10	22	3	6	9
135	127	262	101	77	178	36	42	78	26	13	39	9	10	19
349	329	678	220	121	341	90	135	225	44	50	94	15	16	31
1744	1200	2944	1096	839	1935	598	526	1124	322	324	646	148	135	283
314	271	585	268	193	461	142	119	261	97	66	163	45	28	73
374	335	709	216	202	418	131	123	254	58	58	116	22	18	40

Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι Κ Α Ι Δ Η Μ Ο Ι .		Μέχρι τοῦ 18 ἔτους			18—25			25—30		
		ἄνδρες	γυναῖκ.	Τὸ ὅλον.	ἄνδρες.	γυναῖκες	Τὸ ὅλον.	ἄνδρες.	γυναῖκ.	Τὸ ὅλον.
ΠΑΤΡΩΝ.	Ἑρ. νναίων	660	638	1298	160	148	308	117	146	263
	Φαρῶν	1560	1417	2977	287	313	600	301	206	507
ΑἰΓΙΑΛΕΙΑΣ.	Αἰγιαίων	1954	1753	3707	491	521	1012	399	373	772
	Βουραίων	347	362	709	89	92	181	54	64	118
	Αἰγειρατῶν . .	473	464	937	103	146	249	116	93	209
ΚΑΛΑΒΡΥ- ΤΩΝ.	Καλαβρύτων . .	1731	1641	3372	321	410	731	309	303	612
	Ἀροανείας	1198	1147	2345	230	260	490	214	216	430
	Ψωφίδος	794	765	1559	136	221	357	170	156	326
	Κραβίδος	434	478	912	43	118	161	104	90	194
	Κλειτορίας . . .	1748	1599	3347	286	386	672	337	325	662
	Κερπινῆς	1294	1207	2501	249	311	560	219	218	437
	Λαπαθῶν	1180	1103	2283	222	268	490	234	199	433
	Φελλόνης	607	598	1205	157	198	355	168	148	316
	Νωνάκριδος . .	307	324	631	30	52	82	29	57	86
ΗΑΕΙΑΣ.	Λετρίνων	2767	2502	5269	736	773	1509	608	649	1257
	Λαμπείων	1686	1488	3174	324	397	721	339	261	600
	Ὀλυμπίων . . .	1704	1532	3236	343	419	762	364	351	715
	Ὠλένης	781	630	1411	145	158	303	158	155	313
	Βουπρασιῶν . .	808	705	1513	212	246	458	179	156	335
	Μυρτσουντίων . .	1464	1277	2741	367	388	755	377	293	670
	Πηγεσιῶν	1108	901	2009	204	247	451	221	209	430
	Ἡλίδος	1099	1114	2213	301	331	632	282	251	533
	Τριπόλεως	2857	2316	5173	564	516	1080	546	502	1048
ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ	Φαλλάνθου	413	441	854	78	76	154	62	40	102
	Κορυθίου	831	889	1720	192	222	414	184	126	310
	Ὁρχομενοῦ	995	857	1852	148	209	357	193	203	396
	Καλτεζῶν	984	961	1945	203	290	493	241	231	472
	Μαντινείας . . .	1131	1096	2227	226	219	445	172	149	321
	Νάσσωνος	380	345	725	78	91	169	75	62	137
	Τεγέας	1336	1180	2516	264	361	625	280	201	481
	Βαλτετζίου	694	656	1350	149	207	356	156	112	268
	Θυρέας	539	537	1076	98	147	245	95	122	217
ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ.	Βρασιῶν	565	555	1120	104	196	300	124	119	243
	Δολιανῶν	265	288	553	63	121	184	57	57	114
	Τανίας	996	977	1973	281	268	549	169	129	298

ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΥΣ (συνέχεια).

30—40			40—50			50—60			60—70			70 και επείκεινα.		
άνδρες.	γυναίκ.	Τὸ ὅλον	άνδρες.	γυναίκ.	Τὸ ὅλον	άνδρ.	γυν.	Τὸ ὅλον	άνδρες.	γυναίκ.	Τὸ ὅλον	άνδρες.	γυν.	Τὸ ὅλον
201	165	366	105	100	205	71	42	113	35	35	70	15	12	27
349	289	638	352	388	740	287	153	440	108	124	232	81	65	146
579	576	1155	439	374	813	240	278	518	130	126	256	63	65	128
95	92	187	82	91	173	44	49	93	30	46	76	6	11	17
130	137	267	84	117	201	73	65	138	27	48	70	14	15	29
491	453	944	361	376	737	213	204	417	106	114	250	53	58	111
331	371	702	303	248	551	127	188	315	119	106	225	45	55	100
177	207	384	210	202	412	126	127	253	58	64	122	13	21	34
83	126	209	103	100	203	91	76	167	41	25	66	43	18	61
437	463	900	329	276	605	153	162	315	86	74	160	24	36	60
358	344	702	248	254	502	223	182	405	94	81	175	55	39	94
282	289	571	237	226	463	47	140	287	81	55	136	27	24	51
194	199	393	98	148	246	79	111	190	38	54	92	12	19	31
53	80	133	47	65	112	22	41	63	14	22	36	9	15	24
681	613	1294	447	438	885	215	226	441	130	155	285	41	74	125
401	420	824	320	249	569	183	164	347	114	103	217	74	67	141
364	350	714	319	302	621	188	146	334	77	60	137	31	20	51
229	209	438	170	156	326	123	97	220	75	71	146	46	47	93
212	188	400	165	111	276	68	59	127	17	21	38	9	3	12
403	375	778	308	247	555	175	167	342	60	49	109	20	18	38
381	336	717	205	193	398	144	107	251	78	74	152	44	34	78
328	262	590	251	227	478	168	146	314	97	104	201	41	24	65
422	540	962	421	388	809	294	249	543	205	192	397	66	73	139
92	117	209	65	62	127	48	37	85	39	38	77	16	18	34
151	154	305	133	181	314	134	149	283	94	80	174	35	27	62
248	188	436	125	123	249	109	103	212	54	36	90	21	5	26
221	202	423	164	182	346	137	132	269	93	68	161	26	23	49
213	229	442	212	210	422	148	144	292	91	92	183	29	29	58
92	93	185	53	44	97	38	38	76	16	19	35	9	13	22
263	248	511	227	277	504	184	178	362	126	110	236	115	78	193
197	183	380	110	75	185	53	53	106	37	16	53	8	2	10
136	157	293	97	90	187	69	68	137	25	18	43	5	»	5
153	146	299	140	113	253	90	103	193	38	30	68	20	15	35
50	64	114	61	44	105	57	53	110	39	43	82	32	42	74
204	225	429	177	197	374	95	130	225	76	81	157	21	45	66

ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.		Μέχρι τοῦ 18 ἔτους			18—25			25—30		
		ἄνδρες.	γυναῖκες	Τὸ ὅλον	ἄνδρες.	γυναῖκες	Τὸ ὅλον	ἄνδρες.	γυναῖκ.	Τὸ ὅλον.
ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ.	Πάρωνος	885	864	1749	221	219	140	152	119	271
	Βερβαίνων	164	160	324	28	32	60	28	43	71
	Γλυπίας	217	195	412	19	47	66	16	51	67
	Λιμναίου	1117	1250	2367	167	317	484	103	225	328
	Σελληνοῦντος . .	718	608	1326	115	161	276	120	102	222
ΓΟΡΤΥΝΙΑΣ	Θεισώας	1246	1175	2421	170	241	411	160	188	348
	Τρικολώνων . .	1055	919	1974	314	238	552	198	155	353
	Γόρτυνος	1022	907	1929	297	244	541	271	223	494
	Τευθίδος	1097	989	2086	166	241	407	146	202	348
	Κλειτόρος	994	845	1839	222	228	450	175	129	304
	Τροπαίων	977	971	1948	208	209	417	165	117	312
	Ἡραίας	1130	966	2096	255	274	529	266	237	539
	Νυμφασίας	407	350	757	82	111	193	57	69	126
	Ἐλευσίνος	1295	1243	2538	300	335	635	221	246	467
	Μυλάοντος	236	298	534	43	63	106	41	45	86
	Θαλούσης	446	455	901	100	102	202	89	88	177
ΜΕΓΑΛΟΠΟ- ΛΕΩΣ.	Μεγαλοπόλεως	869	881	1750	191	211	402	154	170	324
	Φαλασσίας . . .	1496	1348	2844	287	298	585	274	255	529
	Λυκοσούρας . . .	1372	1367	2739	270	381	651	356	284	640
ΛΑΚΕΔΑΙΜΟ- ΛΟΣ.	Σπάρτης	2207	2150	4357	615	612	1227	410	361	771
	Κροκεῶν	670	604	1274	187	186	373	110	118	228
	Οἰνοῦντος	1194	1198	2392	214	255	469	243	191	434
	Θεραπνῶν	1316	1174	2490	262	325	587	220	224	444
	Βυσσῶν	330	310	640	68	90	158	63	81	144
	Σελλασίας	601	522	1123	141	132	273	120	105	225
	Πελλάνης	850	771	1621	158	186	344	140	180	320
	Τρινάσου	392	356	748	88	118	206	77	64	141
	Καστορίου	590	600	1190	138	146	284	123	143	266
	Μελιτίνης	593	591	1184	98	135	233	91	105	196
	Φελλίας	380	385	765	128	140	268	97	86	183
	Γερόθρων	414	363	777	92	113	205	114	65	179
	Φάριδος	814	726	1540	191	255	446	158	144	302
ΓΥΘΕΙΟΥ.	Γυθείου	718	725	1443	150	184	334	123	123	246
	Μαλευρίου	983	984	1967	214	310	524	203	250	453
	Καρυπόλεως . . .	532	534	1066	106	210	306	139	126	265

ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΥΣ, (συνέχεια).

30—40			40—50			50—60			60—70			70 και επείκεινα		
άνδρες.	γυναίκ.	Τὸ ὅλον	άνδρες.	γυναίκ.	Τὸ ὅλον	άνδρ.	γυν.	Τὸ ὅλον	άνδρες.	γυναίκ.	Τὸ ὅλον	άνδρες.	γυν.	Τὸ ὅλον
166	162	328	150	151	301	118	107	225	57	68	125	45	38	83
34	41	75	34	24	58	18	22	40	7	4	11	4	2	6
47	71	118	38	33	71	28	24	52	20	33	53	7	15	22
229	265	494	223	277	500	186	160	346	108	101	209	71	51	122
152	173	325	118	128	246	102	68	170	59	40	99	24	30	54
298	297	595	224	240	464	193	162	355	122	115	237	57	41	98
218	262	480	207	170	377	182	100	282	69	78	147	59	54	113
226	215	471	221	160	381	98	96	194	41	42	83	33	17	50
195	292	487	145	196	341	87	145	232	52	64	116	10	9	19
249	256	505	199	187	386	106	110	216	76	77	153	42	65	107
278	267	545	180	130	310	89	66	155	48	44	92	18	20	38
324	242	566	184	166	350	109	98	207	53	31	84	15	5	20
93	92	185	61	66	127	46	46	92	41	52	93	18	18	36
254	299	553	257	211	468	159	126	285	73	41	114	26	11	37
51	76	127	59	50	109	37	46	83	32	19	51	22	18	40
103	101	204	75	76	151	51	22	73	10	11	21	10	5	15
256	256	512	176	109	285	78	48	126	46	37	83	4	3	7
348	312	660	186	182	368	120	126	246	81	74	155	37	39	76
385	341	726	226	214	440	123	119	242	57	41	98	27	12	39
552	478	1030	425	341	766	223	201	424	126	86	212	36	29	65
117	123	240	110	140	250	72	81	153	42	34	76	10	19	29
246	272	518	229	194	423	199	160	359	112	100	212	52	69	121
317	310	627	225	215	440	138	105	243	53	28	81	14	10	24
84	64	148	42	44	86	31	32	63	9	20	29	8	13	21
111	113	224	92	106	198	76	65	141	43	30	73	22	21	43
206	198	404	161	133	294	99	112	211	64	74	138	36	40	76
84	71	155	59	65	124	33	27	60	17	13	30	7	9	16
155	142	297	109	114	223	60	63	123	25	28	53	24	10	34
131	118	249	93	107	200	94	95	189	54	55	109	37	31	68
107	80	187	59	70	129	44	46	90	28	23	51	15	13	28
100	93	193	64	79	143	51	53	104	28	35	63	18	35	53
220	193	413	141	135	276	76	66	142	37	41	78	9	16	25
174	178	352	130	115	245	68	87	155	37	41	78	10	14	24
247	237	484	147	180	327	95	88	183	50	47	97	15	25	40
131	142	273	61	85	146	44	50	94	19	16	35	4	3	7

ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.		Μέχρι τοῦ 18 ἔτους			18 — 25			25 — 30		
		ἄνδρες	γυναῖκες	Τὸ ὅλον	ἄνδρες	γυναῖκες	Τὸ ὅλον	ἄνδρες	γυναῖκ.	Τὸ ὅλον.
ΓΥΘΕΙΟΥ.	{ Κολοκυνθίου . . .	521	468	992	113	170	283	87	108	195
	{ Λαγιάς	374	411	785	115	129	244	125	181	226
ΟΥΓΥΑΟΥ.	Αἰτίας	992	1158	2150	142	216	358	222	207	429
	{ Καρδινύλης . .	779	803	1582	154	161	315	117	134	251
	{ Λεύκτρου	1336	1389	2725	202	380	582	207	307	514
	{ Μέσσης	1070	1000	2070	270	314	584	257	240	497
	{ Οἰτύλου	1517	1366	2883	331	426	757	318	348	666
ΕΠΙΔΑΥΤΟΥ ΑΙΜΙΝΑΣ.	{ Μονεμβασίας . .	800	759	1559	190	250	440	156	169	325
	{ Βοιῶν	806	843	1694	245	245	499	168	151	319
	{ Ζίραχος	674	637	1311	154	180	334	148	110	258
	{ Ἐλούς	764	630	1394	211	183	394	151	145	296
	{ Ἀσωποῦ	1032	986	2018	211	271	482	217	154	371
ΚΑΛΑΜΩΝ.	{ Κελαιμῶν	1862	1726	3588	501	485	986	446	363	809
	{ Θεοφίας	1006	993	1999	267	251	518	219	212	431
	{ Ἄριος	807	783	1590	203	238	441	208	137	345
	{ Ἀμφείας	796	766	1562	203	230	433	168	136	304
	{ Ἀλαγωνίης . . .	796	898	1694	153	247	400	123	168	291
ΜΕΣΣΗΝΙΗΣ.	{ Παμίσου	1339	1246	2585	406	379	785	282	232	514
	{ Εὔχης	1014	918	1962	280	288	568	201	116	317
	{ Ἀριστομένους . .	823	732	1555	214	180	394	165	128	293
	{ Οἰχαλίας	1245	1216	2461	231	270	501	231	269	500
	{ Ἰθώμης	917	813	1730	254	224	478	252	184	436
	{ Ἀνδανίας	1118	943	2061	319	303	622	320	275	595
ΠΥΛΙΑΣ.	{ Πυλίων	833	815	1648	234	231	465	243	164	407
	{ Κορινθίων	1263	1116	2379	271	282	553	247	212	459
	{ Κορωναίων	786	698	1484	186	222	408	169	142	311
	{ Μεθώνης	713	634	1347	177	231	408	199	133	332
	{ Βουρξάσου	1092	1034	2128	295	321	616	224	207	431
ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ.	{ Κυπαρισσίας . . .	1100	950	2050	254	266	520	225	183	408
	{ Ἐράνης	1125	1081	2206	356	287	646	227	171	398
	{ Φλεσιάδος	724	629	1353	176	182	358	129	128	257
	{ Δωροῦ	997	823	1820	248	223	471	165	162	327
	{ Αἰλάνος	718	621	1339	180	170	350	185	187	372
	{ Τραπεζίας	1130	967	2097	356	326	682	263	200	463
	{ Πλαταιμώδους . .	709	579	1288	210	175	385	172	148	320

ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΥΣ, (συνέχεια).

30—40			40—50			50—60			60—70			70 και ἐπείκεινα		
ἄνδρες.	γυναῖκ.	Τὸ ὅλον	ἄνδρες.	γυναῖκ.	Τὸ ὅλον	ἄνδρ.	γυν.	Τὸ ὅλον	ἄνδρες.	γυναῖκ.	Τὸ ὅλον	ἄνδρες.	γυν.	Τὸ ὅλον
123	110	263	80	94	174	61	97	158	20	22	42	15	13	28
119	105	224	82	100	182	48	63	111	35	27	62	7	1	8
277	264	511	262	292	554	169	172	341	124	167	291	52	111	166
184	209	393	173	195	368	126	135	261	35	35	70	18	9	27
351	452	806	253	329	582	217	281	498	105	123	228	39	42	81
306	334	640	225	196	421	139	168	307	76	92	168	23	44	67
399	437	836	324	388	712	243	277	520	139	186	325	76	84	160
193	149	342	134	118	252	75	69	144	53	52	105	22	18	40
175	162	337	148	143	291	88	95	183	53	42	95	30	15	45
127	140	267	103	83	186	84	68	152	33	23	56	23	6	29
175	167	342	129	122	251	59	86	145	36	34	70	13	19	32
209	227	436	157	134	291	91	105	196	67	69	136	37	21	58
522	434	956	457	375	832	270	268	538	146	172	318	93	101	194
237	217	454	177	195	372	141	108	249	76	50	126	31	35	69
182	181	363	134	96	230	63	77	140	34	33	67	9	13	22
206	208	414	146	132	278	81	88	169	51	55	106	26	29	55
187	194	381	167	169	336	119	120	239	97	87	184	61	52	116
341	330	671	210	211	451	176	213	389	138	106	244	68	74	142
189	202	391	169	149	318	80	87	167	38	32	70	18	30	48
213	196	409	132	130	262	78	71	149	32	18	50	12	7	22
360	311	671	227	220	447	124	120	244	90	58	148	35	41	76
266	240	506	184	145	329	82	59	141	40	38	78	16	20	36
312	271	583	216	206	452	142	99	241	73	38	111	10	»	10
241	200	441	185	131	316	110	97	207	44	39	83	13	14	27
264	217	481	187	185	372	133	143	276	82	56	138	29	23	52
153	163	216	129	119	248	61	72	133	34	29	63	11	13	24
127	140	267	113	114	227	81	71	152	45	31	76	15	13	28
252	251	503	185	142	327	100	114	214	48	34	82	19	18	37
275	270	515	177	150	327	117	127	244	76	74	150	43	33	76
254	243	497	210	208	448	179	152	331	84	95	179	54	69	123
162	130	292	125	97	222	25	36	91	19	32	51	3	7	10
275	287	562	149	124	273	78	62	140	69	59	128	14	7	21
218	205	423	168	144	312	77	76	153	28	29	57	11	13	24
305	293	598	206	147	353	124	83	207	66	45	111	38	32	70
134	138	272	123	125	218	125	68	193	45	43	88	10	13	23

ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.		Μέχρι τοῦ 18 ἔτους			18—25			25—30		
		ἄνδρες.	γυναῖκες	Τὸ ὅλον	ἄνδρες.	γυναῖκες	Τὸ ὅλον	ἄνδρες.	γυναῖκ.	Τὸ ὅλον.
ΟΛΥΜΠΙΑΣ.	Ἀνδριτζαίνης ..	1651	1578	3232	323	491	814	444	357	801
	Ἀλιφεΐρας	752	722	1474	187	204	391	126	138	264
	Σκυλοῦντος ..	889	739	1628	220	200	420	151	160	311
	Βώλακος	616	532	1148	134	159	293	127	81	208
	Ἀρήνης	783	732	1515	139	203	342	226	206	432
	Φυγαλίας	1125	893	2018	269	266	535	217	199	416
ΝΑΥΠΑΛΙΑΣ.	Ναυπλίων	1949	1779	3728	536	582	1118	496	364	860
	Μετρίδας	657	635	1292	181	220	401	150	114	264
	Μινώας	209	189	398	63	57	120	43	38	81
	Ἐπιδαυρίων ..	536	485	1021	128	132	260	118	91	209
ΑΡΓΟΥΣ.	Ἀργείων	2384	2641	5025	428	685	1113	434	361	795
	Ἀλέας	553	494	1047	90	147	237	151	125	276
	Λυρκείας	521	480	1001	130	129	259	120	120	240
	Ἰναχίας	451	353	804	133	131	264	100	79	179
	Ἰσιῶν	464	423	887	118	154	272	100	101	201
	Μυκηνῶν	441	410	851	102	141	243	102	88	190
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ.	Κορίνθου	1021	957	1978	258	273	531	197	214	411
	Σικυῶας	918	901	1822	196	268	464	220	219	439
	Συμφυγίας ..	819	682	1501	131	156	287	145	164	309
	Νεμέας	737	730	1467	197	198	395	178	188	366
	Πελλήνης	579	563	1142	183	192	375	122	119	241
	Περαιχώρας ..	493	483	976	140	200	340	108	99	207
	Σιλυγείας	570	537	1107	144	181	325	107	105	212
	Φενεοῦ	662	649	1311	120	175	295	161	133	294
	Ζαχρόλης	1059	1048	2107	256	326	582	260	190	450
	Κλεωνῶν	596	608	1204	182	176	358	171	148	319
	Τρικάλων	1199	1119	2318	208	300	508	255	257	512
	Σπετζῶν	2050	2477	4527	336	707	1043	359	358	717
ΣΠΕΤΖΩΝ ΚΑΙ ΕΡΜΙΟΝΙΔΟΣ.	Κρανιδίου	1680	1523	3203	517	444	961	357	363	720
	Ἐρμιόνης	650	554	1204	164	160	324	126	132	258
ΥΔΡΑΣ ΚΑΙ ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ.	Ἵδρας	1870	2127	3997	325	747	1072	254	443	697
	Τροιζήνης	1672	1623	3295	458	403	861	422	352	774
	Μεθώνων	378	441	819	93	122	215	113	77	190
	Δρυόπτης	240	212	452	65	44	109	71	70	141
ΣΥΡΟΥ.	Ἐρμούπολεως ..	3288	4088	7376	981	1297	2278	970	751	1721
	Σύρου	1043	976	2019	272	297	569	262	219	481

ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΥΣ, (συνέχεια).

30—40			40—50			50—60			60—70			70 και επείκεινα.		
άνδρες.	γυναίκ.	Τὸ ὅλον	άνδρες.	γυναίκ.	Τὸ ὅλον	άνδρ.	γυν.	Τὸ ὅλον	άνδρες.	γυναίκ.	Τὸ ὅλον	άνδρες.	γυν.	Τὸ ὅλον
454	390	844	323	286	609	202	182	384	148	101	249	58	36	94
231	159	390	146	107	253	63	82	145	52	35	87	11	8	19
204	194	398	152	162	314	97	103	200	49	60	109	24	27	51
150	140	290	135	148	283	85	98	183	35	39	74	10	9	19
195	162	357	153	124	277	121	98	219	31	39	70	27	31	58
273	284	557	204	186	390	130	84	214	69	33	102	15	4	19
580	441	1021	474	420	894	334	254	588	189	164	353	108	89	197
135	125	260	110	102	212	76	77	153	42	46	88	9	9	18
45	34	79	36	27	63	23	18	41	7	3	10	4	4	8
145	130	275	97	91	188	87	65	152	43	45	88	28	29	57
582	610	1192	475	580	1055	397	338	735	171	171	342	77	118	195
162	155	317	125	92	217	73	55	128	28	24	52	26	16	42
157	134	291	106	93	199	59	49	108	37	25	62	20	13	33
108	81	189	87	90	177	49	45	94	29	26	55	23	20	43
120	86	206	72	63	135	55	60	115	37	22	59	18	12	30
134	109	243	78	78	156	64	46	110	28	20	48	9	12	21
226	239	465	191	176	367	123	86	209	62	57	119	26	21	47
325	245	570	174	158	332	117	76	193	49	42	91	23	25	48
288	208	496	178	164	342	105	97	202	69	77	146	67	59	126
198	148	346	144	119	263	94	56	150	33	16	49	11	9	20
149	143	292	146	124	270	91	88	179	46	46	92	22	15	37
126	119	245	104	90	194	108	94	202	46	51	97	19	22	41
161	175	336	101	87	188	63	94	157	47	56	103	23	28	51
156	182	338	161	169	330	71	82	153	37	20	57	11	16	27
245	264	509	171	194	365	124	128	252	71	48	119	27	30	57
145	130	275	116	102	218	81	75	156	45	21	66	31	38	69
360	391	751	313	232	545	200	182	382	119	104	223	52	83	135
436	535	971	272	390	662	207	284	491	146	146	292	52	88	140
436	382	818	331	284	615	202	223	425	151	137	288	67	78	145
181	103	284	106	105	211	65	87	152	44	43	87	20	21	41
397	656	1053	315	540	855	277	419	696	179	233	412	107	146	253
478	365	843	341	319	660	277	211	488	171	75	246	44	32	76
99	85	184	63	72	135	55	57	112	31	41	72	12	19	31
77	40	117	48	28	76	30	28	58	15	12	27	9	5	14
1329	869	2198	939	822	1761	642	627	1269	480	433	913	222	201	423
281	246	527	225	207	432	148	161	309	84	78	162	36	32	68

ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΛΗΜΟΙ.	Μέχρι του 18 έτους			18—25			25—30		
	άνδρες	γυναίκες	Τὸ ὅλον	άνδρες	γυναίκες	Τὸ ὅλον	άνδρες	γυναίκες	Τὸ ὅλον
ΣΥΡΟΥ. — Μυκόνου	934	1089	2023	170	285	455	193	210	403
ΚΕΑΣ.	Κέας	827	758	1585	176	167	343	145	167
	Κύθνου	305	325	630	62	127	192	38	62
	Δρυοπίδος	262	259	521	92	100	192	60	75
	Σερίφου	522	479	1001	149	159	308	107	127
ΑΝΔΡΟΥ.	Ἄνδρου	1731	1749	3480	301	397	701	300	304
	Κυρθίου	1179	1100	2279	114	232	346	195	183
	Γαυρίου	1370	1280	2650	361	341	702	279	258
ΤΗΝΟΥ.	Τήνου	906	1001	1907	133	242	375	140	164
	Πανόρμου	304	342	646	58	150	208	91	129
	Σωσθενίου	390	436	826	56	106	162	79	57
	Περαίας	503	477	980	70	113	183	109	56
ΝΑΞΟΥ.	Νάξου	413	396	809	113	164	277	65	85
	Βίβλου	810	755	1565	185	207	392	194	160
	Τραγαίας	906	812	1718	133	216	349	185	195
	Ἀπειρανθίας . . .	391	382	773	52	84	136	65	67
	Πάρου	549	518	1067	87	142	229	165	130
	Μαρπίσης	629	613	1242	123	198	321	134	134
	Ναούσης	371	329	700	63	92	155	61	76
	Κορωνίδος	462	434	896	77	97	174	108	96
ΘΗΡΑΣ.	Θήρας	950	1003	1953	214	312	526	292	238
	Καλλίστης	785	803	1588	223	262	485	196	235
	Εμπορείου	607	606	1213	89	155	244	173	188
	Οίας	495	477	972	161	128	289	114	104
	Θηρασίας	139	132	271	33	36	69	32	27
	Ίου	581	520	1101	115	158	273	119	107
	Ἀμοργού	668	640	1308	122	186	308	114	143
	Ἀνάργης	148	123	271	24	45	69	20	30
	Μήλου	754	714	1468	149	190	339	145	149
ΜΗΛΟΥ.	Ἀδάμαντος	133	121	254	35	38	73	27	23
	Κιμώλου	295	314	609	61	80	141	69	51
	Φολεγάνδρου . . .	200	197	397	14	36	50	41	30
	Σικίνου	202	213	415	64	72	136	36	35
	Σίφνου	894	923	1817	119	272	391	118	194
Τὸ ὅλον	256509	244315	500824	62615	70225	132840	56227	49010	105237

ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΥΣ (συνέχεια).

30—40			40—50			50—60			60—70			70 και επέκεινα		
ἄνδρες.	γυναῖκ.	Τὸ ὅλον	ἄνδρες.	γυναῖκ.	Τὸ ὅλον	ἄνδρες.	γυν.	Τὸ ὅλ.	ἄνδρες.	γυναῖκ.	Τὸ ὅλον	ἄνδρ.	γυν.	Τὸ ὅλον
293	287	580	165	199	364	110	185	325	122	125	247	81	128	209
228	199	427	206	153	359	109	89	198	90	101	191	35	37	72
62	94	156	85	77	162	70	65	135	29	30	59	26	26	52
63	75	138	63	61	124	67	57	124	37	43	80	16	17	33
234	141	375	134	113	247	124	112	236	88	83	171	69	58	127
428	408	836	415	858	773	321	305	626	278	174	452	141	78	219
332	295	627	255	175	430	160	163	323	160	124	284	75	41	116
364	353	717	304	260	564	230	188	418	145	81	226	55	32	87
215	304	519	255	297	552	209	184	393	116	131	247	43	94	137
108	107	215	126	155	281	127	122	249	72	75	147	36	23	59
95	109	204	100	103	203	90	87	177	75	55	130	55	64	119
137	122	259	116	98	214	98	104	202	90	72	162	61	76	137
126	133	259	108	108	216	85	116	201	54	70	124	14	13	27
245	233	478	155	178	333	151	135	286	81	64	145	30	24	54
211	222	433	221	215	436	132	95	227	74	59	133	26	14	40
117	87	204	78	75	153	58	34	92	18	17	35	9	4	13
150	147	297	120	129	249	73	74	147	36	39	75	9	14	23
169	157	326	148	111	259	78	55	133	43	35	78	23	16	39
115	99	214	98	64	162	47	36	83	24	13	37	18	11	29
92	96	188	107	71	178	54	52	106	54	42	96	14	15	29
356	346	702	198	280	478	173	203	376	113	125	238	41	59	100
255	282	537	234	221	455	150	153	303	109	70	179	41	21	62
207	196	403	169	181	350	122	123	245	79	65	144	32	19	51
162	183	345	158	178	336	88	90	178	53	46	99	31	58	89
43	45	88	22	27	49	16	21	37	6	9	15	7	7	14
159	151	310	124	136	260	93	67	160	42	47	89	18	15	33
236	210	446	148	160	308	134	146	280	107	91	198	42	38	80
38	55	93	30	50	80	25	25	50	12	20	32	27	20	47
189	177	366	144	125	269	82	86	168	47	46	93	15	25	40
48	31	79	20	25	45	15	14	29	8	4	12	2	2	4
76	72	148	55	54	109	45	44	89	31	20	51	22	9	31
43	53	96	49	46	95	51	47	98	34	41	75	28	17	45
68	70	138	48	53	101	33	32	65	23	12	35	5	4	9
198	272	470	203	270	473	183	200	383	114	146	260	71	96	167
66161	61210	127371	51067	47324	98391	33486	31315	64801	19181	17188	36369	9276	8879	18155

ΠΙΝΑΞ
ΕΠΙΘΕΔΕΥΜΑΤΑ

N O M O I.	Κτημα- ταίαι.	Βιομη- χανοί.	Γεωργοί.	Ποιμένες	Εργάται.	Υπηρε- ται.	Υπηρε- τριαί.	Αγωγι- ται.
ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	1622	5391	10525	3050	3721	3152	1274	426
ΕΥΒΟΙΑΣ	1069	2253	9723	2215	873	651	321	63
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ ΚΑΙ ΦΩΚΙΔΟΣ.	399	2439	14180	5355	1352	1185	440	264
ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΙΤΩΛΙΑΣ.	995	2487	15953	5376	727	819	655	144
ΑΧΑΪΑΣ ΚΑΙ ΗΛΙΔΟΣ	2050	4151	19555	6587	1868	1994	1389	172
ΑΡΚΑΔΙΑΣ.	2511	5104	16283	3909	1535	404	257	265
ΛΑΚΩΝΙΑΣ.	942	1267	17426	2690	701	542	438	58
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	3054	2053	19585	5087	1982	1206	602	578
ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ ΚΑΙ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ.	1496	3522	12143	3840	3075	1650	964	228
ΚΥΚΛΑΔΩΝ	1984	4132	12134	844	3755	1048	1384	109
Τὸ ὅλον.	16122	32801	147507	38953	19592	12651	7724	2307

ΑΡΙΘ. 12.

ΚΑΤΑ ΝΟΜΟΥΣ.

Καλλι- τέχναι.	Κληρι- χοί.	ΕΜΠΟΡΟΙ.		ΝΑΥΤΙΚΟΙ.		ΥΠΑΛΛΗ- ΛΟΙ.		ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ.						ΜΑΘΗΤΑΙ.	
		Μικρέμ- ποροι.	Μεγαλέμ- ποροι.	Τού Βασ. ναυτικού.	Τού Ιμ.π. ναυτικού.	Δημόσιοι.	Δημοτι- χοί.	διδάσκα- λοι.	Διηγή- ροι.	Έφημε- ρογράφοι.	Ιατροί.	Φαρμα- κοποιοί.	Μαζα.	Μαθη- ταί.	Μαθη- τριαί.
194	597	1703	215	41	978	1016	414	273	101	36	113	46	109	4534	1305
13	251	581	32	17	3329	259	306	69	17	»	27	7	79	2565	586
27	395	852	47	2	887	244	476	89	24	3	25	8	59	3638	461
6	332	881	34	16	325	291	511	74	21	»	22	10	27	3055	388
43	1042	1273	81	3	195	361	656	108	34	8	38	16	45	4555	821
241	421	667	6	1	41	191	429	104	57	9	20	27	113	5914	821
39	421	397	12	»	604	227	518	80	37	»	26	5	91	3996	282
12	361	544	115	4	128	268	695	62	37	3	31	12	146	3044	451
28	559	716	99	305	5052	346	523	98	45	»	40	20	69	5160	1646
743	723	1838	152	121	4426	350	671	219	21	9	56	10	94	6219	2274
1316	5102	9452	793	510	15965	3553	5199	1176	394	68	398	161	832	42680	9035

ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΑ

ΝΟΜΟΙ ΚΑΙ ΕΠΑΡΧΙΑΙ.		Κτηνα- ταί.	Βιομή- χανοι.	Γεωργοί.	Ποιμένες	Εργάται.	Υπηρέ- ται.	Υπηρέ- τριαι	Αγωγά- ται.
ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ.	Αττικής	997	2865	3165	899	2306	2256	1145	226
	Αιγίνης	129	315	286	12	245	83	»	»
	Μεγαρίδος	265	617	783	362	946	266	17	96
	Θηβών	129	453	3177	866	180	222	36	79
	Λεσβαδείας	102	1141	3114	911	44	325	76	25
ΕΥΒΟΙΑΣ.	Χαλκίδος	189	740	3391	1027	330	322	145	13
	Ξηροχωρίου	29	269	1986	188	164	119	38	23
	Καρυστίας	685	597	4216	866	167	155	82	8
	Σοπέλου	166	647	130	134	212	55	56	19
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ ΚΑΙ ΦΩΚΙΑΟΣ.	Φθιώτιδος	174	1126	5494	1608	525	746	251	83
	Παργασίδος	156	738	2174	1142	399	105	111	147
	Δωρίδος	34	239	3339	1318	»	29	30	»
	Λοκρίδος	35	336	2873	1287	428	305	45	31
ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΙΤΩΛΙΑΣ.	Μεσολογγίου	212	1251	1620	1047	569	298	215	68
	Ιθάκης	153	128	1825	623	22	60	82	2
	Τριχωνίας	114	400	2558	479	65	211	92	47
	Ευρυτανίας	158	307	4320	1049	2	60	103	6
	Ναυπακτίας	219	358	3036	502	11	61	63	4
	Βονίτζης και Ξηρο- μέρου	139	43	2594	1676	55	129	100	17
ΑΧΑΪΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΟΣ.	Πατρών	493	2530	5116	1992	440	1053	745	29
	Αιγιάλειας	658	355	1622	277	27	247	225	10
	Καλαβρύτων	317	593	6112	1212	200	130	94	19
	Ηλείας	552	673	6105	3106	1201	564	325	114
ΑΡΚΑΔΙΑΣ.	Μαντινείας	735	1591	7414	1128	280	149	18	27
	Κυνουρίας	631	369	1919	507	1062	148	140	65

ΚΑΤ' ΕΠΑΡΧΙΑΣ.

Καλλι- τέχναι.	Κληρικοί.	ΕΜΠΟΡΟΙ.		ΝΑΥΤΙΚΟΙ.		ΥΠΑΛΛΗ- ΛΟΙ.		ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ.							ΜΑΘΗΤΑΙ.	
		Μικρ. μ- πο. οι.	Μεγαλέμ- πο. οι.	τοῦ Βα- σιλ. τοῦ πορτοῦ	τοῦ ἐν- πορτοῦ	Δι. δ. οι.	Δι. α. οι.	διδάκτα- λοι.	Δι. γ. οι.	ἐφορ. α. οι.	ἐφορ. β. οι.	ἐφορ. γ. οι.	ἐφορ. δ. οι.	ἐφορ. ε. οι.	ἐφορ. ζ. οι.	ἐφορ. η. οι.
190	247	1325	198	36	236	920	156	236	93	36	97	37	50	2776	1072	
»	20	77	»	5	515	8	13	5	»	»	2	2	6	247	42	
»	76	113	»	»	199	27	61	11	»	»	4	2	13	719	74	
2	113	52	27	»	28	34	58	8	7	»	4	3	18	240	50	
2	141	109	»	»	»	27	126	13	1	»	6	2	22	552	67	
4	76	263	14	11	563	93	109	24	14	»	13	3	39	721	214	
»	38	94	6	»	25	41	57	8	»	»	2	1	5	212	56	
6	110	161	7	»	1215	82	111	29	3	»	8	2	24	1118	195	
3	27	63	5	6	1526	43	29	8	»	»	4	1	11	514	121	
2	140	339	29	2	247	125	178	35	17	3	6	6	16	1475	155	
21	89	270	5	»	619	45	123	24	5	»	10	2	20	1284	249	
1	63	76	»	»	10	38	47	13	»	»	1	»	2	302	»	
3	103	167	13	»	11	36	128	17	2	»	8	»	21	577	57	
6	49	157	1	»	256	107	85	27	17	»	8	5	11	815	251	
»	26	87	»	»	12	15	56	5	»	»	1	»	»	7	1	
»	47	101	»	»	»	34	63	6	»	»	4	3	8	386	52	
»	91	278	30	»	»	39	110	17	2	»	1	1	1	641	12	
»	69	111	»	»	7	32	112	8	»	»	1	»	2	776	42	
»	50	147	3	16	50	64	85	11	2	»	7	1	5	430	30	
31	221	688	54	2	182	168	163	39	32	8	22	9	14	875	482	
1	172	130	21	»	4	64	29	13	»	»	3	4	9	533	133	
7	463	142	»	»	»	56	176	30	2	»	3	»	20	1622	61	
4	186	313	6	1	9	73	288	26	»	»	10	3	2	1525	145	
51	94	65	5	»	»	43	120	40	49	5	7	5	25	2143	233	
137	80	336	1	»	41	42	108	28	6	3	4	5	34	1809	458	

ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΑ

Ν Ο Μ Ο Ι Κ Α Ι Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι.	Κτημα- ταί.	Βομνι- χανοί.	Γεωργοί.	Ποιμένες	Εργάται.	Υπηρέ- ται.	Υπέρ- ταί.	Αγωγά- ται.	
ΑΡΚΑΔΙΑΣ.	{ Γορτυνίας	1108	3017	3780	1310	193	47	70	170
	{ Μεγαλοπόλεως	37	127	3170	964	»	60	29	3
ΛΑΚΩΝΙΑΣ.	{ Λακεδαιμόνος	514	606	7404	1155	446	315	215	40
	{ Γυθείου	172	192	1976	239	34	116	102	11
	{ Οιτύλου	176	273	5581	651	158	38	47	6
	{ Ἐπ.δ. Λιμνερᾶς	50	196	2465	645	66	73	74	1
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ.	{ Καλαμών.	1192	957	3037	244	60	335	157	103
	{ Μεσσήνης.	441	89	4017	523	621	422	89	295
	{ Πυλίας	170	464	4116	854	371	120	100	21
	{ Τριφυλίας.	927	88	5248	1875	503	247	143	129
	{ Ὀλυμπίας.	324	455	4167	1591	427	82	113	30
ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ ΚΑΙ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ.	{ Ναυπλίας	83	791	1255	984	373	474	208	42
	{ Ἄργους	226	601	2132	1177	1565	590	81	127
	{ Κορινθίας	821	476	7785	1291	447	274	119	21
	{ Σπετζῶν καὶ Ἑρμο- νίδος	102	768	412	151	410	166	280	18
	{ Ἰδρας καὶ Τροιζη- νίας	264	886	559	237	280	146	276	20
ΚΥΚΛΑΔΩΝ.	{ Σύρου	93	1876	873	29	1501	585	774	38
	{ Κέας	1035	272	1292	71	258	72	139	20
	{ Ἄνδρου	196	36	3383	1	136	87	95	»
	{ Τήνου	12	314	1501	2	98	22	21	»
	{ Νάξου.	295	541	2987	418	413	172	129	1
	{ Θήρας	263	594	1419	152	885	83	167	12
	{ Μήλου.	90	501	679	171	464	27	59	38
Τὸ ὅλον		16122	32801	147507	38953	19592	12651	7724	2307

ΚΑΤ' ΕΠΑΡΧΙΑΣ, (συνέχεια).

Καλλι- τέχναι.	Κληρι- χοί.	ΕΜΠΟΡΟΙ.		ΝΑΥΤΙΚΟΙ.		ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ		ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ.						ΜΑΘΗΤΑΙ.	
		Μικροί- ποροι.	Μεγάλοι- ποροι.	Τοῦ Βα- σιλικού.	Τοῦ ἐμ- πορικοῦ.	Δημόσιοι	Δημοτι- κοί.	Διδασκα- λοι.	Διευθύν- ται.	Εφημερι- δογράφοι.	Ιατροί.	Φαρμα- κοποιοί.	Μαθητ.	Μαθηταί	Μαθητὰ.
50	119	222	»	1	»	62	140	33	2	»	7	5	38	1677	118
»	128	44	»	»	»	44	61	3	»	1	2	12	16	285	12
10	164	108	5	»	1	107	192	31	36	»	14	4	58	2046	128
»	73	88	»	»	31	31	75	13	»	»	3	1	2	597	79
29	137	126	4	»	196	45	172	22	»	»	6	»	4	1108	44
»	47	75	3	»	376	44	79	14	1	»	3	»	27	245	31
3	146	231	86	»	»	102	121	17	22	3	14	4	39	1065	101
»	86	84	»	»	»	38	178	9	1	»	2	2	51	685	84
3	31	56	3	4	123	42	104	18	13	»	4	1	22	380	85
3	52	59	26	»	5	47	151	13	»	»	9	4	32	523	111
3	43	111	»	»	»	39	141	5	1	»	2	1	2	391	70
19	92	34	92	1	94	136	39	20	34	»	4	5	14	634	156
5	57	158	»	»	2	28	123	17	3	»	12	4	9	1041	165
»	224	144	»	1	16	76	260	33	7	»	10	2	19	1641	151
2	46	155	»	52	2491	46	33	14	1	»	8	4	10	833	476
2	140	225	1	251	2449	60	68	14	»	»	6	5	17	1011	698
87	81	944	143	111	1260	153	348	96	19	9	20	7	14	2204	1117
»	35	133	»	4	144	29	13	17	»	»	6	»	9	857	170
387	226	173	»	»	549	36	37	16	»	»	5	1	8	469	130
253	85	100	»	»	96	16	57	15	»	»	7	1	8	665	201
5	84	133	9	»	197	42	71	18	»	»	5	»	23	620	143
6	166	245	»	2	1874	39	120	35	2	»	7	1	21	905	229
5	46	100	»	4	306	35	25	22	»	»	6	»	11	769	284
1346	5102	9452	793	510	15965	3553	5199	1176	394	68	398	161	832	42680	9035

ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΑ

ΝΟΜΟΙ	Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι Κ Α Ι Δ Η Μ Ο Ι.	Κτημα- τια.	Βιομη- χανοί.	Γεωρ- γοί.	Ποιμέ- νες.	Εργά- ται.	Υπηρέ- ται.	Υπηρέ- τριαί.	Άγω- γιάται.	
ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ.	ΑΤΤΙΚΗΣ.	Αθηνών	915	2263	511	134	2035	1763	1112	208
		Πειραιώς	26	487	26	2	133	370	19	»
		Μικροβώνας	8	29	427	180	10	38	4	»
		Κρωπίας	»	16	682	»	»	»	»	»
		Περαίας	»	47	429	183	14	44	3	1
		Λαυρίου	6	23	489	174	23	23	7	6
		Φυλής	13	»	239	139	87	17	»	11
		Άχαρνών	29	»	332	87	4	1	»	»
	ΑΙΓΙΝΗΣ	Αίγινης	126	315	241	12	210	83	»	»
		Ίγκιστριού	3	»	45	»	35	»	»	»
	ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ.	Μεγάρων	4	34	528	31	16	12	7	»
		Σαλαμίνος	63	525	42	21	67	74	»	9
		Έλευσίνος	85	21	97	186	279	»	»	87
		Ειδυλλίας	113	37	116	114	584	180	10	»
	ΘΗΒΩΝ.	Θεβαίων	15	425	228	130	162	77	32	69
		Θεσπιών	»	»	941	40	»	15	1	3
		Θισβής	79	12	548	124	4	1	1	7
		Πλαταιών	»	8	448	63	»	17	»	»
		Αυλίδος	30	2	307	59	6	2	2	»
		Τανάγρας	5	6	481	250	8	80	»	»
		Ακραιφνίου	»	»	224	200	»	30	»	»
	ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ.	Λεβαδείας	41	951	522	102	38	145	66	12
		Άρραχωΐδος	18	80	553	165	»	15	9	3
		Πέτρας	1	45	544	262	2	74	»	»
		Χαιρωνείας	14	23	299	80	4	50	»	»
		Όρχομενού	20	8	796	15	»	11	»	»
		Δυστομίων	8	31	400	287	»	30	1	10
ΕΥΒΟΙΑΣ.	ΧΑΛΚΙΔΟΣ.	Χαλκιδέων	159	606	940	123	244	246	136	12
		Αθηναιτών	»	12	1148	669	2	17	»	»
		Κηρόβονκλίων	6	119	979	179	60	38	2	1
		Αιγαίων	23	»	303	54	22	21	4	»
		Νέων Ψαρών	1	3	21	2	2	»	3	»
	ΞΗΡΟΧΩΡ.	Ίστιαιών	28	238	1569	103	128	68	36	22
		Αϊδηψίων	1	31	417	85	36	51	2	1
	ΚΑΡΥΣΙΑΣ. — Κυμαίων		144	181	259	21	12	33	27	5

ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΥΣ.

Καλλι- τέχναι.	Κληρι- κοί.	ΕΜΜΟΡΟΙ.		ΝΑΥΤΙΚΟΙ.		ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ		Ε Π Ι Σ Τ Η Μ Ο Ν Ε Σ.						ΜΑΘΗΤΑΙ.	
		Μικ.έμ- ποροι.	Μεγ.έμ- ποροι.	Τοῦ βα- σιλέως.	Τοῦ ἐμ- πορικοῦ.	Δημόσιοι	Δημότι- κοί.	διδάκα- λοι.	Διευθ- νοί.	Ἐφημερι- δογῆφοι	Ἰατροί.	Φαρμα- κοποιοί.	Μαζαί.	Μαθη- ταί.	Μαθη- ταί.
181	174	1069	144	14	22	815	47	208	86	34	90	32	25	2294	925
9	10	226	44	22	201	89	36	14	5	2	5	5	4	170	61
»	14	5	»	»	»	6	9	2	»	»	1	»	»	14	16
»	13	20	»	»	»	»	19	5	»	»	»	»	5	133	18
»	13	9	»	»	10	1	17	1	2	»	»	»	8	27	4
»	7	10	»	»	»	9	14	3	»	»	»	»	4	97	11
»	9	13	»	»	»	»	3	1	»	»	1	»	1	22	»
»	7	»	»	»	»	»	11	2	»	»	»	»	3	19	37
»	19	75	»	5	508	7	5	4	»	»	2	2	4	214	42
»	1	2	»	»	7	1	8	1	»	»	»	»	2	33	»
»	13	29	»	»	»	10	6	4	»	»	1	1	2	235	21
»	39	40	»	»	191	7	32	3	»	»	1	»	4	182	41
»	14	42	»	»	5	4	11	3	»	»	2	1	4	222	»
»	10	2	»	»	»	6	12	1	»	»	»	»	3	80	12
2	12	33	27	»	»	28	18	5	6	»	2	2	3	185	50
»	12	2	»	»	»	2	17	1	»	»	1	1	4	12	»
»	35	14	»	»	28	4	1	1	1	»	1	»	2	3	»
»	18	»	»	»	»	»	3	1	»	»	»	»	1	28	»
»	5	3	»	»	»	»	4	»	»	»	»	»	5	2	»
»	11	»	»	»	»	»	14	1	»	»	»	»	3	10	»
»	20	»	»	»	»	»	1	»	»	»	»	»	»	»	»
1	17	27	»	»	»	15	19	5	1	»	5	2	5	204	61
1	9	14	»	»	»	2	22	1	»	»	»	»	4	152	2
»	34	38	»	»	»	1	32	2	»	»	»	»	4	13	4
»	25	11	»	»	»	»	17	1	»	»	1	»	8	40	»
»	14	12	»	»	»	»	13	2	»	»	»	»	1	58	»
»	42	7	»	»	»	9	23	2	»	»	»	»	»	85	»
4	32	207	14	8	186	76	62	18	14	»	12	3	20	417	202
»	22	»	»	»	»	1	4	2	»	»	»	»	»	96	»
»	15	22	»	»	»	3	29	2	»	»	»	»	9	107	12
»	6	25	»	»	333	6	11	1	»	»	»	»	9	99	»
»	1	9	»	3	44	7	3	1	»	»	1	»	1	2	»
»	25	79	6	»	17	38	49	7	»	»	2	1	5	185	55
»	13	15	»	»	8	3	8	1	»	»	»	»	»	27	»
6	24	24	7	»	1045	38	18	7	2	»	3	1	7	325	109

ΕΠΙΤΡΑΓΕΥΜΑΤΑ

ΝΟΜΟΙ.	ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.	Κτημα- ται.	Βιομη- χανοι.	Γεωρ- γοί.	Ποιμέ- νες.	Εργά- ται.	Ύπηρε- ται.	Ύπηρε- τριαι.	Άγω- γάται.
ΕΥΒΟΙΑΣ.	ΚΑΡΥΣΤΙΑΣ.	Κοτυλαίων ..	28	77	684	34	4	2	2
		Κονιστίων ..	280	»	58	35	»	10	1
		Αυλώνας ..	2	59	732	78	2	10	15
		Δυστίων	4	25	787	29	1	18	6
		Στυρών	62	3	368	156	12	13	»
		Καρυστίων ..	78	155	900	385	124	31	22
		Σκύρου	87	97	428	128	12	30	11
	ΣΚΟΠΕΛΟΥ.	Σκοπίλου	40	516	18	56	132	49	49
		Σκιάλου	38	97	73	29	76	4	4
		Γλώσσης	88	32	8	5	4	2	3
		Άλωναίου	»	2	31	44	»	»	»
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ ΚΑΙ ΦΩΚΙΑΔΟΣ.	ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ.	Λαμίας	61	486	692	311	208	450	141
		Ύπάτης	41	107	619	207	37	103	33
		Φαλάρων	»	115	354	213	36	39	8
		Άμαλ. απόλεως	2	39	4	3	6	7	8
		Κρεμ. Λαρίσσης	6	108	321	189	15	28	3
		Πτελεατών ..	»	52	218	191	30	16	1
		Ήρακλειωτών ..	»	52	795	212	39	38	4
		Μακρυχώρης ..	11	11	762	90	87	3	6
		Σπερχειάδος ..	36	87	1009	178	64	55	50
		Τυμφορηστού ..	17	69	720	14	3	7	»
	ΠΑΡΝΑΣΙΔΟΣ.	Άμφισσης	64	481	394	48	171	32	32
		Γαλαξιδίου ..	9	127	407	294	»	16	28
		Δωριέων	6	»	650	273	17	»	45
		Κυτινίων	5	»	519	261	2	1	3
		Κρίσσης	39	63	206	34	124	15	3
		Παρνασσίων	33	59	24	149	85	34	»
		Άντικυβόρας	»	8	274	83	»	7	»
		Ποτιδανείας ..	9	21	877	184	»	9	3
	ΔΩΡΙΔΟΣ.	Αιγυτίου	11	71	745	422	»	11	4
		Κροκυλίου	5	134	1056	480	»	3	15
		Τολοφώνος	9	13	661	232	»	6	8
ΔΟΚΡΙΔΟΣ.	ΔΟΚΡΙΔΟΣ.	Άταλάντης ..	5	41	183	119	71	17	9
		Λαρίμνης	»	30	436	324	10	75	»
		Δαρνησίων	4	21	262	111	8	51	»

ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΥΣ, (συνέχεια).

Καλλι- τέχναι.	Κλη- ροί.	ΕΜΠΟΡΟΙ.		ΝΑΥΤΙΚΟΙ.		ΥΠΑΛΛΗ- ΛΟΙ.		ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ.							ΜΑΘΗΤΑΙ.	
		Μικ. έλ. ποροι.	Μεγαλέμ- ποροι.	Τού Βα- σιλικού	Τού έμ- πορίου	Δημόσιοι	Δημοτι- κοί.	διδάκα- λοι.	Διευθ- νοι.	Εφημερ- δογράφοι	Ιατρ- οί.	Φαρμα- κοποιοί.	Μαίτρι	Μαθηταί	Μαθη- τριαι.	
»	9	4	»	»	70	1	21	1	»	»	1	»	»	116	»	
»	14	4	»	»	»	»	22	1	»	»	»	»	4	64	»	
»	16	2	»	»	3	»	4	3	»	»	1	»	1	61	3	
»	9	7	»	»	3	5	15	2	»	»	1	»	»	86	8	
»	7	15	»	»	15	2	15	4	»	»	»	»	8	52	»	
»	18	57	»	»	42	24	5	6	»	»	2	»	2	285	44	
»	13	48	»	»	37	13	11	5	1	»	»	1	2	129	31	
3	16	48	»	4	702	26	10	4	»	»	3	1	4	285	120	
»	6	8	5	2	620	15	10	2	»	»	1	»	3	157	1	
»	4	3	»	»	194	1	6	1	»	»	»	»	3	54	»	
»	1	4	»	»	10	1	3	1	»	»	»	»	1	18	»	
2	25	142	20	»	»	74	27	14	17	3	2	5	4	434	54	
»	21	33	9	»	»	18	46	2	»	»	2	»	6	57	»	
»	10	34	»	»	81	7	5	2	»	»	1	1	1	96	45	
»	2	9	»	2	166	9	7	3	»	»	1	»	2	89	40	
»	6	17	»	»	»	2	2	1	»	»	»	»	3	41	»	
»	7	4	»	»	»	4	16	2	»	»	»	»	»	105	»	
»	13	18	»	»	»	2	28	2	»	»	»	»	»	114	3	
»	22	15	»	»	»	1	3	2	»	»	»	»	»	212	10	
»	19	26	»	»	»	5	20	4	»	»	»	»	»	154	3	
»	15	41	»	»	»	3	24	3	»	»	»	»	»	173	»	
1	12	122	5	»	»	18	3	8	2	»	2	1	5	396	50	
»	6	40	»	»	586	10	23	9	1	»	4	1	5	325	178	
»	14	17	»	»	»	4	32	1	»	»	»	»	»	53	»	
20	8	9	»	»	»	4	10	1	»	»	»	»	2	51	»	
»	6	44	»	»	28	3	42	4	2	»	4	»	6	245	12	
»	31	33	»	»	»	3	4	1	»	»	»	»	2	104	6	
»	12	5	»	»	5	3	9	»	»	»	»	»	»	110	3	
»	20	6	»	»	»	19	4	4	»	»	»	»	»	56	»	
»	12	27	»	»	2	9	12	4	»	»	1	»	1	42	»	
1	19	22	»	»	2	4	28	3	»	»	»	»	1	121	»	
»	12	21	»	»	6	6	3	2	»	»	»	»	»	83	»	
»	9	36	3	»	»	12	14	3	»	»	1	»	2	75	30	
»	20	25	»	»	2	1	17	2	»	»	»	»	»	47	»	
»	10	9	»	»	»	1	15	1	»	»	»	»	1	35	»	

ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΑ

ΝΟΜΟΙ.	ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.		Κτημα- ταί.	Βιομη- χανοί.	Γεωργοί.	Ποιμένες.	Εργάται.	Υπη- ρέται.	Υπη- ρέτρ.	Αγω- γιάτ.
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ ΚΑΙ ΦΩΚΙΔΟΣ.	ΛΟΚΡΙΔΟΣ.	Νέας Πέλλης ..	9	28	1	5	25	13	16	7
		Θρονίου	1	41	335	108	7	25	4	»
		Θερ. οπουλών ..	2	19	297	82	40	42	7	4
		Δρυμίας	7	95	670	126	13	36	3	4
		Έλατείας	7	61	689	412	254	46	6	1
ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΙΤΩΛΙΑΣ.	ΜΕΣΟΛΟΓ- ΓΙΟΥ.	Μεσολογγίου ..	106	871	211	307	181	170	156	44
		Ώλενείας	8	51	277	217	21	11	2	3
		Μακρυνείας ..	48	58	698	325	28	16	7	2
		Αίτωλικού	50	271	334	198	339	101	50	19
	ΤΡΙΧΩΝΙΔΟΣ.	Άγρινίου	72	367	601	210	41	154	85	47
		Θήρου	»	15	725	151	3	30	1	»
		Παμφύας	38	18	844	113	6	27	6	»
		Άμβρακίας	4	»	388	5	15	»	»	»
	ΒΑΛΤΟΥ.	Άρ. βρακίας	23	91	474	130	17	51	50	2
		Ίδομένης	86	9	464	149	»	9	32	»
		Θυάμου	32	17	636	109	5	»	»	»
		Στράτου	12	8	251	235	»	»	»	»
	ΕΥΡΥΤΑΝΙΔΟΣ.	Καρπενησιών ..	25	168	890	68	2	23	58	6
		Άγραίων	56	18	612	205	»	12	16	»
		Κτημενίων	11	45	647	85	»	2	6	»
		Παρακαμπυλίων	18	»	644	315	»	5	7	»
		Ίπεραντίων ..	32	»	657	188	»	3	7	»
		Αρχυνθίων ..	1	49	548	4	»	12	6	»
Καλλιδο. ομητῶν.		15	27	322	184	»	3	3	»	
Ναυπάκτου ..		56	45	680	190	13	58	58	4	
ΝΑΥΠΑΚΤ.	Προσχίου	22	167	1120	101	»	»	»	»	
	Άποδοτίας	141	146	936	211	1	3	5	»	
	Άνακτορίων ..	73	»	728	713	13	82	70	15	
ΒΟΝΙΤΖΗΣ ΚΑΙ ΕΗΡΟΜΕΡΟΥ.	Ίστακού	11	12	455	367	12	38	21	1	
	Οινιάδος	1	20	329	178	30	»	1	»	
	Σολίου	34	11	316	126	»	5	6	»	
	Έχίνου	20	»	766	292	»	4	2	1	
ΑΧΑΪΑΣ ΚΑΙ ΗΛΙΔΟΣ.	ΠΑΤΡΩΝ.	Πατρώων	357	2390	1801	62	399	372	700	29
		Τριταίων	1	33	611	489	19	54	3	»
		Δύμης	69	11	1203	573	»	21	12	»

ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΥΣ, (συνέχεια).

Καλλιτέ- χναι.	Ελληνι- κοί.	ΕΜΠΟΡΟΙ.		ΝΑΥΤΙΚΟΙ.		ΥΠΑΛΛΗ- ΛΟΙ.		Ε Π Ι Σ Τ Η Μ Ο Ν Ε Σ.						ΜΑΘΗΤΑΙ.	
		Μικρέ- ποιοι.	Μεγαλέ- ποιοι.	Τοῦ Βα- σιλέως.	Τοῦ ἑμ- πορίου.	Διμεδισ- τοί.	Διμεδισ- τοί.	Διδάσκα- λοι.	Διηγή- ται.	Εκκλησι- αρχοί.	Ιατροί.	Φαρμα- κοποιοί.	Μαίτρι.	Μαθηταί.	Μαθη- ταί.
»	»	24	3	»	9	15	5	1	2	»	1	»	»	36	10
1	7	3	1	»	»	1	17	1	»	»	»	»	»	15	»
1	6	13	»	»	»	»	12	3	»	»	»	»	»	74	»
2	31	34	6	»	»	»	17	1	»	»	2	»	5	109	11
»	20	23	»	»	»	6	31	5	»	»	2	»	5	186	6
»	18	83	»	»	183	79	37	14	11	»	7	3	7	446	201
»	6	19	»	»	»	»	9	4	»	»	»	»	2	85	»
»	12	19	1	»	»	5	33	5	3	»	»	»	»	125	»
6	13	36	»	»	73	23	6	4	3	»	1	2	2	159	50
»	13	78	»	»	»	32	10	5	»	»	4	3	8	246	52
»	13	»	»	»	»	»	30	»	»	»	»	»	»	55	»
»	16	20	»	»	»	1	9	»	»	»	»	»	»	57	»
»	5	3	»	»	»	1	14	1	»	»	»	»	»	28	»
»	3	59	»	»	12	14	14	2	»	»	1	»	»	7	1
»	11	9	»	»	»	»	24	1	»	»	»	»	»	»	»
»	8	13	»	»	»	»	11	1	»	»	»	»	»	»	»
»	4	6	»	»	»	1	7	1	»	»	»	»	»	»	»
»	21	31	24	»	»	21	4	4	»	»	1	1	»	201	»
»	11	198	»	»	»	5	27	4	1	»	»	»	1	45	3
»	15	4	»	»	»	1	18	2	»	»	»	»	»	90	»
»	8	5	»	»	»	3	27	1	»	»	»	»	»	67	7
»	8	23	6	»	»	6	8	1	1	»	»	»	»	27	»
»	16	12	»	»	»	1	21	2	»	»	»	»	»	110	2
»	12	5	»	»	»	2	5	3	»	»	»	»	»	98	»
»	6	29	»	»	7	22	33	»	»	»	1	»	2	86	37
»	30	67	»	»	»	6	36	5	»	»	»	»	»	619	»
»	33	15	»	»	»	4	43	3	»	»	»	»	»	71	5
»	15	50	»	16	28	39	40	3	2	»	4	1	2	242	19
»	8	36	»	»	14	17	14	2	»	»	1	»	1	76	7
»	2	26	»	»	»	1	7	1	»	»	1	»	1	7	»
»	11	16	»	»	8	4	4	1	»	»	»	»	1	22	4
»	14	19	3	»	»	3	20	4	»	»	1	»	»	63	»
31	76	622	54	2	181	160	51	32	32	8	21	9	10	667	305
»	35	17	»	»	»	1	41	1	»	»	»	»	1	68	»
»	31	18	»	»	1	»	25	2	»	»	»	»	»	66	1

ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΑ

Ν Ο Μ Ο Ι	Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι Κ Α Ι Δ Η Μ Ο Ι.	Κτημα- τίαι.	Βιορ- μή- χανοι.	Γεωργοί.	Ποιμένες.	Εργάται.	Ύπη- ρέται.	Ύπη- ρέτρ.	Άγω- γιάι.
ΑΧΑΪΑΣ ΚΑΙ ΗΛΕΥΣ.	ΠΑΤΡΩΝ.	Ἐριννυίων	43	41	425	151	17	8	»
		Φαρῶν	23	55	1076	717	5	89	22
ΑΙΓΙΑΔΕΙΑΣ.		Αἰγιατίων	506	331	932	256	27	235	210
		Βουραίων	42	24	273	14	»	3	4
		Αἰγειαυτῶν . .	110	»	417	7	»	9	11
	ΚΑΛΑΒΡΥ- ΤΩΝ.	Καλαβρύτων . .	50	176	1135	181	23	53	48
		Ἀροανείας	47	»	1014	307	»	29	9
		Ψωφίδος	8	70	382	180	173	8	3
		Κεραθίδος	37	»	378	»	»	»	»
		Κλειτορίας	30	46	1124	182	3	19	13
		Κερπινῆς	55	50	944	79	»	6	9
		Λαπαθῶν	20	87	777	278	»	2	4
		Φελλόης	32	50	652	4	»	7	»
		Νωνάκριδος . .	68	114	6	1	1	6	8
	ΠΛΕΪΑΣ.	Λετρῶν	252	267	773	212	873	235	188
		Λαμπείων	23	120	854	1127	»	58	5
		Ὀλυμπίων	93	61	1069	331	»	86	41
		Ὠλένης	21	»	722	291	8	10	2
		Βουπρασιῶν . .	15	»	443	490	61	24	10
		Μυρτουνηίων . .	62	»	742	162	113	83	16
		Πηνειῶν	12	35	829	259	21	11	10
		Ἠλίδος	74	90	973	234	125	57	53
ΑΡΚΑΔΙΑΣ.	MANTINEΙΑΣ.	Τριπόλεως	681	1283	683	17	197	121	7
		Φαλλάνθου . .	9	213	312	76	»	10	6
		Κορυθίου	4	4	1202	71	21	9	2
		Ὀρχομενοῦ	14	»	939	83	9	6	2
		Καλτεζῶν	11	42	807	356	36	1	»
		Μαντινείας	5	»	954	375	»	»	»
		Νάσσωνος	»	5	273	1	»	»	»
		Τεγέας	5	34	1450	62	17	2	1
	ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ.	Βαλτετσίου . .	3	10	794	87	»	»	»
		Θυρέας	84	10	97	155	106	22	29
		Βρασιῶν	28	108	73	33	49	24	8
		Δολιανῶν	19	45	42	42	145	17	»
		Τανίας	34	16	907	54	»	6	»

ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΥΣ, (συνέχεια).

Καλλι- τέχ. αι.	Κληρι- κοί.	ΕΜΠΟΡΟΙ.		ΝΑΥΤΙΚΟΙ.		ΥΠΑΛΛΗ- ΛΟΙ.		Ε Π Ι Σ Τ Η Μ Ο Ν Ε Σ.							ΜΑΘΗΤΑΙ.	
		Μικ. έμ- πο. οι.	Μεγαλ. έμ- ποροι.	Τού Ελ- σικου.	Τού έμ- π. ρου.	Λημόσοι	Λημοτι- κοί.	δ. δ. κα- λοι.	Δικηγό- ροι.	Ε. γ. με- δουρατοι.	Ιατροί.	Φαρμα- κοποιοί.	Μίξται	Μαθηται	Μαθη- ται.	
»	17	4	»	»	»	1	16	2	»	»	»	»	»	12	1	
»	62	27	»	»	»	6	30	2	»	»	1	»	3	62	175	
1	119	121	21	»	4	59	10	10	»	»	3	2	9	451	129	
»	24	6	»	»	»	1	9	1	»	»	»	2	»	3	»	
»	29	3	»	»	»	4	10	2	»	»	»	»	»	79	4	
7	61	29	»	»	»	36	21	4	»	»	2	»	8	264	21	
»	26	48	»	»	»	16	27	4	2	»	»	»	1	365	21	
»	17	14	»	»	»	»	14	4	»	»	»	»	3	243	4	
»	13	»	»	»	»	»	11	2	»	»	»	»	»	117	»	
»	62	16	»	»	»	»	36	5	»	»	»	»	»	216	11	
»	225	15	»	»	»	1	23	6	»	»	1	»	»	134	»	
»	28	»	»	»	»	2	24	3	»	»	»	»	7	170	4	
»	21	5	»	»	»	1	12	1	»	»	»	»	»	20	»	
»	4	5	»	»	»	»	8	1	»	»	»	»	1	93	»	
4	38	142	»	»	7	33	47	6	»	»	5	3	»	342	98	
»	44	73	»	»	»	13	19	8	»	»	»	»	1	410	»	
»	19	10	»	»	»	3	33	2	»	»	»	»	»	229	2	
»	19	»	»	»	»	»	31	1	»	»	»	»	»	50	»	
»	8	6	»	»	»	3	38	1	»	»	»	»	»	39	»	
»	23	49	6	1	2	18	34	4	»	»	3	»	1	207	40	
»	17	8	»	»	»	1	54	1	»	»	»	»	»	67	»	
»	18	25	»	»	»	2	32	3	»	»	2	»	»	181	5	
54	29	48	5	»	»	32	30	14	46	5	7	5	5	687	223	
»	9	1	»	»	»	»	20	2	»	»	»	»	»	148	»	
»	16	4	»	»	»	»	»	2	2	»	»	»	»	167	3	
»	11	9	»	»	»	4	11	2	»	»	»	»	»	222	3	
»	8	»	»	»	»	6	19	2	»	»	»	»	8	143	»	
»	1	3	»	»	»	»	23	2	»	»	»	»	»	180	3	
»	4	»	»	»	»	1	14	1	»	»	»	»	5	63	1	
»	15	»	»	»	»	»	3	»	»	»	»	»	6	425	»	
»	1	»	»	»	»	»	»	13	1	»	»	»	1	108	»	
1	7	49	»	»	»	19	10	5	»	»	»	»	3	106	25	
»	19	89	»	»	1	1	15	4	»	1	»	»	5	211	32	
»	2	1	»	»	»	1	2	1	»	»	1	»	»	100	»	
127	19	»	»	»	»	2	21	»	»	4	»	»	13	7	»	

ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΑ

ΝΟΜΟΙ.	ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.	Κτημα- τία.	Βιομή- χαι.	Γεωργοί.	Ποιμένες	Εργάται.	Ύπη- ρέται.	Ύπη- ρέτρ.	Αγω- γιάτ.	
ΑΡΚΑΔΙΑΣ.	ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ.	Πάρνωνος	40	28	92	54	581	7	3	5
		Βερβικίων	1	5	63	48	17	»	»	2
		Γλυπίας	5	11	126	9	»	1	»	»
		Λιμναίου	121	125	306	112	152	67	100	36
		Σελληνοῦντος ..	299	21	213	»	12	4	»	»
	ΓΟΥΡΤΥΝΙΑΣ.	Θεισώης	55	308	290	66	135	10	42	114
		Τρικολώνων ..	19	751	246	75	10	4	10	1
		Γόρτυνος	125	987	516	177	»	»	7	35
		Τευκίδος	37	575	107	105	»	3	2	15
		Κλειτορος	17	23	714	256	29	»	»	»
		Τροπαίων	12	115	601	215	1	7	1	»
		Ήραϊος	22	35	362	184	»	1	3	»
		Νυμφασίας ..	11	112	120	10	14	12	»	3
		Ἐλευσίνος	799	105	349	»	»	6	»	»
		Μυλάοντος	9	»	84	26	»	»	5	2
		Θαλπούτης ..	2	6	391	196	4	4	»	»
	ΜΕΓΑΛΟΠΟ- ΛΕΩΣ.	Μεγαλοπόλεως	2	31	889	197	»	29	5	3
		Φαλαισίας	14	26	1056	333	»	7	14	»
		Λυκοσούρας ..	21	70	1225	434	»	24	10	»
ΛΑΚΩΝΙΑΣ.	ΛΑΚΕΔΑΙΜΟ- ΝΟΣ.	Σπάρτης	342	249	828	101	216	107	131	32
		Κροκεῶν	17	4	685	50	2	15	11	»
		Οἰνοῦντος	13	19	1040	158	119	9	7	»
		Θεραπνῶν	36	16	1040	318	8	20	8	»
		Βρυσεῶν	2	152	36	36	25	»	»	6
		Σελλασίας	19	»	650	31	17	12	8	1
		Πελλάνης	5	79	608	110	»	2	2	»
		Τρινάσου	13	12	281	79	9	28	13	»
		Καστορίου	17	41	484	76	42	43	11	1
		Μελιτίνης	22	10	462	78	»	2	5	»
	ΓΥΘΕΙΟΥ.	Φελλίας	13	4	398	33	2	3	1	»
		Γερώνθρων	16	»	298	61	»	35	»	»
		Φάριδος	29	21	594	15	6	39	18	»
		Γυθείου	88	150	199	11	34	79	77	7
		Μαλευρίου	44	30	583	189	»	18	9	4
		Καρυστοπόλεως ..	23	12	432	25	»	19	14	»

ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΥΣ, (συνέχεια).

Καλλι- τέχναι.	Κληρο- νοί.	ΕΜΠΟΡΟΙ.		ΝΑΥΤΙΚΟΙ.		ΥΠΑΛΛΗ- ΛΟΙ.		Ε Π Ι Σ Τ Η Μ Ο Ν Ε Σ.							ΜΑΘΗΤΑΙ.	
		Μικροί- ποροι.	Μεγαλὴν ποροι.	Τῷ Βα- σιλεὺς.	Τῷ ἐμ- πορικῷ.	Δημόσιοι.	Δ' μοτι- κό.	Διδάκα- λοι.	Διηγό- ροι.	Ἑφημε- ρι- δογάρφοι.	Ἰα- τροί.	Φαρμα- κοποιοί.	Μαῖσι	Μαθη- ταί.	Μαθη- ταί.	
»	7	41	»	»	»	»	3	7	1	1	»	3	»	263	265	
»	2	1	1	»	»	»	10	1	»	»	»	»	3	41	1	
1	4	11	»	»	»	»	13	2	»	»	»	»	4	98	5	
1	13	130	»	»	40	19	16	7	5	»	3	2	6	853	130	
7	7	14	»	»	»	»	18	1	»	»	»	»	»	130	»	
3	24	52	»	»	»	39	26	7	»	»	3	2	13	451	62	
»	17	41	»	»	»	3	23	8	»	»	»	»	2	244	3	
»	10	26	»	»	»	20	5	»	1	»	1	»	2	209	32	
1	10	7	»	»	»	»	6	3	»	»	»	»	4	257	6	
»	12	12	»	»	»	»	25	»	»	»	»	»	»	189	3	
»	17	10	»	1	»	»	8	7	1	»	»	2	17	153	»	
»	»	»	»	»	»	»	21	»	»	»	»	»	»	35	»	
44	13	45	»	»	»	»	»	4	»	»	2	1	»	39	12	
»	»	21	»	»	»	»	5	3	»	»	»	»	»	»	»	
2	11	5	»	»	»	»	7	»	»	»	1	»	»	67	»	
»	5	3	»	»	»	»	14	1	»	»	»	»	»	33	»	
»	7	13	»	»	»	12	29	»	»	»	1	1	»	116	12	
»	111	21	»	»	»	25	2	»	»	1	»	11	16	4	»	
»	10	10	»	»	»	7	30	3	»	»	1	»	»	165	»	
»	28	25	»	»	»	67	51	11	26	»	5	3	22	326	86	
1	9	9	»	»	»	6	22	»	»	»	2	»	6	128	»	
»	26	7	»	»	»	»	5	6	»	»	1	»	4	400	13	
»	22	9	»	»	»	13	8	4	»	»	»	»	»	259	3	
»	3	13	»	»	»	»	12	»	»	»	»	»	3	85	»	
4	6	5	»	»	»	8	9	»	»	»	1	»	2	124	8	
»	10	7	»	»	»	»	12	2	»	»	»	»	5	170	»	
»	2	4	»	»	1	2	21	1	»	»	»	»	2	55	»	
»	15	6	1	»	»	8	15	2	»	»	2	1	3	165	1	
»	14	8	»	»	»	»	25	1	»	»	»	»	»	98	»	
»	6	»	»	»	»	1	1	2	»	»	»	»	3	1	»	
5	6	1	»	»	»	»	2	»	»	»	2	»	4	6	»	
»	17	14	4	»	»	2	9	2	»	»	1	»	4	229	17	
»	13	86	»	»	31	29	10	6	»	»	3	1	2	275	79	
»	20	»	»	»	»	1	23	4	»	»	»	»	»	245	»	
»	18	2	»	»	»	1	13	1	»	»	»	»	»	48	»	

ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΑ

ΝΟΜΟΙ.	Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι Κ Α Ι Δ Η Μ Ο Ι.	Κτημα- τίαι.	Βιομή- χαιοι.	Γεωργοί.	Ποιμένες.	Εργάται.	Υπη- ρέται.	Υπη- ρέτρ.	Άγω- γάται.	
ΛΑΚΩΝΙΑΣ.	ΓΥΘΕΙΟΥ.	{Κολοκυνθίου . .	5	»	360	14	»	»	2	»
		{Λαγείας	12	»	402	»	»	»	»	»
	ΟΙΤΥΛΟΥ.	{Άξίας	75	103	629	344	6	31	21	2
		{Καρδαμύλης . .	49	75	838	130	6	»	1	3
		{Λεύκτρου	17	30	1060	41	15	»	»	»
		{Μέσσης	1	19	1083	129	67	3	7	»
		{Οιτύλου	34	46	1971	7	64	4	18	1
	ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ ΛΙΜΝΗΣ.	{Μονεμβασίας . .	29	93	416	198	66	27	47	1
		{Βοιτών	»	47	339	12	»	»	2	»
		{Ζάρακος	9	15	521	179	»	1	6	»
		{Έλους	3	12	565	145	»	37	6	»
		{Άσωπού	9	29	624	111	»	8	13	»
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ.	ΚΑΛΑΜΩΝ.	{Καλαμών	225	800	481	85	52	262	135	71
		{Θουρίας	426	86	475	16	7	37	16	21
		{Άριος	26	8	956	5	»	12	2	»
		{Άμφείας	39	13	936	28	1	5	2	2
		{Άλχγωνίας . . .	476	50	189	110	»	19	2	9
	ΜΕΣΣΗΝΗΣ.	{Παμίσου	136	»	323	9	593	142	41	197
		{Εύας	116	29	842	69	»	137	16	»
		{Άριστομόνους . .	18	»	512	15	»	»	»	»
		{Οίχαλίας	93	44	605	69	19	72	19	96
		{Ιθώμης	6	16	709	168	3	60	5	2
		{Άνδανίας	72	»	1026	193	6	11	8	»
	ΠΥΛΙΑΣ.	{Πυλίων	44	142	658	223	59	37	26	2
		{Κολωνιδών . .	35	228	373	139	225	24	42	11
		{Κορωναίων . .	35	56	638	138	12	17	10	»
		{Μεθώνης	35	14	540	24	48	18	4	8
		{Βουφράσου . . .	1	24	907	330	27	24	18	»
	ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ.	{Κυπαρισίας . .	180	1	354	140	415	109	74	54
		{Έράνης	331	72	756	8	39	88	38	32
		{Φλεσιάδος . . .	30	»	341	59	49	33	25	2
		{Δωρίου	4	2	761	415	»	13	1	4
		{Αύλωνος	»	8	757	410	»	4	2	»
		{Τριπύλης	»	»	1655	825	»	»	»	»
		{Πλαταμώδους . .	382	5	624	18	»	»	3	37

ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΥΣ, (συνέχεια).

Καλλι- τέχναι.	Κληρι- κοί.	ΕΜΠΟΡΟΙ.		ΝΑΥΤΙΚΟΙ.		ΥΠΑΛΛΗ- ΛΟΙ.		ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ.							ΜΑΘΗΤΑΙ.	
		Μικρέμ- ποροι.	Μεγαλέμ- ποροι.	Τοῦ Βα- σιλικού.	Τοῦ ἐμ- πορευοῦ.	Δημόσιοι.	Δημοσι- κοί.	διδάκα- λοι.	Διηγή- οί.	Ἐκτελερι- δοί, φάροι.	ἱατροί.	Φαρμα- κοποιοί.	Μαίται.	Μαθηταί.	Μαθη- τραι.	
»	12	»	»	»	»	»	14	1	»	»	»	»	»	29	»	
»	10	»	»	»	»	»	15	1	»	»	»	»	»	»	»	
»	32	55	2	»	4	15	34	7	»	»	2	»	»	295	4	
1	17	21	2	»	23	5	28	5	»	»	2	»	»	225	»	
22	35	21	»	»	18	»	36	4	»	»	»	»	»	201	»	
»	19	»	»	»	108	10	36	2	»	»	»	»	»	103	»	
6	34	29	»	»	46	15	38	4	»	»	2	»	4	284	40	
»	8	28	3	»	13	27	23	7	»	»	2	»	10	97	26	
»	8	26	»	»	357	2	22	2	»	»	»	»	1	48	3	
»	9	8	»	»	4	2	21	»	»	»	»	»	7	28	»	
»	13	9	»	»	»	2	2	2	»	»	»	»	»	72	2	
»	9	4	»	»	2	11	21	3	1	»	1	»	9	»	»	
3	79	108	86	»	»	89	31	7	22	3	10	3	11	483	90	
»	12	84	»	»	»	6	19	2	»	»	3	1	7	62	»	
»	6	6	»	»	»	2	25	1	»	»	»	»	7	94	»	
»	16	7	»	»	»	1	22	2	»	»	1	»	12	75	1	
»	33	29	»	»	»	4	24	5	»	»	»	»	2	351	10	
»	10	79	»	»	»	25	6	4	»	»	2	2	3	279	81	
»	13	1	»	»	»	2	33	4	»	»	»	»	»	219	»	
»	10	»	»	»	»	»	36	»	»	»	»	»	»	1	»	
»	14	3	»	»	»	6	39	1	»	»	»	»	27	110	2	
»	22	1	»	»	»	»	36	»	»	»	»	»	»	»	»	
»	17	»	»	»	»	5	28	»	»	»	»	»	21	76	1	
2	5	3	3	4	6	30	26	6	8	»	2	1	18	130	43	
1	9	38	»	»	94	7	17	5	5	»	1	»	3	173	42	
»	6	15	»	»	20	3	17	4	»	»	»	»	»	56	»	
»	5	»	»	»	3	2	4	2	»	»	1	»	»	13	»	
»	9	»	»	»	»	»	40	1	»	»	»	»	1	8	»	
1	8	25	24	»	»	43	14	3	»	»	4	2	2	110	16	
1	8	24	»	»	5	3	22	4	»	»	1	2	»	117	47	
»	5	»	»	»	»	»	26	2	»	»	3	»	1	52	21	
»	9	»	»	»	»	»	12	»	»	»	»	»	»	27	»	
»	6	»	»	»	»	1	17	1	»	»	»	»	»	39	»	
»	11	»	»	»	»	»	31	»	»	»	»	»	21	35	»	
1	5	10	2	»	»	»	29	3	»	»	1	»	8	143	27	

ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΑ

ΝΟΜΟΙ.	ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.	Κτηνα- ταία.	Βιομή- χανοι.	Γεωργοί.	Ποιμένες	Εργάται.	Ύπη- ρέται.	Ύπη- ρέτρ.	Άγω- γιάτ.		
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ.	ΟΛΥΜΠΙΑΣ.	Άνδριτζαίνης ..	107	321	1099	396	151	39	76	23	
		Άλιφείρας	3	»	700	531	»	»	»	»	
		Σκυλλοῦντος ..	25	21	469	167	211	3	5	»	
		Βώλακος . . .	110	45	349	33	65	22	30	6	
		Ίρήνης	48	55	665	251	»	8	1	»	
		Φυγαλίας	31	13	885	213	»	10	1	1	
ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ ΚΑΙ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ.	ΝΑΥΠΑΙΑΣ.	Ναυπλιέων	49	706	535	379	167	336	203	34	
		Μηδείας	2	47	466	157	46	60	3	7	
		Μινώας	7	12	52	206	8	29	»	»	
		Ἐπιδαυρίων ..	25	26	202	242	152	49	2	1	
		ΑΡΓΟΥΣ.	Αργείων	219	561	382	96	1465	535	78	126
			Άλέας	2	14	478	184	11	13	»	»
Λυρκείας	1		7	313	387	6	7	»	»		
Ίναχίας	»		3	395	64	8	4	»	»		
Ύσιων	1		15	188	284	31	22	»	»		
Μυκληῶν	3		1	376	162	44	9	3	1		
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ.	Κορινθίου	100	210	1696	69	54	68	38	15		
	Συκιῶνος	55	21	807	106	25	45	22	6		
	Στυμφαλίας ..	4	15	957	66	»	»	»	»		
	Νεμέας	63	12	393	132	72	17	10	»		
	Πελλήνης	4	29	529	94	»	13	»	»		
	Περαχώρας ..	18	57	309	51	90	29	7	»		
	Σολυγείας	7	»	193	247	»	18	»	»		
	Φανεοῦ	9	12	582	84	»	18	6	»		
	Ζαχρόλης	362	30	342	96	205	12	3	»		
	Κλεωνῶν	6	4	1041	137	1	26	»	»		
ΚΥΚΛΑΔΩΝ.	ΣΤΡΟΥ.	Τρικάλων	193	86	936	209	»	28	33	»	
		Σπετζῶν	23	527	13	18	135	89	277	»	
		Κρανιδίου	74	241	215	55	112	45	3	18	
		Ἐμιόννης	5	»	184	78	163	32	»	»	
		ΥΔΡΑΣ ΚΑΙ ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ.	Ἰδρας	14	526	14	79	66	117	247	7
			Τροιζήνης	172	352	139	34	176	29	29	13
			Μεθάνων	72	8	265	4	38	»	»	»
			Δρυόπτης	6	»	141	120	»	»	»	»
			Ἐρμούπολεως ..	48	1332	75	6	1468	555	718	38
			Σύρου	33	480	477	5	12	15	3	»

ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΥΣ, (συνέχεια).

Καλλι- τέχναι.	Κληρι- κοί.	ΕΜΠΟΡΟΙ.		ΝΑΥΤΙΚΟΙ.		ΥΠΑΛΛΗ- ΛΟΙ.		ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ.						ΜΑΘΗΤΑΙ.	
		Μικρέμ- ποροι.	Μεγαλέμ- ποροι.	Τού Βα- σιλικού.	Τού έμ- πορικου.	Δημόσιοι	Δ. μοτι- κοί.	διδά. κα- λοι.	διετι.ό- ροι.	Εγγεμ- δογράφοι.	Ιατροί.	Φαρμα- κοποιοί.	Μαθη- ται.	Μαθη.ται.	Μαθη- ται.
3	33	69	»	»	»	35	37	4	»	»	1	1	2	164	70
»	6	»	»	»	»	»	16	»	»	»	»	»	»	28	»
»	»	5	»	»	»	4	12	»	»	»	»	»	»	55	»
»	4	16	»	»	»	»	20	1	1	»	1	»	»	79	»
»	6	2	»	»	»	»	23	»	»	»	»	»	»	14	»
»	4	19	»	»	»	»	33	»	»	»	»	»	»	51	»
19	36	11	92	1	86	126	17	17	32	»	4	5	3	508	150
»	24	10	»	»	1	2	17	»	2	»	»	»	5	40	»
»	1	2	»	»	7	1	2	1	»	»	»	»	1	20	6
»	31	11	»	»	»	7	3	2	»	»	»	»	5	66	»
5	26	140	»	»	2	28	49	12	3	»	11	4	3	815	159
»	9	»	»	»	»	»	22	1	»	»	»	»	3	57	2
»	6	2	»	»	»	»	16	1	»	»	»	»	1	32	»
»	7	1	»	»	»	»	13	1	»	»	1	»	»	8	»
»	3	12	»	»	»	»	10	1	»	»	»	»	»	45	1
»	6	3	»	»	»	»	13	1	»	»	»	»	2	84	3
»	17	49	»	»	6	38	32	4	7	»	2	2	4	213	38
»	28	19	»	»	»	6	29	5	»	»	2	»	11	166	10
»	12	7	»	»	»	1	22	2	»	»	»	»	»	33	»
»	16	10	»	»	»	4	28	1	»	»	»	»	»	83	12
»	14	4	»	»	»	1	22	1	»	»	1	»	»	26	»
»	13	31	»	1	4	7	23	2	»	»	1	»	»	67	»
»	11	7	»	»	»	3	8	2	»	»	1	»	»	60	»
»	25	5	»	»	6	»	17	3	»	»	2	»	2	73	7
»	25	11	»	»	»	3	27	5	»	»	»	»	2	348	69
»	33	»	»	»	»	»	31	2	»	»	1	»	»	93	»
»	30	1	»	»	»	13	21	6	»	»	»	»	»	479	15
»	20	118	»	46	913	29	12	8	»	»	4	3	5	294	334
»	20	15	»	6	1343	7	7	4	1	»	4	1	2	418	130
2	6	22	»	»	235	10	14	2	»	»	»	»	3	121	12
2	108	149	»	»	1286	58	11	8	»	»	3	3	5	652	529
»	27	64	7	251	1156	»	23	4	»	»	3	2	4	313	169
»	5	7	»	»	7	2	11	2	»	»	»	»	8	44	»
»	»	5	»	»	»	»	13	»	»	»	»	»	»	2	»
78	32	873	143	111	800	128	333	90	19	9	18	4	8	1790	800
7	31	38	»	»	49	13	10	3	»	»	1	3	4	250	165

ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΑ

ΝΟΜΟΙ.	ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.	Κτημα- ταί.	Βιομη- χανοί.	Γεωρ- γοί.	Ποιμέ- νες.	Εργά- ται.	Υπηρέ- ται.	Υπηρέ- τριαι.	Άγω- γιάται.	
ΚΥΚΛΑΔΩΝ.	ΣΥΡΟΥ. — Μυκόνου	12	61	321	18	21	15	53	»	
	ΚΕΑΣ.	Κέας	35	129	513	71	88	8	14	20
		Κύθνου	18	72	119	»	7	7	»	»
		Δροπίδος	347	71	243	»	18	1	1	»
		Σερφίου	635	»	417	»	115	56	124	»
	ΑΝΔΡΟΥ.	Ανδρου	115	»	834	»	50	30	66	»
		Κορθίου	69	3	746	1	76	17	11	»
		Γαυρίου	12	33	1803	»	10	40	18	»
	ΤΗΝΟΥ.	Τήνου	6	211	407	»	98	19	18	»
		Πανόρμου	»	»	210	»	»	»	»	»
		Σωσθενίου	6	77	278	2	»	2	3	»
		Περαίας	»	26	606	»	»	1	»	»
	ΝΑΞΟΥ.	Νάξου	89	151	28	»	30	26	51	»
		Βιέλου	17	117	786	30	95	25	3	»
		Τραγαίας	67	»	513	118	155	2	2	»
		Απειρανθίας . . .	5	19	214	75	»	»	»	»
		Πάρου	56	106	338	46	21	44	49	»
		Μαρπίστης	44	89	583	44	16	30	7	1
		Ναούσης	17	47	112	40	88	39	11	»
		Κορωνίδος	»	12	413	65	7	6	»	»
	ΘΗΡΑΣ.	Θήρας	71	»	132	11	146	21	56	12
		Καλλίστης	60	201	179	3	340	40	39	»
		Εμπορείου	46	74	136	9	272	2	12	»
		Οΐας	30	»	123	»	»	2	33	»
		Θηρασίας	6	»	96	»	»	»	»	»
		Ίου	20	147	185	75	98	5	11	»
		Άμοργού	20	143	527	45	9	10	12	»
		Ανάης	10	29	41	9	20	3	4	1
	ΜΗΛΟΥ.	Μήλου	10	101	120	100	177	15	31	33
		Αδάμαντος	»	»	6	»	70	»	2	»
		Κιμώλου	»	»	82	11	8	6	»	»
		Φολεγάνδρου . . .	29	»	65	8	62	»	»	»
		Σκίνου	36	»	320	30	»	»	»	»
		Σίρνου	15	400	86	22	147	6	26	5
Τὸ ὅλον		16122	32801	147507	38953	19592	12651	7724	2307	

ΚΑΤΑ ΔΗΜΟΥΣ (συνέχεια).

Καλλι- τέχναι.	Κληρι- κοί.	ΕΜΜΟΡΟΙ.		ΝΑΥΤΙΚΟΙ.		ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ		ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ.							ΜΑΘΗΤΑΙ.	
		Μικροί- ποροι.	Μεγάλοι- ποροι.	Τού Ι.α. ολοκλή.	Τού ημ. πορικῶ.	Δημόσιοι	Δημοσι- κοί.	διδάκτα- λοι.	Δικηγό- ροι.	Εκκλησι- ασταί.	Ιατροί.	Φαρμα- κοποιοί.	Μαίαι.	Μαθηταί	Μαθη- ταί.	
2	18	33	7	»	411	12	5	3	»	»	1	»	2	164	152	
»	13	78	»	4	53	15	4	6	»	»	2	7	3	251	80	
»	5	20	»	»	38	8	3	4	»	»	2	»	2	137	46	
»	6	13	»	»	10	1	3	3	»	»	1	»	2	57	22	
»	11	22	»	»	43	5	3	4	»	»	1	»	2	139	22	
307	153	109	»	»	436	23	21	8	»	»	4	1	5	457	130	
80	34	31	»	»	61	7	1	6	»	»	1	»	3	5	»	
»	39	33	»	»	52	6	15	2	»	»	»	»	»	7	»	
»	33	75	»	»	38	11	18	7	»	»	4	1	1	296	110	
252	14	19	»	»	58	2	2	4	»	»	1	»	4	200	50	
1	13	13	»	»	»	»	18	2	»	»	1	»	2	101	41	
»	25	3	»	»	»	»	19	2	»	»	1	»	1	68	»	
»	18	56	»	»	49	20	4	7	»	»	4	»	1	120	55	
»	14	1	»	»	2	2	42	1	»	»	»	»	7	65	1	
2	19	11	4	»	»	10	1	3	»	»	»	»	2	109	3	
»	7	2	»	»	»	»	1	1	»	»	»	»	3	75	»	
»	7	28	»	»	68	7	7	2	»	»	1	»	3	87	59	
2	9	15	5	»	16	2	»	2	»	»	»	»	3	56	8	
1	5	18	»	»	62	1	15	1	»	»	»	»	3	63	17	
»	5	2	»	»	»	»	1	1	»	»	»	»	1	45	»	
»	45	104	»	»	651	14	23	7	2	»	4	1	6	250	127	
5	40	58	»	»	230	6	17	14	»	»	»	7	4	80	»	
»	14	13	»	1	263	4	19	1	»	»	1	»	3	155	»	
»	9	25	»	»	452	»	18	3	»	»	1	»	1	80	»	
»	2	»	»	»	61	»	8	1	»	»	»	»	»	11	»	
»	7	22	»	1	98	5	17	2	»	»	»	»	1	108	27	
1	42	19	»	»	99	7	10	5	»	»	1	»	5	161	75	
»	7	4	»	»	17	3	8	2	»	»	»	»	1	60	»	
»	8	22	»	2	68	12	3	5	»	»	3	7	2	152	69	
»	2	14	»	2	70	3	2	1	»	»	»	»	»	75	10	
»	5	10	»	»	90	1	1	1	»	»	»	»	»	70	21	
»	5	1	»	»	10	4	7	2	»	»	»	»	3	51	25	
»	4	2	»	»	3	3	7	1	»	»	»	»	2	69	9	
5	22	51	»	»	65	12	5	12	»	»	3	»	4	352	150	
1346	5102	9452	793	510	15965	3553	5199	1176	394	68	398	161	832	42680	9035	

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΩΝ

ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.		Όνομα τῶν πρω- τευουσῶν τῶν Νο- μῶν, ὑπαρχικῶν καὶ δήμων.	ΑΝΔΡΩΝ.			ΓΥΝΑΙΚΩΝ.			ΚΑΤΑ ΦΥΛΟΝ ΛΟΦΙΣΜΑ.		
			ἀγῶν.	ἐγγάμ.	ἐν γένει.	ἀγῶν.	ἐγγῶν.	ἐν γένει.	ἀνδρῶν.	γυναικῶν.	τὸ ὅλον.
ΑΤΤΙΚΗΣ.	Ἀθηνῶν	Ἀθῆναι	15278	6047	413	8975	5634	2580	21738	17189	38927
	Πειραιῶς	Πειραιεύς	2269	1108	47	1613	1102	125	3424	2840	6264
	Μαραθῶνος	Μαραθῶν	82	56	13	74	58	2	151	134	285
	Κρωπίας	Μαρκόπουλον	274	160	20	232	169	42	454	443	897
	Περαιῶς	Ὀρωπὸς	60	37	8	41	32	8	105	81	186
	Ακυρίου	Κερατιὰ	557	298	34	397	296	74	789	767	1656
	Φυλῆς	Χασσὰ	150	95	11	146	95	25	256	266	522
ΑΙΓΙΝΗΣ.	Ἀχαρνῶν	Μενίδιον	444	259	21	330	259	52	724	611	1365
	Αἰγίνης	Αἴγινα	951	520	28	720	520	111	1409	1351	2850
	Ἀγκιστρίου	Μεγαλοχωρίον	55	30	2	35	30	4	87	69	156
ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ.	Μεγάρων	Μέγαρα	1101	613	62	886	613	171	1776	1670	3446
	Σαλαμίνος	Σαλαμίς	802	520	37	499	520	144	1359	1163	2522
	Ελευσίνος	Μάνδρα	611	357	28	554	357	75	996	986	1982
	Εἰδυλλίας	Βύλλια	436	384	18	427	384	76	838	887	1725
ΘΗΒΩΝ.	Θηβαίων	Θῆβαι	942	447	47	709	443	217	1436	1369	2805
	Θεσπιῶν	Ἐρμιόκαστρον	163	103	13	129	104	29	279	262	541
	Θεσβης	Δομοβρίναι	296	186	26	212	186	38	508	436	944
	Πλαταιῶν	Καπαρέλαι	188	107	15	128	105	33	310	266	576
	Αὔλιδος	Βαλὺ	66	30	4	47	29	11	100	87	187
	Τανάγρας	Χλεμποτσάρι	75	54	6	72	54	12	135	138	273
	Ἀρχαιονίου	Καρδίτσα	92	47	7	64	47	16	146	127	273
ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ.	Λεβαδείας	Λεβαδεία	1065	489	60	731	466	303	1614	1500	3114
	Ἀρχαυῶν	Ἀρχαυῶν	800	473	53	622	481	171	1326	1277	2603
	Πέτρας	Κουτουμουλά	94	69	14	74	70	11	177	155	332
	Χαιρωνείας	Ἅγιος Βλάσιος	126	59	9	73	59	18	194	150	344
	Ὀρχομενοῦ	Καουὰ	59	34	6	35	34	21	99	90	189
	Δουστμίων	Δίστομον	351	173	22	283	18	72	546	536	1082
ΧΑΛΚΙΔΟΣ.	Χαλκιδέων	Χαλκίς	1569	706	62	1246	695	307	2337	2248	4585
	Αηλιαντίων	Στενή	260	130	17	203	130	32	407	365	772
	Κηφισιῶν	Σκυλογιάννην	71	36	8	47	32	8	115	92	207
	Αἰγείων	Ἅγία Ἄννα	271	139	16	201	136	39	426	376	802
	Λιβαίων	Λίμνη	542	245	28	377	238	102	815	717	1532
	Νέων Ψαρῶν	Νέα Ψαρὰ	83	49	13	73	49	15	145	137	282
ΕΠΡΟΧΩΡΙΟΥ.	Ἰστιαίων	Ἐργοῦσι	734	380	50	616	363	189	1164	1169	2332
	Διδυμίων	Αἰδηψός	116	82	14	107	73	23	212	213	425

ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ, ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΩΝ.

Στρατιωτικοί και αποδημόντες νυκτικοί.	Πληθυ- σμός του 1861	Πληθυ- σμός του 1856	ΔΙΑΦΟΡΑ ἐπὶ		ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΑ								ΑΡΙΘΜΟΣ	
			πλέον.	ἐλατ- των.	Βιομή- χανον.	Γεωργί- αι.	Ἑμπορ- ικ.	ὑπόλλη- λοι.	Ἐπιστή- μονες.	Κληρικοί	Μαθηταί	οἰκίων.	οἰκογενειῶν	
2371	41298	30969	10329	»	2249	397	1191	848	472	153	3215	3831	8982	
168	6452	6057	395	»	487	26	270	125	35	10	231	580	1358	
»	285	180	105	»	6	49	»	6	2	2	29	68	72	
»	897	701	196	»	8	136	10	8	4	4	53	190	188	
3	189	155	34	»	8	50	»	3	1	1	2	46	52	
»	1656	935	721	»	19	290	9	15	3	3	59	411	356	
»	522	455	67	»	»	15	2	1	»	1	»	90	121	
»	1365	»	—	—	»	250	»	6	4	4	56	305	305	
9	2859	2791	68	»	245	5	72	11	10	5	232	622	604	
»	156	136	20	»	»	20	2	5	»	1	17	40	34	
14	3460	3208	252	»	34	516	29	16	8	13	256	707	802	
3	2525	2180	345	»	367	29	34	33	4	36	178	494	710	
»	1982	1778	204	»	»	58	22	6	4	8	129	417	484	
»	1725	2424	»	699	35	2	2	18	3	8	92	838	332	
190	2995	2699	296	»	390	11	60	38	17	7	228	650	731	
»	541	500	41	»	»	164	2	5	3	2	7	109	107	
»	941	825	119	»	9	118	14	5	3	20	3	250	191	
»	576	515	61	»	5	152	»	3	2	12	28	123	148	
»	187	180	7	»	»	56	2	»	1	1	»	51	41	
»	273	224	49	»	1	60	»	1	»	2	2	55	54	
»	273	149	124	»	»	38	»	»	»	1	»	30	58	
35	3149	2841	308	»	571	293	27	28	18	7	265	715	891	
»	2603	2504	99	»	80	553	14	24	5	9	154	560	711	
»	332	284	48	»	4	98	»	6	1	4	17	65	99	
»	344	»	—	—	»	56	»	5	2	1	»	80	74	
»	189	»	—	—	1	97	2	1	»	1	2	88	88	
6	1088	»	—	—	14	211	7	21	1	2	77	217	302	
»	4585	4086	499	»	435	»	141	91	45	14	380	905	1268	
»	772	708	64	»	»	195	»	5	1	3	26	170	195	
»	207	»	—	—	10	41	1	1	»	»	8	43	69	
»	802	»	—	—	28	138	10	10	2	2	73	153	204	
»	1532	1489	43	»	»	13	23	9	5	3	97	310	360	
»	282	148	134	»	3	21	9	10	3	1	2	140	100	
»	2332	2350	»	18	185	199	75	48	8	7	196	630	565	
»	425	484	»	89	4	57	5	4	1	1	28	100	119	

ΠΑΘΗΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΩΝ

ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.		Όνομα τῶν πρω- τευουσῶν τῶν Νο- μῶν, ἑπαρχιῶν καὶ Δήμων.	ΑΝΔΡΩΝ			ΓΥΝΑΙΚΩΝ			ΚΑΤΑ ΦΥΛΟΝ ΑΘΡΟΙΣΜΑ		
			ἀγάμων.	ἐγγάμων	ἐν χηρείᾳ	ἀγάμων.	ἐγγάμων	ἐν χηρείᾳ	ἀνδρῶν.	γυναικ.	τὸ σύν.
ΚΑΡΥΣΤΙΑΣ.	Κυμαίων	Κύμη	1124	470	60	936	468	184	1654	1588	3242
	Κοτυλίων	Κολημεράνοι . .	173	85	10	150	88	25	268	263	531
	Κονιστριῶν	Κονίστραις	96	55	6	91	55	25	157	171	328
	Αὐλώνος	Αὐλώνάριον	158	98	8	271	91	28	264	290	554
	Δυστιῶν	Ἀλιζέριον	171	73	14	150	74	28	258	252	510
	Στυρῶν	Στύρα	173	106	9	155	102	44	288	301	589
	Καρυστιῶν	Ὁθωνούπολις . . .	970	596	39	794	585	120	1605	1499	3104
ΣΚΟΠΕΔΟΥ.	Σκύρου	Σκύρος	871	420	53	683	420	125	1344	1228	2572
	Σκοπέλου	Σκόπελος	1637	751	56	1282	749	363	2444	2394	4838
	Σκιάθου	Σκιάθος	738	293	30	715	443	201	1061	1359	2420
	Γλώσσης	Γλώσσα	278	142	12	291	148	32	432	471	903
	Ἀλονήσου	Ἀλόνησος	103	44	13	87	44	12	160	143	303
ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ.	Λαμίας	Λαμία	1599	641	73	906	575	296	2313	1777	4090
	Ἰπάτης	Ἰπάτη	520	220	13	433	224	90	753	747	1500
	Φαλάρων	Στυλὶς	529	286	31	372	271	113	849	776	1625
	Ἀμαλιαπόλεως	Ἀμαλιάπολις . . .	274	155	17	175	145	79	446	399	845
	Κρεμ. Λαρίσσης	Γαρδικίον	402	223	30	282	212	78	655	572	1227
	Πτελεατῶν	Σούρπι	264	152	28	207	157	77	444	441	885
	Ἡρακλειωτῶν	Μοσχολῶρι	160	81	13	96	80	31	254	207	461
	Μακρακώμης	Βαρτόπι	126	53	6	102	53	17	185	172	357
	Τυμφρηστοῦ	Μαυρίλλον	68	37	2	69	41	15	107	125	232
	Σπερχεάδος	Ἀγᾶ	126	78	3	88	75	17	207	180	387
ΠΑΡΝΑΣΣΙΔΟΣ.	Ἀμφίσης	Ἀμφισσα	1482	659	50	1202	660	318	2191	2180	4371
	Γαλαξειδίου	Γαλαξειδί	938	628	41	1041	787	245	1607	2073	3680
	Κυτινίων	Μαυρολιθάρι . . .	339	183	16	264	184	64	538	512	1050
	Παρνασσίων	Τοπόλια	316	131	14	250	130	94	461	474	935
	Κρίσης	Χρυσὸν	549	202	23	369	200	118	774	687	1461
	Ἀντικύρρας	Δεσφίνα	542	297	23	510	294	88	862	892	1754
	Δωριέων	Γραζίνα	161	92	15	158	87	27	268	272	540
ΔΩΡΙΔΟΣ.	Αἰγυτίου	Αοιδωρίκιον	282	112	9	236	109	16	403	361	764
	Κροκυλίου	Πενταγοί	230	118	12	249	133	40	360	422	782
	Ποτιδανείας	Ἄνω Παλαιοζάριον .	243	130	5	188	135	34	378	377	735
	Τολοφῶνος	Βιτρινίτσα	230	112	8	170	111	35	350	316	666
ΛΟΚΡΙΔΟΣ.	Ἀταλάντης	Ἀταλάντη	385	155	18	311	152	79	558	542	1100
	Λαρύμνης	Προκυνά	122	58	12	75	57	18	192	150	342
	Νέας Πέλλης	Κάτω Πέλλη	33	16	3	25	14	5	52	44	96

ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ, ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΩΝ, (συνέχεια).

Στρατιωτικοί καὶ αποδημόντες ναυτικοί.	Πληθ- σμός τοῦ 1861	Πληθ- σμός τοῦ 1856	ΔΙΑΦΟΡΑ ἐπὶ		ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΑ								ΑΡΙΘΜΟΣ	
			πλέον	ἐλάττων	Βιομή- χανοί.	Γεωργοί.	Ἐμποροί.	Ἰδιόκλη- τοι.	Ἐπιστή- μονες.	Κληρικοί	Μαθηταί	οἰκίων.	οἰκογενειῶν	
373	3615	3102	513	»	160	60	31	50	13	5	381	737	712	
»	531	537	»	6	36	65	1	9	1	»	40	128	130	
»	328	360	»	32	»	2	3	»	2	1	64	114	90	
»	554	522	32	»	38	119	1	4	4	2	37	118	139	
3	513	544	»	31	13	112	6	7	2	1	47	147	135	
»	589	692	»	103	3	87	10	17	5	3	30	131	162	
5	3109	2920	189	»	116	234	93	28	8	8	251	646	742	
»	2572	2505	67	»	97	428	48	24	9	13	160	685	685	
5	4843	5330	»	487	516	18	48	36	12	16	405	1059	1160	
463	2883	2913	»	30	97	73	13	25	6	6	158	1740	714	
»	903	1051	»	148	28	6	3	6	3	3	37	200	200	
»	303	311	»	8	2	31	4	4	2	1	10	76	76	
595	4685	3376	1309	»	447	62	158	89	45	11	429	720	780	
»	1500	1422	78	»	51	77	37	54	7	4	44	300	324	
276	1901	1401	500	»	80	31	33	9	5	3	140	237	430	
34	879	885	»	6	39	4	9	16	6	2	129	220	242	
48	1275	842	433	»	39	127	13	2	4	2	41	160	251	
»	885	»	—	—	33	91	3	12	1	4	58	154	193	
11	472	485	»	13	5	106	2	4	1	2	37	93	94	
124	481	398	83	»	1	34	5	3	1	1	49	53	70	
10	242	242	»	»	20	19	»	4	»	1	12	49	47	
12	399	381	15	»	17	45	14	4	»	2	5	46	88	
23	4394	3953	441	»	177	5	126	20	16	7	371	910	1018	
481	4161	4441	»	280	119	16	36	22	17	6	503	959	959	
»	1050	975	75	»	»	160	7	2	3	3	45	185	185	
»	935	1006	»	71	59	12	33	6	3	2	104	308	206	
»	1461	1357	104	»	58	54	38	29	10	3	157	315	315	
»	1754	1661	93	»	8	274	5	12	»	12	113	293	454	
9	549	45	544	»	»	67	8	10	»	1	»	96	105	
58	822	674	148	»	9	87	11	13	5	2	34	143	137	
»	782	821	»	39	5	142	5	7	2	3	46	143	200	
»	735	600	135	»	8	108	4	15	1	3	32	120	173	
»	666	612	54	»	8	156	12	8	1	2	53	110	157	
124	1224	1082	142	»	41	58	39	21	6	4	96	198	286	
»	342	»	—	—	7	77	4	6	1	2	10	71	90	
»	96	104	»	8	»	1	9	4	»	»	5	142	37	

ΠΑΘΗΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΩΝ

Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι Κ Α Ι Δ Η Μ Ο Ι.		Όνομα τῶν πρω- τευουσῶν τῶν Νο- μῶν, Ἐπαρχιῶν καὶ Δήμων.	ΑΝΔΡΩΝ.			ΓΥΝΑΙΚΩΝ.			ΚΑΤΑ ΦΥΛΟΝ ΑΘΡΟΙΣΜΑ.		
			ἀγρίων.	ἐγ.άμων	ἐν γ.τρίαι	ἀγρίων.	γ.τρίων	ἐν γ.τρίαι	ἀνδρῶν.	γυναικ.	τὸ ὅλον.
ΔΟΚΡΙΔΩΣ.	Δαφνησίων . . .	Λειβανάταις . .	210	107	10	203	105	33	327	341	668
	Θρόνιου	Θρόνιον	41	33	12	52	32	7	86	91	177
	Θερμοπυλῶν . .	Μῶλος	228	100	15	130	97	40	343	267	610
	Δρυμίας	Δαδίον	796	399	54	728	396	188	1249	1312	2561
ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ.	Ἑλατείας	Δροχμίνιον	170	85	16	119	79	29	278	227	498
	Μεσολογγίου . .	Μεσολόγγιον . .	1928	793	70	1417	764	453	2791	2634	5425
	Ἠλιανείας	Σταμινά	261	99	9	188	99	56	369	343	712
	Μακρυεΐας	Ματαράγκα	136	75	7	87	74	11	218	172	390
ΒΑΛΤΟΥ.	Αἰτωλικοῦ	Αἰτωλικὸν	936	388	49	646	388	235	1373	1269	2642
	Ἀμβρακίας	Καρθασαρά	481	216	16	370	179	82	713	631	1344
	Ἰδομένης	ἑμπεσὸς	144	57	8	64	57	18	209	139	348
	Θυάκειου	Σύντεκνον	496	183	13	319	183	116	699	618	1310
ΤΡΙΧΩΝΙΔΑΣ.	Στράτου	Λεπενοῦ	211	85	11	146	85	45	307	276	583
	Ἀγρινίου	Ἀγρίνιον	1271	575	64	872	554	350	1910	1776	3686
	Θέρμου	Καινοῦριον	48	20	»	29	20	12	68	61	129
	Ζελίχοβη	Ζελίχοβη	92	32	6	69	31	14	130	114	244
ΕΥΡΥΤΑΝΙΔΑΣ.	Παμφίας	Κεφαλόδερσαν . .	70	25	2	53	23	9	97	85	182
	Ἀμβρακίας	Μπερίκος	74	28	»	49	28	8	102	85	187
	Καρπενεσίων . .	Καρπενήσιον . . .	371	186	18	389	216	115	575	720	1295
	Ἀγραίων	Κεράσοβον	166	91	9	164	93	44	266	301	567
ΕΥΡΥΤΑΝΙΔΑΣ.	Κτημενίων	Φουρνά	306	148	11	276	155	56	465	487	952
	Παρακαμπυλίων .	Ἄγιος Βλάσσης . .	291	128	14	243	129	56	433	428	861
	Ἀπεραντίων	Γρανίτσα	206	92	6	164	92	19	304	275	579
	Ἀρακυνθίων	Προδός	257	158	10	247	167	54	425	468	893
ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ.	Καλλιόρομητῶν .	Κρικέλλου	111	48	6	136	87	31	165	254	419
	Ναυπάκτου	Ναύπακτος	400	200	24	403	201	112	624	716	1340
	Προσχίου	Πλάτανος	365	189	11	374	208	85	565	667	1232
	Ἀποδοτίας	Μεγ. Λομποτινά . .	206	115	7	193	116	44	328	353	681
ΒΟΝΙΤΗΣΣ ΚΑΙ ΞΗΡΟΜΕΡΟΥ.	Ἀνακτορίων	Βόνιτζα	503	262	30	346	252	32	795	730	1525
	Ἀστακοῦ	Ἀστακός	297	158	23	222	148	54	478	424	902
	Οἰνιάδας	Κατοχή	250	133	19	192	132	64	402	388	790
	Σολίου	Μύτικας	84	53	3	75	51	17	140	143	283
ΠΑΤΡΩΝ.	Ἐχίου	Κατούνα	401	134	8	261	134	64	543	459	1002
	Πατραίων	Πάτραι	6659	2918	238	4429	2721	1119	9815	8269	18084
	Τριταίων	Προστοβίτζα . . .	182	96	12	157	96	25	290	278	568
	Σύμης	Κάτω Ἀχαΐα	108	67	8	86	67	28	183	181	364

ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ, ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΩΝ, (συνέχεια).

Στρατιωτικοί και αποδημιούντες νυκτερι.	Πληθυ- σμός του 1861	Πληθυ- σμός του 1856	ΔΙΑΦΟΡΑ ἐπὶ		ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΑ								ΑΡΙΘΜΟΣ.	
			πλέον.	ἐλάττων	Εὐμὴ ἡ- χάν.	Γεωργ. ἡ- χάν.	Ἑμπορ. ἡ- χάν.	Ἰ. ἀλ. ἡ- χάν.	Επιστ. ἡ- χάν.	Κληρικ. ἡ- χάν.	Μαθητ. ἡ- χάν.	οἰκ. ἡ- χάν.	οἰκ. ἡ- χάν.	
»	668	654	14	»	7	112	7	7	2	2	32	117	158	
»	177	»	—	—	4	39	2	7	»	1	9	38	41	
»	610	587	23	»	6	82	6	4	5	1	37	115	121	
»	2561	2552	9	»	89	520	40	13	8	7	108	560	524	
»	498	547	»	49	4	73	4	11	2	2	22	110	113	
634	6059	4890	1169	»	836	126	83	102	41	16	613	918	1348	
»	712	609	103	»	1	163	8	2	2	1	43	116	155	
»	390	332	58	»	3	78	1	1	»	1	1	29	91	
12	2654	2156	498	»	248	16	29	26	11	9	124	525	672	
106	1450	977	473	»	87	44	58	16	22	2	8	260	289	
»	348	»	—	—	»	52	»	1	»	1	»	70	89	
5	1315	»	—	—	3	236	7	1	1	2	»	260	1305	
»	583	»	—	—	2	77	5	7	1	1	»	134	139	
200	3886	266	3620	»	348	289	77	42	15	9	284	790	940	
»	129	»	—	—	»	36	»	2	»	1	5	7	33	
»	244	»	—	—	6	65	»	3	»	»	»	21	40	
»	182	222	»	40	2	17	12	1	»	1	17	37	37	
»	187	235	»	48	»	50	»	2	1	1	21	28	28	
114	1409	1443	»	34	114	58	44	25	5	4	120	321	280	
11	578	512	66	»	2	62	21	6	2	1	»	100	111	
23	975	1026	»	51	18	129	2	5	2	2	90	137	191	
»	861	910	»	49	»	172	4	10	1	4	68	293	165	
»	579	462	117	»	8	107	1	7	1	1	26	93	102	
»	893	1048	»	155	31	113	12	6	1	4	88	230	178	
»	419	1312	»	893	2	55	2	2	1	4	43	253	93	
»	1340	1548	»	208	45	55	23	38	3	4	119	293	417	
»	1232	1200	32	»	80	100	45	16	2	4	110	192	270	
»	681	649	32	»	9	65	3	4	»	5	17	110	120	
95	1620	1415	205	»	»	114	28	48	10	5	116	418	418	
»	902	724	178	»	11	89	24	20	3	2	62	197	246	
»	790	742	48	»	17	143	16	4	3	2	7	185	187	
»	283	173	110	»	7	15	13	7	2	1	26	59	63	
»	1002	918	84	»	»	131	5	14	1	2	34	140	178	
258	18342	15131	3211	»	2377	789	675	187	107	45	925	3189	4289	
»	568	581	»	13	13	74	»	4	1	5	42	122	128	
»	361	»	—	—	2	27	9	2	1	1	20	108	122	

ΠΑΘΥΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΩΝ

ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.		Όνομα τῶν πρω- τευουσῶν τῶν Νο- μῶν, Ἐπαρχιῶν καὶ Δήμων.	ΑΝΔΡΩΝ			ΓΥΝΑΙΚΩΝ			ΚΑΤΑ ΦΥΛΟΝ ΛΟΦΟΣΜΑ.		
			ἀγόνων	ἐγγάμων	ἐν χρείᾳ	ἀγόνων	ἐγγάμων	ἐν χρείᾳ	ἀνδρῶν.	γυναί- κες.	τὸ ὅλον.
ΠΑΤΡΩΝ,	Ἐρινναίων	Ἄρ. γόζενα	48	37	10	53	37	3	95	93	188
	Φαρῶν	Χαλανδρίτσα . .	204	111	15	146	111	29	330	286	616
ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ.	Αἰγιατίων	Αἰγίων	1207	508	63	941	501	263	1778	1708	3486
	Βουραίων	Διακοπτόν	439	263	33	403	264	117	735	784	1519
	Αἰγισιαίων	Βερσοβᾶ	103	62	8	90	64	27	173	181	354
ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ.	Καλαβρύτων . . .	Καλάβρυτα	382	185	16	308	180	103	583	591	1174
	Ἀροανείας	Σοπωτόν	312	149	16	271	151	55	477	477	954
	Ψωφίδος	Λε. θάρτσι	393	222	25	375	221	92	640	688	1328
	Κραθίδος	Κάτω Ποταμιὰ . .	111	85	22	104	85	40	218	229	447
	Κλειτορίας	Μαζέικα	267	116	11	246	132	42	394	420	814
	Κερπινῆς	Κερπινὴ	206	120	15	226	124	64	341	414	755
	Λαπαθῶν	Μάνεσι	96	58	3	88	57	12	157	157	314
	Φελλόης	Σελιάννα	172	91	14	162	92	57	277	310	587
	Νωάκριδος	Ἁγία Βαρβάρα . .	69	8	1	89	49	27	78	165	243
ΗΔΕΙΑΣ.	Λετρίνων	Πύργος	1569	759	99	1059	726	308	2427	2093	4520
	Λαυρείων	Δίερα	506	263	27	478	264	103	796	845	1641
	Ὀλμπίων	Δούκα	154	58	3	123	58	29	215	210	425
	Ἰλίνης	Λαντζοί	107	67	16	90	66	78	190	173	363
	Βουπρασιῶν	Μανολάδα	131	74	14	101	74	18	219	193	412
	Μυρτσυντίων . . .	Λεχαιναί	553	269	31	383	264	118	853	765	1618
	Πηνειῶν	Σιμόπουλον	69	42	2	55	40	12	113	107	220
	Ἠλίδος	Γασούνη	249	211	15	185	211	73	475	469	944
ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ.	Τριπόλεως	Τρίπολις	2468	1234	153	1871	1234	332	3855	3437	7292
	Φαλλάνθου	Πιάνα	109	59	4	110	60	19	172	189	361
	Κορυθίου	Στενόν	150	96	3	148	96	22	219	266	515
	Ὁχομενοῦ	Λεβίδι	391	266	31	387	491	60	788	716	1504
	Καλιεζῶν	Βλαχοκερασιά . .	282	173	14	297	172	46	469	515	984
	Μαντινείας	Πικέρνη	144	75	6	119	75	23	225	217	442
	Νάτσωνος	Δάρα	210	134	11	191	134	35	385	360	745
	Τεγέας	Ἀχούρια	168	86	2	150	87	27	256	264	520
	Βαλτετσίου	Μανάρη	139	62	5	94	62	13	209	165	374
ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ.	Θυρέας	Ἅγιος Ἰωάννης . .	334	178	23	339	182	93	535	614	1149
	Βρασιῶν	Ἅγιος Ἀνδρέας . .	116	70	11	128	70	56	197	254	451
		Πραστὸς	183	91	5	137	91	19	279	247	526
	Δολιανῶν	Δολιανὰ	346	259	19	379	259	74	624	712	1336
	Ἰανίας	Ἅγιος Νικόλαος . .	505	246	12	482	247	94	763	823	1586

ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ, ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΩΝ, (συνέχεια).

Στρατιωτικοί και αποδημόντες γυναικες	Πληθυσ- μός του 1861	Πληθυσ- μός του 1856	ΔΙΑΦΟΡΑ ἐπὶ		ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΑ							ΑΡΙΘΜΟΣ	
			πλέον.	ἐλάττων	Ετοιμή- Χανού.	Γεωργοί.	Εμπόροι.	Γκαλλοί.	Επιστή- μοι.	Κληρικοί.	Μαθηταί.	οικιών.	οικογενειών
»	188	191	»	3	»	42	»	2	1	2	3	37	35
»	616	550	66	»	4	118	7	5	3	3	132	118	176
39	3525	2581	944	»	215	158	126	36	13	8	414	740	740
»	1519	1605	»	86	21	273	6	10	3	10	3	367	323
»	354	487	»	133	»	80	»	3	2	2	36	83	93
»	1174	1622	»	448	66	31	23	28	5	5	74	293	280
»	954	1005	»	51	»	110	24	22	4	6	116	230	193
»	1328	1448	»	120	47	80	13	6	3	9	125	343	282
»	447	507	»	60	»	122	»	5	1	3	40	101	99
»	814	777	37	»	16	51	15	13	1	3	77	200	172
»	755	1058	»	303	19	96	8	3	2	3	70	225	196
»	314	281	33	»	4	50	»	3	1	2	4	58	58
»	587	613	»	26	18	134	2	4	»	3	19	119	119
»	243	»	—	—	4	2	2	3	2	»	24	111	73
»	4520	3875	645	»	328	120	132	61	14	10	341	1631	1224
»	1641	1654	»	13	63	147	49	16	1	11	192	315	315
5	430	360	70	»	15	3	7	4	2	3	37	87	86
»	363	331	32	»	»	60	»	17	1	2	13	78	78
»	412	1031	»	619	»	52	2	18	»	1	5	63	86
8	1626	1412	214	»	»	62	37	14	6	4	141	433	400
»	220	217	3	»	3	33	3	1	»	1	30	47	50
»	944	611	333	»	35	88	11	11	3	3	45	345	251
»	7292	7271	21	»	1284	52	51	62	82	15	890	1390	1390
»	361	445	»	84	5	80	»	2	1	1	43	95	77
»	515	523	»	8	»	175	»	2	1	1	47	120	115
»	1504	1583	»	79	»	418	4	10	1	4	106	275	235
»	984	1097	»	113	10	189	»	11	3	2	49	211	183
»	442	165	277	»	»	78	»	3	»	1	2	109	109
»	745	873	»	128	5	142	»	8	3	2	60	115	175
»	520	673	»	153	7	114	»	»	2	1	50	150	123
»	374	»	—	—	1	83	»	3	1	1	51	47	61
11	1160	1299	»	139	10	61	15	16	3	2	72	500	272
»	451	544	»	93	9	19	15	9	3	1	58	184	127
»	526	»	—	—	3	13	»	1	1	13	61	138	92
»	1336	1421	»	85	45	42	1	3	2	2	100	464	269
»	1586	»	—	—	»	320	10	9	5	4	»	65	275

ΠΑΝΘΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΝΤΩΝ

ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.		Όνομα τῶν πρ- τευσάντων τῶν Νο- μῶν, ἑπαρχιῶν καὶ Δήμων.	ΑΝΔΡΩΝ			ΓΥΝΑΙΚΩΝ			ΚΑΤΑ ΦΥΛΟΝ ΛΟΦΟΣΜΑ.		
			ἀγμένων.	ἐγγάμων	ἐν γαμέῳ.	ἀγμένων.	ἐγγάμων	ἐν γαμέῳ.	ἀνδρῶν.	γυναικ.	τὸ ὅλον.
ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ.	Πάρωνος	Ἅγιος Πέτρος . .	1042	500	33	842	497	153	1575	1492	3067
	Βερβαίνων	Βέβαινα	121	67	5	223	76	21	193	214	407
	Γλυπίας	Παλαιτοχώριον . .	132	79	8	113	110	46	219	269	488
	Λιμναίου	Λεωνιδίου	865	734	48	804	986	299	1647	2089	3736
	Σελήνου	Κοτ. ἄ	332	134	20	250	178	68	486	496	982
ΓΟΡΤΥΝΙΑΣ.	Θεσιπίας	Δημητριάνα	675	321	15	575	354	143	1011	1072	2083
	Τρικολώνων	Στεφανίτσα	1106	444	40	739	446	158	1590	1343	2933
	Γόρτωνος	Καρύταινα	458	161	12	296	161	85	631	542	1173
	Τευσίδος	Λαγκαδία	1067	440	34	893	720	203	1541	1816	3357
	Κλειτορίας	Βαλτεσινίκος . . .	465	222	18	364	222	59	725	645	1370
	Τροπαιῶν	Βυζίτσα	217	100	10	192	100	37	327	329	656
	Ἡρακλίας	Παλιόμπα	148	92	»	98	92	»	240	190	430
	Νυμφασίας	Βυτίνα	276	126	12	200	131	50	411	381	795
	Ἐλευσίου	Κοντοβάτσια . . .	341	204	20	354	204	57	565	615	1180
	Μυλάωντος	Μαγούλιανα	150	84	18	159	91	44	257	297	554
ΜΕΓΑΛΟΠΟ- ΛΕΩΣ.	Θαλασπύρας	Μπέλεσι	171	90	13	136	90	28	274	254	528
	Μεγαλοπόλεως . .	Σινάνου	213	116	8	163	112	25	337	299	636
	Φαλακίνας	Λεοτόρι	159	68	16	132	57	26	243	215	458
ΛΑΚΕΔΑΙΜΟ- ΝΟΣ.	Λυκοσούρας	Ἰσάρι	351	210	22	327	210	58	583	595	1178
	Σπάρτης	Σπάρτη	689	289	30	491	279	99	1008	869	1877
	Κροκεῶν	Λεδοστόβα	374	158	10	306	155	102	542	563	1105
	Οἶνοντος	Βρέσθυνα	350	174	19	299	176	28	513	503	1046
	Ἐραπιδίων	Χρύσαβα	208	107	10	148	106	29	325	283	608
	Ἰρυσσίων	Ἀναβρυτή	420	179	12	362	185	82	611	629	1240
	Σελασίας	Βρουλίτσα	312	152	12	239	133	58	476	430	906
	Πελλάνης	Γεωργίτση	442	270	10	395	261	94	722	750	1472
	Τρινάσου	Σκάλα	178	110	11	135	98	34	299	267	566
	Καστορίου	Καστανά	400	214	22	324	214	98	636	636	1272
	Μελιτινῆς	Ἅγιος Νικόλαος . .	137	83	14	153	83	23	234	259	493
	Φελλίας	Γοράνοι	194	84	15	180	80	15	293	275	568
	Γερώνων	Γοράνη	346	146	8	269	146	90	500	505	1005
ΓΥΘΙΟΥ.	Φυλίδος	Ξηροκάμπη	207	105	12	178	98	60	324	336	660
	Γυθείου	Γύθειον	560	268	21	464	247	121	849	832	1681
	Μαλευρίου	Πάνιτσα	205	106	10	192	107	44	321	343	664
	Καρυοπόλεως	Σκουτάρι	105	59	11	110	62	42	175	214	389

ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ, ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΩΝ, (συνέχεια).

Στρατιωτικοί και αποδημούντες ναυτικοί.	Πληθ. σμής του 1861	Πληθ. σμής του 1856	ΔΙΑΦΟΡΑ ἐπὶ		ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΑ								ΑΡΙΘΜΟΣ	
			πλέον.	ἐλαττόν.	Βομή χανού.	Γεωγ. γοί.	Εμπορ.	Υπ.άλλη- λου.	Επιστή- μονες.	Κληρικοί	Ναυτ. γοί.	οίκειων.	οικογενειῶν.	
»	3067	3070	»	3	27	38	11	9	7	6	310	490	622	
»	407	1930	»	1523	5	44	1	7	2	2	42	284	90	
»	488	»	—	—	3	72	7	8	3	2	51	202	155	
7	3743	4580	»	837	110	104	100	35	17	11	500	1051	912	
»	982	1652	»	670	»	62	10	5	»	2	»	305	230	
11	2094	2299	»	205	173	38	30	42	10	5	266	500	475	
»	2933	2654	279	»	617	72	35	17	7	15	230	549	591	
»	1173	1204	»	31	170	40	26	25	4	3	152	238	227	
»	3357	3711	»	354	545	30	7	6	7	9	262	772	848	
»	1370	1349	21	»	18	250	5	8	»	3	123	200	276	
»	656	»	—	—	21	22	8	8	1	5	45	112	133	
»	430	410	20	»	4	45	3	2	»	»	28	92	92	
»	795	2326	»	1531	77	13	40	7	6	7	46	500	205	
»	1180	1165	15	»	31	198	8	3	1	»	»	200	260	
»	554	2509	»	1955	»	10	5	4	1	6	45	590	121	
»	523	461	67	»	»	110	2	6	1	1	28	111	114	
16	652	497	155	»	15	117	13	21	4	1	50	134	154	
»	458	359	59	»	16	56	17	»	3	2	28	95	107	
»	1178	1222	»	44	26	224	2	9	3	3	50	202	204	
147	2024	1634	390	»	275	828	»	118	70	28	537	2132	2022	
11	1116	1034	82	»	2	267	5	11	4	3	80	220	223	
»	1046	1011	35	»	4	321	»	1	2	3	41	209	209	
»	608	381	227	»	1	118	6	12	1	1	63	130	130	
»	1240	1207	33	»	152	30	13	11	4	3	85	258	261	
10	916	907	9	»	»	227	2	10	3	3	77	188	188	
»	1472	»	—	—	40	246	4	3	3	4	119	318	299	
»	566	398	168	»	12	92	2	11	1	»	33	135	130	
»	1272	1286	»	14	36	202	7	14	6	4	84	360	309	
»	493	493	»	»	5	78	5	7	1	2	33	106	106	
»	568	567	1	»	»	131	»	1	2	1	»	108	108	
»	1005	930	75	»	2	163	6	1	3	3	6	222	222	
»	660	628	32	»	15	105	9	5	2	1	45	162	194	
»	1681	1594	87	»	130	15	86	31	11	5	275	348	360	
»	664	658	6	»	20	78	»	3	1	5	58	131	131	
»	389	439	»	50	2	61	1	2	»	4	1	99	96	

ΠΑΝΘΙΑΜΟΣ ΤΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΩΝ

Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι Κ Α Ι Δ Η Μ Ο Ι.		Όνομα τῶν πρω- τευουσῶν τῶν Νο- μῶν, Ἐπαρχιῶν καὶ Δέμων.	Α Ν Δ Ρ Ω Ν			ΓΥΝΑΙΚΩΝ.			Κ Α Τ Α ΦΥΛΟΝ ΑΘΡΩΣΜ.		
			ἀγρίμων.	ἐγγράμων	ἐν χερσὶ	ἀγρίμων.	ἐγγράμων	ἐν γλίσσῃ	ἀνδρῶν.	γυναικ.	τὸ ὅλον.
ΓΥΘΕΙΟΥ.	{Κολοκυνθίου . .	Κότρονα	64	39	7	61	41	18	110	120	230
	{Λαγείας	Λάγια	159	112	7	161	118	38	278	317	595
ΟΙΤΥΛΟΥ.	{ Ἀβίρας	Κάμπος	141	81	6	104	83	46	228	233	461
	{Καρδαμύτης . .	Καρδαμύλη	73	52	4	67	52	6	129	125	254
	{Λεύκτρου	Πλάτσα	183	116	7	184	116	50	306	350	656
	{Μέσης	Κύτα	159	126	12	108	122	42	297	272	569
	{Οἰτύλου	Ἀρεούπολις	282	140	19	398	140	87	441	625	1066
ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ ΛΙΜΗΡΑΣ.	{Μονεμβασίας . .	Μονεμβασία	181	102	4	195	101	39	287	335	622
	{Βοιῶν	Νεάπολις	208	101	2	162	98	30	311	290	601
	{Ζάρακος	Κρεμαστή	205	114	5	163	116	29	321	308	632
	{Ἑλούς	Ἀπηδέα	201	90	8	130	87	36	299	253	552
	{Ἀσωποῦ	Μολάοι	283	123	7	211	124	40	413	378	791
ΚΑΛΑΜΩΝ.	{Καλαμῶν	Καλάμοι	1623	1392	217	1477	1128	303	3232	2908	6140
	{Θουρίας	Καμάρι	174	81	6	154	84	29	264	267	531
	{Ἄϊος	Ἀσλάναγα	413	202	10	342	202	51	625	595	1220
	{Ἀμφίας	Ἄρραρᾶ	316	184	11	240	184	47	511	471	982
	{Ἀλαγωνίας . . .	Τσερνίτσα	139	91	14	154	98	21	214	271	515
ΜΕΣΣΗΝΗΣ.	{Παμίσου	Νησίον	1755	651	56	1384	651	293	2462	2328	4790
	{Εὔας	Ναζίρη	161	77	6	140	78	26	214	244	488
	{Ἀιστημένους . .	Κουτήφαρι	43	18	3	34	18	4	64	56	120
	{Οἰχαλίας	Μελιγαῖᾶ	173	91	5	154	88	27	269	269	538
	{Ἰθώμης	Μαυρομμίτι	79	38	9	54	37	17	126	108	231
	{Ἀνδανίας	Διαβολίτσι	139	66	11	109	66	17	216	192	408
ΠΥΛΙΑΣ.	{Πυλίων	Πύλης	452	214	28	293	157	92	694	542	1236
	{Κολλωνίδων . .	Κορώνη	636	279	16	510	280	86	981	876	1807
	{Κορωναιῶν . . .	Λαγκᾶ	165	78	4	132	78	25	247	235	482
	{Μελώνης	Μεθώνη	253	106	10	175	106	56	369	337	706
	{Βουραῖου	Χαντζῆ	79	34	4	71	34	14	117	119	236
ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ.	{Κυπαρισίας . . .	Κυπαρισσία	1130	507	25	787	516	229	1662	1532	3164
	{Ἐράνης	Φιλιατρά	1326	560	33	1021	560	213	1919	1794	3713
	{Φλεσιᾶδος . . .	Λιγούδιστα	575	270	12	412	270	98	857	780	1637
	{Δωρίου	Σουλμᾶ	314	142	15	247	142	59	471	448	919
	{Αὐλῶνος	Σιδηρόκαστρον . .	182	103	14	116	103	41	299	290	589
	{Τριπύλης	Σελά	96	43	5	80	43	12	114	135	279
		Πλαταμῶδους . . .	701	323	20	490	323	102	1044	915	1959

ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ, ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΩΝ, (συνέχεια).

Στρατιωτικοί και αποδημονήτες ναυτικοί.	Πληθ. σμός τοῦ 1861	Πληθ. σμός τοῦ 1856	ΔΙΑΦΟΡΑ ἐπὶ		ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΑ							ΑΡΙΘΜΟΣ.	
			πλέον.	ἐλάττων	Βιογ. ή Χρον.	Γεωγ. γ.	ἔμπορ.	Γραλλη- λοι.	ἑπιστή- μονες.	Κληρικοί	Μαθηταί	οἰκίων.	οἰκογενειῶν
»	230	229	1	»	»	48	»	1	1	2	14	55	55
»	595	621	»	26	»	139	»	5	1	4	»	115	115
»	461	439	22	»	3	78	4	8	»	3	70	115	111
9	263	187	76	»	4	40	12	8	2	1	20	41	57
»	656	727	»	71	11	105	7	7	»	3	38	191	172
7	576	570	6	»	6	150	»	4	1	2	45	120	137
13	1079	1216	»	167	36	59	22	12	5	6	180	263	246
18	640	617	»	7	41	»	25	34	6	2	89	177	146
»	601	396	205	»	25	38	15	8	2	2	51	171	132
»	632	»	—	—	1	123	»	11	1	2	1	120	130
2	552	325	227	»	4	74	1	»	1	»	31	89	125
»	791	659	132	»	12	103	4	15	4	1	»	174	180
152	6292	4526	1766	»	682	177	183	115	51	14	513	1000	1276
»	531	»	—	—	21	21	27	7	2	1	14	114	123
»	1220	»	—	—	7	376	2	8	2	2	38	254	275
»	982	»	—	—	9	281	1	5	2	3	14	156	187
»	515	»	—	—	5	50	10	9	1	3	47	101	107
»	4790	3692	1098	»	»	123	77	28	11	7	347	1025	1150
»	488	398	90	»	12	71	»	10	2	2	23	88	117
»	120	97	23	»	»	18	»	1	»	»	»	28	24
»	538	463	75	»	3	40	3	11	4	2	32	207	132
»	234	239	»	5	»	58	»	2	»	2	»	46	32
»	408	387	21	»	»	101	»	2	2	2	25	105	79
237	1473	1122	351	»	128	166	6	85	16	2	137	246	254
»	1807	1617	160	»	142	39	29	14	12	3	197	340	355
»	482	»	—	—	15	112	2	2	1	2	28	100	104
»	706	597	109	»	13	26	»	6	3	2	13	160	171
3	239	249	»	10	1	37	»	2	1	1	1	48	51
18	3212	2708	504	»	1	152	49	57	11	8	126	712	732
7	3720	2701	1019	»	72	505	24	21	6	7	158	804	703
»	1637	»	—	—	»	105	»	19	6	4	72	349	354
»	919	903	16	»	1	165	»	5	»	3	18	168	179
4	593	495	98	»	5	150	»	3	1	1	26	119	127
»	279	»	—	—	»	100	»	2	1	1	15	56	55
»	1959	»	—	—	5	280	12	20	6	4	180	380	380

ΠΑΘΗΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΩΝ

ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.		Όνομα τῶν πρω- τευουσῶν τῶν Νο- μῶν, ἐπαρχιῶν καὶ Δήμων.	ΑΝΔΡΩΝ			ΓΥΝΑΙΚΩΝ.			ΚΑΤΑ ΦΥΛΟΝ ΑΘΡΟΙΣΜΑ.		
			ἀγ. μ. ν.	ἐγγ. μ. ν.	ἐν χερσὶ α.	ἀγ. μ. ν.	ἐγγ. μ. ν.	ἐν χερσὶ α.	ἀνδρ. ν.	γυν. α.	τὸ ὅλον.
ΦΑΥΜΗΝΑΣ.	Ἀνδριτσάνης ..	Ἀνδρίτσαι α ..	710	270	29	578	270	119	1009	967	1976
	Ἰλιφεύρας	Ζάχα	213	111	8	170	111	36	332	317	649
	Σκυλλοῦντες ..	Κρ. στενα	202	87	6	140	87	29	295	256	551
	Βώλακος	Ἀγουλινίτσα ..	530	251	26	399	249	117	707	765	1572
	Ἀρήνης	Τσοβαρτζή	105	66	8	96	66	25	179	187	366
	Φυγαλίας	Ζούρτσα	429	193	25	289	193	43	647	525	1172
ΝΑΥΠΑΙΑΣ.	Ναυπλιέων	Ναύπλιον	1657	649	41	1016	1383	216	2347	2645	4992
	Μιθδαίας	Μέρμπακα	158	91	10	162	91	28	259	281	540
	Μινώας	Τολόν	78	31	5	61	33	12	114	106	220
	Ἐπιδαυρίων	Νέα Ἐπιδάυρος ..	321	191	30	261	175	70	545	506	1051
ΑΡΓΟΥΣ.	Ἀργείων	Ἄργς	2649	1419	121	2608	1457	712	4189	4777	8966
	Ἀλέας	Μπουγιάτι	210	126	14	156	126	51	350	333	683
	Λυρκείας	Κάτω Μπέλεσι ..	195	124	20	184	124	26	339	334	673
	Ἰναχίας	Καρυά	169	104	19	121	104	20	292	245	537
	Ἰναχίας	Χώνικα	63	40	4	47	42	15	107	104	211
	Ἰσιάν	Ἀγλαδόκαμπος ..	391	210	25	274	210	69	626	553	1179
	Μυκηνῶν	Κουτσοπόδι	316	161	23	286	161	54	500	501	1001
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ.	Κορίνθου	Νέα Κόρινθος ..	481	249	29	405	249	102	759	756	1515
	Σικυῶς	Κιάτου	143	80	5	110	79	21	228	210	438
	Στυμφαλίας	Μολλιάνη	62	37	6	54	37	10	105	101	206
	Νεμέας	Ἅγιος Γεώργιος ..	491	262	35	398	262	73	788	733	1521
	Μελλίωνης	Κλημέντι	236	120	18	210	120	45	374	375	749
	Περαχώρας	Περαχώρα	432	219	49	427	253	95	730	755	1505
	Σουλγίας	Σιφικόν	526	326	35	482	326	118	887	926	1813
	Φενεοῦ	Γκούρα	174	97	11	174	117	40	282	331	613
	Ζαχόλης	Πύργος	167	59	12	136	59	28	238	223	461
	Κλεωνῶν	Χιλιομόδιον	125	57	12	88	57	15	194	160	354
	Τρινάλων	Τρίναλα	719	456	43	659	457	139	1318	1275	2593
	Σιφίων	Σπέτζαι	2707	1077	74	2631	1716	638	3858	4985	8843
	Κρανιδίου	Κρανίδιον	2216	1166	64	1609	1161	418	3446	3193	6639
ΣΜΕΤΖΩΝ ΚΑΙ ΕΡΜΙΟΝΙΔΟΣ.	Ἐρμιόνης	Ἐρμιόνη	569	268	32	401	261	125	869	790	1659
ΤΑΡΑΣ ΚΑΙ ΤΒΟΙΖΗΝΙΑΣ.	Ἰδρας	Ἰδρα	2530	1071	51	2835	1604	880	3692	5319	9011
	Τραζήνης	Πάρος	2358	1132	77	1691	1031	393	3567	3115	6682
	Μεδάνων	Βρωμολίμνη	72	54	1	84	54	13	127	151	278
	Δρυόπης	Κάτω Φανάρι	108	69	6	116	69	21	183	206	389
ΣΥΡΟΥ. —		Ἐρμούπολις	5493	3084	274	5020	3015	1053	8851	9088	17939

ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ, ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΩΝ, (συνέχεια).

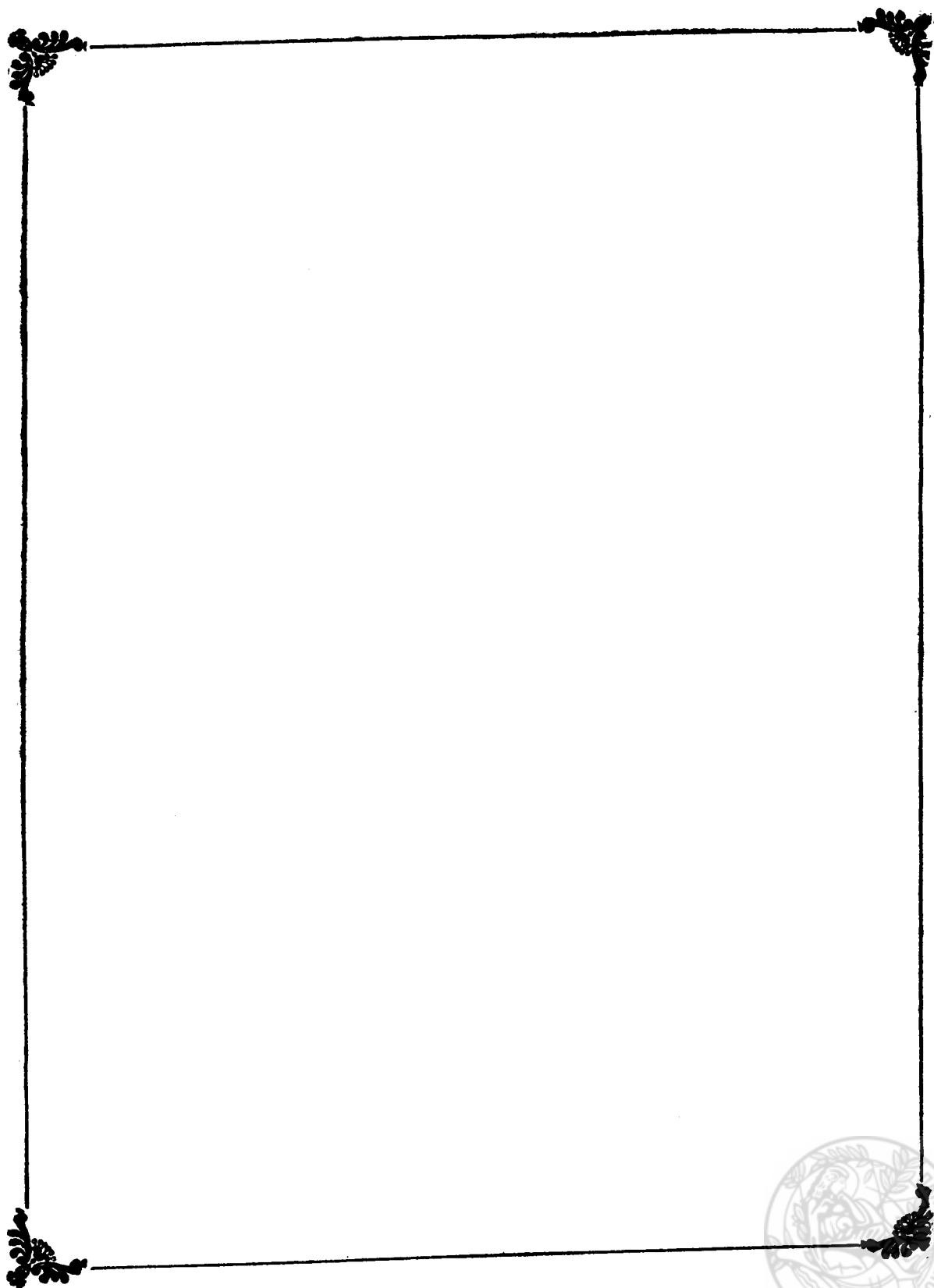
Στρατιωτικοί και αποδημόντες νέοι.	Πληθυ- σμός του 1861	Πληθυ- σμός του 1856	ΔΙΑΦΟΡΑ ἐπὶ		ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΑ								ΑΡΙΘΜΟΣ.	
			πλέον.	ἐλαττον	Βιομή- χανοί.	Γεωργί- ται.	Ἑμπο- ρίαι.	Ἰατρικ- ταί.	Ἰππο- ποδο- γίαι.	Μουσ- κοί.	Κληρικ- οί.	Μαθηταί	οἰκίω.	οἰκογενειῶν
27	2003	1788	215	»	171	54	68	47	7	6	221	452	427	
»	649	576	73	»	»	136	»	1	»	3	21	130	148	
»	551	471	80	»	10	53	3	9	»	»	40	140	110	
»	1572	1418	154	»	43	123	15	14	3	2	79	290	357	
»	366	»	—	—	8	69	»	2	»	1	1	80	87	
»	1172	1117	25	»	13	242	17	10	»	3	39	300	268	
1032	6024	4260	1764	»	363	»	87	103	53	12	510	500	819	
»	540	538	2	»	6	96	5	3	1	5	10	120	120	
»	220	1100	»	880	12	13	2	3	2	1	26	80	51	
»	1051	868	183	»	25	58	7	6	3	27	40	225	303	
191	9157	10351	»	1194	561	144	132	68	31	18	917	1990	1983	
»	683	»	—	—	5	196	»	3	3	3	41	145	126	
»	673	570	103	»	»	122	2	4	2	2	23	150	140	
»	537	»	—	—	4	51	»	5	»	»	4	112	146	
»	211	201	10	»	»	50	»	1	1	1	2	56	62	
»	1179	1150	29	»	7	112	12	5	1	2	46	216	283	
»	1001	995	6	»	1	224	3	6	2	2	58	500	225	
121	1636	1331	305	»	210	50	36	68	16	3	151	439	439	
»	438	237	201	»	4	21	10	7	3	1	44	77	103	
»	206	»	—	—	»	75	»	3	»	»	2	47	45	
»	1521	1372	149	»	8	112	10	20	1	4	83	279	310	
»	749	735	14	»	5	138	3	9	2	4	14	134	170	
»	1505	1488	17	»	20	215	7	17	2	10	60	289	280	
»	1813	1725	88	»	»	104	7	11	2	8	16	306	351	
9	622	593	29	»	2	108	2	11	4	2	23	124	184	
»	461	»	—	—	3	74	2	4	2	3	51	82	82	
»	354	301	53	»	»	119	»	7	2	20	18	63	63	
»	2593	2770	»	177	68	381	20	23	4	10	314	583	620	
1000	9843	10660	»	817	528	13	118	41	20	20	628	2206	2220	
»	6639	6574	65	»	230	137	15	10	12	15	548	1625	1702	
»	1659	1589	70	»	»	71	17	17	3	4	80	428	449	
581	9592	13008	»	3416	526	14	149	69	19	49	1181	2134	2855	
»	6682	7514	»	832	352	12	71	33	13	25	457	1285	1544	
»	278	»	—	—	»	10	2	»	1	1	6	60	51	
»	389	345	44	»	»	54	2	10	»	1	»	79	79	
572	18514	16830	1681	»	1328	75	1005	192	121	32	1590	3836	4882	

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΩΝ

ΕΠΑΡΧΙΑΙ ΚΑΙ ΔΗΜΟΙ.	Ὄνο α τῶν πρω- τευουσῶν τῶν Νο- μῶν, Ἐπαρχιῶν καὶ Δήμων.	ΑΝΔΡΩΝ			ΓΥΝΑΙΚΩΝ			ΚΑΤΑ ΦΥΛΟΝ ΑΘΡΟΙΣΜΑ.		
		ἐγγείμην.	ἐγγείμων	ἐν γένει.	ἐγγείμην.	ἐγγείμων	ἐν γένει.	ἀνδρ. ὡν.	γυν. αὐτ.	τὸ δύν.
ΣΥΡΟΥ.	Σύρου	Συρος	1420	857	74	1221	828	167	2351	4567
	Μυκόνου	Μύκονος	1250	757	91	1296	802	350	2098	4606
ΚΕΑΣ.	Κέας	Κέα	1108	631	77	863	633	172	1816	3484
	Κύθνου	Κύθνος	384	256	40	460	275	71	680	1486
	Δρυοπίδος	Δρυοπίς	374	235	51	362	255	70	660	1347
	Σεΐφου	Σεΐφος	719	438	69	560	438	94	1226	2318
ΑΝΑΡΟΥ.	Ἄνδρου	Ἄνδρος	452	261	33	465	283	95	746	1589
	Κορθίου	Κόρθιον	84	66	10	75	66	15	160	316
	Γαυρίου	Γαύριον	156	97	9	103	98	26	262	489
ΤΗΝΟΥ.	Τήνου	Τήνος	568	301	58	676	326	127	927	2056
	Πανόρμου	Πύργος	203	228	20	234	260	51	451	996
	Σωσθενίου	Στενή	127	67	16	119	73	27	210	459
	Περαίας	Κώμη	111	54	6	91	45	12	171	319
ΝΑΞΟΥ.	Νάξου	Νάξος	572	320	33	578	321	132	925	1956
	Βιδίου	Τρίποδες	174	92	11	133	92	32	277	534
	Τραγκαίας	Χαλκι	49	29	7	28	41	6	85	160
	Απειρανθίας	Απειρανθος	414	292	15	365	292	38	721	1416
	Πάρου	Παροικία	585	340	24	527	351	124	949	1951
	Μαρπίτης	Λεῖκας	491	278	33	422	285	53	802	1562
	Ναούσης	Νάουσα	414	188	29	318	190	46	631	1185
	Κορωνίδος	Κωμιακή	331	173	21	267	173	40	525	1005
ΘΙΠΡΑΣ.	Θήρας	Φηρά	358	240	25	435	240	64	623	1362
	Καλλίστης	ΰγος	351	213	37	382	213	58	601	1254
	Ἐμπορείου	Ἐμπορεῖον	448	265	30	375	265	58	743	1411
	Οἴας	Οἶα	732	482	48	646	482	136	1262	2562
	Θηρασίας	Ποταμός	65	39	2	38	39	11	106	194
	Ἴου	Ἴου	780	420	51	670	320	101	1251	2452
	Ἀμοργίου	Χώρα	463	312	45	481	312	70	820	1683
	Ἀνάφης	Ἀνάφη	176	128	20	190	128	50	324	692
	Μήλου	Πλάκα	249	140	17	242	148	43	406	839
ΜΗΛΟΥ.	Ἀδάμαντος	Ἀδάμης	193	92	3	134	90	34	288	546
	Κιμώλου	Κίμωλος	396	229	29	373	225	46	654	1298
	Φολεγάνδρου	Φολεγάνδρος	255	184	21	239	193	35	460	927
	Σικίου	Σίκωνος	309	162	8	293	169	29	479	970
	Σίρνου	Ἀπολλωνία	269	167	22	304	206	68	458	1036

ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ, ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΚΑΙ ΔΗΜΩΝ, (συνέχεια).

Στρατιωτικοί καὶ ἀ-οδηγούμενοι ναυτικοί.	Πληθυσμός τοῦ 1861	Πληθυσμός τοῦ 1856	ΔΙΑΦΟΡΑ ἐπὶ		ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΑ.							ΑΡΙΘΜΟΣ.	
			πλέον.	ἐλάττων	Βιομή- τρου.	Γεωργί- ται.	ἑμποροί	ἱεράλυ- τοι.	ἑπιστή- μονες.	Κληρικοί	Μαθηταί	οικιστῶν.	οικογενειῶν
»	4567	8723	»	4156	480	477	38	23	11	31	415	1150	1154
»	4606	4642	»	36	64	321	33	17	6	18	316	1209	1178
14	3498	4297	»	799	129	513	78	19	11	13	334	884	897
»	1486	1798	»	312	72	119	20	11	8	5	183	528	422
»	1347	»	—	—	71	243	13	4	6	6	79	380	364
»	2318	2359	»	41	»	340	22	8	7	6	160	1157	648
»	1589	1865	»	276	»	9	41	24	9	2	228	328	397
»	316	465	»	149	»	22	7	5	3	»	5	70	105
1	490	489	1	»	»	35	19	10	1	1	6	120	120
»	2056	3421	»	1365	131	36	61	18	10	13	262	533	533
»	996	2327	»	1331	»	41	17	4	7	7	200	327	304
»	459	1240	»	781	27	51	3	4	3	2	47	150	146
»	319	637	»	318	»	72	1	3	1	3	41	86	81
»	1956	573	1383	»	151	5	56	24	12	18	175	743	484
»	534	574	»	40	15	133	»	7	»	3	9	148	137
»	160	154	6	»	»	1	10	5	»	1	11	49	44
»	1416	1837	»	421	13	197	2	1	3	6	75	350	345
»	1951	2377	»	426	92	256	26	12	4	5	144	467	532
»	1562	»	—	—	44	364	10	»	2	5	54	600	403
»	1185	272	913	»	39	90	15	12	3	4	58	338	290
»	1005	»	—	—	9	202	2	1	1	3	45	250	244
333	1695	1852	»	157	»	3	45	24	13	32	150	370	373
33	1287	1273	14	»	95	21	48	11	13	7	66	320	350
»	1441	1525	»	81	20	41	»	13	1	6	85	377	364
»	2526	2168	358	»	»	123	25	18	5	9	80	1184	708
»	194	»	—	—	»	31	»	4	»	1	6	51	52
»	2452	2617	»	165	147	185	22	21	3	7	135	651	559
»	1683	»	—	—	86	246	18	13	6	31	140	422	433
»	692	952	»	260	29	41	4	11	3	7	60	295	202
21	860	1090	»	230	48	4	12	10	9	3	122	186	231
»	546	983	»	437	»	6	14	5	1	2	85	150	144
»	1298	1183	115	»	»	82	10	2	1	5	91	305	305
»	927	1351	»	424	»	65	1	11	5	5	76	330	303
»	970	979	»	9	»	320	2	10	3	4	78	220	208
»	1036	»	—	—	91	25	18	8	7	3	121	325	336

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Προλογικὸ σημείωμα	7*
Προλεγόμενα	9*-29*
Ἐκδοτικὸ σημείωμα	30*
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1861	α'-κα'
[Ἐγγραφο τοῦ διευθυντῆ τοῦ Γραφείου Δημοσίας Οἰκονομίας I. A. Σούτσου πρὸς τὸν ὑπουργὸ Ἐσωτερικῶν]	γ'
Πίναξ τῶν περιεχομένων	ε'-στ'
Μέρος πρῶτον. Εἰσαγωγὴ	ζ'-κα'
Κεφ. Α' Πληθυσμὸς τῶν κατοίκων καὶ ἔτησίᾳ αὔξησις 1856-1861	ιβ'-ιγ'
Κεφ. Β' Ἡ καθ' ἑκάστον νομὸν αὔξησις ἢ ἐλλάττωσις, καὶ μέσος πληθυσμὸς τῶν δήμων	ιγ'-ιδ'
Κεφ. Γ' Πληθυσμὸς τῶν πρωτευουσῶν τῶν νομῶν	ιδ'
Κεφ. Δ' Πληθυσμὸς τῶν τριῶν τμημάτων τοῦ Κράτους	ιδ'
Κεφ. Ε' Εἰδικὸς πληθυσμὸς	ιε'
Κεφ. ΣΤ' Πληθυσμὸς κατὰ φύλον	ιστ'
Κεφ. Ζ' Πληθυσμὸς καθ' ἡλικίαν καὶ φύλον	ιστ'-ιζ'
Κεφ. Η' Πληθυσμὸς κατὰ πολιτικὴν κατάστασιν	ιζ'-ιη'
Κεφ. Θ' Πληθυσμὸς κατ' ἐπιτηδεύματα	ιη'-ιθ'
Κεφ. Ι' Πληθυσμὸς κατὰ θρησκεύματα	ιθ'-κ'
Κεφ. ΙΑ' Πληθυσμὸς κατ' ἐθνότητα	κ'
Κεφ. ΙΒ' Ἀριθμὸς τῶν οἰκογενειῶν καὶ οἰκοδομῶν	κ'-κα'
POPULATION DE LA GRÈCE EN 1861	I-IX
[Rapport du directeur du Bureau d' Économie Publique J. A. Soutzo au ministre de l' Intérieur]	III
Table par ordre des matières	V-VI
Introduction	VII-IX
Chap. I Accroissement annuel de la population du Royaume	X
Chap. II Accroissement et diminution de la population par Départements; et population moyenne des com- munes	X-XII

Chap. III	Population des chef-lieux des Départrements	XII
Chap. IV	Population des trois sections du Royaume	XII-XIII
Chap. V	Population spécifique	XIII
Chap. VI	Population par sexes	XIV
Chap. VII	Population par âges et par sexes	XIV-XV
Chap. VIII	Population par État civil	XV-XVI
Chap. IX	Population par professions	XVI-XVII
Chap. X	Population par cultes	XVII-XVIII
Chap. XI	Pupulation par nationalités	XVIII
Chap. XII	Nombre des familles et des maisons	XVIII-IXX

Μέρος δεύτερον. Πίνακες	1-99
Πίναξ άρ. 1 Πληθυσμός τών έπαρχιών και νομών κατά φύλον	2-3
Πίναξ άρ. 2 'Αριθμός στρατιωτικών, ναυτικών και μοναχών	4
Πίναξ άρ. 3 Πολιτική κατάσταση κατά νομούς	5
Πίναξ άρ. 4 Πολιτική κατάσταση κατ' έπαρχίας	6-7
Πίναξ άρ. 5 Πολιτική κατάσταση κατά δήμους	8-15
Πίναξ άρ. 6 Αύξεις του πληθυσμού κατ' έπαρχίας και δήμους	16-23
Πίναξ άρ. 7 Δημόται, έτεροδημόται και άλλοδαποί	24-31
Πίναξ άρ. 8 'Αριθμός οικογενειών και οικοδομών	32-39
Πίναξ άρ. 9 'Ηλικίαι κατά νομούς	40-41
Πίναξ άρ. 10 'Ηλικίαι κατ' έπαρχίας	42-45
Πίναξ άρ. 11 'Ηλικίαι κατά δήμους	46-61
Πίναξ άρ. 12 'Επιτηδεύματα κατά νομούς	62-63
Πίναξ άρ. 13 'Επιτηδεύματα κατ' έπαρχίας	64-67
Πίναξ άρ. 14 'Επιτηδεύματα κατά δήμους	68-83
Πίναξ άρ. 15 Πληθυσμός τών πρωτευουσών τών νομών, έπαρχιών και δήμων	84-99

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1861 ΑΝΑΤΥ-
ΠΩΘΗΚΕ ΣΕ ΧΙΛΙΑ ΑΝΤΙΤΥΠΑ ΓΙΑ ΛΟ-
ΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΤΕΧΝΟ-
ΛΟΓΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΕΤΒΑ ΚΑΙ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛ-
ΛΗΝΙΣΜΟΥ ΤΟΝ ΝΟΕΜΒΡΙΟ ΤΟΥ 1991. Η
ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΩΝ
ΚΑΘΩΣ ΚΙ ΟΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΕΣ ΕΓΙΝΑΝ ΣΤΗ
ΦΩΤΟΣΥΝΘΕΣΗ ΠΟΡΕΙΑ. Η ΕΚΤΥΠΩΣΗ
ΕΓΙΝΕ ΣΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ ΤΩΝ Κ. ΠΛΕ-
ΤΣΑ - Ζ. ΚΑΡΔΑΡΗ. ΤΟ ΕΞΩΦΥΛΛΟ ΤΥ-
ΠΩΘΗΚΕ ΣΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ Δ. ΦΡΑΓ-
ΚΑΚΗ - Μ. ΜΠΟΡΜΠΟΥΔΑΚΗ ΚΑΙ Η ΒΙ-
ΒΛΙΟΔΕΣΙΑ ΕΓΙΝΕ ΣΤΟ ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΟ
Κ. ΧΩΡΙΑΤΑΚΗ - Γ. ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΥ.

